

Uniwersytet Rzeszowski

Załącznik nr 1

do uchwały nr 66/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Ocena programowa

Profil ogólnoakademicki

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Rzeszowski

Aleja T. Rejtana 16c

35-959 Rzeszów

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **TURYSTYKA I REKREACJA**

1. Poziom/y studiów: **studia I i II stopnia**
2. Forma/y studiów: **studia stacjonarne i niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹: **nauki o kulturze fizycznej**

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

Studia I stopnia licencjackie (Obowiązuje od roku akademickiego 2021/2022)

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki o kulturze fizycznej	116	65

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1	Ekonomia i finanse	15	8
2	Nauki o zarządzaniu i jakości	26	14
3	Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	11	6
4	Nauki biologiczne	12	7

Studia II stopnia magisterskie (Obowiązuje od roku akademickiego 2021/2022)

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki o kulturze fizycznej	72	60

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1	Nauki o zarządzaniu i jakości	18	15
2	Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	18	15
3	Nauki biologiczne	12	10

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- nauczyciel przedmiotu²
- nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych²
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu²
- nauczyciel prowadzący zajęcia²
- nauczyciel psycholog
- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- nauczyciel pedagog specjalny
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

OPIS ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (Obowiązuje od roku akademickiego 2021-2022)

Nazwa kierunku studiów		TURYSTYKA I REKREACJA
Poziom studiów		PIERWSZEGO STOPNIA
Profil studiów		OGÓLNOAKADEMICKI
Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomów 6 - 7 określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 226) oraz charakterystyki drugiego stopnia dla poziomów 6 – 7 określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 226) w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 – 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.		
Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK*, **
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
K_W01	teorię oraz ogólną metodologię badań w zakresie dyscyplin naukowych właściwych dla turystyki i rekreacji	P6S_WG
K_W02	w zaawansowanym stopniu podstawy budowy i funkcji organizmu człowieka	P6S_WG
K_W03	w zaawansowanym stopniu zasady promocji zdrowia i zdrowego stylu życia oraz podstawowe zasady odżywiania	P6S_WG
K_W04	w zaawansowanym stopniu prawne, organizacyjne i etyczne uwarunkowania działalności zawodowej w turystyce i rekreacji	P6S_WG
K_W05	podstawowe zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości w turystyce i rekreacji	P6S_WK
K_W06	zasady ekologii oraz ochrony przyrody i kształtowania środowiska, wyjaśnia podstawowe procesy przyrodnicze	P6S_WG
K_W07	przydatność przestrzeni geograficznej dla potrzeb turystyki i rekreacji	P6S_WK
K_W08	w zaawansowanym stopniu walory krajoznawcze regionów Polski i Europy	P6S_WG
K_W09	zasady organizowania i zarządzania przedsiębiorstwami, instytucjami i organizacjami turystycznymi, rekreacyjnymi oraz gastronomicznymi	P6S_WK
K_W10	zasady organizowania imprez turystycznych, sportowych oraz rekreacyjnych form wychowania fizycznego	P6S_WK
K_W11	współczesne uwarunkowania i trendy rozwoju turystyki i rekreacji ruchowej w Polsce i w Europie	P6S_WK

K_W12	podstawowe struktury organizacyjne oraz funkcjonowanie organizacji turystycznych, rekreacyjnych i sportowych	P6S_WK
K_W13	podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego	P6S_WK
K_W14	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w odniesieniu do promocji i informacji turystycznej	P6S_WK
K_W15	historie rozwoju turystyki i rekreacji, architektury i sztuki oraz walory turystyczno-krajoznawcze regionów Polski i Europy, dostrzega jej specyfikę i uwarunkowania na poszczególnych jej etapach rozwoju	P6S_WG
K_W16	podstawowy aparat pojęciowy w zakresie turystyki i rekreacji oraz istotę, znaczenie i metodykę rekreacji ruchowej różnych grup społecznych w różnych okresach życia człowieka.	P6S_WG
K_W17	zasady komunikowania się pilota wycieczki z grupą, techniki negocjacji oraz wie, jak rozwiązywać konflikty występujące w trakcie imprezy turystycznej.	P6S_WG
K_W18	podstawowe zagadnienia związane z organizacją życia społecznego, procesy przemian społeczeństw oraz kształtowanie się kategorii czasu wolnego w turystyce i rekreacji.	P6S_WG
K_W19	ma wiedzę z zakresu technologii informacyjnych oraz metod statystycznych pozwalającą zrozumieć, opisać i interpretować zjawiska zachodzące w turystyce, rekreacji i gastronomii.	P6S_WK
K_W20	wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne, społeczne i socjologiczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności społecznej w turystyce i rekreacji	P6S_WG
K_W21	podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, ergonomii oraz organizacji i techniki pracy biurowej	P6S_WK
K_W22	podstawowe pojęcia ekonomiczne i rozumie funkcjonowanie mechanizmów gospodarczych w działalności turystycznej i rekreacyjnej.	P6S_WK
Umiejętności: absolwent potrafi		
K_U01	komunikować się w sposób precyzyjny i spójny oraz uczestniczyć w negocjacji i rozwiązywaniu konfliktów	P6S_UK
K_U02	samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności korzystając z różnych źródeł i nowoczesnych technologii	P6S_UW
K_U03	przygotować ofertę turystyczno-rekreacyjną dla potencjalnych grup klientów, wykorzystując umiejętności diagnozowania potrzeb jednostki oraz grupy społecznej	P6S_UO
K_U04	przewodzić dokumentację dotyczącą podejmowanych przedsięwzięć z zakresu turystyki i rekreacji ruchowej	P6S_UO

K_U05	samodzielnie planować i realizować imprezy turystyczne i rekreacyjne jako element uczenia się przez całe życie	P6S_UU P6S_UO
K_U06	organizować różne formy aktywności ruchowej, w tym również o charakterze interdyscyplinarnym	P6S_UO
K_U07	wykorzystać środki audiowizualne i multimedialne w obszarze turystyki i rekreacji ruchowej	P6S_UW
K_U08	w sposób precyzyjny i spójny przedstawiać i oceniać opinie i różne stanowiska dotyczące uczestnictwa w turystyce i rekreacji ruchowej	P6S_UK
K_U09	wykorzystać umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6S_UK
K_U10	stosować podstawowe techniki i narzędzia badawcze oraz metody statystyczne w zakresie turystyki i rekreacji	P6S_UW
K_U11	analizować problemy oraz znajdować ich rozwiązania w oparciu o prawa i metody właściwe dla turystyki i rekreacji	P6S_UW
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
K_K01	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	P6S_KK
K_K02	ma świadomość znaczenia wpływu turystyki i rekreacji na środowisko przyrodnicze, na rozwój jednostki oraz grup społecznych rozumiejąc rolę wypoczynku i odnowy biologicznej, rekreacji ruchowej i aktywnej turystyki w profilaktyce zdrowotnej	P6S_KR
K_K03	pracy w grupie przyjmując w niej różne role oraz jest odpowiedzialny za swoje działanie, a także zachowanie osób powierzonych jego opiece, prawidłowo wykonuje swoje zadania, szczególnie działając w ramach złożonych przedsięwzięć.	P6S_KR
K_K04	przyjmowania i wyznaczania zadań i myślenia w sposób przedsiębiorczy, wykorzystując elementarne umiejętności organizacyjne oraz podejmowania działań w sposób przedsiębiorczy w turystyce i rekreacji	P6S_KO
K_K05	odpowiedzialności za osoby uczestniczące w imprezach turystycznych i rekreacyjnych oraz ma świadomość wpływu rekreacji ruchowej i profilaktyki zdrowotnej na rozwój jednostki oraz grup społecznych.	P6S_KR
K_K06	aktywności i rekreacji ruchowej swojej i społeczeństwa	P6S_KO
K_K07	podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	P6S_KK

* W przypadku realizacji programu studiów prowadzącego do uzyskania kompetencji inżynierskich, obok odniesień do charakterystyk efektów uczenia się z I części załącznika, należy uwzględnić odniesienia do charakterystyk efektów uczenia się z części III zakończone określeniem (Inż.), np. P6S_WG (Inż.)

** W przypadku kierunku studiów przypisanego do dziedziny sztuki, obok odniesień do charakterystyk efektów uczenia się z I części załącznika, należy uwzględnić odniesienia do charakterystyk efektów uczenia się z części II zakończone określeniem (Sz), np. P6S_WG (Sz)

OPIS ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ
(Obowiązuje od roku akademickiego 2021/2022)

Nazwa kierunku studiów		TURYSTYKA I REKREACJA
Poziom studiów		DRUGIEGO STOPNIA
Profil studiów		OGÓLNOAKADEMICKI
Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomów 6 - 7 określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 226) oraz charakterystyki drugiego stopnia dla poziomów 6 – 7 określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 226) w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 – 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.		
Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK*, **
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
K_W01	w pogłębionym stopniu teorię oraz aktualne kierunki rozwoju dyscyplin naukowych właściwych dla turystyki i rekreacji ruchowej	P7S_WG
K_W02	w pogłębionym stopniu zjawiska społeczne i rządzące nimi prawidłowości, istotne z punktu widzenia turystyki i rekreacji ruchowej	P7S_WG
K_W03	w pogłębionym stopniu zakres zarządzania i kierowania przedsiębiorstwami, instytucjami i organizacjami turystycznymi i rekreacyjnymi	P7S_WG
K_W04	zagadnienia dotyczące potrzeb ochrony bioróżnorodności z uwzględnieniem zasad zrównoważonego użytkowania oraz rozwoju ekoturystyki	P7S_WG
K_W05	w pogłębionym stopniu zagadnienia z zakresu atrakcyjności turystycznej krajowych i światowych regionów i centrów turystycznych	P7S_WG
K_W06	prawne i ekonomiczne uwarunkowania działalności w zakresie turystyki i rekreacji	P7S_WK
K_W07	zasady i normy etyczne związane z działalnością turystyczno-rekreacyjną	P7S_WK
K_W08	podstawowe zasady tworzenia planowania i rozwoju usług turystycznych i rekreacyjnych	P7S_WK
K_W09	metody marketingowe w turystyce i rekreacji	P7S_WK
K_W10	tendencje rozwojowe kultury fizycznej dla turystyki i rekreacji ruchowej	P7S_WG
K_W11	zaawansowane zasady, techniki i narzędzia badawcze stosowane w zakresie turystyki i rekreacji, w tym programy informatyczne	P7S_WK

K_W12	istotę planowania badań , wykorzystania technik i narzędzi badawczych oraz metod statystycznych stosownie do przyjętych celów	P7S_WG
K_W13	zasady tworzenia i sprzedaży produktu turystycznego oraz mechanizmy jego funkcjonowania	P7S_WG
Umiejętności: absolwent potrafi		
K_U01	obsługiwać programy informatyczne wykorzystywane w turystyce i rekreacji	P7S_UW
K_U02	stosować umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P7S_UK
K_U03	rozwiązywać różne problemy w zakresie turystyki i rekreacji, dokonując ich analizy i oceny wg różnych kryteriów	P7S_UK
K_U04	wykorzystać umiejętności obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji w zakresie turystyki i rekreacji ruchowej	P7S_UW
K_U05	wykorzystać umiejętność analizowania zjawisk z zakresu rozwoju turystyki i kultury fizycznej	P7S_UW
K_U06	wykorzystać umiejętność planowania i wdrażania programów i projektów z zakresu turystyki i rekreacji na różnych poziomach zarządzania	P7S_UW
K_U07	wykorzystać wiedzę teoretyczną do przygotowania produktu turystycznego	P7S_UW
K_U08	prowadzić przedsiębiorstwo turystyczno-rekreacyjne oraz zajmować samodzielne i odpowiedzialne stanowisko w branży turystycznej	P7S_UO
K_U09	wykorzystać umiejętność podejmowania samodzielnej i kreatywnej działalności w zakresie organizowania imprez turystycznych i rekreacyjnych	P7S_UK
K_U10	rozpoznać motywy uczestnictwa w rekreacji ruchowej i identyfikowania potrzeb turystycznych	P7S_UW
K_U11	samodzielnie planować i realizować własny rozwój zawodowy w zakresie turystyki i rekreacji	P7S_UU
K_U12	w sposób precyzyjny przygotować wystąpienia ustne i pisemne w zakresie prac badawczych dotyczących turystyki i rekreacji	P7S_UK
K_U13	wykorzystać umiejętność napisania pracy badawczej w zakresie dotyczącym problemów turystyki i rekreacji	P7S_UW
K_U14	uczenia się przez całe życie, podejmując świadome decyzje dotyczące własnego rozwoju zawodowego	P7S_UU
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
K_K01	pracy w zespole oraz skutecznego porozumiewania się w ramach grupy	P7S_KR P7S_KO
K_K02	prawidłowej identyfikacji i rozstrzygnięcia dylematów związanych z wykonywaniem zawodu	P7S_KR P7S_KO
K_K03	planowania i przygotowania projektów turystycznych i rekreacyjnych w realizacji podejmowanych zadań	P7S_KO P7S_KR

K_K04	wykorzystania w praktyce opinii ekspertów dotyczących problemów związanych z organizacją i przebiegiem imprez turystycznych i rekreacyjnych	P7S_KK
K_K05	działania w sposób przedsiębiorczy oraz dostrzega praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy	P7S_KO P7S_KR
K_K06	wykorzystania literatury naukowej w rozwijaniu i doskonaleniu kompetencji zawodowych	P7S_KR P7S_KO
K_K07	Promowania zdrowego stylu życia i potrzeby aktywności fizycznej	P7S_KK P7S_KO

- * W przypadku realizacji programu studiów prowadzącego do uzyskania kompetencji inżynierskich, obok odniesień do charakterystyk efektów uczenia się z I części załącznika, należy uwzględnić odniesienia do charakterystyk efektów uczenia się z części III zakończone określeniem (Inż.), np. P6S_WG (Inż.)
- ** W przypadku kierunku studiów przypisanego do dziedziny sztuki, obok odniesień do charakterystyk efektów uczenia się z I części załącznika, należy uwzględnić odniesienia do charakterystyk efektów uczenia się z części II zakończone określeniem (Sz), np. P6S_WG (Sz)

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Janusz Zieliński	Dr/kierownik kierunku Turystyka i Rekreacja
Maria Ziaja	Dr/adiunkt
Renata Grzywacz	Dr/adiunkt
Anna Nizioł	Dr/adiunkt
Iwona Pezdan-Śliż	Dr/adiunkt
Marta Przydział	Dr/adiunkt
Małgorzata Buczek-Kowalik	Dr/adiunkt
Magdalena Kunysz-Rozborska	Dr/adiunkt
Jaromir Grymanowski	Dr/adiunkt
Jarosław Herbert	Dr/adiunkt
Paweł Świder	Dr/adiunkt
Justyna Dydek	Mgr/pracownik administracji

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	4
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	10
Prezentacja uczelni	12
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	14
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	14
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	31
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	50
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	68
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	81
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	96
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	99
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	103
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	114
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	116
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	123
Część III. Załączniki	125
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	125

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Rzeszowski (UR) został utworzony na mocy ustawy uchwalonej 7 czerwca 2001 r. przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, podpisanej przez Prezydenta RP w dniu 4 lipca 2001 roku. Uczelnia powstała z połączenia Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, Filii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Wydziału Ekonomii w Rzeszowie Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Obecnie jest to największa uczelnia w województwie podkarpackim, zatrudniająca 1333 nauczycieli akademickich, kształcąca ponad 16 tys. studentów na 61 kierunkach studiów. Wysoki poziom i jakość prowadzonych w Uniwersytecie Rzeszowskim badań naukowych, potwierdzają wyniki ewaluacji jakości działalności naukowej ogłoszone przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Spośród 22 ocenianych dyscyplin 1 uzyskała kategorię A+, 7 - kategorię A, a 14 - kategorię B+.

Od 1 października 2019 r. studia doktoranckie prowadzone są w Szkole Doktorskiej UR oraz kontynuowane na studiach doktoranckich w Kolegiach UR. Obecnie w Uczelni kształci się 177 doktorantów, w tym 110 w szkole doktorskiej. Uczelnia zapewnia również możliwość podnoszenia kwalifikacji w ramach oferowanych form studiów podyplomowych, z czego w minionym roku akademickim skorzystało 321 osób.

Realizując swoją misję, Uniwersytet Rzeszowski stanowi dla studentów i doktorantów kulturotwórczy, przedsiębiorczy i nowoczesny ośrodek akademicki zapewniający optymalne warunki studiowania, w oparciu o wysoko wykwalifikowaną kadrę oraz nowoczesne zaplecze naukowo-badawcze sprzyjające wysokiej jakości badań. W 2015 roku Uczelni przyznano Złote Godło – Najwyższa Jakość Quality International w kategorii QI SERVICES - usługi najwyższej jakości w ramach realizacji projektów unijnych. Ze względu na swoje położenie geograficzne, Uczelnia odgrywa ważną rolę w procesie edukacji międzykulturowej i transgranicznej. W ramach podjętych działań na rzecz umiędzynarodowienia, UR na podstawie podpisanych umów bilateralnych współpracuje ze 184 uczelniami i instytucjami zagranicznymi. Współpraca w ramach programu Erasmus obejmuje 230 uczelni z obszaru Unii Europejskiej oraz 65 uczelni z krajów poza UE.

Kadra naukowa Uniwersytetu uczestniczy w realizacji wielu projektów naukowych i badawczych. O ich aktywności świadczą uzyskane nagrody za największy wpływ na postrzeganie polskiej nauki na świecie: ELSEVIER Research Impact Leaders Awards przyznane w kategoriach: Agricultural Sciences (2017 r., 2018 r., 2020 r.) i Humanities (2017 r.), oraz wyróżnienie ELSEVIER Research Impact Leaders Awards w kategorii Agricultural Sciences (2019 r.).

Odpowiedzią Uczelni na wyzwania rzeczywistości w wymiarze naukowym i edukacyjnym jest szeroko rozumiana koncepcja „uniwersytetu otwartego”, „edukacji przez całe życie”. w tym kontekście UR jest nie tylko realizatorem kształcenia na poziomie wyższym, ale instytucją dla każdego, która poprzez bogatą ofertę wykładów, kursów, szkoleń uwzględnia także kwalifikacje, zainteresowania, potrzeby i indywidualne możliwości studentów, osób pracujących bądź seniorów. Na Uczelni funkcjonuje Mały Uniwersytet Rzeszowski (MUR), a od 2018 roku, w ramach projektu prowadzonego wspólnie z Fundacją Wspierania Edukacji przy Stowarzyszeniu Dolina Lotnicza również Dziecięcy Uniwersytet Techniczny, którego celem jest zwiększenie popularności nauk ścisłych, zwłaszcza technicznych, wśród dzieci i młodzieży. w strukturze Uniwersytetu ma swoje miejsce Dwujęzyczne Liceum Uniwersyteckie im. S. Barańczaka, oferujące naukę na trzech profilach oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku prowadzący zajęcia w kilkunastu klubach i sekcjach. w rankingu Perspektyw 2021, Dwujęzyczne Liceum Uniwersyteckie znalazło się w gronie 3 najlepszych liceów w Rzeszowie i uplasowało na 215 miejscu wśród liceów ogólnokształcących w kraju.

Wprowadzona od 1 października 2019 r. nowa struktura Uczelni, zgodnie ze Statutem UR, uwzględnia podział na 4 główne jednostki organizacyjne (Kolegia) prowadzące działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną (Kolegium Nauk Humanistycznych, Kolegium Nauk Medycznych, Kolegium Nauk Przyrodniczych oraz Kolegium Nauk Społecznych). Link do tekstu Statutu UR:

https://www.ur.edu.pl/storage/file/core_files/2021/10/8/3298e6161d65a40c13177acf7c4f5052/STATAUT%20UR%20-%20tekst%20jednolity%20z%20dnia%2030%20wrze%C5%9Bnia%202021%20r_.pdf

Kształcenie na kierunku Turystyka i Rekreacja realizowane jest w Kolegium Nauk Medycznych (KNM). Strukturę KNM tworzą trzy instytuty: Instytut Nauk o Kulturze Fizycznej, Instytut Nauk o Zdrowiu, Instytut Nauk Medycznych oraz Przyrodniczo-Medyczne Centrum Badań Innowacyjnych, Centrum Symulacji Medycznej i Uniwersyteckie Centrum Lekkoatletyczne Ośrodek Badań Innowacyjnych w Sporcie. Aktualnie KNM oferuje studia na 11 kierunkach: analityka medyczna, dietetyka, elektroradiologia, fizjoterapia, kierunek lekarski w języku polskim oraz english division, pielęgniarstwo, położnictwo, ratownictwo medyczne, turystyka i rekreacja, wychowanie fizyczne, zdrowie publiczne. Kształcenie na kierunku Turystyka i Rekreacja realizowane było na Wydziale Wychowania Fizycznego, a od 01.10.2019 r. w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej. Kształcenie na kierunku Turystyka i Rekreacja prowadzone jest na poziomie studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Kierunek został przypisany do dyscypliny wiodącej nauki o kulturze fizycznej. Podstawę realizacji programu studiów na ww. kierunku stanowi dorobek naukowy, dydaktyczny oraz doświadczenie zawodowe kadry Instytutu. Instytut Nauk o Kulturze Fizycznej, od 2019 r. posiadał kategorię naukową B (Załącznik PU.1), a decyzją nr 691/303/2022 (Załącznik PU.2) uzyskał kategorię naukową B+. Pracownicy Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej mają w swoim dorobku liczne osiągnięcia naukowe (m.in. w latach 2017-2022 opublikowali łącznie 747 publikacji naukowych – na podstawie wykazu bibliograficznego pracowników Instytutu). KNM UR posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinach nauki o kulturze fizycznej (Załącznik PU.3), nauki medyczne oraz nauki o zdrowiu.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1 Powiązania koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów), oczekiwań formułowanych wobec kandydatów, oferowanych specjalności/specjalizacji.

Koncepcja kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja studiów I stopnia (licencjackich) oraz studiów II stopnia (uzupełniających magisterskich) jest ściśle powiązana z misją UR, którego rolą jest kształcenie wysokiej klasy specjalistów na potrzeby współczesnej nauki, kultury i gospodarki. Misja UR rozumiana jest jako powód istnienia organizacji wyróżniającej ją na tle innych i odnosi się do pełnionych ról i obszarów funkcjonowania UR, tj. obszaru naukowego, edukacyjnego, kulturotwórczego w przestrzeni życia społecznego i gospodarczego Podkarpacia, Kraju, Europy i Świata. UR prowadzi badania naukowe na rzecz osiągnięcia postępu wiedzy naukowej, z korzyścią dla różnych dziedzin nauki oraz praktyki gospodarczej.

Koncepcja kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja jest zgodna ze Strategią Rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Kolegium Nauk Medycznych UR (KNM) na lata 2021-2030, określoną załącznikiem do uchwały Senatu UR (uchwała nr 59/03/2021 z dnia 25 marca 2021 r.) (Załącznik 1.1). <https://www.ur.edu.pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/kolegium/strategia-rozwoju>

Idea kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja jest spójna z celami określonymi w Strategii Rozwoju UR na lata 2021-2030, w szczególności w zakresie:

- ciągłego podnoszenia jakości działalności naukowej,
- wysokiego i atrakcyjnego poziomu kształcenia w oparciu o badania naukowe, wiedzę i umiejętności praktyczne oraz uniwersalne wartości uniwersyteckie,
- doskonalenia programów studiów i realizację kształcenia uwzględniającego potrzeby gospodarki oraz życia publicznego zgodnie z wymogami Polskiej Ramy Kwalifikacji,
- doskonalenia współpracy na linii nauka – kształcenie, ściśle powiązanie programów studiów z badaniami naukowymi,
- wysokiej aktywności naukowej studentów, w tym efektywne wspieranie studenckiego ruchu naukowego oraz zwiększanie udziału studentów w realizacji badań naukowych,
- rozwijania nowoczesnej infrastruktury dydaktyczno-badawczej,
- rozwijania systemu praktyk studenckich,
- rozwoju współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym.

Koncepcja kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja jest także bezpośrednio związana z misją KNM, która odzwierciedla zasadnicze elementy misji UR, takie jak m.in. tworzenie kapitału intelektualnego dla regionu w oparciu o wysoko wykwalifikowaną kadrę, nowoczesną bazę naukowo-badawczą oraz wysokiej jakości badania naukowe.

Celem kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja jest uzyskanie przez studenta gruntownej i wszechstronnej wiedzy, umiejętności i kompetencji do wykonywania przyszłego zawodu, poprzez realizację zajęć dydaktycznych powiązanych z nauką i praktyką zawodową oraz badaniami naukowymi. Realizacja programu studiów pozwala na nabycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do pełnienia ważnych ról w zakresie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym, zarówno w kraju, jak i za granicą. W tym celu działalność Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej KNM UR ukierunkowana jest również na rozwijanie i wspieranie aktywnego udziału studentów w badaniach i wydarzeniach naukowych związanych z kierunkiem kształcenia, do uczestnictwa w życiu uczelni i otoczeniu społeczno-gospodarczym, jak również przygotowanie absolwentów do osiągania sukcesów i świadomego kierowania swoim rozwojem osobistym i zawodowym. Postawy studentów kształtowane są zgodnie z zasadami etyki zawodowej. Absolwenci kierunku turystyka i rekreacja są przygotowani do

upowszechniania nabytej w toku uczenia się wiedzy i umiejętności. Przygotowywani są także do dalszych etapów kształcenia (specjalizacji, Szkoły Doktorskiej) oraz wdrażani do ciągłego doskonalenia swojej wiedzy i umiejętności w myśl koncepcji „uczenia się przez całe życie”.

Bardzo ważnym elementem w koncepcji kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja, studia I i II stopnia, jest współpraca z instytucjami otoczenia reprezentującymi branżę turystyczną, sektor kultury, sportu i rekreacji, lecznictwa uzdrowiskowego a także z władzami samorządowymi. Cel ten jest realizowany głównie poprzez współpracę w zakresie wspólnych przedsięwzięć, takich jak konferencje, szkolenia, warsztaty, praktyki.

Podstawowym celem kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja, studia I i II stopnia, jest przygotowanie specjalistów o wysokich kwalifikacjach, posiadających wiedzę teoretyczną, umiejętności praktyczne, kompetencje społeczne w zakresie nauk o kulturze fizycznej, nauk społecznych oraz nauk ścisłych i przyrodniczych, które pozwolą im na podjęcie pracy w sektorze turystyki i rekreacji. Oferta studiów na kierunku turystyka i rekreacja daje również studentom możliwości uzyskania specjalistycznego wykształcenia w zakresie: zarządzania i obsługi w ruchu turystycznym, hotelarstwa i gastronomii, rekreacji ruchowej (w ramach studiów I stopnia) a także turystyki zdrowotnej, zarządzania i obsługi w hotelarstwie oraz gastronomii, turystyki biznesowej i turystyki kulturowej (w ramach studiów II stopnia). Moduły te poszerzają kompetencje dydaktyczne jak i warsztat badacza przyszłych absolwentów.

Koncepcje kształcenia realizowane na studiach I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim i związane z nimi aktualnie realizowane cele kształcenia, są zgodne ze strategią i misją uczelni oraz polityką jakości kształcenia. Przedmiotowe koncepcje kształcenia zakładają komplementarne przygotowanie na studiach I i II stopnia w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej wysoko wykwalifikowanych pracowników sektora turystyki i rekreacji o dodatkowej specjalności.

Koncepcje, o których mowa, powstały na bazie współpracy interesariuszy wewnętrznych (studenci, pracownicy kierunku) i zewnętrznych (np. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział w Rzeszowie, Hotele Prezydenckie, Hotel Rzeszów, Biuro Turystyki Barbara – Travel).

W opracowaniu koncepcji i programów kształcenia wykorzystywano ustawy i rozporządzenia regulujące działania w obszarze szkolnictwa wyższego. Ponadto, prowadzone w Jednostce statutowe badania naukowe odzwierciedlają szerokie spektrum zainteresowań akademików i stanowią podstawę realizacji na wysokim poziomie wielu treści przedmiotowych, które zostały ujęte w programach studiów o profilu ogólnoakademickim na I i II stopniu kształcenia.

1.2. Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową, w tym do głównych kierunków działalności naukowej prowadzonej w uczelni w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany oraz najważniejszych osiągnięć naukowych uczelni w tym zakresie z ostatnich 5 lat będących wynikiem tej działalności (kategoria naukowa, prestiżowe publikacje, granty, nagrody, awanse naukowe), sposoby wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości zdobywania przez studentów kompetencji badawczych i udziału w badaniach.

Działalność naukowa w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej do 30 sierpnia 2019 roku była prowadzona na Wydziale Wychowania Fizycznego, a od 01 września 2019 roku jest realizowana w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej, wchodzącym w skład jednostek naukowych Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego. W roku 2021 Instytut Nauk o Kulturze Fizycznej uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej (Załącznik 1.2). W grupie 74 nauczycieli akademickich zatrudnionych w Instytucie (stan na 01.09.2022): 3 posiada tytuł profesora, 7 stopień doktora habilitowanego (profesora Uniwersytetu Rzeszowskiego), 58 stopień doktora, 6 tytuł magistra. Wspieranie i motywowanie kadry do rozwoju znajduje odzwierciedlenie w liczbie uzyskanych awansów naukowych w latach 2017-2021. W danym okresie 3 nauczycieli uzyskało stopień doktora habilitowanego, a 11– stopień doktora. Pracownicy Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej

mają w swoim dorobku liczne osiągnięcia naukowe (m.in. w latach 2017-2022 opublikowali łącznie 747 publikacji naukowych – na podstawie wykazu bibliograficznego pracowników Instytutu).

Do najważniejszych osiągnięć naukowych INoKF z ostatnich 5 lat (2017-2021), będących wynikiem działalności naukowej i badawczo-rozwojowej, należy zaliczyć:

- kategoria naukowa - w ocenie jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych INoKF przyznano kategorię B;
- prestiżowe publikacje

Publikacje naukowe pracowników Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej są zamieszczone w uniwersyteckiej bazie Expertus na stronie: <http://bibliografia.ur.edu.pl/new/01/>

Wykaz najważniejszych osiągnięć publikacyjnych pracowników Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej w latach 2017-2022: Kryteria selekcji: wartość IF; punktacja MNiSW/MEiN; pierwszy, drugi lub ostatni autor z INoKF (pozostali autorzy afiliujący dla INoKF zostali zaznaczeni).

1. Potential valorization of Cornelian cherry (*Cornus mas* L.) stones : Roasting and extraction of bioactive and volatile compounds / Sychaj Radosław, Kucharska Alicja Z., Szumny Antoni, Przybylska Dominika, Pejcz Ewa, **Piórecki Narcyz**. // Food Chemistry Vol. 358 (2021), id. art. 129802 [DOI: 10.1016/j.foodchem.2021.129802]
IF: 9.231; Pkt. MEiN: 200.000
2. Between Pocket Forest Wilderness and Restored Rural Arcadia : Optimizing the Use of a Feral Woodland Enclave in Urban Environment / Bobiec Andrzej, Ćwik Agata, Gajdek Agata, Wójcik Tomasz, **Ziaja Maria**. // Forests Vol. 12, iss. 9 (2021), id. art. 1173 [DOI: 10.3390/f12091173] **IF: 3.282; Pkt. MEiN: 100.000**
3. Budo in Physical Recreation as a Form of Rapprochement to Nature / **Bielec Grzegorz, Dziadek Bartosz**, Borysiuk Zbigniew, **Cynarski Wojciech J.** // Sustainability Vol. 13, iss. 12 (2021), id. art. 6951 [DOI: 10.3390/su13126951]
IF: 3.889; Pkt. MEiN: 100.000
4. Phytosociological Data in Assessment of Anthropogenic Changes in Vegetation of Rzeszów Reservoir / **Ziaja Maria**, Wójcik Tomasz, Wrzesień Małgorzata. // Sustainability Vol. 13, iss. 16 (2021), id. art. 9071 [DOI: 10.3390/su13169071]
IF: 3.889; Pkt. MEiN: 100.000
5. Objectively Assessed Physical Activity of Preschool-Aged Children from Urban Areas / **Herbert Jarosław, Matłosz Piotr**, Lenik Justyna, Szybisty Agnieszka, Baran Joanna, **Przednowek Karolina**, Wyszynska Justyna. // International Journal of Environmental Research and Public Health Vol. 17, iss. 4, art. no. 1375 [DOI: 10.3390/ijerph17041375]
IF: 3.390; Pkt. MEiN: 140.000
6. Obesity and Body Composition in Preschool Children with Different Levels of Actigraphy-Derived Physical Activity-A Cross-Sectional Study / Wyszynska Justyna, **Matłosz Piotr**, Szybisty Agnieszka, Lenik Paweł, Dereń Katarzyna, Mazur Artur, **Herbert Jarosław**. // Journal of Clinical Medicine Vol. 9, no. 4(2020), id. art. E1210 [DOI: 10.3390/jcm9041210]
IF: 4.242; Pkt. MEiN: 140.000
7. Martial arts tourism : Meta-analysis of publications from 2005-2020 / Pawelec Przemysław, **Świder Paweł, Cynarski Wojciech J.** // Sustainability Vol. 12, iss. 17 (2020), id. art. 7069 [DOI: 10.3390/su12177069]
IF: 3.251; Pkt. MEiN: 100.000
8. Martial Arts Tourism of the "Europe-Far East" Direction, in the Opinion of Grand Masters / Figueiredo Abel A., Błach Wiesław, Bujak Zbigniew, Maroteaux Roland, **Cynarski Wojciech J.** // Sustainability Vol. 12, iss. 21 (2020), Article number: 8857 (16s.) [DOI: 10.3390/su12218857]
IF: 3.251; Pkt. MEiN: 100.000

9. Reliability of the Mental and Social Health (M&SH) Questionnaire - test-retest adult men and women / **Bąk Robert**, Barczyński Bartłomiej, Krzemieniecki Leon Andrzej. // Archives of Budo Vol. 15, s. 321-327 (2019) [DOI: 10.3390/jcm10153449]
IF: 1.014; Pkt. MEiN: 140.000
10. Fruit Low-Alcoholic Beverages with High Contents of Iridoids and Phenolics from Apple and Cornelian cherry (*Cornus mas* L.) Fermented with *Saccharomyces bayanus* / Adamenko Kinga, Kawa-Rygielska Joanna, Kucharska Alicja Z., **Piórecki Narcyz**. // Polish Journal of Food and Nutrition Sciences Vol. 69, iss. 3 (2019), s. 307-317 [DOI: 10.31883/pjfn/111405]
IF: 1.986; Pkt. MEiN: 100.000
11. Alcohol Consumption and Risky Drinking Patterns among College Students from Selected Countries of the Carpathian Euroregion / **Zadarko-Domaradzka Maria**, **Barabasz Zbigniew**, Sobolewski Marek, Nizioł-Babiarz Edyta, Penar-Zadarko Beata, Szybisty Agnieszka, **Zadarko Emilian**. // BioMed Research International Vol. 2018, Article ID 6084541 (9 s.) [DOI: 10.1155/2018/6084541]
IF: 2.197; Pkt. MEiN: 25.000
12. Availability of food resources for pollinators in three types of lowland meadows / **Ziaja Maria**, Denisow Bożena, Wrzesień Małgorzata, Wójcik Tomasz. // Journal of Apicultural Research Vol. 57, iss. 4 (2018), p. 467-478 [DOI: 10.1080/00218839.2018.1454293]
IF: 1.752; Pkt. MEiN: 35.000
13. Characteristics of Biologically Active Compounds in Cornelian Cherry Meads / Adamenko Kinga, Kawa-Rygielska Joanna, Kucharska Alicja Z., **Piórecki Narcyz**. // Molecules vol. 23, iss. 8 (2018), Art. no. 2024 (13s.) [DOI: 10.3390/molecules23082024]
IF: 3.060; Pkt. MEiN: 30.000
14. Suitability of the probiotic lactic acid bacteria strains as the starter cultures in unripe cornelian cherry (*Cornus mas* L.) fermentation / Czyżowska Agata, Kucharska Alicja Z., Nowak Agnieszka, Sokół-Łętowska Anna, Motyl Ilona, **Piórecki Narcyz**. // Journal of Food Science and Technology vol. 54, iss. 9 (2017), p. 2936-2946 [DOI: 10.1007/s13197-017-2732-3]
IF: 1.797; Pkt. MEiN: 25.000

Kryterium Punktowe(IF)>3, minimum jeden autor reprezentuje Instytut Nauk o Kulturze Fizycznej:

1. Characterization of herbal teas containing lime flowers - Tiliae flos by HPTLC method with chemometric analysis / Melnyk Natalia, Pawłowska Karolina A., **Ziaja Maria**, Wojnowski Wojciech, Koshovyi Oleh, Granica Sebastian, Bazyłko Agnieszka. // Food Chemistry Vol. 346 (2021), id. art. 128929. [DOI: 10.1016/j.foodchem.2020.128929]
IF: 9.231; Pkt. MEiN: 200.000
2. Potential valorization of Cornelian cherry (*Cornus mas* L.) stones : Roasting and extraction of bioactive and volatile compounds / Sychaj Radosław, Kucharska Alicja Z., Szumny Antoni, Przybylska Dominika, Pejcz Ewa, **Piórecki Narcyz**. // Food Chemistry Vol. 358 (2021), id. art. 129802, bibliogr [DOI: 10.1016/j.foodchem.2021.129802]
IF: 9.231; Pkt. MEiN: 200.000
3. Body adaptation to Dance : A Gerontological Perspective / Gronek Piotr, Boraczyński Michał, Haas Aline Nogueira, Adamczyk Jan, Pawlaczyk Mariola, **Czarny Wojciech**, Clarc Cain CT, Czerniak Urszula, Demuth Anna, Celka Roman, Wycichowska Paulina, Gronek Joanna, Król-Zielińska Magdalena. // Aging and Disease Vol. 12, nr 3 (2021), s. 902-913, [DOI: 10.14336/AD.2020.1107]
IF: 9.968; Pkt. MEiN: 140.000
4. Cornelian Cherry Iridoid-Polyphenolic Extract Improves Mucosal Epithelial Barrier Integrity in Rat Experimental Colitis and Exerts Antimicrobial and Antiadhesive Activities In Vitro / Szandruk-Bender Marta, Rutkowska Maria, Merwid-Łąd Anna, Wiatrak Benita, Szelaąg Adam, Dzimira Stanisław, Sobieszkańska Beata, Krzystek-Korpacka Małgorzata, Kucharska Alicja Z., Matuszewska Agnieszka, Nowak Beata, **Piórecki Narcyz**, Duda-Madej Anna, Walczuk Urszula,

- Turniak Michał, Bednarz-Misa Iwona, Sozański Tomasz. // *Oxidative Medicine and Cellular Longevity* Vol. 2020, Article ID 7697851 (19 s), [DOI: 10.1155/2020/7697851]
IF: 6.543; Pkt. MEiN: 100.000
5. Screening of Antioxidative Properties and Inhibition of Inflammation-Linked Enzymes by Aqueous and Ethanolic Extracts of Plants Traditionally Used in Wound-Healing in Poland / Mainka Marta, Czerwińska Monika E., Osińska Ewa, **Ziaja Maria**, Bazyłko Agnieszka. // *Antioxidants* Vol. 10, iss. 5 (2021), id. art. 698, [DOI: 10.3390/antiox10050698]
IF: 7.675; Pkt. MEiN: 100.000
 6. Molecular and Immunological Identification of Low Allergenic Fruits among Old and New Apple Varieties / Siekierzyńska Aleksandra Ewa, Piasecka-Kwiatkowska Dorota, Litwińczuk Wojciech, Burzyńska Marta, Myszkowski Aleksander, Karpiński Paweł, Żygała Elżbieta, **Piórecki Narcyz**, Springer Ewa, Sozański Tomasz. // *International Journal of Molecular Sciences* Vol. 22, iss. 7 (2021), id. art. 3527, [DOI: 10.3390/ijms22073527]
IF: 6.208; Pkt. MEiN: 140.000
 7. Children's Eating Habits, Physical Activity, Sleep, and Media Usage before and during COVID-19 Pandemic in Poland / Łuszczki Edyta, Bartosiewicz Anna, **Pezdan-Śliż Iwona**, **Kuchciak Maciej**, Jagielski Paweł, Oleksy Łukasz, Stolarczyk Artur, Dereń Katarzyna. // *Nutrients* Vol. 13, iss. 7 (2021), id. art. 2447, [DOI: 10.3390/nu13072447]
IF: 6.706; Pkt. MEiN: 140.000
 8. Cornelian Cherry (*Cornus mas* L.) Iridoid and Anthocyanin Extract Enhances PPAR- α , PPAR- γ Expression and Reduces I/M Ratio in Aorta, Increases LXR- α Expression and Alters Adipokines and Triglycerides Levels in Cholesterol-Rich Diet Rabbit Model / Danielewski Maciej, Kucharska Alicja Z., Matuszewska Agnieszka, Rapak Andrzej, Gomułkiewicz Agnieszka, Dzimira Stanisław, Dzięgieł Piotr, Nowak Beata, Trocha Małgorzata, Magdalan Jan, **Piórecki Narcyz**, Szelaąg Adam, Sozański Tomasz. // *Nutrients* Vol. 13, iss. 10 (2021), id. art. 3621 [DOI: 10.3390/nu13103621]
IF: 9.231; Pkt. MEiN: 140.000
 9. Placebo Effect of Caffeine on Maximal Strength and Strength Endurance in Healthy Recreationally Trained Women Habituated to Caffeine / Filip-Stachnik Aleksandra, Krzysztofik Michał, Kaszuba Magdalena, Leońska-Duniec Agata, **Czarny Wojciech**, Del Coso Juan, Wilk Michał. // *Nutrients* Vol. 12, iss. 12 (2020), id. art. 3813, [DOI: 10.3390/nu12123813]
IF: 5.717; Pkt. MEiN: 140.000
 10. UHPLC-DAD-MS/MS analysis of extracts from linden flowers (*Tiliae flos*) b Differences in the chemical composition between five *Tilia* species growing in Europe / **Ziaja Maria**, Pawłowska Karolina A., Józefczyk Karolina, Pruś Anna, Stefańska Joanna, Granica Sebastian. // *Industrial Crops and Products* Vol. 154 (2020), id. art. 112691, [DOI: 10.1016/j.indcrop.2020.112691]
IF: 5.645; Pkt. MEiN: 200.000
 11. Yeast Protein as an Easily Accessible Food Source / Jach Monika Elżbieta, Serefko Anna, **Ziaja Maria**, Kieliszek Marek. // *Metabolites* Vol. 12, iss. 1 (2022), id. art. 63, [DOI: 10.3390/metabo12010063]
IF: 5.581; Pkt. MEiN: 100.000
 12. Composition of Extracts from Aerial Parts and from Roots / Skowrońska Weronika, Granica Sebastian, Dziędzic Magdalena, Kurkowiak Justyna, **Ziaja Maria**, Bazyłko Agnieszka. // *Plants-Basel* Vol. 10, iss. 1 (2021), id. art. 78, [DOI: 10.3390/plants10010078]
IF: 4.658; Pkt. MEiN: 70.000
 13. Functional fitness normative values for elderly polish population / Ignasiak Zofia, Sebastjan Anna, Sławińska Teresa, Skrzek Anna, **Czarny Wojciech**, **Król Paweł**, **Rzepko Marian**, Duda-Biernacka Barbara, Marchewka Anna, Filar-Mierzwa Katarzyna, Nowacka-Dobosz Sylwia, Dobosz Janusz, Umiastowska Danuta. // *BMC Geriatrics* Vol. 20 (2020), id. art. 384, [DOI: 10.1186/s12877-020-01787-2]
IF: 3.921; Pkt. MEiN: 100.000
 14. Chemical composition, antioxidative and enzyme inhibition activities of chickweed herb (*Stelaria media* L., Vill.) ethanolic and aqueous extracts / Rogowska Marta, Lenart Małgorzata,

- Srećec Siniša, **Ziaja Maria**, Parzonko Andrzej, Bazyłko Agnieszka. // *Industrial Crops and Products* Vol. 97 (2017), p. 448-454, [DOI: 10.1016/j.indcrop.2016.12.058]
IF: 3.849; Pkt. MEiN: 40.000
15. Physical Activity and Quality of Life of University Students, Their Parents, and Grandparents in Poland - Selected Determinants Kotarska Katarzyna, Nowak Maria Alicja, Nowak Leonard, **Król Paweł**, Sochacki Artur, Sygit Katarzyna, Sygit Marian. // *International Journal of Environmental Research and Public Health* Vol. 18, iss. 8 (2021), id. art., [DOI: 10.3390/ijerph18083871]
IF: 4.614; Pkt. MEiN: 140.000
16. New Media Development, Sleep and Lifestyle in Children and Adolescents / Łuszczki Edyta, Bartosiewicz Anna, Bobula Gabriel, **Kuchciak Maciej**, Jagielski Paweł, Oleksy Łukasz, Stolarczyk Artur, Dereń Katarzyna. // *Sustainability* Vol. 13, iss. 4 (2021), id. art. 2248, [DOI: 10.3390/su13042248]
IF: 3.889; Pkt. MEiN: 100.000
17. Phytosociological Data in Assessment of Anthropogenic Changes in Vegetation of Rzeszów Reservoir / **Ziaja Maria**, Wójcik Tomasz, Wrzesień Małgorzata. // *Sustainability* Vol. 13, iss. 16 (2021), id. art. 9071, [DOI: 10.3390/su13169071]
IF: 3.889; Pkt. MEiN: 100.000
18. Ecosystem Services and Disservices of Vegetation in Recreational Urban Blue-Green Spaces- Some Recommendations for Greenery Shaping / Ćwik A, Wójcik T, Ziaja M, Wójcik M, Kluska K, Kasprzyk I. // *Forests* Vol. 12, iss. 8, (2021) id. art. 1077, doi: 10.3390/f12081077
IF: 3.282, Pkt. MEiN: 100.000

Wybrane monografie i podręczniki akademickie:

- Herbert Jarosław, Grzywacz Renata, Petrovets Vasylyna, Łoś Aleksandra, Wilczyńska Elżbieta, Gruszka Magdalena, Zadarko Emilian: Podstawy treningu zdrowotnego. Wydaw. Uniwersytet Rzeszowski, 2022 - p-ISBN: 978-83-8277-060-5
- Zieliński Janusz: Edukacyjne konteksty przeciążenia informacyjnego współczesnej młodzieży; Wydaw. Uniwersytet Rzeszowski, 2021 - ISBN: 978-83-7996-922-7
- Cynarski Wojciech J.: Metodologia badań społecznych i antropologiczno-kulturowych w naukach o kulturze fizycznej i w obszarze turystyki; Wydaw. Uniwersytet Rzeszowski, 2021 - ISBN: 978-83-7996-869-5
- Cynarski Wojciech J.: Czas wolny, turystyka i rekreacja w perspektywie socjologicznej; Wydaw. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS, 2017 – ISBN: 978-83-242-3060-0
- Lenik Paweł, Kunysz-Rozborska Magdalena: Gry i zabawy ruchowe jako forma kształtowania umiejętności społecznych i psychomotorycznych Wydaw. Uniwersytet Rzeszowski, 2020 - ISBN: 978-83-7996-812-1
- Niewczas Marta, Zaborniak Stanisław, Szmyd Łukasz: Historia turystyki w Polsce przed 1939 rokiem. T. 1, Tradycje, prekursorzy, prawo, szlaki i upowszechnianie; Wydaw. Uniwersytet Rzeszowski, 2017 - p-ISBN: 978-83-65293-31-2
- Niewczas Marta, Zaborniak Stanisław, Szmyd Łukasz: Historia turystyki w Polsce przed 1939 rokiem. T. 2, Organizacje i stowarzyszenia turystyczne; Wydaw. Uniwersytet Rzeszowski, 2017 - p-ISBN: 978-83-65293-32-9
- Niewczas Marta, Zaborniak Stanisław, Szmyd Łukasz: Historia turystyki w Polsce przed 1939 rokiem. T. 3, Formy turystyki; Wydaw. Uniwersytet Rzeszowski, 2017 - p-ISBN: 978-83-65293-33-6
- Zaborniak Stanisław Pezdan-Śliż Iwona, Niewczas Marta: Historia turystyki w Polsce przed 1939 rokiem. T. 4, Schrony, schroniska, domy turystyczne i wycieczkowe w Beskidach Wschodnich; Bonus Liber Sp. z o.o., 2017 - p-ISBN: 978-83-65441-49-2

10. Zaborniak Stanisław, Pezdan-Śliż Iwona, Niewczas Marta: Historia turystyki w Polsce przed 1939 rokiem. T. 5, Schrony, schroniska, domy turystyczne i wycieczkowe w Beskidach Zachodnich; Bonus Liber Sp. z o.o., 2017 - p-ISBN: 978-83-65441-50-8
11. Zaborniak Stanisław, Pezdan-Śliż Iwona, Niewczas Marta: Historia turystyki w Polsce przed 1939 rokiem. T. 6, Schrony, schroniska, domy turystyczne i wycieczkowe na terenie Podhala i Tatr; Bonus Liber Sp. z o.o., 2017 - p-ISBN: 978-83-65441-51-5
12. Podolski Adam, Zaborniak Stanisław: Turystyka pielgrzymkowa i religijna w Polsce. T. 5, Uwarunkowania pielgrzymowania w Polsce w warunkach zaborów (1772-1918) i okupacji w latach 1939-1945 oraz w nowej rzeczywistości terytorialnej w pierwszych latach po II wojnie światowej (1945-1948); Bonus Liber Sp. z o.o., 2017 - p-ISBN: 978-83-65931-10-8
13. Niewczas Marta, Zaborniak Stanisław, Szmyd Łukasz: Historia turystyki w Polsce przed 1939 rokiem. T. 1, Tradycje, prekursorzy, prawo, szlaki i upowszechnianie; Wydaw. Uniwersytet Rzeszowski, 2017 - p-ISBN: 978-83-65293-31-2
14. Niewczas Marta, Zaborniak Stanisław, Szmyd Łukasz: Historia turystyki w Polsce przed 1939 rokiem. T. 2, Organizacje i stowarzyszenia turystyczne; Wydaw. Uniwersytet Rzeszowski, 2017 - p-ISBN: 978-83-65293-32-9
15. Niewczas Marta, Zaborniak Stanisław, Szmyd Łukasz: Historia turystyki w Polsce przed 1939 rokiem. T. 3, Formy turystyki; Wydaw. Uniwersytet Rzeszowski, 2017 - p-ISBN: 978-83-65293-33-6
16. Zaborniak Stanisław Pezdan-Śliż Iwona, Niewczas Marta: Historia turystyki w Polsce przed 1939 rokiem. T. 4, Schrony, schroniska, domy turystyczne i wycieczkowe w Beskidach Wschodnich; Bonus Liber Sp. z o.o., 2017 - p-ISBN: 978-83-65441-49-2
17. Zaborniak Stanisław, Pezdan-Śliż Iwona, Niewczas Marta: Historia turystyki w Polsce przed 1939 rokiem. T. 5, Schrony, schroniska, domy turystyczne i wycieczkowe w Beskidach Zachodnich; Bonus Liber Sp. z o.o., 2017 - p-ISBN: 978-83-65441-50-8
18. Zaborniak Stanisław, Pezdan-Śliż Iwona, Niewczas Marta: Historia turystyki w Polsce przed 1939 rokiem. T. 6, Schrony, schroniska, domy turystyczne i wycieczkowe na terenie Podhala i Tatr; Bonus Liber Sp. z o.o., 2017 - p-ISBN: 978-83-65441-51-5
19. Podolski Adam, Zaborniak Stanisław: Turystyka pielgrzymkowa i religijna w Polsce. T. 5, Uwarunkowania pielgrzymowania w Polsce w warunkach zaborów (1772-1918) i okupacji w latach 1939-1945 oraz w nowej rzeczywistości terytorialnej w pierwszych latach po II wojnie światowej (1945-1948); Bonus Liber Sp. z o.o., 2017 - p-ISBN: 978-83-65931-10-8

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej kierują lub są wykonawcami projektów finansowanych przez takie instytucje jak MNiSW/MEiN, PCI, NCN oraz w ramach działalności statutowej Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Wiodące zadania badawcze pracowników realizowane w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej od roku 2022 r.:

- priorytetowe:
 1. Dr hab. prof. UR Emilian Zadarko - Ocena tlenowych zdolności wysiłkowych pozornie zdrowych osób w wieku produkcyjnym;
 2. Dr hab. prof. UR Krzysztof Przednowek - Ocena profilu motorycznego kandydatów oraz żołnierzy służb mundurowych;
 3. Dr Piotr Matłosz - Podniesienie poziomu aktywności fizycznej dzieci oraz dorosłych jako forma profilaktyki występowania otyłości oraz chorób cywilizacyjnych i ich czynników ryzyka;
- podstawowe:
 1. Prof. dr hab. Wojciech Cynarski - Cztery wymiary sztuk walki: sportowy, rekreacyjny, turystyczny i rehabilitacyjny;
 2. Prof. dr hab. Wojciech Czarny - Badania budowy somatycznej, sprawności fizycznej, parametrów biomechanicznych, biochemicznych i epigenetycznych w trakcie trwania cyklu

treningowego populacji aktywnych z różnych grup sportowych- optymalizacja skuteczności treningowej;

3. Dr hab. prof. UR Paweł Król - Spektroskopia FTIR w badaniu mikro i nanoplastiku w trakcie cyklu treningowego tenisistów stosujących różnego rodzaju owijki m.in. Touch Super Comp Absorption;
4. Dr Bartosz Dziadek - Ocena wybranych zdolności psychomotorycznych zawodników różnych dyscyplin sportowych;
5. Dr Marta Niewczas - Ocena wpływu ćwiczeń siłowo-koordynacyjnych na wybrane aspekty sprawności ogólnej i specjalnej zawodników sportów walki;
6. Dr Marian Rzepko - Badanie stabilności posturalnej zawodników trenujących sporty walki oraz osób o zróżnicowanej sprawności motorycznej.

Młody Naukowiec:

1. Mgr Maciej Kuchciak - Walidacja protokołu wyznaczającego ryzyko wystąpienia urazu dla kończyny dolnej.
2. Mgr Wojciech Paśko - Wykorzystanie metod komputerowych w analizie, optymalizacji i wspomaganii szkolenia sportowego.

Projekty badawcze realizowane w ramach grantów:

1. Kariera zaczyna się od stażu; kierownik projektu dr Maria Ziąja, data rozpoczęcia 01.10.2017 r., data zakończenia 01.10.2018 r., projekt nr POWR.03.01.00-00-S141/17;
2. Wybrane aspekty zdrowia studentów w świetle ich aktywności fizycznej i wytrzymałości krążeniowo-oddechowej. E-Platforma Studentfit jako narzędzie edukacji zdrowotnej studentów; kierownik projektu dr hab. Emilian Zadarko, prof. UR, data rozpoczęcia 31.03.2016, data zakończenia 30.03.2019, numer projektu RSA4 01654;
3. Wspomaganie procesu treningowego w biegach przez płotki z wykorzystaniem modelowania komputerowego; kierownik projektu dr hab. Krzysztof Przednowek, prof. UR, data rozpoczęcia 21.03.2016, data zakończenia 20.03.2019, numer projektu RSA4 00554;
4. Opracowanie wieloczynnikowego modelu predykcyjnego do różnicowej diagnostyki depresji lekoopornej; kierownik projektu dr Aleksandra Kwiatkowska, data rozpoczęcia 01.06.2021, data zakończenia 28.02.2022, numer projektu N2_146 (Podkarpackie Centrum Innowacji – PCI);
5. Ocena skuteczności suplementu uzyskanego z *Cornus mas L.* na powysiłkowe procesy zapalne u sportowców; kierownik projektu dr Ewelina Bator, data rozpoczęcia 01.04.2021, data zakończenia 28.02.2022, numer projektu N2_090 (PCI);
6. Opracowanie metod estymacji tlenowych zdolności wysiłkowych mężczyzn w wieku produkcyjnym; kierownik projektu dr hab. Krzysztof Przednowek, prof. UR, data rozpoczęcia 01.02.2021, data zakończenia 31.07.2021, numer projektu N2_209 (PCI);
7. Zapobieganie urazom aparatu ruchu wśród osób aktywnych fizycznie z terenu Podkarpackiego na podstawie oceny ryzyka występowania różnych typów polimorfizmów kolagenowych; kierownik projektu dr Agata Rzeszutko-Bełzowska, 2022, numer projektu N3_624 (PCI);
8. Opracowanie testu farmakogenetycznego do optymalizacji leczenia normotymicznego lekami z grupy SNRI w terapii uzależnień od alkoholu; kierownik projektu dr Aleksandra Kwiatkowska, 2022, numer projektu N3_133 (PCI);
9. Nowe wzory użytkowe mankietów naramiennych do pomiaru ciśnienia tętniczego krwi dla osób o nietypowych wymiarach kończyn górnych; kierownik projektu dr Piotr Matłosz, 2022, numer projektu N3_074 (PCI);
10. Alternatywny splicing tanskryptu kinazy mitotycznej AtAurora2 jako potencjalny mechanizm regulacji starzenia Arabidopsis; kierownik projektu dr Aleksandra Kwiatkowska, data rozpoczęcia 12.09.2017, data zakończenia 11.09.2018, numer projektu DEC-2017/01/X/NZ3/00348, (NCN);
11. Społeczna odpowiedzialność Nauki, Akademicki Sport Integracyjny; projekt edukacyjny, kierownik projektu dr Janusz Zieliński, 2022, numer projektu SONP/SP/514443/2021.

Inne granty, w których pracownicy Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej byli lub są członkami zespołu badawczego:

1. Rozkład polimorfizmu genów w populacji osób zdrowych w aspekcie sprawności ukierunkowanej na zdrowie; dr hab. Emilian Zadarko, prof. UR, data rozpoczęcia 01.06.2021, data zakończenia 28.02.2021, numer projektu N2_214 (PCI);
2. Opracowanie nowych wzorów użytkowych mankietów naramiennych do pomiaru ciśnienia tętniczego krwi; dr Piotr Matłosz, data rozpoczęcia 01.04.2021, data zakończenia 30.11.2021, numer projektu N2_149 (PCI).

Nagrody:

Na kierunku Turystyka i Rekreacja w ocenianym okresie nominacje i odznaczenia otrzymali następujący pracownicy:

- Laur Studenta: dr Artur Płonka (2018 r.), dr Maria Zadarko-Domaradzka (2020 r.), dr Aneta Rejman (2021 r.)
- medal KEN: mgr Jerzy Kulasa (2017 r.), dr Bernadetta Wojtuń-Sikora (2017 r.), dr Robert Bąk (2018 r.), dr Anna Nizioł (2018 r.)

Awanse naukowe:

Liczba uzyskanych awansów naukowych w latach 2017-2021:

Habilitacje:

- dr hab. Agnieszka Mirkiewicz 2018 Uniwersytet Rzeszowski
- dr hab. Krzysztof Przednowek 2020 Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach
- dr hab. Narcyz Piórecki 2021 Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu

Doktoraty:

- dr Gabriel Bobula 2017 Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu
- dr Magdalena Gruszka 2017 Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu
- dr Dagmara Sądecka 2017 Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu
- dr Katarzyna Sochacka 2017 Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu
- dr Joanna Piech 2018 Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu
- dr Małgorzata Skrzęta 2018 Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu
- dr Katarzyna Stopyra 2018 Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu
- dr Bartosz Dziadek 2019 Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach
- dr Piotr Matłosz 2019 Uniwersytet Rzeszowski
- dr Bernadetta Wojtuń-Sikora 2019 Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie;
- dr Rafał Wilk 2021 Uniwersytet Szczeciński

W ramach międzynarodowej współpracy naukowej pracownicy INoKF prowadzą badania m.in. z takimi ośrodkami jak: University of Madera (Portugalia), University of Clermont Auvergne (Francja), University of Presov (Słowacja), University of Kosice (Słowacja), University of Lviv (Ukraina), University of Oradea (Rumunia). Efektem tej współpracy są opublikowane wspólne prace naukowe. Przykładem bardzo szerokiego zakresu współpracy międzynarodowych badaczy z różnych ośrodków naukowych jest praca (opublikowana w Lancet 2021), która powstała w ramach aktywnego uczestnictwa między innymi pracownika INoKF (dr Piotr Matłosz) w pracach NCD Risk Factor Collaboration (NCD-RisC) - jest to międzynarodowa sieć naukowców zajmujących się zdrowiem na całym świecie, która dostarcza rygorystyczne i aktualne dane na temat głównych czynników ryzyka chorób niezakaźnych dla wszystkich krajów świata - [link](#).

W ocenianym okresie INoKF był współorganizatorem międzynarodowej konferencji oraz kongresu odbywającego się cyklicznie co 4 lata. W 2018 r. odbyło się 7th International IMACSSS Conference and the 4th World Scientific Congress of Combat Sports and Martial Arts. Referaty zgłosili reprezentanci różnych instytucji naukowych z 18 krajów z 4 kontynentów (Europa, Azja, Ameryka Północna i Południowa). W dniach 13-15.10.2022 r., odbyły się w Rzeszowie 11th International IMACSSS Conference and the 5th World Scientific Congress of Combat Sports and Martial Arts. Niezmiennie przewodniczącym Komitetu Naukowego był prof. dr hab. Wojciech J. Cynarski, president of IMACSSS, pracownik INoKF UR. (<http://wf.ur.edu.pl/Dzialalnosc-naukowa/Konferencje-cykliczne/Combat-Sports/2022csma/5thCongress.aspx>)

Więcej danych dotyczących działalności naukowej realizowanej przez pracowników Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej, znajduje się na stronie:

<https://www.ur.edu.pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/instytuty-i-jednostki-badawcze/instytut-nauk-o-kulturze-fizycznej/dzialalnosc-naukowa--scientific-activity/dzialalnosc-naukowa-pracownikow-inokf>

Prowadzona działalność naukowa pozwala na wprowadzenie do programu studiów wykładów, seminariów, ćwiczeń i zajęć praktycznych ściśle związanych z tematyką badań naukowych pracowników Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej. Pracownie funkcjonujące w ramach INoKF zostały zaprojektowane i wyposażone w nowoczesny sprzęt badawczy i oprogramowanie umożliwiające studentom zdobywanie praktycznych umiejętności diagnostycznych i pomiarowych, a następnie wykorzystywanie ich w praktyce zawodowej oraz badaniach naukowych. Przykładem zajęć zapoznających studentów z aparaturą diagnostyczną oraz programami komputerowymi są przedmioty takie jak: Metodologia badań, Informatyka w turystyce, Fizjologia i anatomia człowieka, Obsługa ruchu turystycznego – część informatyczna, Technologia informacyjna, Podstawy statystyki, Seminarium dyplomowe i magisterskie. Studenci podczas w/w zajęć realizują projekty badawcze, często z wykorzystaniem nowoczesnej aparatury pomiarowej Instytutu. Standardem jest przygotowywanie prac licencjackich i magisterskich, których tematyka nawiązuje do badań naukowych prowadzonych przez pracowników Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej oraz umożliwienie studentom współdziałania w realizacji projektów badawczych. Podejście takie pozwala studentom na podjęcie świadomych decyzji dotyczącej wyboru tematyki pracy licencjackiej i magisterskiej, a także gwarantuje większe zaangażowanie studenta w proces przygotowania pracy.

Wyniki działalności naukowej nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku turystyka i rekreacja są podstawą do aktualizacji treści merytorycznych prowadzonych zajęć, a także przyczyniają się do uatrakcyjnienia oferty dydaktycznej o nowe kompetencje w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (praca w zespole, świadomość odpowiedzialności za pełnienie ról zawodowych). Wyniki działalności naukowej i dydaktycznej wykorzystano w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów.

Działalność naukowa pracowników znajduje też zastosowanie w przygotowaniu oferty prac badawczych dla studentów w ramach studenckich kół naukowych zrzeszających studentów kierunku turystyka i rekreacja (SKN „Podróżników”, SKN „Młodych antropologów”). Efektem pracy w kołach naukowych pod opieką pracowników kierunku turystyka i rekreacja są: zorganizowane konferencje, wystąpienia na konferencjach naukowych oraz wydane publikacje (więcej:

<https://www.ur.edu.pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/instytuty-i-jednostki-badawcze/instytut-nauk-o-kulturze-fizycznej/dzialalnosc-naukowa--scientific-activity/studenckie-kola-naukowe>)

Przykładem ogólnoinstitutowego wdrażania studentów do badań naukowych, jest Tydzień Nauki i Sportu. Podczas tego wydarzenia studenci uczestniczą m.in.: w samodzielnych badaniach naukowych (np. wykonując pod nadzorem nauczycieli akademickich pomiary antropometryczne, przeprowadzając poszczególne testy oceniające zdolności motoryczne, prowadzą gry, zabawy rekreacyjne, konkursy.

W ramach ww. tygodnia studenci turystyki i rekreacji INoKF również uczestniczyli czynnie oraz biernie w Ogólnopolskiej konferencji studencko-doktoranckiej pt. „Kultura fizyczna i zdrowie w dobie XXI wieku” (Załącznik 1.3) Zakres tematyczny konferencji obejmował m.in. turystykę i rekreację: aktywne formy turystyki i rekreacji oraz zdrowie: aktywność fizyczna, edukacja zdrowotna; współczesny styl życia.

Z wybranych wystąpień konferencyjnych studenci wraz z nauczycielami akademickimi przygotowali artykuły naukowe, które posłużyły do opracowania monografii pt. “Wybrane badania naukowe w kulturze fizycznej”, wydanej w wersji online przez Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.

1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

Tworzenie i doskonalenie koncepcji programu studiów dla kierunku turystyka i rekreacja jest realizowane we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi. W związku z istniejącą potrzebą dostosowania programów nauczania do ciągle zmieniających się uwarunkowań społeczno-ekonomicznych oraz rynku pracy, Kolegium Nauk Medycznych (w skład którego wchodzi INoKF) współpracuje z Radą Pracodawców, w skład której wchodzi przedstawiciele podmiotów gospodarczych, zarówno publicznych, jak i niepublicznych.

Rada Pracodawców pełni funkcje doradcze i opiniotwórcze, działając w trosce o zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia w poszczególnych jednostkach organizacyjnych KNM. Kształtuje politykę edukacyjną oraz ma wpływ na dostosowanie programów studiów tak, aby wiedza i umiejętności absolwentów kierunku turystyka i rekreacja, były zgodne z oczekiwaniami pracodawców i wymogami współczesnego rynku pracy. W trakcie spotkań następuje wymiana doświadczeń, wiedzy i poglądów pomiędzy Uczelnią i pracodawcami, co owocuje swobodnym przepływem idei między światem nauki i biznesu. Jako głos doradczy przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego uczestniczą w procesie oceny i doskonalenia programu studiów, efektów uczenia się oraz przy określaniu perspektyw rozwoju kierunku. Opinie opiekunów z instytucji, w których studenci odbywają praktyki zawodowe pomagają określić słabe i mocne strony przygotowania praktycznego i teoretycznego studentów. Informacje interesariuszy dotyczące zapotrzebowania na specjalistów z określonej dziedziny pomagają zaplanować studentom indywidualną ścieżkę rozwoju.

W Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej, oprócz Kolegialnej Rady Interesariuszy, Kierownicy Kierunków w porozumieniu z Dyrektorem Instytutu, przynajmniej raz w roku zwołują posiedzenia Instytutowej Rady Interesariuszy, którzy to spośród swojego grona wyznaczają przedstawicieli do Rady Kolegialnej.

W skład powołanego w INoKF Zespołu Programowego kierunku turystyka i rekreacja wchodzi przedstawiciel studentów, co zapewnia stałą współpracę przy opracowywaniu i doskonaleniu koncepcji kształcenia oraz programu studiów na kierunku turystyka i rekreacja. Projekty doskonalenia koncepcji kształcenia, w tym nowe programy, modyfikacje programów oraz harmonogramy opiniuje Samorząd Studencki.

Dodatkowo bieżące sprawy związane z realizacją programu studiów w semestrze są koordynowane przez opiekunów poszczególnych roczników, będących nauczycielami akademickimi kierunku turystyka i rekreacja. Potrzeby i uwagi studentów są zgłaszane podczas bezpośredniego kontaktu z opiekunem roku i przekazywane przez opiekuna i/lub starostę roku do Kierownika Kierunku. Przykładowo studenci kierunku zabiegali o wprowadzenie certyfikowanego szkolenia żeglarskiego podczas ćwiczeń terenowych z turystyki aktywnej. W tym celu zawarto porozumienie ze Stowarzyszeniem Instruktorów

i Trenerów Żeglarsstwa HALS i przeprowadzono takie szkolenie, po którym studenci otrzymali uprawnienia załoganta (Załącznik 1.4).

1.4. Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów.

Uczelnia założyła, że głównymi celami kształcenia na ocenianym kierunku jest także uatrakcyjnianie i dostosowywanie oferty kształcenia do potrzeb zmieniającego się rynku. W poniższych tabelach zamieszczono wykaz specjalności oraz opisy sylwetek absolwentów wraz z perspektywami zawodowymi odpowiednio dla studiów I i II stopnia.

Tab. 1.1 Wykaz specjalności oraz opisy sylwetek absolwentów wraz z perspektywami zawodowymi odpowiednio dla studiów I stopnia.

Nazwa kierunku	Turystyka i rekreacja
Poziom i forma studiów	Studia I stopnia
Opis kierunku/specjalności	<p>Absolwenci posiadają pogłębioną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w zakresie nauk o kulturze fizycznej, nauk przyrodniczych, społecznych i ekonomicznych. Podczas studiów, uzyskują niezbędne kompetencje zawodowe przydatne przy dostosowywaniu ofert turystycznych do potrzeb i preferencji różnych środowisk społecznych oraz przy dokonywaniu analiz mechanizmów rynkowych.</p> <p>Perspektywy zawodowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • biura podróży, • hotele, • ośrodki wypoczynkowe, sportowe i rekreacyjne, • ośrodki odnowy biologicznej, • gospodarstwa agroturystyczne, • administracja samorządowa, • organizacje społeczne, • fundacje oraz stowarzyszenia. <p>Specjalności (Moduły): Moduł I: Zarządzanie i obsługa w ruchu turystycznym Moduł II: Hotelarstwo i gastronomia Moduł III: Rekreacja ruchowa</p>
Sylwetka absolwenta	<p>Absolwent ma ogólną wiedzę i umiejętności organizacyjne związane z działalnością w branży turystycznej i rekreacyjnej. Posiada umiejętności planowania, organizowania i realizacji imprez turystycznych, sportowych i rekreacyjnych, wykorzystując informacje dotyczące obiektów, walorów przyrodniczych i atrakcji turystycznych. Zna nowoczesne metody i techniki zarządzania obiektami turystycznymi oraz współczesne trendy rozwoju turystyki i rekreacji ruchowej w Polsce i na Świecie. Potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu zasad funkcjonowania organizmu człowieka w różnych formach aktywności ruchowej oraz fizjologicznych potrzeb czynnego wypoczynku w promocji zdrowego stylu życia.</p>

Perspektywy zawodowe	Dzięki posiadanym kwalifikacjom umiejętnie sprawuje opiekę nad uczestnikami imprezy turystycznej i rekreacyjnej odpowiadając za ich bezpieczeństwo i stosuje odpowiednie zasady w przypadkach awaryjnych. Potrafi pracować w grupie, wykorzystując umiejętności diagnozowania jej potrzeb, negocjacji i rozwiązywania konfliktów oraz podejmować działania w sposób odpowiedzialny. Absolwent może być zatrudniony w biurach podróży, obiektach noclegowych, ośrodkach wypoczynku, gospodarstwach agroturystycznych, centrach informacji turystycznej, odnowy biologicznej, ośrodkach społecznych, fitness, sportu i rekreacji.
-----------------------------	---

Tab. 1.2 Wykaz specjalności oraz opisy sylwetek absolwentów wraz z perspektywami zawodowymi odpowiednio dla studiów II stopnia.

Nazwa kierunku	Turystyka i rekreacja
Poziom i forma studiów	Studia II stopnia
Opis kierunku/specjalności	<p>Absolwenci posiadają pogłębioną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w zakresie nauk o kulturze fizycznej, nauk przyrodniczych, społecznych i ekonomicznych. Podczas studiów, uzyskują niezbędne kompetencje zawodowe przydatne przy dostosowywaniu ofert turystycznych do potrzeb i preferencji różnych środowisk społecznych oraz przy dokonywaniu analiz mechanizmów rynkowych.</p> <p>Perspektywy zawodowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • biura podróży, • hotele, • ośrodki wypoczynkowe, sportowe i rekreacyjne, • ośrodki odnowy biologicznej, • gospodarstwa agroturystyczne, • administracja samorządowa, • organizacje społeczne, • fundacje oraz stowarzyszenia. <p>Specjalności (Moduły): Moduł I: Turystyka zdrowotna Moduł II: Zarządzanie i obsługa w hotelarstwie oraz gastronomii Moduł III: Turystyka biznesowa Moduł IV: Turystyka kulturowa</p>
Sylwetka absolwenta	Absolwent ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę z zakresu turystyki i rekreacji. Zna i dogłębnie rozumie kierunki współczesnej turystyki oraz zagadnienia z zakresu atrakcyjności turystycznej krajowych i światowych regionów i centrów turystycznych. Potrafi określić potrzeby swoich klientów, wskazywać ciekawe i trafne propozycje związane z organizacją wypoczynku i turystyką. Zna w pogłębionym stopniu zakres zarządzania i kierowania przedsiębiorstwami, instytucjami i organizacjami turystycznymi i rekreacyjnymi. Posiada kompetencje umożliwiające podejmowanie samodzielnej, kreatywnej działalności w zakresie planowania i organizowania imprez turystycznych i rekreacyjnych. Potrafi rozwijać umiejętności w zakresie pracy z różnymi grupami społecznymi na różnych poziomach zarządzania. Potrafi łączyć wiedzę i umiejętności z różnych dziedzin w

	przygotowaniu projektów turystycznych i rekreacyjnych oraz poszukiwać nowych rozwiązań. Wykonując zadania w trudnych i nieprzewidzianych warunkach rozwiązuje różne problemy dokonując ich analizy i oceny wg różnych kryteriów. Potrafi samodzielnie przygotować wystąpienia ustne i pisemne w zakresie prac badawczych, umożliwiające rozwój naukowy i podnoszenie swoich kwalifikacji.
Perspektywy zawodowe	Absolwent może być zatrudniony w wielu gałęziach w branży turystycznej: w biurach podróży, obiektach hotelarskich, instytucjach zorganizowanego wypoczynku, korporacjach związanych z branżą turystyczną.

1.5. Cech wyróżniających koncepcję kształcenia oraz wykorzystanych wzorców krajowych lub międzynarodowych.

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku turystyka i rekreacja jest realizowana zarówno w aspekcie praktycznym, jak i naukowo-badawczym. Realizacja zajęć w wymiarze praktycznym możliwa jest w ramach wielopłaszczyznowej współpracy z instytucjami z otoczenia społeczno-gospodarczego i dotyczy:

- wspólnej realizacji projektów i prac naukowo-badawczych, w tym dających możliwość praktycznego wykorzystania ich efektów,
- realizacji zajęć terenowych,
- zbierania materiałów do prac dyplomowych,
- sprawowania opieki nad studentami podczas praktyk zawodowych,
- przyjmowania studentów i absolwentów na praktyki i staże wykraczające poza program studiów, dając możliwość zdobycia dodatkowego doświadczenia,
- opiniowania programów kształcenia w tym celów i efektów kształcenia.

Dbłość o jakość kształcenia przejawia się także poprzez podnoszenie poziomu naukowego i dydaktycznego kadry, która w ostatnich latach zwiększyła intensywność swojej pracy badawczej i publikacyjnej, osiągnęła kolejne stopnie awansu naukowego oraz uczestniczyła w licznych kursach i wyjazdach doszkalających umiejętności dydaktyczne, co przyczyniło się do wprowadzenia zmian w metodach i technikach uczenia stosowanych przez nauczycieli. Dodatkowo, rzetelnie realizowana polityka jakości przejawia się przez doskonalenie infrastruktury dydaktyczno-naukowej, która aktualnie jest już na wysokim poziomie i została stworzona na wzorcach krajowych i zagranicznych uczelni.

Zajęcia dydaktyczne na kierunku turystyka i rekreacja są realizowane w oparciu o nowoczesną bazę oraz infrastrukturę, w tym sale audytoryjne i pracownie w budynku INoKF przy ul. Cicha 2A, 35-326 Rzeszów, w Uniwersyteckim Centrum Lekkoatletycznym (hala, laboratoria, gabinety). Dodatkowo, w ramach zajęć terenowych oraz praktyk, studenci mają możliwość zapoznania się m.in. z infrastrukturą i zasadami funkcjonowania obiektów hotelarskich, biur podróży, uzdrowisk czy ośrodków narciarskich.

Konstrukcja programu kształcenia jest doskonała w oparciu o rozwiązania wdrażane w innych jednostkach prowadzących kształcenie na kierunku turystyka i rekreacja, tak w kraju, jak i partnerskich uczelniach zagranicznych. Służą temu wizyty studyjne oraz wyjazdy szkoleniowe i dydaktyczne m.in. w ramach programu Erasmus+ jakie odbywają nauczyciele akademicy kierunku turystyka i rekreacja w zagranicznych uczelniach, stwarzające możliwość zapoznania się z procesem kształcenia na kierunkach o podobnym profilu i czerpania najlepszych wzorców w doskonaleniu programów i metod kształcenia.

Doskonaleniu koncepcji kształcenia sprzyja także współpraca naukowa pracowników INoKF z innymi ośrodkami dydaktyczno-naukowymi oraz gospodarczymi zarówno krajowymi, jak i zagranicznymi. Koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku turystyka i rekreacja wyróżnia ciągły rozwój i doskonalenie programów studiów, jak również nakierowanie na działalność badawczą i naukową studentów. Szczególny nacisk położony jest na wdrażanie i przygotowywanie przyszłych absolwentów do ciągłego rozwoju i doskonalenia swojego warsztatu zawodowego. Inspirowanie studentów do nauki

ma miejsce zarówno podczas zajęć dydaktycznych przewidzianych programem studiów, dodatkowej aktywności w studenckich kołach naukowych, jak też poprzez udział i pomoc w organizacji konferencji i innych wydarzeń naukowych. Wymiana doświadczeń, poglądów z kierunkowej dziedziny jest możliwa również dzięki wymianie kadry akademickiej (m.in. wyjazdom do innych ośrodków akademickich, przyjazdom nauczycieli z zagranicy w celu prowadzenia np. szkoleń (tylko w bieżącym roku m.in. Niemcy, USA) oraz udziale w konferencjach naukowych (w bieżącym roku m.in. Malta, Madera).

Elementem niewątpliwie wyróżniającym koncepcję kształcenia, w odniesieniu do innych uczelni w kraju, jest umiejscowienie kierunku turystyka i rekreacja i przynależność Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej do struktur Kolegium Nauk Medycznych UR. Taki podział pod względem dziedzin naukowych (nauki medyczne i nauki o zdrowiu), uwzględniający wszystkie dyscypliny naukowe tj. nauki medyczne, nauki o zdrowiu i nauki o kulturze fizycznej w jednym Kolegium, pozwolił na utworzenie jednej wspólnej Rady Naukowej opiniującej prowadzone przewody doktorskie we wszystkich wymienionych dyscyplinach naukowych i jednej Rady Dydaktycznej pozwalającej wspólnie wprowadzać procedury jakości kształcenia.

1.6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany.

Ogólnie scharakteryzowana, powyższa koncepcja kształcenia stanowi dobrą podstawę do stworzenia optymalnych warunków osiągnięcia przez studentów studiów I i II stopnia wszystkich zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Efekty uczenia się przyporządkowane do poszczególnych przedmiotów mają swoje odniesienie i są zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Dla cykli kształcenia 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022, ustanowione efekty uczenia się zostały zatwierdzone Uchwałami Senatu UR i znajdują się pod adresem strony: <https://www.ur.edu.pl/student/jakosc-ksztalcenia/programy-studiow/programy-studiow-od-roku-20192020>

-

Efekty uczenia uwzględniają w szczególności wiedzę, umiejętności oraz kompetencje w zakresie szeroko rozumianej turystyki i rekreacji, prowadzenia badań naukowych, komunikowania się w języku obcym oraz kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej. Sposoby weryfikacji poszczególnych efektów uczenia się oraz kryteria oceny w odniesieniu do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów są przedstawiane studentom na pierwszych zajęciach i są zamieszczone w sylabusach poszczególnych przedmiotów.

Program studiów na kierunku turystyka i rekreacja uwzględnia zakładane efekty uczenia się dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia oraz uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomów 6 - 7 określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 226) oraz charakterystyki drugiego stopnia dla poziomów 6 – 7 określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218) w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 – 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Kierunkowe efekty uczenia się, z punktu widzenia kierunku kształcenia, wiodącej dyscypliny naukowej i pozostałych dyscyplin, podzielono na poszczególne kategorie i nadano im odpowiednie symbole:

- dla studiów I stopnia dla cyklu 2021-2022

efekty wiedzy: K_W01-K_W22,

efekty umiejętności: K_U01-K-U11

kompetencje społeczne: K_K01-K_K07

- dla studiów II stopnia dla cyklu 2021-2022

efekty wiedzy: K_W01-K_W13,

efekty umiejętności: K_U01-K-U14

kompetencje społeczne: K_K01-K_K07

W związku z realizacją programu studiów na profilu ogólnoakademickim, pogłębiane i rozszerzane są kompetencje wymagane do samodzielnego prowadzenia badań w wiodącej dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej ale też w zakresie pozostałych dyscyplin z zakresu nauk społecznych oraz nauk ścisłych i przyrodniczych, do których przyporządkowany jest kierunek turystyka i rekreacja.

Przykładowo: absolwent w zależności od stopnia studiów osiąga podstawową oraz pogłębioną wiedzę w zakresie teorii oraz metod, technik badawczych i metod statystycznych stosowanych w ramach przyjętych celów (studia I stopnia: K_W01, K_W16, K_W19; studia II stopnia: K_W01, K_W 11, K_W12)

Efekty te realizowane są, odpowiednio do stopnia studiów, m.in. w ramach przedmiotów takich, jak: Seminarium dyplomowe, Technologia informacyjna, Podstawy statystyki oraz Seminarium magisterskie, Informatyka w turystyce i rekreacji, Metodologia badań naukowych z elementami statystyki.

Absolwent potrafi w ramach studiów I stopnia samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności korzystając z różnych źródeł i nowoczesnych technologii (K_U02 realizowany m.in. w ramach Historii kultury i sztuki, Fizjologii i anatomii człowieka, Ekologii i ochrony środowiska, Geografii turystycznej, Odnowy biologicznej, Promocji zdrowia), stosować podstawowe techniki i narzędzia badawcze oraz metody statystyczne (K_U10 – Seminarium dyplomowe, Podstawy statystyki), analizować problemy oraz znajdować ich rozwiązania w oparciu o właściwe prawa i metody (K_U11 realizowany m.in. w ramach Prawa, Ekonomiki turystyki i rekreacji, Podstaw marketingu, Podstaw przedsiębiorczości).

W pogłębionym stopniu absolwent studiów II stopnia stosuje umiejętności analizowania zjawisk z zakresu rozwoju turystyki i kultury fizycznej (K_U05 m.in. przypisany do przedmiotów takich jak: Historia kultury, Regiony turystyczne, Edukacja zdrowotna, Ekoturystyka, Kinezyterapia z biomechaniką, Odnowa biologiczna z masażem), napisania pracy badawczej (K_U13 – Seminarium magisterskie, Metodologia badań naukowych z elementami statystyki, Pracownia kierunkowa), planowania i podejmowania samodzielnej działalności (K_U08, K_U09 m.in. przypisane do przedmiotów takich jak: Zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym i rekreacyjnym, Animacja w turystyce i rekreacji, Zarządzanie personelem w hotelarstwie i gastronomii, Obsługa klienta w hotelarstwie i gastronomii, Organizacja i obsługa eventów, Menedżer centrów biznesowych oraz rekreacyjno-sportowych). Za kluczowe uznaje się także efekty uczenia się uwzględniające nabycie umiejętności posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 i odpowiednio B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w zależności od poziomu studiów (I stopień: K_U09, II stopień: K_U02).

Równie ważne są kompetencje społeczne, które studia I stopnia kształtują u absolwenta m.in. w zakresie odpowiedzialności za swoje działania, a także za osoby powierzone jego opiece (K_K03, K_K05 przypisane m.in. do przedmiotów jak: Fizjologia i anatomia człowieka, Obsługa ruchu turystycznego, Bezpieczeństwo, higiena pracy i ergonomia, Turystyka aktywna i kwalifikowana, Animacja czasu wolnego, Organizacja imprez turystyki specjalistycznej, Turystyka dzieci i młodzieży, Pilotaż i przewodnictwo wycieczek) oraz podejmowania działań w sposób przedsiębiorczy (K_K04 realizowany m.in. w ramach przedmiotów jak: Zarządzanie, Ekonomika turystyki i rekreacji, Finanse i rachunkowość, Podstawy marketingu, Podstawy przedsiębiorczości, Zarządzanie regionalną i lokalną gospodarką turystyczną, Promocja i informacja turystyczna, Biznesplan przedsiębiorstwa hotelarskiego i gastronomicznego).

Z kolei, w ramach studiów II stopnia absolwent dostrzega praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy (K_K05 realizowany m.in. w ramach przedmiotów jak: Marketing usług turystycznych i rekreacyjnych,

Zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym i rekreacyjnym, Catering i usługi konferencyjne, Menedżer centrów biznesowych oraz rekreacyjno-sportowych, Zarządzanie obiektami i atrakcjami kulturowymi), jest gotów do planowania i realizacji projektów (K_K03) wykorzystując opinie eksperckie oraz literaturę naukową (K_K04, K_K06 m.in. przypisane do przedmiotów takich jak: Seminarium magisterskie, Metodologia badań naukowych z elementami statystyki, Polityka turystyczna, Geografia społeczno-ekonomiczna, Rynek usług hotelarskich i gastronomicznych, Organizacja i obsługa spotkań oraz przyjęć biznesowych, Warsztaty szkoleniowe), dzięki czemu rozwija i doskonali kompetencje zawodowe.

1.7. Efekty uczenia się prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, z ukazaniem przykładowych rozwinięć na poziomie wybranych zajęć lub grup zajęć służących zdobywaniu tych kompetencji, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera.

Nie dotyczy.

1.8. Spełnienie wymagań odnoszących się do ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Nie dotyczy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Przyjęta koncepcja kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja zakłada zdobycie przez studenta wiedzy, umiejętności i kompetencji do wykonywania przyszłej pracy zawodowej, współpracy w zespole, uczy krytycznego myślenia i poszukiwania różnych, w tym naukowo popartych, ścieżek do osiągnięcia rzetelnych efektów w praktyce zawodowej oraz pracy naukowej. W uczelni nie ma kierunku o podobnie zdefiniowanych efektach i takim samym lub podobnym profilu absolwenta.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscyplinami, do których kierunek jest przyporządkowany

Programy studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku Turystyka i Rekreacja, o profilu ogólnoakademickim zostały opracowane w taki sposób, aby dobór kluczowych treści kształcenia zapewniał realizację wszystkich kierunkowych efektów uczenia się oraz standardów kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu w branży turystycznej i rekreacyjnej, zgodnie z dokonanym wyborem specjalności. Treści kształcenia powiązane są z wynikami działalności naukowej kadry realizującej program kształcenia w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie wiodącej – nauki o kulturze fizycznej, w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinach: ekonomia i finanse, nauki o zarządzaniu i jakości geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna oraz dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych, w dyscyplinie nauki biologiczne.

Program studiów I stopnia obejmuje realizację 1976 godzin zajęć dydaktycznych (dodatkowo 160 godzin praktyk) na studiach stacjonarnych oraz 1552 godzin (plus 160 godzin praktyk) na studiach niestacjonarnych. Łączna liczba godzin zajęć w programie studiów II stopnia obejmuje realizację 1000 godzin na studiach stacjonarnych oraz 802 godzin na studiach niestacjonarnych. Wymagana liczba punktów ECTS do ukończenia studiów I stopnia na kierunku Turystyka i Rekreacja wynosi 180, w tym w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej – 116 pkt ECTS, ekonomia i finanse – 15 pkt ECTS, nauki o zarządzaniu i jakości- 26 pkt ECTS, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna – 11 pkt ECTS, nauki biologiczne – 12 pkt ECTS.

Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi na studiach stacjonarnych – 92 pkt ECTS, na studiach niestacjonarnych – 55 pkt ECTS. Liczba punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauki humanistyczne i nauki społeczne wynosi 6 pkt ECTS. W ramach zajęć do wyboru student musi uzyskać 56 pkt ECTS. Student musi także uzyskać 137 pkt ECTS w ramach zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową (Załącznik 2.1).

W programie studiów II stopnia na kierunku Turystyka i Rekreacja liczba punktów ECTS dla poszczególnych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów na kierunku jest następująca: nauki o kulturze fizycznej – 72 pkt ECTS, nauki o zarządzaniu i jakości– 18 pkt ECTS, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna- 18 pkt ECTS, nauki biologiczne – 12 pkt ECTS. W ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia student uzyskuje 61 pkt ECTS na studiach stacjonarnych i 36 pkt ECTS na studiach niestacjonarnych. W ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych student musi uzyskać 6 pkt ECTS. Zajęcia do wyboru obligują studenta do uzyskania 38 pkt ECTS. Łączna liczba pkt ECTS przypisana do zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową wynosi 95 pkt ECTS (Załącznik 2.2).

Struktura programu studiów I stopnia na kierunku Turystyka i Rekreacja obejmuje realizację treści kształcenia w ramach następujących przedmiotów lub grup przedmiotów (Załączniki: 2.3, 2.4 - harmonogramy):

1. Grupa przedmiotów podstawowych: historia architektury i sztuki, fizjologia i anatomia człowieka, psychologia, ekologia i ochrona środowiska, prawo, ekonomia, zarządzanie. W ramach tej grupy przedmiotów student realizuje 335 godzin zajęć na studiach stacjonarnych i 255 godzin zajęć na studiach niestacjonarnych oraz uzyskuje 33 pkt ECTS.
2. Grupa przedmiotów kierunkowych: podstawy turystyki, podstawy rekreacji, geografia turystyczna, krajoznawstwo, obsługa ruchu turystycznego, ekonomika turystyki i rekreacji, pedagogika czasu wolnego, kształtowanie środowiska i ochrona przyrody/ produkcja

roślinna i zwierzęca, hotelarstwo. W sumie student realizuje 410 godzin na studiach stacjonarnych i 320 godzin na studiach niestacjonarnych i osiąga 43 pkt ECTS.

3. Grupa przedmiotów kierunkowych: język obcy – angielski, technologia informacyjna, socjologia, bezpieczeństwo, higiena pracy i ergonomia, seminarium dyplomowe, ochrona własności intelektualnej, pierwsza pomoc przedmedyczna, finanse i rachunkowość, wychowanie fizyczne, ćwiczenia terenowe z ORT, turystyka aktywna i kwalifikowana, animacja czasu wolnego, organizacja i technika pracy biurowej, podstawy statystyki, letnie formy aktywności ruchowej, zimowe formy aktywności ruchowej, filozofia z etyką, taneczne formy rekreacji, organizacja imprez turystyki specjalistycznej, podstawy dyplomacji w turystyce, przedmiot ogólnouczelniany, turystyka wiejska na obszarach przygranicznych. Ta grupa przedmiotów pozwala studentowi uczestniczyć w 691 godzinach zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i 556 na studiach niestacjonarnych oraz daje możliwość uzyskania 49 pkt ECTS.
4. Grupa przedmiotów do wyboru: zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne/przyrodnicze podstawy turystyki; podstawy marketingu/podstawy przedsiębiorczości; język obcy do wyboru (niemiecki, rosyjski, francuski, hiszpański, włoski); odnowa biologiczna/promocja zdrowia; historia turystyki i rekreacji/walory turystyczne i rekreacyjne regionu podkarpackiego; komunikacja interpersonalna/negocjacje w biznesie; ćwiczenia terenowe – turystyka kwalifikowana (turystyka piesza, rowerowa, kajakowa); fitness (do wyboru: body ball lub step aerobic, cross trening); żywienie w turystyce/usługi z zakresu kultury fizycznej i wypoczynku; praktyki zawodowe. W tej grupie realizowanych jest 500 godzin zajęć na studiach stacjonarnych i 431 na studiach niestacjonarnych z łączną liczbą 25 pkt ECTS.
5. Grupa przedmiotów do wyboru w ramach określonej specjalności:
 - **moduł I - zarządzanie i obsługa w ruchu turystycznym:** przedsiębiorczość w turystyce i rekreacji; zarządzanie regionalną i lokalną gospodarką turystyczną; planowanie i zarządzanie atrakcjami i infrastrukturą turystyczną; promocja i informacja turystyczna; turystyka dzieci i młodzieży; wiedza o Polsce i świecie współczesnym; obsługa ruchu turystycznego; geografia turystyczna Polski i Europy; przepisy prawne w turystyce i ubezpieczenia turystyczne; historia kultury i sztuki z interpretacją dziedzictwa; pilotaż i przewodnictwo wycieczek; warsztaty szkoleniowe; pracownia kierunkowa
 - **moduł II - hotelarstwo i gastronomia:** organizacja usług gastronomicznych; podstawy technologii żywienia oraz jakość surowców i produktów spożywczych; przedsiębiorczy system zarządzania w turystyce; informatyka w hotelarstwie i gastronomii; ekonomika i finanse w hotelu i gastronomii; marketing hotelu i gastronomii; biznesplan przedsiębiorstwa hotelarskiego i gastronomicznego; centrum biznesu i usług konferencyjnych w hotelu; promocja i informacja turystyczna; warsztaty szkoleniowe; pracownia kierunkowa
 - **moduł III - rekreacja ruchowa:** metodyka rekreacji ruchowej; organizacja i funkcjonowanie obiektów rekreacyjnych; wypoczynek dzieci i młodzieży; menadżer imprez rekreacyjnych i sportowych; gimnastyczne formy rekreacji; gry i zabawy rekreacyjne; organizacja imprez rekreacyjnych; warsztaty szkoleniowe; pracownia kierunkowa

W ramach wybranego modułu specjalnościowego student realizuje na studiach stacjonarnych 200 godzin, a na studiach niestacjonarnych 150 godzin zajęć dydaktycznych z łączną wymaganą liczbą 30 pkt ECTS.

Program studiów obejmuje też realizację praktyk zawodowych, których szczegółowa analiza zostanie przedstawiona w dalszej części raportu.

W semestrze I i II realizowany jest wspólny program studiów I stopnia na kierunku Turystyka i Rekreacja. Student realizuje przedmioty: podstawowe, kierunkowe, do wyboru/specjalność/ścieżka kształcenia w zakresie, do wyboru oraz w ramach określonej specjalności. Po drugim semestrze studiów student ma obowiązek wybrać jeden z trzech modułów, którego realizacja zajęć rozpoczyna

się od trzeciego semestru studiów. Ponadto student ma obowiązek ukończenia szkolenia bibliotecznego w formie e-learningu.

Studenci studiów I stopnia na kierunku Turystyka i Rekreacja mają obowiązek do uczęszczania na zajęcia z języka obcego nowożytnego w wymiarze 120 godzin dydaktycznych (studia stacjonarne) i 75 godzin (studia niestacjonarne), kończące się egzaminem po czwartym semestrze studiów i uzyskaniem 10 ECTS (studenci mogą też przystąpić do egzaminu certyfikatowego). Absolwent studiów I stopnia ma umiejętności językowe w zakresie przynajmniej jednego obcego języka nowożytnego zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Na podstawie Uchwały nr 13/09/2020 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 24 września 2020 r. studenci uczestniczyli również w zajęciach z przedmiotu Immersyjna nauka języka angielskiego w wirtualnej rzeczywistości w wymiarze 40 godzin (Załącznik 2.5).

Przykłady powiązania treści kształcenia realizowanych w poszczególnych przedmiotach lub grupach przedmiotów z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscyplinami, do których kierunek jest przyporządkowany.

- **Przedmiot: podstawy turystyki (I rok, semestr I)**

Efekty uczenia się:

K_W17 - zna terminologię turystyczną, zrozumie zjawiska zachodzące w turystyce oraz podstawy organizowania imprezy turystycznej (w tym znaczenie relacji pilot a grupa), wyjaśni współczesne uwarunkowania i trendy rozwoju turystyki w Polsce i na świecie.

K_U08 - samodzielnie sformułuje stanowisko dotyczące turystyki w oparciu o źródła wiedzy, wykorzysta środki multimedialne.

K_K02 - świadomy znaczenia wpływu turystyki na sferę społeczno-gospodarczą, zdrowotną i ekologiczną współczesnego życia.

Treści kształcenia powiązane z efektami uczenia się:

Problematyka wykładu:

- Turystyka jako przedmiot badań.
- Wybrane koncepcje badawcze w turystyce.
- Rodzaje i formy turystyki, walory turystyczne, atrakcje turystyczne.
- Ruch turystyczny – rodzaje, wielkość i struktura.
- Zagospodarowanie turystyczne i usługi w turystyce.
- Rozwój turystyki - skutki, przemiany w obszarach recepcji.
- Gospodarcze aspekty turystyki.

Problematyka ćwiczeń:

- Terminologia turystyczna- usystematyzowanie – przykłady, zastosowanie, praca z tekstem.
- Ustalenia definicyjne podstawowych pojęć i zjawisk w turystyce – praca zespołowa z materiałem pomocniczym.
- Atrakcyjność turystyczna – pojęcie, elementy składowe – przykłady, analiza przypadków.
- Walory turystyczne mojej miejscowości – prezentacja.
- Rodzaje turystyki, funkcje turystyki a usługi turystyczne – przykłady, powiązania, studia przypadków.
- Ruch turystyczny w Polsce i na świecie – analiza danych.

- **Przedmiot: ekologia i ochrona środowiska (I rok, semestr I)**

Efekty uczenia się:

K_W06 - zna i wyjaśnia podstawowe pojęcia i procesy z zakresu ekologii i ochrony środowiska. Wyjaśnia relacje między organizmami a środowiskiem. Opisuje podstawowe ekosystemy Polski i biomy Świata

oraz wymienia ich funkcje. Opisuje główne zagrożenia środowiska wynikające z działalności człowieka oraz wymienia sposoby zapobiegania zanieczyszczeniom. Zna organizacyjne i prawne aspekty ochrony środowiska.

K_U02 - posiada umiejętność doboru źródeł informacji i analizy literatury, stosowania środków multimedialnych.

K_K02 - ma świadomość w zakresie kształtowania postaw proekologicznych.

Problematyka wykładu:

- Podstawowe pojęcia z zakresu ekologii i ochrony środowiska. Ekologia jako nauka przyrodnicza, ochrona przyrody a ochrona środowiska.
- Czynniki ekologiczne biotyczne i abiotyczne. Człowiek w środowisku przyrodniczym.
- Ekologia populacji. Zasady biocenotyczne. Dynamika biocenoz. Obieg materii i przepływ energii przez ekosystem.
- Funkcjonowanie i rodzaje ekosystemów w Polsce, podstawowe biomy świata.
- Zanieczyszczenie środowiska (powietrza, wód, gleby, odpady, ścieki, hałas, wibracje). Środowisko a zdrowie człowieka. Monitoring.
- Organizacja ochrony środowiska w Polsce. Prawne i społeczne aspekty ochrony środowiska. Zasada zrównoważonego rozwoju.

Problematyka ćwiczeń:

- Podstawowe pojęcia z zakresu ekologii, związek ekologii z innymi dziedzinami.
- Czynniki ograniczające rozmieszczenie organizmów.
- Wybrane ekosystemy Polski. Ekosystemy wodne, łąkowe, leśne – rola, stan i zagrożenie. Wpływ turystyki na środowisko.
- Zanieczyszczenie powietrza, zmiana klimatu – dziura ozonowa, efekt cieplarniany, kwaśne deszcze. Zapobieganie, sposoby ochrony.
- Zanieczyszczenie hydrosfery, proces eutrofizacji. Zapobieganie, sposoby ochrony.
- Litosfera - źródła i rodzaje zanieczyszczeń; degradacja gleb, Zapobieganie i sposoby ochrony.
- Hałas i promieniowanie jako czynnik środowiskowy i jego wpływ na funkcjonowanie człowieka.

- **Przedmiot: krajoznawstwo (II rok, semestr III)**

Efekty uczenia się:

K_W08 - zna walory krajoznawcze Polski.

K_U02; K_U10 - potrafi umiejętnie wykorzystać odpowiednie metody i środki do prowadzenia badań krajoznawczych oraz przygotowania produktu turystycznego.

K_K03 - potrafi pracować w grupie i przyjmować w niej różne role.

Problematyka wykładu:

- Krajoznawstwo - podstawowe definicje. Krajoznawstwo a turystyka. Rozwój krajoznawstwa i działalności krajoznawczej. Formy i kierunki rozwoju krajoznawstwa. Rola krajoznawstwa we współczesnym społeczeństwie.
- Metody i środki popularyzacji krajoznawstwa i wiedzy krajoznawczej. Kształtowanie potrzeb i zainteresowań krajoznawczych. Czynniki determinujące percepcję wiedzy krajoznawczej.
- Treści krajoznawcze w różnych rodzajach ruchu turystycznego. Krajoznawstwo turystyczne.
- Walory krajoznawcze Polski jako element atrakcyjności turystycznej. Rola walorów w programowaniu turystyki. Interpretacja dziedzictwa.
- Kanon krajoznawczy Polski. Popularne szlaki i trasy turystyczne przedstawiające dorobek kulturowy Polski.
- Inwentaryzacja krajoznawcza (przygotowanie teoretyczne)

Problematyka ćwiczeń:

- Wykorzystanie wiedzy krajoznawczej w tworzeniu produktu turystycznego – zasady tworzenia oraz praktyczne tworzenie i testowanie w terenie przykładowego produktu turystycznego.
- Interpretacja dziedzictwa na szlaku tematycznym (wybrane szlaki kulturowo – turystyczne Polski)
- Inwentaryzacja krajoznawcza – praca w terenie oraz opracowanie dokumentacji.

- **Przedmiot: turystyka aktywna i kwalifikowana (II rok, semestr IV)**

Efekty uczenia się:

K_W10 - zna i rozumie zasady organizowania wybranych form turystyki aktywnej i kwalifikowanej.

K_U06 - potrafi samodzielnie zorganizować wybrane formy turystyki aktywnej i kwalifikowanej.

K_K03 - przygotowany do pracy w grupie w obrębie turystyki aktywnej i kwalifikowanej.

Problematyka wykładu:

- Wprowadzenie do problematyki przedmiotu. Turystyka kwalifikowana (TK) a turystyka aktywna (TA) – dylematy terminologiczne.
- Znaczenie TA i TK w życiu współczesnego człowieka
- Formy i rodzaje turystyki aktywnej i kwalifikowanej. Turystyka przygodowa i ekstremalna
- Akty prawne regulujące organizację zajęć turystyki kwalifikowanej w warunkach górskich (letnich i zimowych) oraz na wodzie.
- Programowanie wybranych form TA i TK
- Rola mapy i szlaków turystycznych w TA i TK. Zagospodarowanie turystyczne specyficzne dla TA i TK. Wybrane aspekty z terenoznawstwa.
- Zasady poruszania się z grupą na terenie parków narodowych.
- Bezpieczeństwo oraz główne przyczyny nieszczęśliwych wypadków w TA i TK, akty prawne.

Problematyka ćwiczeń:

- Ćwiczenia praktyczne pracy z mapą, kompasem, busolą, krzywomierzem
- Formy i rodzaje turystyki kwalifikowanej i aktywnej. Turystyka przygodowa i ekstremalna.
- Charakterystyka poszczególnych rodzajów turystyki aktywnej i kwalifikowanej
- Rodzaje turystyki realizowane na ziemi, na wodzie i w powietrzu
- Specyfika sprzętu, kwalifikacje związane z uprawianiem poszczególnych form turystyki
- Diagnoza osobnicza uczestników imprezy turystyki aktywnej i kwalifikowanej pod kątem bezpieczeństwa.

- **Przedmiot: ćwiczenia terenowe z organizacji ruchu turystycznego (rok II, semestr IV)**

Efekty uczenia się:

K_W10 - odtwarza w sposób praktyczny, w terenie metody i techniki obsługi ruchu turystycznego z którymi zapoznał się podczas wcześniejszych zajęć teoretycznych. Wykazuje się wiedzą w terenie, opisuje i objaśnia walory krajoznawcze regionu podczas prowadzonej przez siebie grupowej imprezy turystycznej.

K_W03 - potrafi opracować ofertę turystyczno-rekreacyjną z zakresu poznawczej turystyki kulturowej dla potencjalnych klientów, analizując wcześniej dane nt. ich potrzeb. Potrafi komunikować się w sposób precyzyjny przekazując grupie informacje krajoznawcze oraz oprowadzając po miejscach i obiektach.

K_U03 - gotów samodzielnie prowadzić imprezy turystyczne, przewodzić grupie, przyjmować różne role zawodowe ze względu na bezpośredni kontakt podczas ćwiczeń terenowych z różnorodnymi stanowiskami i funkcjami w obsłudze ruchu turystycznego.

Ma świadomość odpowiedzialności i konieczności dbania o bezpieczeństwo uczestników imprezy turystycznej. Potrafi pokonywać trudności napotkane w terenie i rozwiązywać sytuacje problematyczne.

Problematyka ćwiczeń:

- Metodyczne przygotowanie studentów do samodzielnego wykonywania zadań wynikających z programu ćwiczeń terenowych (opracowywanie trasy, programu ramowego, zasady wyboru obiektów i miejsc zwiedzania)
- Prawa, obowiązki i odpowiedzialność prawna organizatora i realizatora imprez turystyczno-rekreacyjnych. Regulamin, zasady bezpieczeństwa i dyscypliny na ćwiczeniach terenowych.
- Kosztorys imprezy. Korespondencja z kontrahentami. Zasady współpracy z wykonawcami świadczeń turystycznych. Techniki pracy z mapą i z mikrofonem. Planowanie i programowanie imprezy turystycznej z uwzględnieniem godzin otwarcia obiektów, odległości i czasów przejazdu w koordynacji z wymogami dotyczącymi ograniczeń czasu pracy kierowcy
- Technika prowadzenia negocjacji w zakresie zamawianych świadczeń, rezerwacje autokaru, noclegów, wyżywienia, przewodników i biletów wstępu. Sytuacje awaryjne i sposoby ich rozwiązywania
- Jednodniowa wycieczka miejska – prowadzenie grupy, zasady bezpieczeństwa, świadczenie informacji turystycznej, dysponowaniem czasem grupy dla prawidłowej realizacji programu turystycznego
- Dwudniowe ćwiczenia terenowe – realizacja przez studentów wcześniej opracowanego programu imprezy turystycznej na Podkarpaciu, kierowanie grupą, przekazywanie informacji krajoznawczych, techniki oprowadzania po miejscowościach i zwiedzanych obiektach. Współpraca z kierowcą, przewodnikiem, hotelarzem.

Struktura programu studiów II stopnia na kierunku Turystyka i Rekreacja obejmuje realizację treści kształcenia w ramach następujących przedmiotów lub grup przedmiotów (Załączniki: 2.6, 2.7 - harmonogramy):

1. Przedmioty ogólne: język obcy do wyboru (angielski, niemiecki, rosyjski, hiszpański, francuski), przedmiot ogólnouczelniany.
2. Przedmioty podstawowe: historia kultury, socjologia czasu wolnego, regiony turystyczne.
3. Przedmioty kierunkowe: informatyka w turystyce i rekreacji, polityka turystyczna, planowanie w turystyce i rekreacji, marketing usług turystycznych i rekreacyjnych, bioróżnorodność, produkt turystyczny, zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym i rekreacyjnym,
4. seminarium magisterskie, projekty inwestycyjne w turystyce i rekreacji, turystyka seniora, rekreacja ruchowa seniora, rekreacyjne formy wychowania fizycznego, metodologia badań naukowych z elementami statystyki, ćwiczenia terenowe z turystyki aktywnej (turystyka piesza, rowerowa, kajakowa, żeglarska, rafting) geografia społeczno-ekonomiczna, animacja w turystyce i rekreacji, ochrona własności intelektualnej.
5. Przedmioty do wyboru: edukacja zdrowotna/ ekoturystyka, komunikacja społeczna w turystyce i rekreacji/etykieta w turystyce i rekreacji
6. Moduły do wyboru:
 - **Moduł I - Turystyka zdrowotna:** kinezyterapia z biomechaniką, podstawy hipoterapii, trening zdrowotny, SPA w Polsce i na świecie, podstawy gerontologii, odnowa biologiczna z masażem, turystyka osób niepełnosprawnych, przyrodnicze uwarunkowania uzdrowisk w Polsce, pracownia kierunkowa, warsztaty szkoleniowe.
 - **Moduł II – Zarządzanie i obsługa w hotelarstwie i gastronomii:** rynek usług hotelarskich i gastronomicznych, podstawy dietetyki i żywienia, przepisy prawne w hotelarstwie i gastronomii, zarządzanie personelem w hotelarstwie i gastronomii, obsługa klienta w hotelarstwie i gastronomii, kuchnie regionalne, catering i usługi konferencyjne, warsztaty szkoleniowe, pracownia kierunkowa.

• **Moduł III - Turystyka biznesowa:** organizacja i normy jakości w turystyce biznesowej, mechanizmy finansowe przedsiębiorstw wystawienniczo-kongresowych, organizacja i obsługa eventów, organizacja i obsługa konferencji naukowej, menedżer centrów biznesowych oraz rekreacyjno-sportowych, międzynarodowe stosunki gospodarcze, organizacja i obsługa spotkań oraz przyjęć biznesowych, warsztaty szkoleniowe, pracownia kierunkowa.

• **Moduł IV - Turystyka kulturowa:** historia i kultura regionu południowo-wschodniej Polski, interpretacja dziedzictwa kulturowego, produkt turystyczno-kulturowy, zarządzanie obiektami i atrakcjami kulturowymi, krajobraz kulturowy Polski i Europy, promocja i marketing w turystyce kulturowej, warsztaty szkoleniowe, pracownia kierunkowa.

W pierwszym semestrze student realizuje wspólny program dla całego kierunku studiów w ramach przedmiotów podstawowych, kierunkowych, kierunkowych do wyboru. Natomiast po pierwszym semestrze wybiera jeden z czterech dostępnych modułów, które realizowane są od drugiego semestru studiów. Student również ma obowiązek ukończyć szkolenie biblioteczne w formie e-learningu.

Przykłady powiązania treści kształcenia realizowanych w poszczególnych przedmiotach lub grupach przedmiotów z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscyplinami, do których kierunek jest przyporządkowany:

- **Przedmiot: marketing usług turystycznych i rekreacyjnych (I rok, semestr I)**

Efekty uczenia się:

K_W09 – zna i rozumie metody marketingowe w turystyce i rekreacji.

K_U06 – potrafi wykorzystać umiejętność planowania i wdrażania programów i projektów z zakresu turystyki i rekreacji na różnych poziomach zarządzania.

K_K05 – gotów do działania w sposób przedsiębiorczy oraz dostrzega praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy.

Problematyka wykładu:

- Główne narzędzia Marketingu Mix wykorzystywane w usługach turystycznych i rekreacyjnych.
- Segmentacja rynku dla przedsiębiorstwa turystycznego i rekreacyjnego.
- Tworzenie profilu konsumenta w wybranej destynacji dla wybranych firm z branży turystycznej i rekreacyjnej.
- Dywersyfikacja produktu turystycznego i rekreacyjnego.
- Główne produkty sprzedawane na rynku turystycznych i rekreacyjnych.
- Metody ustalania cen w przedsiębiorstwach turystycznych i rekreacyjnych.
- Miejsce sprzedaży i dystrybucja jako element strategii Marketing Mix.
- Komunikacja z klientem w całym procesie sprzedaży.

Problematyka ćwiczeń:

- Projektowanie strategii marketingowych dla przedsiębiorstwa turystycznego i rekreacyjnego.
- Analiza mikro i makrootoczenia marketingowego dla sektora turystycznego i rekreacyjnego.
- Potrzeby konsumentów indywidualnych i biznesowych, różnice i ich wpływ na popyt.
- Tworzenie profilu konsumenta dla różnych przedsiębiorstw turystycznych i rekreacyjnych.
- Zarządzanie produktem i marką na rynku turystycznym i rekreacyjnym.
- Rozwój produktów innowacyjnych w turystyce i rekreacji.
- Główne strategie cenowe dla produktów turystycznych i rekreacyjnych.
- Kanały marketingowe w turystyce i rekreacji.
- Strategie promocji dla przedsiębiorstw i produktów turystycznych i rekreacyjnych.

- **Przedmiot: zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym i rekreacyjnym (II rok, semestr IV)**

Efekty uczenia się:

K_W03 – zna w pogłębionym stopniu zakres zarządzania i kierowania przedsiębiorstwami, instytucjami i organizacjami turystycznymi i rekreacyjnymi.

K_U08 – potrafi prowadzić przedsiębiorstwo turystyczno-rekreacyjne oraz zajmować samodzielne i odpowiedzialne stanowisko w branży turystycznej.

K_K05 – gotów do działania w sposób przedsiębiorczy oraz dostrzega praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy.

K_K04 – gotów do wykorzystania w praktyce opinii ekspertów dotyczących problemów związanych z organizacją i przebiegiem imprez turystycznych i rekreacyjnych.

Problematyka wykładów:

- Przedsiębiorstwo turystyczne we współczesnej gospodarce rynkowej.
- Otoczenie przedsiębiorstwa turystycznego – zarządzanie strategiczne i operacyjne.
- Potencjał przedsiębiorstwa turystycznego.
- Procesy decyzyjne w przedsiębiorstwie turystycznym.
- Zarządzanie strategiczne, marketingowe i operacyjne przedsiębiorstwem turystycznym.
- Zarządzanie finansami i zasobami ludzkimi.
- Zarządzanie jakością.
- Zarządzanie relacjami z klientem.
- Kontrola w zarządzaniu przedsiębiorstwem turystycznym.
- Analiza projektów inwestycyjnych w turystyce i rekreacji.
- Zarządzanie atrakcjami turystycznymi.

Problematyka ćwiczeń:

- Zarządzanie personelem.
- Zarządzanie bazą materialną przedsiębiorstwa turystycznego.
- Analiza i zarządzanie finansami przedsiębiorstwa.
- Kontrola i audyt przedsiębiorstwa.
- Stworzenie biznes planu własnego przedsiębiorstwa (projekt indywidualny).

- **Przedmiot: rekreacja ruchowa seniora (I rok, semestr II)**

Efekty uczenia się:

K_W10 - w pogłębionym stopniu zna i rozumie teorię oraz aktualne kierunki rozwoju dyscyplin naukowych właściwych dla turystyki i rekreacji ruchowej.

K_U10 - potrafi rozpoznać motywy uczestnictwa w rekreacji ruchowej i identyfikowania potrzeb turystycznych.

K_K07 – gotów do promowania zdrowego stylu życia i potrzeby aktywności fizycznej.

Problematyka wykładu:

- Gerontologia jako nauka interdyscyplinarna o starości i starzeniu się.
- Starzenie się ludności – wymiar demograficzny – stan obecny.
- Uniwersytety Trzeciego Wieku – cele i zadania z zakresu uczestnictwa w rekreacji ruchowej.
- Aktywność rekreacyjna dla osób starszych.

Problematyka ćwiczeń:

- Psychospołeczny wymiar procesu starzenia się.
- Style życia seniorów. Wybrane problemy zdrowotne osób starszych w odniesieniu do braku aktywności ruchowej.
- Aktywizacja rekreacyjna osób starszych.
- Bariery subiektywne i obiektywne dotyczące uczestnictwa w wybranych formach rekreacji.

- Uniwersytety Trzeciego Wieku jako forma aktywizacji rekreacyjnej seniorów w miejscu zamieszkania.

- **Przedmiot: rekreacyjne formy wychowania fizycznego (I rok, semestr I)**

Efekty uczenia się:

K_W10 – zna i rozumie tendencje rozwojowe z zakresu rozwoju kultury fizycznej dla turystyki i rekreacji.

K_U10 – rozpozna motywy uczestnictwa w rekreacji ruchowej i identyfikowania potrzeb turystycznych.

K_K07 – promuje zdrowy styl życia i potrzeby aktywności fizycznej.

Problematyka ćwiczeń:

- Rekreacyjne gry i zabawy lekkoatletyczne.
- Rekreacyjne gry i zabawy terenowe.
- Wybrane zespołowe gry sportowe i drużynowe.
- Wybrane zabawy i gry ruchowe.
- Tradycyjne polskie gry i zabawy.
- Elementy animacji w rekreacji ruchowej.
- Testy sprawności fizycznej.

2.2. Dobór metod kształcenia i ich cechy wyróżniające, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w tym w szczególności umożliwiających przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany lub udział w tej działalności, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Zajęcia dydaktyczne na kierunku Turystyka i Rekreacja – studia pierwszego i drugiego stopnia są prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych metod kształcenia, które w pełni gwarantują realizację celów, treści i kierunkowych efektów uczenia się. Zastosowane metody kształcenia w procesie dydaktycznym mają na celu stworzenie możliwości aktywizujących samodzielne zdobywanie wiedzy i umiejętności przez studentów.

Prowadzący zajęcia dydaktyczne w ramach danego przedmiotu, stosownie do potrzeb jego realizacji stosują następujące metody kształcenia:

- Wykład - zajęcia prowadzone w formie informacyjnej, problemowej, konwersatoryjnej, z wykorzystaniem m.in. prezentacji multimedialnej które pełnią funkcję informacyjną, systematyzującą i kształcącą, wykorzystanie filmu, instruktaż.
- Ćwiczenia audytoryjne - zajęcia o charakterze praktycznym prowadzone w grupach audytoryjnych w celu inicjowania aktywnych zachowań, kierowania i nadzorowania praktycznych działań studentów z wykorzystaniem takich metod jak: prac w grupach, analiza tekstów z dyskusją, rozwiązywanie zadań, burza mózgów, film, pokaz z użyciem komputera, metoda projektu
- Ćwiczenia laboratoryjne/ terenowe - zajęcia o charakterze praktycznym prowadzone w małych grupach z wykorzystaniem takich metod dydaktycznych jak: metody z wykorzystaniem podstawowych technologii informatycznych; metoda sytuacyjna, dyskusja, praca w grupach, gry dydaktyczne, pokaz połączony z objaśnieniem, burza mózgów, metoda praktycznego działania, zajęcia praktyczne z zakresu aktywności ruchowej – metody kształtowania sprawności fizycznej (ciągła, powtórzeniowa, interwałowa, zmienna)
- Lektorat – zajęcia prowadzone w ramach doskonalenia kształcenia językowego

- Seminarium – zajęcia prowadzone w małych grupach, których celem jest przygotowanie studenta do działalności naukowej, tworzenia własnej pracy dyplomowej oraz przygotowanie do egzaminu dyplomowego. Student poznaje zasady przygotowania pracy licencjackiej lub magisterskiej, metodologię badań naukowych, zasady doboru odpowiednich narzędzi badawczych, które służą umiejętnościom analityczno-interpretacyjnym i opracowaniu oraz prezentacji badań własnych.

Dobór przedstawionych powyżej metod kształcenia jest uzależniony od ogólnych celów danego przedmiotu lub rodzaju zajęć, od szczegółowych zadań dydaktycznych oraz od skuteczności danej metody przy nauczaniu określonych treści kształcenia. Należy też podkreślić, że prowadzący zajęcia dydaktyczne stosują wiele różnorodnych metod kształcenia w celu skutecznego uczenia i nauczania, rozbudzania zainteresowania studentów, uczenia wykorzystywania wiedzy i myślenia oraz uczenia komunikacji i współpracy. Poziom proces kształcenia w dużym stopniu podnoszą współczesne technologie informacyjno-komunikacyjne. Prowadzący zajęcia przygotowują na wykłady i ćwiczenia prezentacje multimedialne, fotografie i plakaty, stosują filmy instruktażowe. Wykorzystują fragmenty filmów, relacji, transmisji z różnych portali internetowych np. na temat historii turystyki, ekologii i ochrony środowiska, nowości sprzętowych lub nowinek SPA i Wellness. Wykładowcy coraz częściej stosują nowoczesne technologie informacyjne i komunikacyjne w procesie komunikacji ze studentami np. e-maile, platformy komunikacyjne typu: Skype, Microsoft Teams, Facebook Messenger czy WhatsApp – szczególnie w okresie realizacji zajęć zdalnych lub hybrydowych.

Różnorodne metody kształcenia, takie jak analiza tekstów, gry dydaktyczne, ćwiczenia translacyjne pisemne i ustne, prezentacje oraz zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, stosowane w ramach zajęć lektoratowych, zapewniają studentom osiągnięcie znajomości języka obcego na poziomie biegłości B2 na studiach I stopnia i B2+ na studiach II stopnia w ramach Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Na podstawie Uchwały nr 13/09/2020 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 24 września 2020 r. studenci uczestniczyli w zajęciach z przedmiotu Immersyjna nauka języka angielskiego w wirtualnej rzeczywistości w wymiarze 40 godzin (Załącznik 2.5). Na kierunku Turystyka i Rekreacja nauka i doskonalenie znajomości języków obcych jest ważnym elementem procesu dydaktycznego. Na studiach I i II stopnia dodatkowo studenci uczą się drugiego języka obcego, do wyboru mają niemiecki, hiszpański.

Przykładowe powiązania metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w tym w szczególności umożliwiających przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny:

Studia I stopnia:

Seminarium dyplomowe (metody dydaktyczne: zajęcia o charakterze konwersatoryjnym, z prezentacją multimedialną, dyskusja, prelekcja dotycząca omawiania zagadnień poruszanych na seminarium, a przede wszystkim części pracy oraz metodologii badań i wyników przeprowadzonych badań. Praca własna studenta; metody oceny efektów uczenia się: obserwacja w trakcie ćwiczeń, oddanie napisanej pracy dyplomowej):

K_W01 - Zna teorię oraz ogólną metodologię badań w zakresie dyscyplin naukowych właściwych dla turystyki i rekreacji.

K_U10 - Potrafi planować badania i wykorzystać technik i narzędzia badawcze oraz metody statystyczne. Potrafi w sposób precyzyjny przygotować wystąpienia ustne i pisemne w zakresie prac badawczych dotyczących turystyki i rekreacji.

K_K01 - Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę i odbierane treści.

Podstawy statystyki (metody dydaktyczne: analiza przypadków, prezentacja multimedialna, rozwiązywanie zadań, dyskusja; metody oceny efektów uczenia się: kolokwium, projekt, zadanie do wykonania):

K_W19 - Ma wiedzę z zakresu technologii informacyjnych oraz metod statystycznych pozwalającą zrozumieć, opisać i interpretować zjawiska zachodzące w turystyce, rekreacji i gastronomii.

K_U10 - potrafi stosować podstawowe techniki i narzędzia badawcze oraz metody statystyczne w zakresie turystyki i rekreacji.

K_U07 - jest gotów do podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych w rozwiązywaniu problemów poznawczych.

Zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne (metody dydaktyczne: wykład informacyjny, pokaz, ćwiczenia przedmiotowe; metody oceny efektów uczenia się: kolokwium, obserwacja postawy studenta, aktywność, wykonanie projektu):

K_W07 – Student posiada wiedzę na temat przydatności przestrzeni geograficznej dla potrzeb turystyki i rekreacji.

K_W12 – Student posiada wiedzę na temat działalności i funkcjonowania podstawowych struktur organizacji turystycznych, rekreacyjnych i sportowych.

K_U02 – Student samodzielnie zidentyfikuje sposoby zdobywania wiedzy oraz prawidłowo odczytuje problemy, rozwiązując je przy pomocy nowoczesnych technologii oraz wszelkich dostępnych źródeł.

K_K04 – student jest gotów, aby w sposób kompetentny i prawidłowy przyjmować wyznaczone zadania oraz wykorzystując przedsiębiorczy tok rozumowania w sposób kompetentny i rzetelny wykorzystać swoje umiejętności do prawidłowego przygotowania różnego rodzaju projektów.

Studia II stopnia:

Seminarium magisterskie (metody dydaktyczne: analiza i interpretacja różnych źródeł wiedzy turystycznej, analiza tekstów z dyskusją, analiza danych statystycznych; metody oceny efektów uczenia się: obserwacja w trakcie ćwiczeń, oddanie napisanej pracy magisterskiej):

K_W01 - Ma pogłębioną wiedzę związaną z podjętym tematem pracy dyplomowej w kontekście wybranej dziedziny w obrębie studiowanego kierunku.

K_W12 - Zna istotę planowania badań i wykorzystania technik i narzędzi badawczych oraz metod statystycznych.

K_U04 - Potrafi wykorzystać umiejętności obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji statystycznych oraz literatury w zakresie turystyki i rekreacji ruchowej.

K_U12 - Potrafi w sposób precyzyjny przygotować wystąpienia ustne i pisemne w zakresie prac badawczych dotyczących turystyki i rekreacji.

K_U13 - Posiada umiejętność napisania pracy badawczej w zakresie dotyczącym problemów turystyki i rekreacji.

K_K06 - Wykorzystuje literaturę naukową w rozwijaniu kompetencji zawodowych.

Metodologia badań naukowych z elementami statystyki (metody dydaktyczne: wykład z prezentacją multimedialną i interpretacja tekstów źródłowych, interpretacja tekstów źródłowych, praca w grupach, prezentacje multimedialne, dyskusja, rozwiązywanie zadań problemowych; metody oceny efektów uczenia się: obserwacja w trakcie ćwiczeń, projekt, kolokwium):

K_W12 - Student zna istotę planowania badań i wykorzystania technik i narzędzi badawczych oraz metod statystycznych.

K_U13 - Student potrafi wykorzystać umiejętność napisania pracy badawczej w zakresie dotyczącym problemów turystyki i rekreacji.

K_U04 - Student potrafi wykorzystać umiejętności obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji statystycznych w zakresie turystyki i rekreacji ruchowej.

K_K06 - Student jest gotów do wykorzystania literatury naukowej w rozwijaniu i doskonaleniu kompetencji zawodowych.

Produkt turystyczny (metody dydaktyczne: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów, praca w grupach; metody oceny efektów uczenia się: egzamin pisemny, projekt, obserwacja w trakcie zajęć):

- K_W13 – Student zrozumie zasady tworzenia produktów turystycznych (m.in. Touroperatoa, obszaru i in.), pozna m.in. wymiary postrzegania produktu turystycznego, zasady współpracy sieciowej w ramach produktu turystycznego, sposoby jego komercjalizacji.
- K_U07 – Student wykorzystując wiedzę teoretyczną i dostępne dane zaprojektuje produkt turystyczny według własnego pomysłu (dla zdefiniowanego obszaru).
- K_K03 – Student będzie gotów do opracowania projektu produktu turystycznego.

2.3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Program studiów na kierunku Turystyka i Rekreacja, pierwszego i drugiego stopnia, nie przewiduje obowiązkowego prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (e-learning). Natomiast wykładowcy i studenci mają do dyspozycji platformę e-learningową.

W roku akademickim 2019/2020 odbyło się szkolenie pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych pn. *Kompetencje dydaktyczne i informatyczne kadry Uniwersytetu Rzeszowskiego w zakresie kształcenia na odległość* obejmujące zagadnienia z zakresu tworzenia materiałów e-learningowych oraz prowadzenia zajęć z wykorzystaniem takich narzędzi.

W czasie pandemii, kształcenie studentów odbywało się w formie zdalnej lub hybrydowej z wykorzystaniem platformy MS Teams i narzędzi Microsoft 365, do której dostęp mają wszyscy studenci i pracownicy Uczelni. Platforma MS Teams daje możliwość nie tylko prowadzenia zajęć w trybie synchronicznym (wg harmonogramu), ale również przesyłanie materiałów, ćwiczeń czy odbywanie konsultacji. Wytyczne i szczegółowe zasady dotyczące organizacji zajęć dydaktycznych, zaliczeń, egzaminów w tym egzaminów dyplomowych w formie tradycyjnej oraz z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w Kolegium Nauk Medycznych UR w warunkach epidemii COVID-19 – reguluje procedura nr 9.

Należy zaznaczyć, że w październiku roku akademickiego 2020/2021 zajęcia dydaktyczne przez dwa tygodnie odbywały się w formie hybrydowej. Stacjonarny sposób uczestnictwa w zajęciach był szczególnie ważny dla studentów pierwszego roku. Ze względu na dbałość o realizację wszystkich zakładanych efektów uczenia egzaminy (w tym egzaminy dyplomowe: licencjackie i magisterskie) w sesji letniej 2020/2021 odbywały się w Uczelni, w kontakcie bezpośrednim. Zarówno w semestrze zimowym, jak i letnim za zgodą Dziekana KNM możliwe było w uzasadnionych przypadkach przeprowadzenie egzaminów za pośrednictwem platformy MS Teams.

W roku akademickim 2021/2022 w semestrze zimowym, zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 213/2021 z dnia 9 listopada 2021 r. w sprawie organizacji zajęć dydaktycznych na UR w semestrze zimowym w roku akademickim 2021/2022 w z zagrożeniem wystąpienia COVID-19 (Załącznik 2.8), wykłady w grupach powyżej 50 osób były realizowane w formie zdalnej. W termie od 13.12.2021 do 09.01.2022 r. Wszystkie zajęcia na kierunku Turystyka i Rekreacja były realizowane w formie zdalnej zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 226/2021 z dnia 29 listopada 2021 r (Załącznik 2.9). W semestrze letnim wykłady realizowano w formie zdalnej zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 11/2022 z dnia 14 lutego 2022 r. (Załącznik 2.10).

Jednostką Uniwersytetu Rzeszowskiego, która wspiera proces kształcenia w formie zdalnej jest Uniwersyteckie Centrum Kształcenia na odległość. Pracownicy UCKO służą pomocą i w zakresie zarządzania systemami informatycznymi i administrowania platformami do prowadzenia kształcenia na odległość; udzielają wsparcia technicznego oraz doradztwa (metodycznego i prawnego) pracownikom UR wykorzystującym nowoczesne technologie informatyczne w pracy dydaktycznej i naukowej; prowadzą szkolenia i pomagają w projektowaniu, tworzeniu i publikowaniu multimedialnych materiałów dydaktycznych w formie e- learningowej; zapewniają warunki do prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem najnowszych technologii informatycznych, umożliwiających realizację zajęć w trybie zdalnym. Wszyscy prowadzący zajęcia dydaktyczne na kierunku Turystyka i Rekreacja w roku 2020 ukończyli szkolenie w zakresie praktycznego przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia

na odległość zrealizowane w ramach projektu „Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego – droga do wysokiej jakości kształcenia”. Każdy wykładowca Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej, który ukończył to szkolenie otrzymał odpowiedni certyfikat.

2.4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Proces kształcenia realizowany w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej na kierunku Turystyka i Rekreacja na studiach pierwszego i drugiego stopnia charakteryzuje się podmiotowym podejściem do wszystkich studentów przez prowadzących zajęcia dydaktyczne i organizacyjne. Studenci w pełnym zakresie mogą rozwijać swoje indywidualne zainteresowania i pasje. Sytuacja ta dotyczy również osób z niepełnosprawnościami.

Na studiach pierwszego stopnia studenci mogą wybierać jeden spośród trzech modułów specjalnościowych: zarządzanie i obsługa ruchu turystycznego; hotelarstwo i gastronomia; rekreacja ruchowa. Z kolei, na studiach drugiego stopnia Instytut oferuje moduły specjalnościowe do wyboru takie jak: turystyka zdrowotna; zarządzanie i obsługa w hotelarstwie oraz gastronomii; turystyka biznesowa; turystyka kulturowa. Studenci mają też możliwość wyboru wykładu ogólnouczelnianego w innych Kolegiach i Instytutach Uniwersytetu Rzeszowskiego. Grupa seminariów licencjackich i magisterskich jest także bardzo bogata i zróżnicowana. W tym miejscu należy podkreślić, że oferta kształcenia w zakresie tzw. przedmiotów specjalnościowych do wyboru przez studenta jest tak przygotowywana, aby uwzględniała aktualne potrzeby rynku pracy. W ten sposób nasi absolwenci mogą podejmować zatrudnienie w różnych instytucjach i klubach szeroko pojmowanej kultury fizycznej, turystyki oraz rekreacji. Zajęcia specjalnościowe i seminaria odbywają się w mniejszych grupach, co dodatkowo podnosi poziom procesu kształcenia. Nauczyciele akademicy Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej pełnią swoje dyżury i konsultacje w zaplanowany i ciągły sposób, co w znacznej mierze wpływa też na indywidualizację procesu kształcenia oraz służy aktywności naukowej studentów kierunku Turystyka i Rekreacja. Studenci mają również wybór w ramach programu ERASMUS+, mogą uczestniczyć w wyjazdach zagranicznych do wybranej partnerskiej uczelni, realizując jeden lub dwa semestry studiów. W analogiczny sposób studenci zagraniczni mogą realizować wybrane przedmioty w ramach oferty dydaktycznej w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej.

Studenci mogą realizować zajęcia według tzw. indywidualnej organizacji studiów (dalej: IOS). Zasady te są zawarte w Regulaminie Studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim ([REGULAMIN STUDIÓW](#) - Rozdział 7; § 22) przyjęty Uchwałą nr 68/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie uchwalenia zmian i jednolitego Regulaminu studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim (Załącznik 2.11a, Załącznik 2.11b).

Indywidualna Organizacja Studiów może polegać m.in. na: indywidualnym doborze zajęć lub grupy zajęć; metod i form kształcenia; modyfikacji zasad odbywania i zaliczania zajęć – warunkiem jest osiągnięcie zakładanych dla przedmiotu efektów uczenia się; zmiany tygodniowego harmonogramu zajęć, w miarę możliwości poprzez wybór grupy zajęciowej oraz godzin zajęć w sposób umożliwiający realizację obowiązującego programu studiów z dostosowaniem do możliwości organizacyjnych i czasowych studenta; zmianach terminów egzaminów i zaliczeń w porozumieniu z prowadzącym przedmiot lub zajęcia. Student musi uzyskać zgodę na IOS Dziekana KNM zgodnie z Uchwałą Rady Dydaktycznej KNM (Uchwała nr 5/12/2021 Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Medycznych z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie warunków i zasad odbywania studiów według indywidualnej organizacji (IOS) (Załącznik 2.12)). Powyższy dokument został zaktualizowany w grudniu 2022 roku (Uchwałą Rady Dydaktycznej KNM nr 5/12/2022 z 15 grudnia 2022 r.) oraz udostępniony pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/student/regulaminy-wzory-pism-pliki-do-pobrania/regulaminy>

Kształcenie na kierunku Turystyka i Rekreacja jest dostosowane do osób z niepełnosprawnościami. Szczegółowe zasady w tym zakresie są zawarte w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Rzeszowskiego. Dla studenta, który posiada orzeczenie o niepełnosprawności oraz osoby nieposiadającej orzeczenia o niepełnosprawności, której stan zdrowia utrudnia realizowanie procesu dydaktycznego, Dziekan w porozumieniu z kierownikiem kierunku oraz nauczycielem prowadzącym zajęcia dydaktyczne określa sposób dostosowania warunków, organizacji i realizacji procesu dydaktycznego, z zachowaniem specyfiki kierunku studiów lub wybranych przedmiotów. Studenci z niepełnosprawnościami mogą uzyskać również wsparcie merytoryczne i organizacyjne od Instytutowego koordynatora ds. osób z niepełnosprawnościami. Różnorodną pomoc w tym zakresie oferuje też Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych (BON) Uniwersytetu Rzeszowskiego, które organizuje m.in. konsultacje specjalistyczne (psychologiczne i logopedyczne), kursy i warsztaty szkoleniowe, obozy szkoleniowe i spotkania integracyjne (dni adaptacji, letnie i zimowe obozy szkoleniowo-integracyjne), pomoc wolontariuszy – asystenta osoby z niepełnosprawnościami), modernizację infrastruktury (dostosowanie obiektów i organizowanie transportu umożliwiającego dojazd na zajęcia i praktyki oraz powrót do miejsca zamieszkania osobom z niepełnosprawnościami). Instytut Nauk o Kulturze Fizycznej dysponuje w tym zakresie odpowiednią infrastrukturą materialną (miejsca parkingowe, podjazdy, windy itd.). Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych UR oferuje też specjalistyczny sprzęt, który zapewnia optymalne warunki studiowania osobom niedowidzącym i niedosłyszącym: programy komputerowe powiększająco-udźwiękujące tekst (ZoomText), systemy wspomagające słyszenie (Oticon Amigo FM), specjalne myszki komputerowe (trackball'e) i klawiatury (jednoręczne i brajlowskie), notesy mówiące (BraillePen), powiększalniki telewizyjne, lupy elektroniczne, syntezatory mowy polskiej, drukarki etykiet brajlowskich, odtwarzacze audiobooków. Takie udogodnienia posiada również Biblioteka UR, w której są m.in. klawiatury alternatywne i urządzenia brajlowskie. Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych UR współpracuje także z organizacjami zewnętrznymi, które świadczą pomoc osobom niepełnosprawnym, m. in. z: Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), Okręgiem Podkarpackim Polskiego Związku Niewidomych (PZN), Fundacją Aktywnej Rehabilitacji (FAR), Fundacją Szansa dla Niewidomych, Fundacją Aktywizacja oraz Bieszczadzkiem WOPR. Dla podniesienia poziomu kształcenia osób z niepełnosprawnościami w roku akademickim 2019/2020 wszyscy prowadzący zajęcia i pracownicy administracyjni INoKF wzięli udział w szkoleniu świadomościowym, które dotyczyło problemów osób z niepełnosprawnością.

W Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej zajęcia dydaktyczne związane ze sportem osób niepełnosprawnych i turystyką osób niepełnosprawnych prowadzi dr Rafał Wilk, były żużlowiec oraz mistrz paraolimpijski, który porusza się na wózku inwalidzkim.

2.5. Harmonogram realizacji studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów, zajęć lub grup zajęć związanych z działalnością naukową prowadzoną w uczelni oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru

Harmonogram studiów stacjonarnych I stopnia na kierunku Turystyka i Rekreacja jest realizowany w trakcie sześciu semestrów, obejmuje: grupę przedmiotów podstawowych (335 godzin, 33 ECTS), grupę przedmiotów kierunkowych (1101 godzin, 92 ECTS), przedmioty do wyboru (500 godzin, 25 ECTS), moduły I, II i III do wyboru (200 godzin, 30 ECTS). Praktyka zawodowa realizowana w grupie treści kierunkowych realizowana jest w wymiarze 160 godzin za 6 ECTS. Łączna liczba godzin zajęć wynosi 1976 plus 160 godzin praktyk zawodowych. Liczba punktów ECTS dla poszczególnych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów na kierunku wynosi odpowiednio: nauki o kulturze fizycznej – 116 ECTS, ekonomia i finanse – 15 ECTS, nauki o zarządzaniu i jakości – 26 ECTS, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna 11 ECTS, nauki biologiczne 12 ECTS,

razem 180 ECTS. Suma punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 92 ECTS.

Harmonogram studiów niestacjonarnych obejmuje: grupę przedmiotów podstawowych (255 godzin, 33 ECTS), grupę przedmiotów kierunkowych (876 godzin, 92 ECTS), w tym praktyki zawodowe w wymiarze 160 godz. i 6 pkt ECTS, przedmioty do wyboru (431 godzin, 25 ECTS), moduły I, II i III do wyboru (150 godzin, 30 ECTS). Łączna liczba godzin zajęć wynosi 1552 + 160 godzin praktyk zawodowych. Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 55 ECTS. W ramach studiów pierwszego stopnia realizowane są następujące moduły specjalnościowe: zarządzanie i obsługa ruchu turystycznego, hotelarstwo i gastronomia oraz rekreacja ruchowa (Załączniki: 2.3, 2.4).

Harmonogram studiów stacjonarnych II stopnia na kierunku Turystyka i Rekreacja jest realizowany w trakcie czterech semestrów, obejmuje: przedmioty ogólne (90 godzin, 6 ECTS), grupa przedmiotów podstawowych (145 godzin, 17 ECTS), grupa przedmiotów kierunkowych (515 godzin, 66 ECTS), przedmioty do wyboru (50 godzin, 4 ECTS). Suma punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich na studiach drugiego stopnia wynosi odpowiednio 61 ECTS. Łączna liczba godzin zajęć wynosi 1000.

Harmonogram studiów niestacjonarnych II stopnia na kierunku Turystyka i Rekreacja jest realizowany w trakcie czterech semestrów, obejmuje: przedmioty ogólne (54 godzin, 6 ECTS), grupa przedmiotów podstawowych (110 godzin, 17 ECTS), grupa przedmiotów kierunkowych (453 godzin, 66 ECTS), przedmioty do wyboru (35 godzin, 4 ECTS). Suma punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich na studiach drugiego stopnia wynosi odpowiednio 36 ECTS. Łączna liczba godzin zajęć wynosi 802.

Lektorat z języka obcego obejmuje 60 godzin i 4 ECTS. Liczba punktów ECTS dla poszczególnych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów na kierunku wynosi odpowiednio: nauki o kulturze fizycznej – 72 ECTS, nauki o zarządzaniu i jakości – 18 ECTS, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna – 18 ECTS, nauki biologiczne – 12 ECTS, razem 120 ECTS. Zajęcia dydaktyczne prowadzi kadra badawczo-dydaktyczna i dydaktyczna posiadająca bardzo wysokie kwalifikacje i kompetencje oraz duże doświadczenie praktyczne. Umożliwia to studentom rozwijanie kompetencji w zakresie samodzielnego myślenia, jak również udział w badaniach naukowych prowadzonych przez kadre prowadzącą czy też podejmowanie własnej aktywności naukowej. W trakcie studiów II stopnia studenci mogą wybrać następujące specjalności: turystyka zdrowotna, zarządzanie i obsługa w hotelarstwie oraz gastronomii, turystyka biznesowa oraz turystyka kulturowa (Załączniki: 2.6, 2.7).

Język obcy realizowany jest na studiach pierwszego stopnia przez 5 semestrów, w wymiarze 120 godz. na studiach stacjonarnych oraz 75 godzin na studiach niestacjonarnych (10 ECTS) i obejmuje obowiązkowo język angielski na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Dodatkowo studenci studiów pierwszego stopnia mają możliwość nauki drugiego języka obcego do wyboru (niemiecki, hiszpański) realizowanego przez 4 semestry (80 godz. – st. stacjon., 60 godz. – st. niestacj., 4 ECTS). Na studiach drugiego stopnia studenci w trakcie 2 semestrów uczestniczą w zajęciach z wybranego języka obcego w wymiarze 60 godz. na studiach stacjonarnych oraz 36 godz. na studiach niestacjonarnych (4 ECTS). (Załączniki: 2.3, 2.4, 2.6, 2.7).

Zajęcia z przedmiotów kierunkowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia prowadzą wykładowcy Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej, którzy prowadzą badania naukowe z tej dziedziny oraz posiadają dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia uzyskane poza uczelnią. Kadra badawcza, badawczo-dydaktyczna i dydaktyczna Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej realizująca zajęcia wynikające z harmonogramu studiów pierwszego i drugiego stopnia zapewnia bardzo wysoki poziom kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja – na studiach licencjackich i magisterskich (co zostało w październiku 2021 roku potwierdzone w przeprowadzonym audycie kierunku).

2.6. Dobór form zajęć, proporcje liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebność grup studenckich oraz organizacja procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem harmonogramu zajęć

Studia na kierunku Turystyka i Rekreacja są realizowane z uwzględnieniem następujących proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom:

Studia I stopnia: wykłady (475 godzin, co stanowi 22,24 % ogółu godzin), ćwiczenia audytoryjne (782 godzin, co stanowi 36,62 % ogółu godzin), ćwiczenia laboratoryjne/terenowe/wf (229 godzin, co stanowi 10,72 % ogółu godzin), seminaria (90 godzin, co stanowi 2,41 % ogółu godzin), lektoraty (200 godzin, co stanowi 9,36 % ogółu godzin), moduły specjalnościowe (200 godzin, co stanowi 9,36 % ogółu godzin), praktyki zawodowe (160 godzin, co stanowi 7,49% ogółu godzin).

Studia II stopnia: wykłady (245 godzin, co stanowi 24,50 % ogółu godzin), ćwiczenia audytoryjne (315 godzin, co stanowi 31,50 % ogółu godzin), ćwiczenia laboratoryjne/terenowe/ (60 godzin, co stanowi 6,00 % ogółu godzin), seminaria (120 godzin, co stanowi 12,00 % ogółu godzin), lektoraty (60 godzin, co stanowi 6 % ogółu godzin), moduły specjalnościowe do wyboru do wyboru (200 godzin, co stanowi 20,00 % ogółu godzin).

Liczbę osób w grupach studenckich reguluje Zarządzenie nr 115/2021 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 28 czerwca 2021 r. w sprawie ustalenia minimalnej liczebności grup studenckich dla form zajęć dydaktycznych na studiach pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich prowadzonych na Uniwersytecie Rzeszowskim (Załącznik 2.13). Na podstawie tego zarządzenia, wykłady na kierunku Turystyka i Rekreacja prowadzone są w jednej grupie (dla całego rocznika lub specjalności); grupy na ćwiczeniach audytoryjnych powinny liczyć minimum 25 osób; grupa ćwiczeniowa konwersatoryjna, warsztatowa, laboratoryjna, lektoratowa powinna liczyć nie mniej niż 15 osób; seminaria – minimum 10 osób; natomiast minimalna liczebność grup studenckich dla przedmiotów do wyboru wynosi 15 osób, podobnie, minimalna liczba studentów niezbędna do uruchomienia specjalności prowadzonej w ramach kierunku studiów wynosi 15 osób.

Organizacja procesu dydaktycznego w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej ma na celu zapewnienie osiągnięcia przez studenta założonych efektów uczenia się dla kierunku. Podstawowym dokumentem jest coroczne Zarządzenie Rektora w sprawie organizacji roku akademickiego (ostatni dokument: Zarządzenie nr 76/2022 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 30 czerwca 2022 roku w sprawie organizacji roku akademickiego 2022/2023 - Załącznik 2.14). Na tej podstawie zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych planowane są od poniedziałku do piątku, zaś na studiach niestacjonarnych zajęcia odbywają się w soboty i niedziele, co dwa tygodnie. Harmonogramy zajęć na kierunku Turystyka i Rekreacja dla poszczególnych form zajęć dydaktycznych ogółu roczników studiów I i II stopnia są zgodne z ww. Zarządzeniem Rektora. Przyjęte w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej rozwiązania organizacyjne dotyczące realizacji harmonogramu studiów mają wpływ na optymalną organizację procesu kształcenia i realizację kierunkowych efektów uczenia się.

2.7. Program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiar i termin realizacji oraz dobór instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczba miejsc praktyk – w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe

Praktyka zawodowa jest integralną częścią trzyletnich studiów licencjackich na kierunku Turystyka i Rekreacja. Stanowi istotny element przygotowania zawodowego studenta do przyszłej pracy. Celem praktyki jest wykorzystanie wiedzy zdobytej podczas studiów w powiązaniu z umiejętnościami uzyskiwanymi w praktyce; poznanie zasad organizacji i funkcjonowania przedsiębiorstw w branży turystycznej i rekreacyjnej; poznanie specyfiki pracy na różnych stanowiskach; przygotowanie studenta do samodzielnej pracy i wykonywania powierzonych zadań; nawiązywanie kontaktów zawodowych i wykorzystanie ich w poszukiwaniu przyszłej pracy. Praktyka służy przede wszystkim do budowania własnego warsztatu pracy, poprzez weryfikację wiedzy teoretycznej zdobywanej w trakcie studiów, w instytucjonalnej praktyce. Daje możliwość zdobywania

osobistych doświadczeń i kształtowania umiejętności zawodowych. Praktyka pozwala też na ewaluację własnej drogi rozwoju zawodowego, przechodzenia od wiedzy do działania.

Praktyka traktowana jest jako oddzielny przedmiot i podlega zaliczeniu na ocenę. Realizowane są w łącznym wymiarze 160 godzin, w tym 80 godzin w biurach podróży i 80 godzin w obiektach noclegowych lub ośrodkach sportu i rekreacji. Praktykom przypisano łącznie 6 pkt. ECTS.

- **Praktyka w obiektach hotelarskich:** (2 tygodnie, 80 godzin) student zapoznaje się z zakresem obowiązków i organizacją pracy na poszczególnych stanowiskach, w tym: recepcji; służba parterowa i piętrowa; gastronomia, dział administracyjny, dział osobowy, sekretariat, dział marketingu. W ramach tej praktyki student zapoznaje się z techniką pracy recepcjonistów; wykonywania czynności związanych z przyjęciem gości; sprzedażą i jakością oferty hotelarskiej; obsługą urządzeń teleinformatycznych; poznaje organizację pracy w restauracji, bufecie, cocktail-barze oraz organizacją przyjęć okolicznościowych. Zapoznaje się ze sposobami rozliczeń finansowych; współpracą z biurami podróży; reklama i promocja usług hotelarskich.
- **Praktyka w biurach podróży:** (2 tygodnie, 80 godzin) w ramach tej praktyki student poznaje działalność jednostek obsługi ruchu turystycznego w warunkach gospodarki rynkowej; zakres i sprzedaż oferty turystycznej; uczy się rozpoznawać potrzeby rynku turystycznego; zapoznaje się z systemami elektronicznymi funkcjonującymi w biurze turystyczny; poznaje zasady obiegu dokumentów; projektowaniem imprez turystycznych i tworzeniem produktu turystycznego; sposobami rozliczeń finansowych z kontrahentami krajowymi i zagranicznymi; zasadami współpracy z przewoźnikami, hotelarzami i innymi biurami; analizuje nowoczesne narzędzia marketingowe i stosuje w promocji biura turystycznego.
- **Praktyka w ośrodkach sportu i rekreacji:** (2 tygodnie, 80 godzin) w ramach tej praktyki student zdobywa praktyczne umiejętności organizacji czasu wolnego, imprez rekreacyjnych i sportowych. Poznaje obowiązki i zasady działalności jednostek sportu i rekreacji; analizuje potrzeby aktywności ruchowej i sposoby spędzania czasu wolnego w środowisku lokalnym; student poznaje zasady projektowania, prowadzenia i rozliczania imprez sportowych i rekreacyjnych; zapoznaje się z formami reklamy i sprzedażą imprez sportowo-rekreacyjnych.

Organizację praktyk zawodowych regulują:

- § 24 Regulaminu studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim, załącznik do Uchwały nr 68/04/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. (Załącznik 2.11a, Załącznik 2.11b).
- Zarządzenie Nr 4/2022 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 24 stycznia 2022 r. w sprawie organizacji programowych praktyk zawodowych (Załącznik 2.15).
- Regulamin praktyk zawodowych na kierunku Turystyka i Rekreacja zatwierdzony przez Radę Dydaktyczną Kolegium Nauk Medycznych ((Uchwała nr 07/02/2023 Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 09 lutego 2023 r.) (Załączniki: 2.16, 2.17).

Regulamin praktyk zawodowych zatwierdzony przez Radę Dydaktyczną Kolegium Nauk Medycznych, określa szczegółowe zasady organizacji i odbywania praktyk oraz warunki zaliczenia. Załączniki do regulaminu zawierają: program praktyk (Załączniki: 2.18, 2.19, 2.20), dziennik praktyk (Załącznik 2.21), zgodę na odbycie praktyki (Załącznik 2.22), karty oceny (Załączniki: 2.23, 2.24, 2.25), oświadczenie o ubezpieczeniu NNW (Załącznik 2.26) oraz ankietę ewaluacyjną - opinia studenta na temat praktyki zawodowej (wprowadzoną od roku akademickiego 2021/2022) (Załącznik 2.27). Na podstawie udzielonych odpowiedzi w ankiecie ewaluacyjnej możliwe będzie wyciągnięcie stosownych wniosków w celu poprawy jakości praktyk zawodowych.

Informacje potrzebne do realizacji praktyk oraz wymagana dokumentacja jest zamieszczona na stronie internetowej Kolegium Nauk Medycznych (<https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/student/kierunki-studiow1/turystyka-i-rekreacja/praktyki-programowe>).

Za organizację i przebieg programowych praktyk zawodowych w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej odpowiada Kierownik kierunku, zaś nadzór dydaktyczno-organizacyjny sprawuje koordynator praktyki, powołany przez Dziekana Kolegium Nauk Medycznych, za zgodą Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia. Obsługę administracyjną zapewnia Dziekanat Kolegium Nauk Medycznych/Sekcja praktyk studenckich, w której przygotowuje się porozumienia z podmiotami przyjmującymi na praktyki (Załącznik 2.28). Opiekę merytoryczną nad studentem realizującym praktyki zawodowe sprawuje również opiekun zakładowy ze strony podmiotu przyjmującego.

Proces realizacji praktyk rozpoczyna spotkanie studentów z koordynatorem praktyk, na którym prezentuje się program praktyk, regulamin oraz wszystkie druki potrzebne do realizacji praktyk. Po podpisaniu druku zgody na przyjęcie studenta na praktykę przez pracodawcę, student składa dokumenty do koordynatora, który następnie przedkłada do Sekcji praktyk studenckich/Dziekanat. Podjęcie praktyki jest możliwe dopiero po otrzymaniu porozumienia podpisanego przez Dziekana z podmiotem przyjmującym studentów uczelni na praktykę. W planie praktyk zawodowych przewidziano, że praktyki będą realizowane w przerwie wakacyjnej po czwartym semestrze. Studenci samodzielnie wybierają miejsce odbywania praktyki, co daje możliwość studentom spoza Rzeszowa na ich realizację blisko swojego miejsca zamieszkania. Podmioty, w których student planuje praktyki muszą spełniać warunki do realizacji wszystkich zadań, które są opisane szczegółowo w programach praktyk, co pozwoli na uzyskanie określonych efektów uczenia się.

W Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej na kierunku Turystyka i Rekreacja zostały też wprowadzone odpowiednie procedury związane z kontrolą praktyk zawodowych oraz oceną ich jakości (Załącznik 2.29). W trakcie odbywania praktyki wybrani studenci są kontrolowani przez nauczyciela akademickiego, który pełni funkcję koordynatora praktyki zgodnie z uchwałą nr 66/05/2022 Komisji ds. Kształcenia z dnia 19 maja 2022 r. w sprawie ustalenia Zasad przeprowadzania hospitacji programowych praktyk zawodowych na Uniwersytecie Rzeszowskim rekomendowanych przez Komisję ds. Kształcenia (Załącznik 2.30). Protokoły z hospitacji praktyk zawodowych Koordynator praktyk przekazuje do Sekcji Jakości i Akredytacji KNM (Załącznik 2.31).

Zaliczenia praktyki do systemu wirtualna uczelnia – dokonuje koordynator praktyki z ramienia uczelni na podstawie: prowadzenia dziennika praktyk, w którym student odnotowuje wykonywane czynności oraz karty oceny pracy studenta z poszczególnych instytucji, w których student odbywał praktyki. Po zakończeniu studiów informacja o odbytych przez studenta praktykach znajduje się w wystawionym suplementie do dyplomu.

Instytut Nauk o Kulturze Fizycznej UR zapewnia możliwość realizacji praktyk zawodowych chętnym studentom (tym, którzy mają trudność w znalezieniu wymaganej instytucji) w ramach współpracy z poniższymi interesariuszami zewnętrznymi (Załącznik 2.32):

Tab. 2.1 Interesariusze zewnętrzni

Instytucja	Adres
Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział w Rzeszowie	Ul. Matejki 2 35-064 Rzeszów
Hotel Zimowit Watkem Sp. z o.o.	Al. Armii Krajowej 4b 35-307 Rzeszów
Hotele Prezydenckie Sp. z o.o.	ul. Podwisłocze 48 35-309 Rzeszów
Hotel Classic „Maxta” Velev i Maciej sp. jawna	ul. Armii Krajowej 32 35-327 Rzeszów
Hotel Rzeszów B3S Sp.zo.o., Spółka Jawna	Al. Piłsudskiego 44 35-001 Rzeszów

Hotel Restauracja "Twierdza"	Ul. Podkarpacka 10 b 35-082 Rzeszów
Biuro Turystyki „Barbara – Travel”	ul. Kopernika 7 35-002 Rzeszów
Biuro Podróży Świat Wakacji s.c.	ul. Grunwaldzka 26 35-068 Rzeszów

Jednostką Uniwersytetu Rzeszowskiego, która poszukuje nowych instytucji chętnych przyjąć studenta na praktyki jest Biuro Karier. Do zadań Biura Karier należy również monitorowanie rynku pracy; prowadzenie bazy danych podmiotów oferujących zarówno pracę jak i realizację praktyk zawodowych. Ponadto zajmuj się poradnictwem zawodowym, pomaga w przygotowaniu CV, oraz w wyborze drogi zawodowej. Pracownicy Biura Karier organizują szkolenia i pomagają studentom w efektywnym poszukiwaniu miejsca praktyk oraz funkcjonowaniu na rynku pracy. W 2022 roku studenci I stopnia 2 roku kierunku Turystyka i Rekreacja wzięli udział w takim szkoleniu, potwierdzonym certyfikatem (Załącznik 2.33).

Na podstawie kart hospitacji, ankiety ewaluacyjnej oraz rozmów z interesariuszami zewnętrznymi, dokonuje się w każdym roku akademickim ewaluacji praktyk zawodowych. Wnioski z ewaluacji są wykorzystywane w celu doskonalenia programów, celów i zadań praktyk, co przyczyni się do podniesienia ich poziomu (Załącznik 2.34).

2.8. doboru treści i metod kształcenia, form, liczebności grup studenckich w odniesieniu do zajęć lub grup zajęć, na których studenci osiągają efekty uczenia się prowadzące o uzyskania kompetencji inżynierskich, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera.

Nie dotyczy

2.9. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie programu studiów i sposobu organizacji kształcenia, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy

Nie dotyczy

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów.

Uniwersytet Rzeszowski prowadzi rekrutację na studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku Turystyka i Rekreacja, tryb stacjonarny i niestacjonarny. Od 2019 roku, w związku ze zmianami strukturalnymi w Uniwersytecie Rzeszowskim, nadzór nad rekrutacją powierzony został Prorektorowi ds. Studenckich i Kształcenia. Za przeprowadzenie rekrutacji odpowiedzialna jest Centralna Komisja Rekrutacyjna UR, zaś dla potrzeb organizacyjnych rekrutacji w Kolegiach, Rektor powołuje Kolegialne Zespoły Rekrutacyjne. Szczegółowe zasady przyjęć na studia opracowywane są rok przed rozpoczęciem rekrutacji i zatwierdzane przez Senat UR w formie uchwały.

Warunki rekrutacji są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór właściwych kandydatów, którzy posiadają wstępną wiedzę i umiejętności, aby osiągać efekty uczenia się.

Warunki i tryb rekrutacji na rok akademicki 2022/2023 określają następujące uchwały Senatu UR:

Uchwała nr 91/06/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2022/2023 (Załącznik 3.1), wraz z załącznikiem nr 1 (Załącznik 3.2) i nr 2 (Załącznik 3.3).

Uchwały informacyjne dostępne są pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/kandydat/rekrutacja-20222023/akty-prawne>

Szczegółowe informacje dostępne są pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/kandydat/rekrutacja-20222023>.

Informacje te można również znaleźć w Informatorze dla kandydatów na studia, a także bezpośrednio, telefonicznie, pocztą e-mail oraz poprzez Internetową Rejestrację Kandydatów (IRK) przez pracowników Centralnej Komisji Rekrutacyjnej Uniwersytet Rzeszowski, 35-959 Rzeszów, ul. Pigoń 8, Budynek Biblioteki UR, pok. nr 45, tel. (+48 17) 872 11 82 (obywatele Polski) oraz (+48 17) 872 14 00 (Polacy z maturą zagraniczną oraz cudzoziemcy), e-mail: rekrutacja@ur.edu.pl. Ponadto wszystkie szczegółowe informacje można uzyskać podczas trwania rekrutacji od Kolegialnego Zespołu Rekrutacyjnego, zajmującego się rekrutacją na kierunkach Wychowanie fizyczne i Turystyka i Rekreacja, pod adresem 35-326 Rzeszów, ul. Cicha 2a, pok. 106, tel. 789 214 614, e-mail: rekrutacjainokf@ur.edu.pl

Limity przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich od roku akademickiego 2020/2021 określają poszczególne Rady Dydaktyczne Kolegiów, a zatwierdza Rektor w drodze zarządzenia. Limit przyjęć na pierwszy rok studiów na kierunku Wychowanie fizyczne, studia I i II stopnia na rok akademicki 2022/2023 określa Zarządzenie nr 57/2022 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 16 maja 2022 r. w sprawie limitów przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2022/2023 (Załącznik 3.4), wraz z Załącznikiem do Zarządzenia nr 57/2022 Rektora UR z dnia 16 maja 2022 r. w sprawie limitów przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2022/2023 (Załącznik 3.5).

Limit przyjęć na kierunek Turystyka i Rekreacja na rok akademicki 2022/2023 wynosił dla studiów pierwszego stopnia stacjonarnych minimum 25 osób i maksimum 220 osób, zaś dla niestacjonarnych minimum 25 osób i maksimum 100 osób. Limit przyjęć na kierunek Turystyka i Rekreacja na rok akademicki 2022/2023 wynosił dla studiów drugiego stopnia stacjonarnych minimum 25 osób i maksimum 120 osób, zaś dla niestacjonarnych minimum 25 osób i maksimum 100 osób. Zarządzenia dotyczące limitów przyjęć dostępne są pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/kandydat/rekrutacja-2022-2023/limity-przyjec>.

Rekrutacja na wszystkie kierunki studiów prowadzona jest w drodze elektronicznej rekrutacji za pośrednictwem uczelnianego systemu rekrutacyjnego, z uwzględnieniem § 1 ust. 10. Kandydat zakłada w uczelnianym systemie rekrutacyjnym jedno, indywidualne konto, w którym wprowadza wymagane dane osobowe oraz teled adresowe. Zakładając konto kandydat wyraża zgodę na przetwarzanie danych osobowych w celu przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego, w tym na publikowanie w systemie list rankingowych oraz na potrzeby dokumentowania przebiegu studiów. Brak wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych uniemożliwia wzięcie udziału w postępowaniu rekrutacyjnym. Cofnięcie zgody na przetwarzanie danych osobowych w toku postępowania jest równoznaczne z rezygnacją z ubiegania się o przyjęcie na studia. Kandydat, za pośrednictwem indywidualnego konta, przekazuje oraz zatwierdza informacje wymagane w postępowaniu rekrutacyjnym na wybrane kierunki studiów. Kandydat jest zobowiązany do przekazania, w terminie określonym w szczegółowym harmonogramie rekrutacji na studia, danych wymaganych w celu ustalenia wyniku kwalifikacji.

Postępowanie kwalifikacyjne na kierunek Turystyka i Rekreacja studia I stopnia obejmuje konkurs świadectw maturalnych. Pod uwagę brane są wyniki z przedmiotów obowiązkowych pisemnej matury na poziomie podstawowym lub rozszerzonym. Wyniki przeliczane są w następujący sposób: poziom podstawowy 1%=1pkt, poziom rozszerzony 1%=2pkt. O przyjęciu na I rok studiów decyduje kolejność kandydatów na liście rankingowej. W przypadku, gdy liczba kandydatów z tą samą liczbą punktów przewyższa limit wolnych miejsc na kierunek brane jest pod uwagę kryterium dodatkowe, którym jest ocena z geografii, uzyskana na świadectwie ukończenia szkoły średniej.

Postępowanie kwalifikacyjne na kierunek Turystyka i Rekreacja studia II stopnia obejmuje konkurs średnich arytmetycznych wszystkich ocen z egzaminów oraz zaliczeń z przedmiotów kończących się zaliczeniem bez egzaminu na studiach pierwszego stopnia. W przypadku, gdy liczba kandydatów z tą samą liczbą punktów przewyższa limit wolnych miejsc na kierunek brane jest pod uwagę kryterium dodatkowe, którym jest ocena na dyplomie ukończenia studiów licencjackich. Wymaganiem wstępnym jest dyplom ukończenia studiów I stopnia z kierunku Turystyka i Rekreacja.

Za prawidłowy przebieg rekrutacji odpowiadają Kolegialne Zespoły Rekrutacyjne, a Przewodniczący Komisji Rekrutacyjnej sprawozdanie z przebiegu rekrutacji i pracy przedstawia Centralnej Komisji UR.

Dokumenty jakie składają kandydaci zakwalifikowani jako przyjęci na studia to:

- Podanie o przyjęcie na studia wraz z ankietą osobową (wydrukowane z systemu rekrutacyjnego);
- Poświadczona przez UR za zgodność z oryginałem kopia:
 - a. Świadectwa dojrzałości lub innego dokumentu, o którym mowa w 69 ust. 2 ustawy PSWiN - w przypadku kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia I stopnia lub studia jednolite magisterskie,
 - b. Dyplomu ukończenia studiów wyższych - w przypadku kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia II stopnia;
- Jedna aktualna fotografia kandydata (zgodna z wymaganiami stosowanymi przy wydawaniu dowodów osobistych o wymiarach 35 x 45 mm) oraz jedna w wersji elektronicznej (wgrywana przez kandydata podczas rejestracji w uczelnianym systemie rekrutacyjnym, rozmiar zdjęcia - do 3 MB, wymiary zdjęcia - 492 x 633 px, format - JPG.);
- Zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do podjęcia studiów wyższych - w przypadku rekrutacji na kierunek, na którym występują czynniki szkodliwe uciążliwe lub niebezpieczne dla zdrowia;
- Oryginał pełnomocnictwa poświadczonego notarialnie - w przypadku osoby występującej w imieniu kandydata;

- Dokument potwierdzający znajomość języka obcego - w przypadku studiów prowadzonych w języku obcym;
- Inne dokumenty określone w części szczegółowej uchwały rekrutacyjnej lub w odrębnych przepisach (np.: *zaświadczenie o średniej z toku studiów I stopnia, suplement do dyplomu*).

Cudzoziemcy (osoby niebędące obywatelami polskimi) mogą podejmować i odbywać studia wyższe na zasadach określonych w art. 323 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.) oraz Uchwale nr 91/06/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2022/2023.

Uchwały informacyjne dostępne są pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/kandydat/rekrutacja-20222023/akty-prawne>.

Szczegółowe informacje dostępne są pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/kandydat/cudzoziemcy>

Cudzoziemcy ubiegający się o przyjęcie na studia mogą być przyjmowani z pominięciem kryteriów rekrutacyjnych na podstawie:

- umów międzynarodowych, na zasadach określonych w tych umowach;
- umów zawieranych z podmiotami zagranicznymi przez UR, na zasadach określonych w tych umowach;
- decyzji ministra;
- decyzji dyrektora NAWA w odniesieniu do jej stypendystów;
- decyzji administracyjnej rektora,

Ostateczną decyzję administracyjną dotyczącą wyżej wymienionych osób podejmuje Rektor.

Cudzoziemcy są przyjmowani na studia według kryteriów wymaganych na poszczególnych kierunkach studiów. Dodatkowo kryterium dla cudzoziemców jest złożenie dokumentu potwierdzającego znajomość języka polskiego (w przypadku studiów prowadzonych w języku polskim), tj.:

- 1) zaświadczenie o ukończeniu rocznego kursu przygotowawczego w jednostce wyznaczonej przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, lub
- 2) certyfikat znajomości języka polskiego wydany przez Państwową Komisję do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, na poziomie minimum B2, lub
- 3) świadectwo, dyplom lub inny dokument potwierdzające ukończenie za granicą szkoły ponadpodstawowej, w której zajęcia były prowadzone w języku polskim na poziomie minimum B2, lub
- 4) zaświadczenie o znajomości języka polskiego wydane przez UR

Dokumenty jakie składają kandydaci - cudzoziemcy zakwalifikowani jako przyjęci na studia I stopnia oraz studia jednolite magisterskie to:

- podanie na studia wraz z ankietą osobową (wydrukowane z systemu rekrutacyjnego),
- świadectwo lub inny dokument uznany w Rzeczypospolitej Polskiej za dokument uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia (kserokopia oraz oryginał do wglądu),
- 1 aktualna fotografia (zgodne z wymaganiami stosowanymi przy wydawaniu dowodów osobistych) oraz 1 w wersji elektronicznej (wgraj podczas rejestracji w uczelnianym systemie rekrutacyjnym),

- dokument potwierdzający znajomość języka, w którym prowadzony jest kierunek, na który aplikujesz.

Ponadto:

- tłumaczenia dokumentów aplikacyjnych sporządzone przez tłumacza przysięgłego wpisanego na listę polskich tłumaczy przysięgłych albo przez zagranicznego tłumacza i poświadczone przez właściwego konsula Rzeczypospolitej Polskiej, które wydawane są w języku obcym,
- zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do podjęcia studiów (dotyczy kierunków, na których występują czynniki szkodliwe, uciążliwe lub niebezpieczne dla zdrowia),
- jeśli kandydat nie masz ukończonych 18. lat - [zgodę rodziców lub przedstawiciela ustawowego na podjęcie przez kandydata studiów w Uniwersytecie Rzeszowskim](#). W przypadku braku możliwości złożenia dokumentu przez drugiego rodzica - należy przedłożyć jeden dokument tj. zgodę jednego rodzica wraz z uzasadnieniem.
- oryginał pełnomocnictwa poświadczonego notarialnie, w przypadku, kiedy inna osoba występuje w imieniu kandydata,
- dokument uprawniający kandydata do podjęcia studiów w UR bez ponoszenia opłat: Karta Polaka, Karta stałego pobytu, certyfikat znajomości języka polskiego na poziomie C1 wydany przez Państwową Komisję do spraw Poświadczenia Znajomości Języka Polskiego jako Obcego,
- jeśli kandydat jest obywatelem Ukrainy i przybył legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa oraz posiadasz status ochrony czasowej (zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa) - oświadczenie kandydata ubiegającego się o podjęcie studiów stacjonarnych na Uniwersytecie Rzeszowskim wraz z jednym z wymienionych dokumentów potwierdzających status ochrony czasowej:
- a) zaświadczenie wystawione przez polską Straż Graniczną przy wjeździe do Polski od dnia 24 lutego 2022 r. lub
b) zaświadczenie o nadaniu numeru PESEL ze statusem UKR lub
c) paszport (strona ze zdjęciem i danymi osobowymi oraz strona z pieczętką wjazdu do Polski od dnia 24 lutego 2022 r.)
- inne dokumenty określone w odrębnych przepisach,

W przypadku cudzoziemców uprawnionych do zwolnienia z opłat za podjęcie i odbywanie studiów (zgodnie z art. 324 ust. 2 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 574 z późn. zm.), należy okazać Kartę Polaka lub inne dokumenty uprawniające do tego zwolnienia, tj.:

- dokument potwierdzający obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i członków ich rodzin, mieszkających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- dokument potwierdzający zezwolenie na pobyt stały lub rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;
- dokument potwierdzający zezwolenie na pobyt czasowy w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 159 ust. 1 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2017 r. poz. 2206 i 2282 oraz z 2018 r. poz. 107, 138 i 771) (Załącznik 3.6)

- dokument potwierdzający status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej albo zaświadczenie nadania ochrony czasowej albo ochrony uzupełniającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- certyfikat poświadczający znajomość języka polskiego jako obcego, o którym mowa w art. 11a ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2018 r. poz. 931), co najmniej na poziomie biegłości językowej C1 (Załącznik 3.7)
- Kartę Polaka lub decyzję w sprawie stwierdzenia polskiego pochodzenia;
- dokument poświadczający bycie małżonkiem, wstępnym lub zstępnym obywatela Rzeczypospolitej Polskiej, mieszkającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- zezwolenie na pobyt czasowy w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 151 zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych ust. 1 lub art. 151b zezwolenie na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca na warunkach określonych w art. 156b dopuszczalność mobilności krótkoterminowej naukowca ust. 1 tej ustawy lub posiadającego wizę krajową w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych.

W przypadku dokumentów uzyskanych za granicą, Uczelnia może zażądać od kandydata zaświadczenia, że świadectwo ukończenia szkoły średniej lub świadectwo maturalne albo dyplom ukończenia studiów uprawniają w kraju, w którym zostały wydane do podjęcia odpowiednio studiów I stopnia lub studiów II stopnia (w przypadku, gdy informacja taka nie jest zamieszczona na dokumencie uprawniającym do podjęcia studiów). Uczelnia może zażądać od kandydata także informacji o skali ocen dokumentów, o których mowa powyżej.

Dokumenty jakie składają kandydaci - cudzoziemcy zakwalifikowani jako przyjęci na studia II stopnia oraz studia jednolite magisterskie to:

- podanie na studia wraz z ankietą osobową (wydrukowane z systemu rekrutacyjnego),
- dyplom ukończenia studiów I stopnia lub zaświadczenie o obronie,
- dokument uprawniający do podjęcia studiów w UR bez ponoszenia opłat, np.: Karta Polaka, Karta stałego pobytu, certyfikat znajomości języka polskiego na poziomie C1 wydany przez Państwową Komisję do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, 1 w wersji elektronicznej (należy wgrać podczas rejestracji w uczelnianym systemie rekrutacyjnym) oraz 1 aktualna fotografia (zgodne z wymaganiami stosowanymi przy wydawaniu dowodów osobistych),

Jeżeli jednak kandydatem z innej Polskiej uczelni lub uczelni zagranicznej w system rekrutacyjny należy wgrać:

- podpisane podanie na studia wraz z ankietą osobową (tylko pierwsza strona!), (wydrukowane z systemu rekrutacyjnego),
- dyplom ukończenia studiów I stopnia (o których mowa w art. 69 ust. 3 w związku z art. 326 ust. 1 oraz art. 327 ust. 1-3 ustawy PSWiN) uprawniający do podjęcia studiów II stopnia w Polsce (kserokopia oraz oryginał do wglądu) wraz z tłumaczeniem sporządzonym przez tłumacza przysięgłego wpisanego na listę polskich tłumaczy przysięgłych albo przez zagranicznego tłumacza i poświadczone przez właściwego konsula Rzeczypospolitej Polskiej, które wydawane są w języku obcym
- świadectwo lub inny dokument uznany w Rzeczypospolitej Polskiej za dokument uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia (kserokopia oraz oryginał do wglądu) wraz z tłumaczeniem sporządzonym przez tłumacza przysięgłego wpisanego na listę polskich

tłumaczy przysięgłych albo przez zagranicznego tłumacza i poświadczone przez właściwego konsula Rzeczypospolitej Polskiej, które wydawane są w języku obcym

- 1 aktualna fotografia (zgodne z wymaganiami stosowanymi przy wydawaniu dowodów osobistych) oraz 1 w wersji elektronicznej (wgraj podczas rejestracji w uczelnianym systemie rekrutacyjnym),
- dokument potwierdzający znajomość języka, w którym prowadzony jest kierunek, na który kandydat aplikuje.
- zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do podjęcia studiów (dotyczy kierunków, na których występują czynniki szkodliwe, uciążliwe lub niebezpieczne dla zdrowia),
- oryginał pełnomocnictwa poświadczonego notarialnie, w przypadku, kiedy inna osoba występuje w imieniu kandydata,
- dokument uprawniający kandydata do podjęcia studiów w UR bez ponoszenia opłat, np.: Karta Polaka, Karta stałego pobytu, certyfikat znajomości języka polskiego na poziomie C1 wydany przez Państwową Komisję do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego,
- inne dokumenty określone w odrębnych przepisach.

W przypadku dokumentów uzyskanych za granicą, Uczelnia może zażądać od kandydata zaświadczenia, że świadectwo ukończenia szkoły średniej lub świadectwo maturalne albo dyplom ukończenia studiów uprawniają w kraju, w którym zostały wydane do podjęcia odpowiednio studiów I stopnia lub studiów II stopnia (w przypadku, gdy informacja taka nie jest zamieszczona na dokumencie uprawniającym do podjęcia studiów). Uczelnia może zażądać od kandydata także informacji o skali ocen dokumentów, o których mowa powyżej.

W przypadku cudzoziemców uprawnionych do zwolnienia z opłat za podjęcie i odbywanie studiów (zgodnie z art. 324 ust. 2 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz. U. 2018 poz. 1668 z późn. zm.), należy okazać Kartę Polaka lub inne dokumenty uprawniające do tego zwolnienia, tj.:

- dokument potwierdzający obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i członków ich rodzin, mieszkających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- dokument potwierdzający zezwolenie na pobyt stały lub rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;
- dokument potwierdzający zezwolenie na pobyt czasowy w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 159 ust. 1 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2017 r. poz. 2206 i 2282 oraz z 2018 r. poz. 107, 138 i 771) (Załącznik 3.6)
- dokument potwierdzający status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej albo zaświadczenie nadania ochrony czasowej albo ochrony uzupełniającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- certyfikat poświadczający znajomość języka polskiego jako obcego, o którym mowa w art. 11a ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2018 r. poz. 931), co najmniej na poziomie biegłości językowej C1 (Załącznik 3.7)
- Kartę Polaka lub decyzję w sprawie stwierdzenia polskiego pochodzenia;
- dokument poświadczający bycie małżonkiem, wstępnym lub zstępnym obywatela Rzeczypospolitej Polskiej, mieszkającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

- zezwolenie na pobyt czasowy w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 151 zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych ust. 1 lub art. 151b zezwolenie na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca na warunkach określonych w art. 156b dopuszczalność mobilności krótkoterminowej naukowca ust. 1 tej ustawy lub posiadającego wizę krajową w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych.

3.2 Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej.

Student może przenieść się na Uniwersytet Rzeszowski z innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej na ten sam lub inny kierunek studiów. Warunki, tryb oraz zasady przeniesienia określa Załącznik nr 1 do Uchwały nr 70/05/2021 Senatu UR z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie przeniesienia studenta na Uniwersytet Rzeszowski z innej uczelni lub uczelni zagranicznej (Załącznik 3.8) wraz z załącznikiem nr 2 (Załącznik 3.9). Student ubiegający się o przeniesienie składa wnioski (wzór wniosku - załącznik nr 2 z uchwały nr 70/05/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego (Załącznik 3.10)) wraz z kompletem dokumentów do Centralnej Komisji Rekrutacyjnej (CKR) w terminach określonych przez Rektora. <https://www.ur.edu.pl/kandydat/przeniesienie-studenta-na-ur/akty-prawne-wnioski>

Student innej uczelni lub uczelni zagranicznej może ubiegać się o przeniesienie na Uniwersytet Rzeszowski na ten sam lub inny kierunek studiów od nowego roku akademickiego.

Student ubiegający się o przeniesienie na Uniwersytet Rzeszowski, składa w Centralnej Komisji Rekrutacyjnej [wniosek](#), do którego należy dołączyć komplet wymaganych dokumentów, tj.:

- zaświadczenie z uczelni macierzystej zawierające informacje o:
 1. posiadaniu statusu studenta uczelni macierzystej;
 2. wypełnieniu wszystkich obowiązków wynikających z przepisów uczelni, którą opuszcza;
- Dokumenty poświadczające dotychczasowy przebieg studiów:
 1. kartę przebiegu studiów zawierającą wykaz zrealizowanych przedmiotów, liczbę godzin, formę zaliczenia przedmiotu, liczbę punktów ECTS i otrzymane oceny;
 2. sylabusy zrealizowanych przedmiotów;
- Pisemna zgoda na przeniesienie odpowiedniego organu w uczelni macierzystej;
- Poświadczona przez Centralną Komisję Rekrutacyjną, za zgodność z oryginałem kopia:
 1. w przypadku studiów I stopnia lub jednolitych magisterskich - świadectwo dojrzałości lub inny z dokumentów, o których mowa w art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
 2. w przypadku studiów II stopnia - dyplomu ukończenia studiów I stopnia;
- Inne dokumenty określone w szczegółowych warunkach przeniesienia na poszczególne kierunki studiów wskazane w [załączniku nr 1 do uchwały nr 70/05/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie przeniesienia studenta na Uniwersytet Rzeszowski z innej uczelni lub uczelni zagranicznej](#) (Załącznik 3.9)

Cudzoziemiec ubiegający się o przeniesienie z uczelni zagranicznej na kierunek prowadzony w języku polskim, zobowiązany jest do dołączenia do wniosku:

- Dokumentu potwierdzającego znajomość języka polskiego na poziomie minimum B2.

- Potwierdzoną przez UR kserokopię dokumentu stwierdzającego uprawnienie do podejmowania studiów bez ponoszenia opłat zgodnie z art. 324 ust. 2 ustawy (np. Karta Polaka, karta pobytu, decyzja administracyjna właściwego organu).

Cudzoziemiec ubiegający się o przeniesienie na UR z uczelni zagranicznej na kierunek studiów prowadzony w języku angielskim, zobowiązany jest do przedłożenia dokumentu potwierdzającego znajomość języka angielskiego na poziomie minimum B2. Szczegółowe informacje w tym zakresie można uzyskać w Dziale Rekrutacji i Karier Studenckich Uniwersytetu Rzeszowskiego. Wniosek rozpatrywany jest w terminie 30 dni od dnia złożenia. CKR dokonuje formalnej oceny wniosku wraz z załączoną dokumentacją i przekazuje do dziekana Kolegium. Dziekan Kolegium, w porozumieniu z kierownikiem kierunku studiów, weryfikuje wniosek pod względem merytorycznym. Opinię dziekana wraz z dokumentacją przekazywana jest do CKR w celu sporządzenia zaświadczenia o wpisie na listę studentów lub decyzji o odmowie przyjęcia na studia.

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów kształcenia i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni określa Regulamin studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim, rozdział 4. (Uchwała nr 68/04/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie uchwalenia zmian i tekstu jednolitego Regulaminu studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim – Regulamin Studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim wraz z załącznikiem (Załącznik 3.11). Student może przenieść się z innej uczelni, w tym także z zagranicznej, na ten sam lub pokrewny kierunek za zgodą dziekana nie wcześniej niż po zaliczeniu pierwszego roku studiów. Uwzględniając etapy studiów w innej uczelni oraz różnice programowe, dziekan podejmuje decyzję, od którego semestru student zostanie przyjęty. Warunkiem przeniesienia zajęć z innej uczelni jest stwierdzenie zbieżności efektów uczenia się. Zbieżność efektów oraz punktów ECTS opiniuje kierownik kierunku studiów na podstawie przedstawionych przez studenta sylabusów zajęć zrealizowanych na opuszczanej uczelni. Studenci mogą ubiegać się o przyjęcie z innej uczelni polskiej lub zagranicznej, w trybie przeniesienia tylko w przypadku uzyskania na egzaminie maturalnym wyników (zbliżonych) z kryterium odcięcia stosowanych w trybie rekrutacji dla cyklu kształcenia i trybu studiów, na który aplikuje. Na wniosek studenta, dziekan może wyrazić zgodę na uwzględnienie zaliczonych przedmiotów (zajęć) oraz uzyskanych punktów ECTS na innym kierunku lub innej uczelni w trakcie realizacji aktualnego programu studiów na innym kierunku lub specjalności oraz w razie ponownego przyjęcia na studia.

Student podejmujący jedno- lub dwusemestralne studia na innej uczelni krajowej lub zagranicznej na kierunku, na którym studiuje na UR lub kierunku pokrewnym, po powrocie podejmuje studia na kolejnym semestrze. Punkty ECTS uzyskane poza UR zostają uznane przez dziekana w miejsce punktów i przedmiotów zawartych w programie studiów na macierzystym kierunku w przypadku zbieżności efektów uczenia się dla tych przedmiotów i praktyk zawodowych w obydwu uczelniach. Zbieżność efektów ocenia kierownik kierunku studiów. W przypadku, gdy na uczelni przyjmującej program studiów nie przewidywał przedmiotów, na których można było osiągnąć efekty uczenia się przewidziane na danym etapie studiów, student zobowiązany jest w ciągu roku zaliczyć te przedmioty, pod warunkiem uzyskania przez studenta wymaganej liczby punktów ECTS na uczelni przyjmującej.

Szczegółowe zasady przeniesienia na kierunek Turystyka i Rekreacja określa Załącznik nr 1 do Uchwały nr 70/05/2021 Senatu UR z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków przeniesienia na poszczególne kierunki studiów z innej uczelni lub uczelni zagranicznej. W Kolegium Nauk Medycznych określono następujące warunki: Przeniesienie studenta z innej uczelni, w tym także zagranicznej na ten sam lub inny pokrewny kierunek może nastąpić w następujących przypadkach:

- nie wcześniej niż po zaliczeniu pierwszego roku studiów, jeżeli uczelnia macierzysta prowadzi roczny system rozliczania godzin przedmiotu i zaliczania efektów uczenia się;
- po pełnym kolejnym roku studiów - przeniesienie w trakcie trwającego roku akademickiego nie jest możliwe;
- wyłącznie na zwolnione, w ramach limitów określonych przez Ministerstwo Zdrowia lub w Zarządzeniu Rektora, miejsca na poszczególnych kierunkach i latach studiów;

- wyłącznie na kolejny rok studiów wynikający ze złożonej dokumentacji, za wyjątkiem ostatniego roku kształcenia - nie dotyczy osób ubiegających się o przeniesienie z uczelni polskich;
- w ramach tego samego trybu studiowania, pod warunkiem, że był to tryb stacjonarny bezpłatny. W innych przypadkach przeniesienie następuje na tryb niestacjonarny.

Student, który rozpoczął studia za granicą może przenieść się tylko na studia niestacjonarne lub prowadzone w języku angielskim. Przeniesienie studentów kierunku lekarskiego z uczelni zagranicznych jest możliwe na maksymalnie trzeci rok studiów. Przyjęcie studenta z innej uczelni może nastąpić, gdy ilość różnic programowych pozwala na rozpoczęcie studiów, na co najmniej trzecim semestrze, z zastrzeżeniem cykli rozliczeniowych. Okres uzupełniania różnic programowych nie powinien przekroczyć jednego roku. W uzasadnionych przypadkach dziekan, na wniosek studenta, może przedłużyć termin uzupełnienia różnic programowych, jednak nie dłużej niż o kolejny rok. W przypadku wykazania różnic programowych z wiodących przedmiotów dla kierunku dopuszczalne jest przyjęcie studenta na rok niższy niż wskazany w podaniu. Warunkiem uwzględnienia zaliczonych przez studenta zajęć oraz punktów ECTS jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się. Studenci mogą ubiegać się o przyjęcie z innej uczelni polskiej lub zagranicznej, w trybie przeniesienia tylko w przypadku uzyskania na egzaminie maturalnym wyników (zblizonych) z kryterium odjęcia stosowanych w trybie rekrutacji dla cyklu kształcenia i trybu studiów, na który aplikuje. Na wniosek studenta, dziekan może wyrazić zgodę na uwzględnienie zaliczonych przedmiotów (zajęć) oraz uzyskanych punktów ECTS na innym kierunku lub innej uczelni w trakcie realizacji aktualnego programu studiów na innym kierunku lub specjalności oraz w razie ponownego przyjęcia na studia.

3.3 Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

W Uniwersytecie Rzeszowskim zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów reguluje Uchwała nr 463/06/2019 Senatu UR z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Rzeszowskim (Załącznik 3.12) oraz Zarządzenie nr 82/2019 Rektora UR z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie określenia wysokości opłaty za przeprowadzenie procedury potwierdzania efektów uczenia się (Załącznik 3.13). W Dziale Jakości i Akredytacji Uniwersytetu Rzeszowskiego utworzony jest Punkt Informacyjny w sprawach potwierdzania efektów uczenia się, do którego zadań należy w szczególności: udzielanie zainteresowanym osobom informacji na temat procedury potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Rzeszowskim; podejmowanie działań mających na celu doskonalenie procesu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Rzeszowskim; prowadzenie i aktualizacja strony internetowej Uczelni w zakresie funkcjonowania procedury potwierdzania efektów uczenia się.

Potwierdzanie efektów uczenia się to formalny proces weryfikacji posiadanych efektów uczenia się. Efekty uczenia się mogą być potwierdzone: osobie posiadającej świadectwo dojrzałości albo świadectwo dojrzałości i zaświadczenie o wynikach egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów lub inny dokument uznany w Rzeczypospolitej Polskiej za dokument uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia i co najmniej pięć lat doświadczenia zawodowego – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie; osobie posiadającej kwalifikację pełną na poziomie 5 PRK albo kwalifikację nadaną w ramach zagranicznego systemu szkolnictwa wyższego odpowiadającą poziomowi 5 europejskich ram kwalifikacji, o których mowa w załączniku II do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 111 z 06.05.2008, str. 1) – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie; osobie posiadającej kwalifikację pełną na poziomie 6 PRK i co najmniej 3 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia; osobie posiadającej kwalifikację pełną na poziomie 7 PRK i co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów drugiego stopnia albo jednolitych

studiów magisterskich – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na kolejne studia pierwszego stopnia lub drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć studentowi nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do danego programu studiów określonego kierunku, poziomu i profilu. Kandydaci ubiegający się o przyjęcie na studia na kierunku Turystyka i Rekreacja na studia I i II stopnia rozpoczynające się od roku akademickiego 2022/2023 mogli starać się o potwierdzenie efektów uczenia się. Informacje o przedmiotach wyznaczonych do potwierdzenia w ramach niniejszej procedury wraz z sylabusami znajdują się na stronie internetowej: <https://www.ur.edu.pl/pl/kandydat/potwierdzenie-efektow-uczenia-sie/rekrutacja-20222023/kolegium-nauk-medycznych/turystyka-i-rekreacja-studia-i-i-ii-stopnia-profil>.

Dotychczas nie zgłosili się kandydaci zainteresowani przyjęciem na kierunek turystyka i rekreacja w ramach procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów

Proces dyplomowania regulowany jest przez Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia w Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego. Zasady, warunki i tryb dyplomowania określa Procedura przeprowadzenia egzaminów dyplomowych i obrony pracy dyplomowej w KNM (Załącznik 3.14). Podstawę prawną Procedury stanowią Uchwały Rady dydaktycznej:

- Uchwała nr 7/12/2021 Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie zasad zapisów do grup seminaryjnych, wyboru promotora oraz zmiany seminarium dyplomowego i zmiany promotora w Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego (Załącznik 3.21);
- Uchwała nr 9/12/2021 Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 20 grudnia 2021 r. sprawie warunków dopuszczenia i przeprowadzania egzaminu dyplomowego oraz zasad ustalania ostatecznego wyniku studiów na kierunkach: dietetyka, elektroradiologia, fizjoterapia, pielęgniarstwo, położnictwo, ratownictwo medyczne, zdrowie publiczne, wychowanie fizyczne, turystyka i rekreacja (Załącznik 3.16),
- Uchwała nr 10/12/2021 Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie Regulaminu przygotowania i obrony pracy dyplomowej w Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego (Załącznik 3.17).

Procedura przeprowadzenia egzaminów dyplomowych i obrony pracy dyplomowej w KNM jest zgodna z Regulaminem Studiów obowiązującym w UR, rozdz. 18. Studenci Kolegium Nauk Medycznych mogą zapoznać się z procedurą dyplomowania zamieszczoną na stronie internetowej Kolegium Nauk Medycznych <https://www.ur.edu.pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/student/jakosc-ksztalcenia>. Z ww. Procedurą studentów zapoznają także opiekunowie roczników oraz promotorzy prac magisterskich.

Do egzaminu dyplomowego na studiach I stopnia oraz studiach II stopnia student przystępuje po pozytywnym zaliczeniu wszystkich efektów uczenia się objętych programem studiów oraz złożeniu pracy dyplomowej do Dziekanatu. Za organizację i przebieg egzaminu dyplomowego odpowiada przewodniczący komisji egzaminacyjnej. Pracę dyplomową student przygotowuje pod opieką nauczyciela akademickiego posiadającego kierunkowe wykształcenie. Tematyka prac dyplomowych odpowiada efektom uczenia się dla kierunku, wiąże się także z dorobkiem naukowo-badawczym promotora. W procesie dyplomowania weryfikacja osiągania zaplanowanych efektów uczenia się odbywa się w ramach seminarium dyplomowego na studiach I stopnia oraz studiach II stopnia. Służą jej także procedura antyplagiatowa z użyciem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA), recenzje pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy. Uwzględniając wygenerowane przez JSA raporty, promotorzy wypełniają stosowne oświadczenia będące podstawą do dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego. Prace dyplomowe oraz protokoły egzaminów dyplomowych przechowywane są w Dziekanacie KNM. Wszystkie prace dyplomowe dodawane są w formie pliku do systemu Wirtualny

Dziekanat i niezwłocznie po zdaniu egzaminu dyplomowego przez studentów do Ogólnopolskiego Repozytorium Pisemnych Prac Dyplomowych prowadzonego w Systemie POL-on. Wersja papierowa pracy wraz z dokumentacją przebiegu egzaminu znajduje się w teczce – „Akta Osobowe Studenta”, która po zakończeniu studiów przekazywana jest do Archiwum UR.

Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się także w czasie egzaminu dyplomowego, podczas którego student zobligowany jest do odpowiedzi na dwa pytania promotora, z zakresu wiedzy ogólnej z danej dyscypliny i dziedziny nabytej podczas studiów (obejmuje m.in. problematykę omawianą podczas seminarium licencjackiego lub magisterskiego) oraz pracy dyplomowej i jedno pytanie recenzenta, związane z podejmowaną przez dyplomanta w pracy tematyką badawczą. Prawo do zadania pytania przysługuje również przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej. Po zdaniu egzaminu dyplomowego absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych z tytułem zawodowym licencjata lub magistra wraz z suplementem, w terminie 30 dni od dnia ukończenia studiów. W trosce o zapewnienie wysokich standardów procesu dyplomowania w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia KNM, funkcjonuje w INoKF Zespół ds. Oceny Jakościowej Prac Dyplomowych, który dokonuje przeglądu obronionych w danym roku akademickim wybranych prac dyplomowych licencjackich i magisterskich oraz poddaje analizie recenzje sporządzane przez promotorów i recenzentów, jak również protokoły egzaminacyjne.

3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów.

Monitorowanie postępów studentów jest realizowane w sposób ciągły na wszystkich przedmiotach i praktykach przez nauczycieli prowadzących zajęcia, opiekunów praktyk oraz podczas procesu dyplomowania. Na podstawie przygotowywanych dla MEiN corocznych sprawozdań o liczbie kandydatów na studia i studentów przyjętych na studia w KNM dokonuje się monitoringu liczby kandydatów oraz osób przyjętych na studia. Informacje dotyczące progresji i odsiewu studentów gromadzone są na podstawie raportów o liczbie studentów, sporządzanych przez Dziekanat KNM dla Działu Kształcenia UR. Bieżąca analiza liczby studentów oraz wyników przez nich uzyskiwanych jest prowadzona z wykorzystaniem elektronicznego systemu wspomagającego dokumentację przebiegu studiów Uczelnia 10. Na tej podstawie podejmowane są działania polegające m.in. na modyfikacji liczby oraz liczebności grup dydaktycznych. Weryfikowane są również przyczyny odsiewu studentów poprzez analizę liczby studentów, którzy nie otrzymali promocji na następny semestr oraz związanej z tym faktem redystrybucji liczby studentów w ramach poszczególnych przedmiotów. Innym stosowanym wskaźnikiem ilościowym jest wartość odsetka studentów, którzy zaliczyli rok lub ukończyli studia w terminie. Dane za okres 2018-2022 wykazują, że zdecydowana większość studentów na kierunku Turystyka i Rekreacja spełnia warunki zaliczeń i egzaminów, określone w sylabusach.

Liczba studentów kierunku Turystyka i rekreacja, studia stacjonarne I stopnia, którzy zostali przyjęci oraz skreśleni w trakcie trwającego cyklu kształcenia od 2020 do 2023 wg stanu na dzień 26.02.2023 r.

Poziomy i formy studiów			Przyczyna odsiewu studentów
-------------------------	--	--	-----------------------------

			Liczba studentów przyjętych na I rok kształcenia	Liczba studentów skreślonych (ogółem)	Niepodjęcie studiów	Pisemna rezygnacja	Nieuzyskanie zaliczenia	Brak udziału w zajęciach	Niezłożenie pracy	Niewnieśnienie opłat	Przeniesienie na inną uczelnię
Studia 3-letnie licencjackie stacjonarne											
Rok akademicki	2020/2021	1 rok	87	32	4	4	24				
		2 rok		4			3				1
		3 rok									
	2021/2022	1 rok	90	43	13	7	23				
		2 rok		2		1	1				
		3 rok		1			1				
	2022/2023	1 rok	96	14	9	5					
		2 rok									
		3 rok									

Liczba studentów kierunku Turystyka i rekreacja, studia stacjonarne II stopnia, którzy zostali przyjęci oraz skreśleni w trakcie trwającego cyklu kształcenia od 2020 do 2023 wg stanu na dzień 26.02.2023 r.

			Liczba studentów przyjętych na I rok kształcenia	Liczba studentów skreślonych (ogółem)	Przyczyna odsiewu studentów						
Poziomy i formy studiów					Niepodjęcie studiów	Pisemna rezygnacja	Nieuzyskanie zaliczenia	Brak udziału w zajęciach	Niezłożenie pracy	Niewnieśnienie opłat	Przeniesienie na inną uczelnię
Studia 2-letnie magisterskie stacjonarne											
Rok akademicki	2020/2021	1 rok	47	6		2	4				
		2 rok		3			2			1	
	2021/2022	1 rok	26	6		1	5				
		2 rok		2			1			1	
	2022/2023	1 rok	42	1	1						
		2 rok									

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania efektów uczenia się określa Regulamin Studiów w UR oraz Uchwała nr 2/03/2021 Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego z

dnia 18 marca 2021 r. w sprawie określenia zaliczenia modułu/przedmiotu w Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego (Załącznik 3.18) (od grudnia 2022 roku zastosowanie mają przepisy określone uchwałą nr 4/12/2022 RDKNM z dnia 15 grudnia 2022 r.). Zasady osiągania efektów uczenia są uwzględnione w programach studiów, zasady zaliczania przez studentów Turystyki i Rekreacji studiów I i II stopnia poszczególnych przedmiotów są szczegółowo opisane w sylabusach przedmiotów dostępnych na stronie:

<https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/student/kierunki-studiow1/turystyka-i-rekreacja/sylabusy>.

Weryfikację osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej przeprowadza się zgodnie z przyjętą procedurą systemu weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w INoKF, (Załącznik 3.19) zatwierdzoną przez Radę Dydaktyczną Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego (Załącznik 3.20). Prowadzący zajęcia dydaktyczne na pierwszych zajęciach informują studentów o wymogach i kryteriach uzyskania zaliczenia przedmiotu ze szczególnym uwzględnieniem efektów uczenia się określonych dla przedmiotu oraz sposobów weryfikacji ich osiągnięcia oraz zasad oceniania. System weryfikacji efektów uczenia się jest kompleksowy i obejmuje wszystkie kategorie: wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Metody weryfikacji poszczególnych efektów uczenia się określa koordynator przedmiotu. Szczegółowe informacje dotyczące metod weryfikacji efektów uczenia się zawarte są w sylabusie danego przedmiotu. Do najczęściej stosowanych metod weryfikacji efektów w zakresie wiedzy należą m.in.: egzaminy pisemne, kolokwia, prezentacje ustne, konspekty, referaty, recenzje itp.

Efekty w zakresie umiejętności sprawdzane są m.in. poprzez: zaliczenia praktyczne - ocenę wykonania konkretnych umiejętności, projekty, umiejętności doboru metod i narzędzi badawczych/pomiarowych/diagnostycznych, prowadzenie badań, realizację konspektów itp. Metody weryfikacji są ukierunkowane na sprawdzenie znajomości i zrozumienia zagadnień, umiejętności analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów. Metody weryfikacji są adekwatne do sprawdzanych treści. Efekty w zakresie kompetencji społecznych oceniane są m.in. na podstawie obserwacji samodzielnej i zespołowej pracy studentów podczas zajęć czy praktyk. Sprawdzanie i ocenianie stopnia osiągania efektów uczenia się podczas programowych praktyk zawodowych na studiach I i II stopnia odbywa się w miejscu realizacji praktyk oraz podczas weryfikacji dokumentacji wymaganej do zaliczenia praktyki przez koordynatora w INoKF.

Podczas wykładów, ćwiczeń konwersatoryjnych, laboratoryjnych i zajęć praktycznych realizowane są naukowe efekty uczenia się. Treści przekazywane na w/w zajęciach oparte są o badania prowadzone przez nauczycieli akademickich INoKF oraz aktualną literaturę naukową. Efekty naukowe zaliczane są na podstawie m.in. takich metod jak: analiza piśmiennictwa, recenzja, umiejętność doboru narzędzi pomiarowych/badawczych, planowanie części lub całości badania itp. Na wielu przedmiotach (ponad 50% ECTS) realizowane są treści oraz metody stanowiące „elementy” procesu badawczego, dzięki czemu studenci uczą się analizować piśmiennictwo naukowe, planować badanie, stawiać cele, dobierać próby oraz rzetelne metody pomiarowe, przeprowadzać pomiary, wykorzystywać narzędzia diagnostyczne, wykonywać pomiary i oceny, przeprowadzać wywiady, zestawiać dane, analizować pozyskane dane, opracowywać raporty, czy wyciągać wnioski. Umiejętności te wykorzystują na kluczowych przedmiotach naukowych takich jak: praca w zespołach badawczych czy seminarium magisterskie. Są to przedmioty, w ramach których studenci wybierają obszar badawczy związany z ich zainteresowaniami. Najlepsze prace dyplomowe i magisterskie są kierowane przez nauczycieli prowadzących do procesu publikacyjnego.

Przykład powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do działalności naukowej w zakresie dyscypliny		
Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się	Dyscyplina

się odnoszących się do działalności naukowej		
Sprawozdanie z wykonanych badań	K_W01 absolwent zna i rozumie teorię oraz ogólną metodologię badań w zakresie dyscyplin naukowych właściwych dla turystyki i rekreacji.	Nauki o kulturze fizycznej Ekonomia i finanse Nauki o zarządzaniu i jakości Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna Nauki biologiczne
Raport z wykonanych badań	K_W13 absolwent zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego.	Ekonomia i finanse Nauki o zarządzaniu i jakości
Przygotowanie pisemnego raportu z wykonanych badań	K_W19 absolwent ma wiedzę z zakresu technologii informacyjnych oraz metod statystycznych pozwalającą zrozumieć, opisać i interpretować zjawiska zachodzące w turystyce, rekreacji i gastronomii.	Ekonomia i finanse Nauki o zarządzaniu i jakości
Opracowanie wyników badań i napisanie dyskusji pracy licencjackiej	K_U01 absolwent potrafi stosować podstawowe techniki i narzędzia badawcze oraz metody statystyczne w zakresie turystyki i rekreacji	Nauki o kulturze fizycznej Ekonomia i finanse Nauki o zarządzaniu i jakości

Przykład powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do działalności naukowej w zakresie dyscypliny		
Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się odnoszących się do działalności naukowej	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się	Dyscyplina
Opracowanie wyników badań i napisanie dyskusji pracy magisterskiej	K_U13 absolwent potrafi wykorzystać umiejętność napisania pracy badawczej w zakresie dotyczącym problemów turystyki i rekreacji.	Nauki o kulturze fizycznej Nauki o zarządzaniu i jakości Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna Nauki biologiczne
Przygotowanie projektu badawczego opartego o analizę piśmiennictwa naukowego	K_W12 absolwent zna i rozumie istotę planowania badań, wykorzystania technik i narzędzi badawczych oraz metod statystycznych stosownie do przyjętych celów.	Nauki o kulturze fizycznej Nauki o zarządzaniu i jakości
Zaplanowanie projektu badawczego oraz jego celu	K_U06 absolwent potrafi wykorzystać umiejętność planowania i wdrażania programów i projektów z zakresu turystyki i rekreacji na różnych poziomach zarządzania	Nauki o kulturze fizycznej Nauki o zarządzaniu i jakości Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna

Przeprowadzenie badań i przygotowanie projektu	K_U12 absolwent potrafi w sposób precyzyjny przygotować wystąpienia ustne i pisemne w zakresie prac badawczych dotyczących turystyki i rekreacji.	Nauki o kulturze fizycznej Nauki o zarządzaniu i jakości Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna
--	---	--

3.7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych (o ile praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów), z ukazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do działalności naukowej w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego.

Efekty uczenia się weryfikowane są dzięki różnorodnym, dostosowanym do specyfiki przedmiotu i możliwości studentów, metodom tradycyjnym – egzamin ustny lub pisemny, kolokwium, testy, sprawdziany praktyczne, ale też nowoczesnym – projekty, prezentacje, analiza przypadków. Zaliczenie każdej formy zajęć danego przedmiotu wraz z oceną jest dokumentowane przez prowadzącego nauczyciela akademickiego w: protokole zaliczenia przedmiotu, karcie egzaminacyjnej oraz elektronicznym indeksie studenta (szczegółowe przepisy w tym zakresie zawiera Regulamin Studiów). Punkty ECTS z całego przedmiotu przyznawane są w przypadku zaliczenia na ocenę co najmniej 3,0. Osiągnięcie przez studenta wszystkich określonych w programie studiów efektów uczenia się jest warunkiem niezbędnym dla uzyskania dyplomu. System weryfikacji efektów uczenia się jest kompleksowy i obejmuje wszystkie ich kategorie.

Sprawdzanie i ocenianie efektów uczenia się osiągniętych na zakończenie cyklu kształcenia obejmuje przygotowanie i ocenę pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy. W procesie dyplomowania na studiach I stopnia, zgodnie z przyjętymi w KNM kryteriami, bierze się pod uwagę, że praca licencjacka powinna zawierać jasno sprecyzowany cel oraz ściśle wyznaczony zakres, rozwinięcie problemu badawczego oraz wnioski wynikające z badań lub analiz wykorzystywanego w pracy materiału badawczego, a także wykaz literatury dotyczącej omawianego zagadnienia. W pracy magisterskiej na studiach II stopnia weryfikacji podlega zdefiniowanie badanego problemu, jasno sprecyzowany cel oraz ściśle wyznaczony zakres, opis zastosowanych metod badawczych, usytuowanie tematu pracy w szerszej perspektywie dyscypliny naukowej, której dotyczy rozprawa z podaniem wyczerpujących danych bibliograficznych, rozwinięcie problemu badawczego i opis uzyskanych wyników oraz podsumowanie wyników i płynące z nich wnioski z odniesieniem do literatury przedmiotu. Kompetencje z zakresu wiedzy, umiejętności i postaw weryfikowane są również przez promotora i recenzenta pracy dyplomowej podczas sporządzania recenzji, a także na egzaminie dyplomowym.

Metody weryfikacji efektów uczenia się osiągnięte na praktykach zawodowych wynikają z regulaminów praktyk oraz sylabusów przygotowanych przez koordynatorów praktyk. Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się przez opiekuna zaznaczającego stopień realizacji poszczególnych efektów; analizie dokumentacji praktyki, tj. dziennika praktyk, karty hospitacji, ankiety ewaluacyjnej; karcie oceny studenta wypełnionej przez instytucjonalnego opiekuna praktyk. Kontrolę dydaktyczno-organizacyjną nad praktykami sprawuje koordynator praktyk, powoływany przez Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia. Koordynator m. in. przygotowują plan praktyk, organizują spotkania ze studentami, zapoznając studentów z celami i zasadami realizacji praktyki, przygotowują wykaz studentów realizujących praktyki, współpracują z opiekunami z ramienia instytucji realizującej praktyki w zakresie realizacji praktyki przez studenta/grupę studentów, opracowują sprawozdanie po jej zrealizowaniu, weryfikują dokumentację wymaganą do uzyskania zaliczenia, zaliczają praktyki i wpisują zaliczenia w systemie Wirtualna Uczelnia.

System weryfikacji efektów kształcenia jest kompleksowy i obejmuje wszystkie ich kategorie. Wymagania w zakresie weryfikacji wiedzy i umiejętności studentów są odpowiednio sprecyzowane a system oceniania jest jasny i przejrzysty. Stosowane metody sprawdzania i oceniania są adekwatnie dobrane do specyfiki przedmiotu. Metody weryfikacji obejmują min.: wypowiedzi ustne, prace pisemne, kolokwia lub sprawdziany, egzaminy w formie pisemnej lub ustnej, przygotowanie prezentacji. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności prowadzenia badań sprawdzane są na podstawie samodzielnej obserwacji, umiejętności doboru metod i narzędzi badawczych, wykonania projektów, prezentacji (w tym multimedialnych), przeprowadzenia badań, przygotowania sprawozdań i referatów. Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych oceniane są na podstawie obserwacji samodzielnej i zespołowej pracy studentów podczas zajęć. Efekty z zakresu pogłębionej wiedzy i umiejętności badawczych oceniane są również w trakcie wykonywania pracy dyplomowej i podczas egzaminu dyplomowego.

3.8. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, z ukazaniem przykładowych powiązań tych metod z efektami uczenia się, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera.

Nie dotyczy.

3.9. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy

3.10. Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów

Ważnym narzędziem weryfikacji efektów uczenia się na kierunku Turystyka i Rekreacja są różnorodne prace etapowe (kolokwia, testy, referaty), prace zaliczeniowe oraz egzaminy w formie ustnej lub pisemnej, a także prezentacje multimedialne i projekty indywidualne lub grupowe. Pośród form ewaluacji pracy studenta należy wymienić również obserwację i ocenę umiejętności oraz postaw studenta podczas analizy przypadków, wypowiedzi ustnej, aktywności w dyskusji i podczas pracy grupowej. Weryfikacji podlega także ocena postępów studenta w procesie przygotowania pracy dyplomowej licencjackiej i magisterskiej, wkład studenta w realizowane w pracy dyplomowej badania naukowe, analiza ich wyników oraz egzamin dyplomowy.

Stosowane na kierunku Turystyka i Rekreacja rodzaje prac etapowych i egzaminacyjnych wykorzystywane jako metody weryfikacji wiedzy i umiejętności obejmują prace pisemne oraz wypowiedzi ustne – są podstawową formą weryfikacji efektów uzyskiwanych przez studentów. Wśród stosowanych rodzajów prac pisemnych (zaliczeniowych i egzaminacyjnych) stosuje się: testy jednokrotnego i wielokrotnego wyboru, pytania prawda - fałsz, pytania otwarte nakierowane na zaprezentowanie definicji pojęć i umiejętności wyjaśnienia nauczanych zagadnień, zadania do rozwiązania, projekty przygotowywane samodzielnie i w zespole, pisemne rozwiązania studiów przypadków przygotowane samodzielnie i w zespole, eseje dotyczące problematyki związanej z aktualnie realizowanym tematem. Wypowiedzi ustne wykorzystywane w celu weryfikacji efektów uczenia się obejmują takie formy jak: przedstawianie referatów na zajęciach, prezentacja wyników prac projektowych, omawianie rozwiązania studiów przypadku, dyskusja dotycząca przedstawianych przykładów z praktyki, bieżąca weryfikacja znajomości literatury przedmiotu poprzez udzielanie odpowiedzi na zadawane pytania. W zakresie kompetencji społecznych ocenie podlegają takie postawy studenta jak systematyczność pracy (dotrzymywanie ustalonych terminów realizacji powierzonych zadań), staranność wykonania (ocena jakości wykonanej pracy), umiejętności działania w zespole, chęć rozwoju zawodowego (podejmowanie przez studentów zadań nieobligatoryjnych).

Tematyka prac etapowych, egzaminów i projektów jest znana studentom. Mają oni możliwość uzyskania odpowiednich informacji korzystając w tym celu z udostępnionych na stronie internetowej UR sylabusów poszczególnych przedmiotów: <https://www.ur.edu.pl/pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/student/kierunki-studiow1/turystyka-i-rekreacja/sylabusy>. Ponadto, tematyka prac jest przedstawiana przez nauczycieli przy okazji omawiania wymagań dotyczących zaliczenia przedmiotu w trakcie pierwszych zajęć oraz poprzez zamieszczenie ich w gablotach dostępnych na korytarzach obiektów Uczelni.

3.11. Charakterystyka rodzaje, tematyka i metodyka prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej

Szczegółowe zasady przygotowania i obrony pracy dyplomowej w KNM określa Procedura przeprowadzenia egzaminów dyplomowych i obrony pracy dyplomowej w KNM (Załącznik 3.14). Podstawę prawną Procedury stanowią Uchwały Rady Dydaktycznej:

- Uchwała nr 7/12/2021 Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie zasad zapisów do grup seminaryjnych, wyboru promotora oraz zmiany seminarium dyplomowego i zmiany promotora w Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego (Załącznik 3.15),
- Uchwała nr 9/12/2021 Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 20 grudnia 2021 r. sprawie warunków dopuszczenia i przeprowadzania egzaminu dyplomowego oraz zasad ustalania ostatecznego wyniku studiów na kierunkach: dietetyka, elektroradiologia, fizjoterapia, pielęgniarstwo, położnictwo, ratownictwo medyczne, zdrowie publiczne, wychowanie fizyczne, turystyka i rekreacja (Załącznik 3.16),
- Uchwała nr 10/12/2021 Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie Regulaminu przygotowania i obrony pracy dyplomowej w Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego (Załącznik 3.17).

Tematy prac magisterskich prowadzonych w ramach seminarium są związane z kierunkiem kształcenia oraz ustalone najpóźniej do końca trwania seminarium w pierwszym semestrze. Zatwierdzenie tematów prac dyplomowych odbywa się na Radzie Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej. Pracę dyplomową student przygotowuje samodzielnie pod kierunkiem naukowym profesora, doktora habilitowanego lub doktora. Zatwierdzenie promotorów pracy dyplomowej odbywa się na Radzie Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej.

Tematyka prac dyplomowych związana jest z badaniami naukowymi w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, a temat pracy powinien mieścić się w profilu badawczym promotora. Promotora pracy licencjackiej i magisterskiej studenci Turystyki i Rekreacji wybierają spośród nauczycieli akademickich (promotorów) zaproponowanych przez dyrekcję INoKF na dany rok akademicki. Studenci zapoznają się z przedstawioną przez promotorów problematyką seminariów zamieszczoną na stronie internetowej jednostki, następnie podczas spotkania z opiekunem rocznika dokonują wyboru seminarium zgodnie z zainteresowaniami. Przed dokonaniem wyboru promotora studenci mają możliwość konsultacji z prowadzącymi seminaria, a na podjęcie ostatecznej decyzji mają czas do końca drugiego tygodnia semestru, w którym rozpoczyna się seminarium.

Studenci kierunku Turystyka i Rekreacja są przygotowywani do pracy naukowej, samodzielnego projektowania i przeprowadzenia badań naukowych oraz napisania pracy dyplomowej na odpowiednim poziomie naukowym. Przygotowanie to odbywa się przede wszystkim w trakcie zajęć z takich przedmiotów jak: Seminarium dyplomowe, Podstawy metodologii badań z elementami statystyki, Seminarium magisterskie, Metodologia badań. Oprócz tego w toku kształcenia na wielu przedmiotach (ponad 50% ECTS całości programu) realizowane są treści oraz metody stanowiące „elementy” procesu badawczego, dzięki czemu studenci wykonują przegląd i analizę piśmiennictwa naukowego, planują badanie, dobierają próby oraz rzetelne metody pomiarowe, przeprowadzają pomiary, wykorzystują narzędzia diagnostyczne, przeprowadzają wywiady, analizują pozyskane dane,

opracowują raporty, recenzje, czy wyciągają wnioski. Końcowy etap przygotowania do samodzielnej realizacji badań naukowych stanowi Seminarium magisterskie, gdzie studenci pod kierunkiem promotora przeprowadzają badanie naukowe, począwszy od jego zaplanowania, poprzez realizację, a następnie opisanie otrzymanych wyników i wniosków w pracy magisterskiej. Potwierdzeniem samodzielności napisania pracy dyplomowej i magisterskiej jest oświadczenie podpisane przez studenta w obecności pracownika Uczelni, przyjmującego pracę, oraz zaświadczenie pracownika Uczelni potwierdzające, iż praca dyplomowa nie narusza praw autorskich. Wydanie zaświadczenia następuje poprzez sprawdzenie pracy magisterskiej w systemie antyplagiatowym.

Oceny pracy dokonuje promotor oraz jeden recenzent. Wykaz promotorów i recenzentów przekazują Dyrektorzy Instytutów do Dziekana Kolegium. Termin obrony wstępnie ustala promotor (po uzgodnieniu z recenzentem) i zatwierdza Dziekan. Oceną pracy jest średnia arytmetyczna ocen wystawionych przez promotora i recenzenta. w przypadku wystawienia przez recenzenta oceny niedostatecznej Dziekan podejmuje decyzję o skierowaniu pracy do poprawy lub do oceny przez dodatkowego recenzenta. Ukończenie pracy dyplomowej oraz uzyskanie pozytywnych ocen od promotora i recenzenta jest warunkiem koniecznym dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego. Egzaminy odbywają się przed powołaną przez Dziekana komisją, w skład której wchodzi: Dziekan lub wyznaczony przez niego nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora – jako przewodniczący oraz promotor i recenzent. Egzamin końcowy jest egzaminem ustnym i obejmuje zaprezentowanie pracy przez studenta oraz odpowiedź na zadane przez promotora, recenzenta i przewodniczącego pytania, które winny być odnotowane w protokole egzaminu.

W okresie pandemii Covid-19 wprowadzono możliwość przeprowadzenia egzaminu dyplomowego online w oparciu o wytyczne Zarządzenia nr 8/2021 Rektora UR z dnia 25 stycznia 2021 r. w sprawie zasad weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się określonych w programie studiów oraz zasad przeprowadzania egzaminu dyplomowego przy użyciu środków komunikacji elektronicznej. (Załącznik 3.22)

3.12. Opis sposobów dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów, np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych

Prowadzący zajęcia, zarówno te kończące się zaliczeniem, jak i egzaminem mają obowiązek dokumentowania wszystkich form weryfikacji efektów uczenia się, a także analizowania wyników kształcenia osiąganych przez studentów w celu doskonalenia procesu dydaktycznego w zakresie doboru właściwych metod i środków wpływających na jakość kształcenia, osiąganie zakładanych efektów uczenia się i dobór sposobów ich weryfikacji.

Do dokumentacji potwierdzającej uzyskanie założonych w programie efektów uczenia się należą: prace dyplomowe, recenzje prac dyplomowych, protokoły z egzaminów dyplomowych, egzaminy pisemne, protokoły z egzaminów ustnych, kolokwia, protokoły z zaliczeń ustnych i praktycznych, opracowywane przez studentów projekty, prezentacje multimedialne, referaty, inne prace studentów wymagane na poszczególnych przedmiotach, dokumentacja praktyk zawodowych – dzienniczek praktyk i ocena zakładowego opiekuna praktyk.

Archiwizacja prac dyplomowych odbywa się zgodnie z Załącznikiem do Zarządzenia Rektora Nr 74 z dnia 20.12.2002 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego rzeczowego wykazu akt i instrukcji archiwalnej (Załącznik 3.23). Dokumentacja osiągnięć studenta w ramach zajęć przewidzianych w toku studiów archiwizowana jest zgodnie z wymienioną powyżej uchwałą. Weryfikację osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej przeprowadza się zgodnie z przyjętą procedurą systemu weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w INoKF, zatwierdzoną przez Radę Dydaktyczną Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Zgodnie z wymienioną powyżej uchwałą, na kierunku Turystyka i Rekreacja, prace pisemne, prace cząstkowe prezentacje, projekty, kolokwia itp., które studenci przygotowali i prezentowali podczas zajęć (wytwory stanowiące potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się przewidzianych dla danych zajęć), są archiwizowane przez nauczyciela akademickiego do czasu

zakończenia semestru. Każdy nauczyciel ma obowiązek archiwizacji minimum 2 % prac przejściowych i egzaminów studentów (zgodnie z Procedurą INoKf), które składa w sekretariacie instytutu. Dowody na osiągnięcie efektów uczenia przechowywane są w segregatorach INoKF do ukończenia cyklu kształcenia. Nadzór nad procesem gromadzenia i archiwizacji dokumentacji dydaktycznej pełni natomiast zespół wyznaczony przez Kierownika Kierunku. Po upływie terminów przechowywania prac studentów, w oparciu o zasady przyjęte w archiwizacji są one komisyjnie niszczone.

3.13. Przedstawienie wyników monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku

Zespół programowy oraz interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni poddają corocznie analizie ofertę kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja w kontekście dostosowania kwalifikacji absolwentów do zapotrzebowania rynku pracy. W pracach na rzecz oceny i doskonalenia programów studiów bierze się pod uwagę wyniki badań na temat rynku pracy przeprowadzane przez Wojewódzki Urząd Pracy, Dział Rekrutacji i Karier Studenckich UR, a także wyniki badania ekonomicznych losów absolwentów dostępne w systemie POL-on.

Losy zawodowe absolwentów monitoruje Biuro Karier UR (BK) na podstawie § 9 Zarządzenia nr 8/2020 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie realizacji badań ankietowych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i analizy ich wyników. Badanie opiera się na dobrowolnym wypełnieniu przez absolwenta ankiety „Badanie Losów Zawodowych Absolwentów”. Badanie prowadzone jest bezpośrednio po zakończeniu studiów oraz po 1., 3. i 5. roku od złożenia egzaminu dyplomowego. Głównym celem badania jest zebranie informacji o potrzebach dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do wymogów rynku pracy. Wnioski z badań prezentowane są w publicznym dostępie na stronie internetowej Biura Karier UR: https://biurokarier.ur.edu.pl/badanie_losow_zawodowych_absolwentow.html. Najnowszy dostępny raport dotyczy absolwentów UR z rocznika 2018/2019 i przeprowadzony był bezpośrednio po zakończeniu studiów (Załącznik 3.24). Badanie pilotażowe, realizowane wśród osób, kończących studia na Uniwersytecie Rzeszowskim miało na celu dostarczenie odpowiedzi na pytania np. dotyczące czynników warunkujących wybór Uniwersytetu Rzeszowskiego, czy ukończonego kierunku, podejmowania pracy zarobkowej / działalności charytatywnej w trakcie studiów, planów co do podjęcia dalszych studiów w przyszłości, czy oczekiwań co do przyszłej pracy zawodowej.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencje dydaktyczne (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). Najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich 5 lat w zakresie ocenianego kierunku studiów (własne zasoby dydaktyczne, podręczniki autorstwa kadry, miejsca w prestiżowych rankingach dydaktycznych, popularyzacja).

W Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej w Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego zatrudnionych na podstawie umowy o pracę jest 77 nauczycieli akademickich (Załącznik 4.1). Spośród nich obecnie w roku akademickim 2021/2022 - 70 osób zatrudnionych jest w pełnym wymiarze czasu pracy, 5 osób na 9/10 etatu i 2 osoby na ½ etatu. Na stanowisku badawczo-dydaktycznym zatrudnionych jest 17 osób, na stanowisku dydaktycznym - 56 osób oraz 4 osoby na stanowisku badawczym. Wśród pracowników etatowych jest 3 profesorów tytularnych, 8 doktorów habilitowanych, 59 doktorów i 7 magistrów (tab.4.1).

Tab. 4.1. Struktura nauczycieli akademickich zatrudnionych w Instytucie Nauk Kultury Fizycznej Kolegium Nauk Medycznych UR w roku akademickim 2021/2022

Lp.	Tytuł/stopień naukowy	Stanowisko	Liczba osób
1.	Prof. dr hab.	badawczo-dydaktyczne	3
2.	dr hab.	badawcze	1
3.	dr hab.	badawczo-dydaktyczne	3
4.	dr hab.	dydaktyczne	4
5.	Dr	badawcze	2
6.	Dr	badawczo - dydaktyczne	8
7.	Dr	dydaktyczne	49
8.	Mgr	badawcze	1
9.	Mgr	badawczo - dydaktyczne	3
10.	Mgr	dydaktyczne	3

Aktualnie zajęcia dydaktyczne na kierunku Turystyka i Rekreacja I i II st. (tryb stacjonarny) prowadzi 70 pracowników Instytutu (spośród 77 zatrudnionych – 4 są na stanowisku badawczym, a 3 mają przydział czynności wyłącznie na kierunku Turystyka i Rekreacja). Nauczyciele akademicki prowadzący kształcenie na kierunku Turystyka i Rekreacja I i II st. mają rozległe kompetencje dydaktyczne, doświadczenie zawodowe i naukowo-badawcze. Zajęcia dydaktyczne prowadzą również osoby zatrudnione w ramach umów cywilnoprawnych. Jest to 14 osób, które posiadają doświadczenie dydaktyczne i zawodowe oraz kompetencje do prowadzenia danego przedmiotu. Zajęcia z lektoratów języków obcych prowadzą pracownicy Studium Języków Obcych (SJO) - jednostki pozakolegialnej Uniwersytetu Rzeszowskiego. Nauczyciele akademicki ocenianego kierunku realizują badania i posiadają znaczny dorobek - naukowy, który przedstawiono w tabeli 4.2.

Tab. 4.2 Dorobek naukowy nauczycieli akademickich zatrudnionych w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego (stan na dzień 06.09.2022)

Typ publikacji	Liczba prac punktowanych	wartość IF	łącznie wartość punktacji MEiN
artykuł w czasopiśmie zagranicznym	213	761,970	16819,500
artykuł w czasopiśmie polskim	255	35,323	6547,000
książka w języku polskim	63	-	3880,000
książka w języku obcym	3	-	20.000
rozdział w języku obcym	31	-	310.000
rozdział w języku polskim	111	-	2305.000
redakcja książki w języku polskim	12	-	220.000
Ogółem	747	797,293	30101.500

Publikacje naukowe, których tematyka jest zgodna z dziedziną i dyscypliną naukową reprezentowaną przez pracowników Instytutu są zamieszczone w uniwersyteckiej bazie Expertus na stronie <http://bibliografia.ur.edu.pl/new/01/>.

Wśród publikacji pracowników kierunku Turystyka i Rekreacja w latach 2017-2022 znajdują się artykuły w czasopiśmie wysoko punktowanych wg obowiązujących kryteriów ministerialnych, w tym m.in. 5 artykułów w czasopiśmie za 200 pkt., 22 prace w czasopiśmie za 140 pkt. czy też 32 artykuły za 100 pkt. Szczegółowy wykaz publikacji wysoko punktowanych przedstawiono w opisie kryterium 1.

Zgodnie z Uchwałą Rady Naukowej KNM UR nr 4/11/2019 z dn. 2019/11/21 (Załącznik 4.2a, 4.2b) każdy pracownik Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej zobowiązany był do przesłania sprawozdania z dorobku. Głównym celem przyjętego regulaminu było uporządkowanie zasad i przestrzeganie terminów składania sprawozdań z dorobku naukowego i zawodowego pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych KNM. Pracownicy poszczególnych Instytutów KNM zobowiązani byli dwa razy do roku (do 10 czerwca oraz do 20 grudnia danego roku) dostarczyć raport w postaci

uzupełnionego pliku dotyczącego dorobku naukowego pracownika. Uchwała nr 17/04/2022 Rady Naukowej KNM UR z dnia 21/04/22 zniósła wyżej opisany obowiązek (Załącznik 4.3).

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku Turystyka i Rekreacja mają również doświadczenie w pracy w szkole (stopnie specjalizacji zawodowej, mianowanie, dyplomowanie) i niejednokrotnie łączą prace na Uczelni z pracą w szkole. Dodatkowo, pracownicy biorą udział w projektach turystycznych w roli ekspertów, recenzentów, szkoleniowców. Pracują także jako piloci wycieczek, przewodnicy turystyczni, znakarze szlaków turystycznych, animatorzy czasu wolnego (m.in.. dr Małgorzata Buczek – Kowalik, dr Jarosław Herbert, dr Anna Nizioł, dr Teresa Mitura, dr Jaromir Grymanowski). Warto podkreślić, że niektóre przedmioty z planu studiów prowadzone są przez utytułowanych sportowców. Przykładem jest przedmiot na II st. studiów o nazwie Turystyka osób niepełnosprawnych prowadzony przez dr Rafała Wilka, trzykrotnego złotego medalisty i srebrnego medalisty igrzysk paraolimpijskich oraz mistrza świata i lidera światowej listy kolarstwa ręcznego. Również zajęcia praktyczne na poszczególnych poziomach kształcenia prowadzone są przez nauczycieli akademickich - wysokiej klasy specjalistów oraz instruktorów i trenerów poszczególnych dyscyplin sportowych, posiadających bogate doświadczenia i kompetencje zdobyte poza uczelnią (tab.4.3).

Tab. 4.3 Lista nauczycieli akademickich - wysokiej klasy specjalistów oraz instruktorów i trenerów

pilot wycieczek, przewodnik beskidzki, przewodnik Bieszczadzkiego Parku Narodowego, kierownik wycieczek szkolnych, znakarz szlaków turystycznych	Dr M. Buczek-Kowalik
przewodnik beskidzki, instruktor rekreacji ruchowej – hipoterapia, narciarstwo biegowe, kajakarstwo, animator w turystyce	Dr J. Hebert
Pilot wycieczek, instruktor sportu - pływanie	Dr A. Nizioł
pilot wycieczek	Dr T. Mitura
Instruktor turystyki kwalifikowanej o specjalności turystyka kajakowa, turystyka piesza górską, turystyka piesza nizinna, turystyka rowerowa, pilot wycieczek krajowych, Instruktor Polskiego Związku Narciarskiego	Dr Jaromir Grymanowski
Animator czasu wolnego, animator zabaw dziecięcych, kierownik wypoczynku dzieci i młodzieży	Dr Iwona Pezdan - Śliż
Pilot wycieczek, instruktor rekreacji ruchowej	Dr Paweł Rut
trener UEFA Pro w piłce nożnej	Dr M. Huzarski
trener międzynarodowy kat A jujitsu (9 dan) karate (9 dan)	Prof. dr hab. W.J. Cynarski
trener klasy mistrzowskiej w LA	Dr L. Lasota
trener klasy mistrzowskiej w szermierce	Dr G. Szajna
trener klasy I w koszykówce	Dr P. Lenik
trener klasy I w akrobatyce sportowej	Dr A. Seredyński
trener klasy I lic A w piłce ręcznej	Dr M Śliż
trener klasy I w tenisie	Dr hab. prof. UR E. Zadarko
instruktor wykładowca Stowarzyszenia Instruktorów i Trenerów Snowboardu	Dr M. Rzepko

instruktor wykładowca Stowarzyszenia Instruktorów i Trenerów Żeglarstwa HALS	Mgr Jerzy Kulasa
--	------------------

Szczegółowy wykaz kwalifikacji, w tym uprawnień trenerskich klasy I i II, certyfikowanych trenerów i instruktorów poszczególnych dyscyplin sportowych znajduje się w załączniku (Załącznik 4.1)-

Wyznacznikiem osiągnięć dydaktycznych pracowników ocenianego kierunku w okresie 2017-2022 jest również autorstwo lub współautorstwo podręczników, skryptów i przewodników m.in.:

- Zaborniak S., Tabaczek-Bejster I. *Działalność uzdrowiskowa w Bystrej Śląskiej (od II połowy XIX wieku do 1939 roku)*, Niepełnosprawność i Rehabilitacja 2022 : T. 86, nr 2, s. 88-102
- Zaborniak S., Tabaczek-Bejster I. *Początki leczniczej działalności hydroterapeutycznej z zastosowaniem zimnej wody wśród ludności niemieckiej i na ziemiach Polskich w XIX wieku*, Niepełnosprawność i Rehabilitacja 2021, nr 1, s. 60-66
- Niewczas M., Zaborniak S. *Turystyka uzdrowiskowa i zdrojownictwo*. T. 1, Tradycje i podstawy działalności przed 1939 r. Rzeszów : Uniwersytet Rzeszowski, 2021
- Zieliński J., *Edukacyjne konteksty przecięcia informacyjnego współczesnej młodzieży*; Wydaw. Uniwersytet Rzeszowski, 2021
- Podolski A, Zaborniak S., *Turystyka pielgrzymkowa i religijna w Polsce. T.5. Uwarunkowania pielgrzymowania w Polsce w warunkach zaborów (1772 - 1918) i okupacji w latach (1939 – 1945) oraz w nowej rzeczywistości terytorialnej w pierwszych latach po II wojnie światowej (1945-1948)*, Bonus Liber, Rzeszów, 2017
- Cynarski Wojciech J., *Metodologia badań społecznych i antropologiczno-kulturowych w naukach o kulturze fizycznej i w obszarze turystyki*; Wydaw. Uniwersytet Rzeszowski, 2021
- Cynarski Wojciech J., *Czas wolny, turystyka i rekreacja w perspektywie socjologicznej*; Wydaw. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS, 2017
- Michalko M, Demkova L, Buczek – Kowalik M, Mitura T., *Kompleksowa analiza potencjału rozwoju turystyki wiejskiej na pograniczu polsko – słowackim*, Wyd. Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów, 2017
- Czarnota B., Drozd S., Kołodziej R., Ostrowski P., Brożyna M., Godek Ł., Płonka A., Warchoń K. *Ćwiczenia w nauczaniu i doskonaleniu stylów pływackich*, Rzeszów: Uniwersytet Rzeszowski, 2019
- Piech J., Kunysz-Rozborska M. *Gry i zabawy w kształtowaniu wybranych elementów technicznych w piłce siatkowej*, Rzeszów: Uniwersytet Rzeszowski, 2020
- Zadarko-Domaradzka M. *Edukacja zdrowotna - wybrane aspekty dla studentów i nauczycieli wychowania fizycznego*, Rzeszów: Uniwersytet Rzeszowski, 2020
- Warchoń K., Zieliński J. *Planowanie zajęć wychowania fizycznego w rocznym cyklu nauczania szkoły podstawowej: podręcznik dla studentów kierunku Wychowanie fizyczne, nauczycieli wychowania fizycznego*, Rzeszów: Uniwersytet Rzeszowski, 2020
- Zieliński J. *Wybrane aspekty wychowania do aktywności fizycznej*, Rzeszów: Wyd. Amelia, 2013
- Lenik P., Kunysz-Rozborska M. *Gry i zabawy ruchowe jako forma kształtowania umiejętności społecznych i psychomotorycznych*, Rzeszów: Uniwersytet Rzeszowski, 2020
- Glińska-Wlaż J., Worek A, Warchoń K. *Podstawowe zagadnienia teorii, metodyki i praktyki fitness*, Rzeszów: Wydawnictwo Oświatowe FOSZE, 2021
- Warchoń K., Przednowek K., Rzepko M., Ostrowski P., Kozubal A, Szajna G., Kunysz-Rozborska M., Huzarski M., Cynarski W. J. *Wychowanie fizyczne w domu. Przykłady zestawów ćwiczeń domowych dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych*, Rzeszów: Uniwersytet Rzeszowski, 2021

W ramach podnoszenia kwalifikacji i kompetencji dydaktycznych oraz naukowych, nauczyciele akademicy INoKF uczestniczyli w stażach krajowych i zagranicznych. W roku akademickim 2021/2022 staże krajowe odbyło 6 pracowników m.in. w Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie, Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Z kolei w stażach zagranicznych wzięło udział 9 osób wyjeżdżając m.in. do Portugalii, USA i Słowacji.

4.2. Obsada zajęć ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej.

Obsadę zajęć dydaktycznych na kierunku Turystyka i Rekreacja I i II st. rekomenduje Zespół Programowy kierunku Turystyka i Rekreacja, którego pracami kieruje Kierownik Kierunku. Przydział czynności nauczyciela akademickiego zatwierdza Dyrektor Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej, Dziekan Kolegium Nauk Medycznych oraz Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia. Zakres i wymiar obowiązków nauczycieli akademickich Uniwersytetu Rzeszowskiego wynika ze Statutu Uczelni z dnia 30 września 2021 roku – Dział V „Nauczyciele akademicy Uniwersytetu Rzeszowskiego”. Szczegółowe zasady planowania obsady kadrowej zajęć dydaktycznych w UR reguluje Zarządzenia Rektora nr 1/2022 z dnia 3 stycznia 2022 (Załącznik 4.4.)

Obsada zajęć na kierunku Turystyka i Rekreacja I i II st. ustalana jest w oparciu o posiadane kompetencje naukowe, dydaktyczne i zawodowe pracowników Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej KM, co gwarantuje realizację wszystkich objętych programem efektów kształcenia/uczenia się oraz powiązanie przedmiotów z prowadzoną działalnością naukową.

Studia na kierunku Turystyka i Rekreacja I i II st. mają profil ogólnoakademicki. Wykaz wszystkich zajęć, które prowadzą studentów do osiągnięcia kompetencji związanych z prowadzoną w Instytucie działalnością naukową, wraz z charakterystyką nauczycieli prowadzących te zajęcia znajdują się w załącznikach (Załącznik 4.5 oraz Załącznik 4.1)

W szczególności takie przedmioty jak Seminarium dyplomowe, Podstawy statystyki realizowane na Turystyce i Rekreacji I stopnia oraz Seminarium magisterskie, Metodologia badań naukowych z elementami statystyki realizowane na Turystyce i Rekreacji II stopnia, dają szansę nauczenia się warsztatu naukowego pod opieką doświadczonego nauczyciela akademickiego. Przykładem działań obrazujących łączenie dydaktyki z nauką może być praca dr hab. Krzysztof Przednowek prof. UR, którego dorobek naukowy za lata 2017-2021 wynosi łącznie 34 pozycje, o wartości punktowej IF=34,851; 1209 pkt. MEiN. Efektem badań prowadzonych pod opieką nauczycieli akademickich są wystąpienia studentów na Ogólnopolskiej Studencko-Doktoranckiej konferencji naukowej “Kultura fizyczna i zdrowie w dobie XXI wieku”, która odbyła się 13 maja 2022 roku w ramach Tygodnia Nauki i sportu w INoKF [Aktualności \(ur.edu.pl\)](http://ur.edu.pl). Studenci prezentowali łącznie 112 tematów.

Seminaria dyplomowe i magisterskie powierzane są nauczycielom akademickim posiadającym dorobek naukowy oraz stopień doktora lub doktora habilitowanego. Studenci mają możliwość wyboru interesującego ich obszaru badawczego reprezentowanego przez nauczycieli akademickich przewidzianych w danym roku akademickim do prowadzenia seminariów. Szczegóły dotyczące przeprowadzenia egzaminów dyplomowych i obrony prac dyplomowych w KNM reguluje procedura o symbolu WSZJK/KNM/6, zamieszczona pod linkiem:

<https://www.ur.edu.pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia-/ksiega-procedur/procedura-6>

W przypadku innych zajęć, realizowanych na I stopniu, w których wymagana jest pisemna praca (esej, referat czy projekt), studenci także uczą się ważnych umiejętności warsztatu naukowego tj. analizy literatury i przeszukiwanie baz danych w określonym obszarze, analizy i interpretacji tekstu źródłowego, analizy danych zastanych, sztuki argumentowania, sporządzania przypisów i bibliografii oraz przygotowania raportów z badań. Z kolei na II stopniu studenci wdrażani są do prowadzenia własnych badań naukowych, formułowania i rozwiązywania problemów badawczych z zachowaniem odpowiednich norm etycznych oraz zasad z zakresu ochrony własności intelektualnej. Jednocześnie studenci mają możliwość prowadzenia badań naukowych w kołach naukowych działających w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej. Więcej informacji na ten temat zawarto w kryterium 8. Na

ocenianym kierunku realizowane są zajęcia ze studentami zagranicznymi w języku angielskim w ramach programu Erasmus +. Więcej informacji na ten temat zawarto w opisie kryterium 7.

Nauczyciele akademicy INoKF prowadzą zajęcia dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku (UTW) oraz dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym w ramach Małego Uniwersytetu Rzeszowskiego (MUR). W kadencji na lata 2020 – 2024 przedstawicielem Rady Programowej UTW-UR z ramienia Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej w Kolegium Nauk Medycznych jest dr Marian Rzepko (Załącznik 4.6), a koordynatorem prac z MUR jest dr Iwona Pezdan Śliż (Załącznik 4.7). Przykładem takich działań jest wykład oraz zajęcia w laboratorium prowadzone przez prof. UR Emilianę Zadarko (<https://www.ur.edu.pl/universytet/utw/galeria/wyklad-dra-hab-profur-emiliana-zadarko-mozliwosci-biezacego-monitoringu-wybranych-parametrow-przygotowania-motorycznego-28281>)

Zgodnie z Regulaminem pracy w Uniwersytecie Rzeszowskim wykłady prowadzą nauczyciele akademicy z tytułem naukowym profesora, stopniem doktora habilitowanego lub stopniem doktora posiadający odpowiednie doświadczenie i wiedzę z zakresu danego przedmiotu. W uzasadnionych przypadkach Rada Instytut Nauk o Kulturze Fizycznej może wyrazić zgodę na prowadzenie wykładów przez specjalistów danego przedmiotu posiadających tytuł zawodowy magistra lub równorzędny.

4.3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączanie studentów w prowadzenie działalności naukowej.

Kadra prowadząca kształcenie na kierunku Turystyka i Rekreacja I i II st. posiada wieloletnie doświadczenie, które łączone jest z pracą naukową. Efektem tego jest realizacja różnego rodzaju projektów badawczych, zarówno w ramach badań statutowych, jak też pozyskiwania środków zewnętrznych. Przykładowo w ramach programu Rozwój Sportu Akademickiego, pracownicy ocenianego kierunku realizowali takie projekty jak:

- 2016-2019 - Wybrane aspekty zdrowia studentów w świetle ich aktywności fizycznej i wytrzymałości krążeniowo-oddechowej. E-Platforma Studentfit jako narzędzie edukacji zdrowotnej Studentów. Kierownik dr hab. prof. UR Emilian Zadarko.
- 2016-2018 - Wspomaganie procesu treningowego w biegach przez płotki z wykorzystaniem modelowania komputerowego. Kierownik dr hab. prof. UR Krzysztof Przednowek.

Badania statutowe

Działalność Statutowa realizowana w INoKF w latach 2017-2019 r. (do 30.09.2019 r. na Wydziale Wychowania Fizycznego)

WWF/PB/2: Metody diagnozowania i przygotowania człowieka do działania w sytuacjach trudnych i ekstremalnych - perspektywy aplikacji w naborze do grup dyspozycyjnych społeczeństwa.

WWF/PB/3: Ocena zmian zachodzących w ośrodkowym układzie nerwowym pod wpływem hipoksji oraz budowy somatycznej i składu ciała alpinistów.

WWF/PB/6: Współczesne problemy humanistyki kultury fizycznej oraz turystyki.

WWF/PB/10: Możliwości wykorzystania BAV w procesie oceny atrakcyjności turystycznej Podkarpacia.

WWF/PB/11: Rekreacja ruchowa jako kluczowy element przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu w wybranych grupach wiekowych, środowiskowych i społecznych.

WWF/PB/12: Środowisko szkolne a środowisko domowe - porównanie wybranych parametrów aktywności fizycznej.

WWF/PB/13: Analiza i optymalizacja techniki ruchu, a czas reakcji jako element wspomaganie wyszkolenia w zespołowych grach sportowych.

WWF/PB/14: Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Polski południowo- wschodniej jako impuls w rozwoju turystyki .

WWF/PB/15: Dynamika zmian procesów ekonomicznych w turystyce.

WWF/PB/16: Funkcje turystyczne obszarów wiejskich województwa podkarpackiego.

WWF/PB/18: Turystyka pielgrzymkowa i religijna w Polsce do 1948 r.

WWF/PB/20: Agroturystyka - dziś i jutro, jako szansa rozwoju turystyki na terenie Bieszczadów.

WWF/PB/22: Turystka kulturowa w miastach Podkarpacia - diagnoza potrzeb społecznych w kontekście trendów krajowych i europejskich oraz koncepcje promocji i aktywizacji ruchu turystycznego w regionie.

WWF/PB/26: Historia turystyki w Polsce do 1939 r.

WWF/PB/27: Sprawność fizyczna i styl życia młodzieży szkolnej i studenckiej z terenu Euroregionu Karpackiego w świetle aktywności fizycznej czasu wolnego.

WWF/PB/28: Koncepcja Szlaku turystycznego i przewodnika: "Podkarpaccy Żołnierze Niezłomni".

WWF/PB/29 : Współpraca międzysektorowa a konkurencyjność obszarów recepcji turystycznej.

Działalność Statutowa realizowana w INoKF w roku 2020:

- Ocena zmienności składu ciała, wydolności fizycznej, parametrów biomechanicznych, analiza wybranych markerów biochemicznych i epigenetycznych indukowanych stresem oksydacyjnym w trakcie trwania cyklu treningowego populacji aktywnych z różnych grup sportowych - zadanie priorytetowe;
- Zachowania zdrowotne i budowa ciała młodzieży szkolnej oraz akademickiej z terenu Euroregionu Karpackiego w odniesieniu do sprawności fizycznej ukierunkowanej na zdrowie - zadanie priorytetowe;
- Modelowanie komputerowe w treningu sportowym i zdrowotnym - zadanie priorytetowe;
- Badanie stabilności posturalnej zawodników trenujących sporty walki - zadanie poza priorytetowe;

Działalność Statutowa realizowana w Instytucie Nauk o kulturze Fizycznej w roku 2021:

- Ocena zmienności składu ciała, wydolności fizycznej, parametrów biomechanicznych, analiza wybranych markerów biochemicznych i epigenetycznych indukowanych stresem oksydacyjnym w trakcie trwania cyklu treningowego populacji aktywnych z różnych grup sportowych -
 - Zachowania zdrowotne i budowa ciała młodzieży szkolnej oraz akademickiej z terenu Euroregionu Karpackiego w odniesieniu do sprawności fizycznej ukierunkowanej na zdrowie
 - Modelowanie komputerowe w treningu sportowym i zdrowotnym
 - Cztery wymiary sztuk walki: sportowy, rekreacyjny, turystyczny i rehabilitacyjny
 - Ocena aktywności fizycznej oraz czynników społeczno-ekonomicznych przedszkolaków w tygodniu i na weekendzie
 - Ocena sprawności i aktywności fizycznej, jakości snu oraz cech morfofunkcjonalnych w kontekście wybranych aspektów stanu zdrowia dzieci i młodzieży
 - Badanie stabilności posturalnej zawodników trenujących sporty walki
- Wiodące zadania badawcze pracowników realizowane w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej

od roku 2022 r.:

priorytetowe:

1. Dr hab. prof. UR Emilian Zadarko - Ocena tlenowych zdolności wysiłkowych pozornie zdrowych osób w wieku produkcyjnym;

2. Dr hab. prof. UR Krzysztof Przednowek - Ocena profilu motorycznego kandydatów oraz żołnierzy służb mundurowych;
3. Dr Piotr Matłosz - Podniesienie poziomu aktywności fizycznej dzieci oraz dorosłych jako forma profilaktyki występowania otyłości oraz chorób cywilizacyjnych i ich czynników ryzyka;

podstawowe:

1. Prof. dr hab. Wojciech Cynarski - Cztery wymiary sztuk walki: sportowy, rekreacyjny, turystyczny i rehabilitacyjny;
2. Prof. dr hab. Wojciech Czarny - Badania budowy somatycznej, sprawności fizycznej, parametrów biomechanicznych, biochemicznych i epigenetycznych w trakcie trwania cyklu treningowego populacji aktywnych z różnych grup sportowych- optymalizacja skuteczności treningowej;
3. Dr hab. prof. UR Paweł Król - Spektroskopia FTIR w badaniu mikro i nanoplastiku w trakcie cyklu treningowego tenisistów stosujących różnego rodzaju owijki m.in. Touch Super Comp Absorption;
4. Dr Bartosz Dziadek - Ocena wybranych zdolności psychomotorycznych zawodników różnych dyscyplin sportowych;
5. Dr Marta Niewczas - Ocena wpływu ćwiczeń siłowo-koordynacyjnych na wybrane aspekty sprawności ogólnej i specjalnej zawodników sportów walki;
6. Dr Marian Rzepko - Badanie stabilności posturalnej zawodników trenujących sporty walki oraz osób o zróżnicowanej sprawności motorycznej.

Młody Naukowiec:

1. Mgr Maciej Kuchciak - Walidacja protokołu wyznaczającego ryzyko wystąpienia urazu dla kończyny dolnej;
2. Mgr Wojciech Paśko - Wykorzystanie metod komputerowych w analizie, optymalizacji i wspomaganii szkolenia sportowego.

Pośród dofinansowanych w 2021 roku dla UR projektów znalazło się 5 firmowanych przez pracowników Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej KNM UR:

- 2021 - Opracowanie wieloczynnikowego modelu predykcyjnego do różnicowej diagnostyki depresji lekoopornej. Kierownik dr Aleksandra Kwiatkowska;
- 2021 - Ocena skuteczności suplementu uzyskanego z *Cornus mas L.* na powysiłkowe procesy zapalne u sportowców. Kierownik dr Ewelina Bator;
- 2021 - Rozkład polimorfizmu genów w populacji osób zdrowych w aspekcie sprawności ukierunkowanej na zdrowie. Wykonawca: dr hab. prof. UR, Emilian Zadarko; (kierownik: Zawlik Izabela)
- 2021 - Opracowanie metod estymacji tlenowych zdolności wysiłkowych mężczyzn w wieku produkcyjnym. Kierownik dr hab. prof. UR, Krzysztof Przednowek;
- 2021 - Opracowanie nowych wzorów użytkowych mankietów naramiennych do pomiaru ciśnienia tętniczego krwi; Wykonawca: dr Piotr Matłosz; (kierownik: Wyszynska Justyna)

Kadra prowadząca kształcenie na kierunku Turystyka i Rekreacja I i II st. posiada wieloletnie doświadczenia, które łączy się z pracą naukową. Efektem tego jest realizacja różnego rodzaju projektów badawczych, zarówno w ramach badań statutowych, jak też pozyskiwania środków zewnętrznych.

Na kierunku Turystyka i Rekreacja realizowany był projekt polsko – słowacki *Nowoczesna edukacja otwiera obszary wiejskie na przedsiębiorczość*. Koordynatorami projektu ze strony Instytutu były dr Teresa Mitura i dr Małgorzata Buczek – Kowalik. Projekt finansowany był ze środków unijnych w

ramach programu Interreg PL-SK Wartość całkowita 623021,79 euro (w tym UR 85 127, 79 euro), czas realizacji 3.04.2017 – 28.09.2018. W projekcie brali udział pracownicy jak i studenci kierunku Turystyka i Rekreacja. W ramach współpracy polsko - słowackiej udało się wydać monografię Michalko M, Demkova L, Buczek – Kowalik M, Mitura T, 2017, *Kompleksowa analiza potencjału rozwoju turystyki wiejskiej na pograniczu polsko - słowackim* (w polskiej, angielskiej i słowackiej wersji językowej); zorganizować 2 wycieczki studyjne po pograniczu polsko - słowackim, warsztaty w szkołach średnich na temat walorów przyrodniczych i kulturowych oraz możliwości ich wykorzystania (w sumie 8 szkół w Polsce i Słowacji), 2- dniowe warsztaty dla osób związanych z turystyką, w tym studentów, z zakresu prawa, marketingu i promocji (w sumie 8 warsztatów w Polsce i Słowacji). Projekt rozpoczęto i zakończono konferencjami międzynarodowymi, podczas których zaprezentowano produkty turystyki wiejskiej pogranicza polsko - słowackiego. Efektem projektu było także wprowadzenie w siatki zajęć nowego przedmiotu *Turystyka wiejska na obszarze pogranicza* realizowanego na poziomie licencjackim.

Pracownicy kierunku Turystyka i Rekreacja brali udział także w innych projektach m.in.

- Dr Anna Nizioł była konsultantem – ekspertem merytorycznym w ramach projektu pt: „Podkarpacie moje miejsce na ziemi – okiem niesłyszącego turysty” dofinansowanego przez Fundację Orlen Dar Serca we współpracy z Podkarpackim Stowarzyszeniem Głuchych w Rzeszowie, 2019 r. Pani doktor była także członkiem Kapituły Konkursu na Najlepszy Produkt Turystyczny Regionu w latach 2019 - 2021 organizowanego przez Podkarpacką Regionalną Organizację Turystyczną
- Dr Jarosław Herbert był wykonawcą w projekcie *Model aktywizacji społeczności lokalnych oraz narzędzia IT poprzez Co-design, nr. IS-2/167, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, 867 824,88 zł., 01.06.2015- 30.04.2017*
- Dr Paweł Rut brał udział jako ekspert merytoryczny, który opracował wnioski końcowe i zalecenia dotyczące wykorzystania potencjału dla turystyki pielgrzymkowej na Podkarpaciu, Waloryzacja Szlaku Maryjnego Światło ze Wschodu, 14.02.2019, dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie, oraz Samorządowego Urzędu Wojewódzkiego w Preszowie.
- Dr Maria Ziaja była członkiem zespołu ekspertów opracowujących ekspertyzy dendrologicznej starodrzewu dębowego w rezerwacie przyrody „Lisia Góra” – Uniwersytet Rzeszowski, 14.11.2019r. Umowa nr WPN.261,8,2,2019.DD pomiędzy Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska a Uniwersytetem Rzeszowskim oraz kierownikiem projektu „Kariera zaczyna się od stażu” (lata 2017 – 2018), skierowanego do studentów UR, którego głównym celem było zdobycie umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy przez studentów m.in. kierunku Turystyka i Rekreacja

Kolejnym przykładem jest uzyskanie dofinansowania w 2022 roku projektu badawczo-dydaktycznego pod nazwą “Akademicki Sport Integrycyjny” przez Ministra Edukacji i Nauki ze środków budżetu państwa w ramach programu “Społeczna odpowiedzialność nauki”. Kierownik projektu - dr Janusz Zieliński. Szczegółowe informacje o projekcie znajdują się na www.asi-ur.edu.pl. Nauczyciele akademicki pracujący ze studentami na kierunku Turystyka i Rekreacja uczestniczą w kursach, szkoleniach pogłębiających i rozwijających ich kompetencje, w tym warsztat pracy dydaktycznej oraz naukowej. Wszyscy nauczyciele posiadają odpowiednie przygotowanie do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Kwestia ta jest regulowana Zarządzeniem Nr 25/2018 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 3 lipca 2018 r. w sprawie szkoleń dla nauczycieli akademickich UR z zakresu tworzenia kursów i prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (Załącznik 4.8). Specjalistyczne szkolenie było prowadzone przez Uniwersyteckie Centrum Kształcenia na Odległość. Szkolenia w ramach projektu „Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego – droga do wysokiej jakości kształcenia” trwały od października 2018 roku i były obowiązkowe dla nauczycieli akademickich ze

stopniem: adiunkta, asystenta, wykładowcy, starszego wykładowcy, lektora i instruktora. Ponadto w 2020 r. odbywały się również obowiązkowe szkolenia z wykorzystania platformy Teams w ramach możliwości, a zarazem konieczności kształcenia na odległość z uwagi na sytuację epidemiologiczną. W 2021 r. nauczyciele akademicy kierunku Turystyka i Rekreacja brali udział w szkoleniu pn. „Szkolenie świadomościowe dotyczące problemów osób z niepełnosprawnościami” dla pracowników Uniwersytetu Rzeszowskiego Projekt „Przyjazny nURt” – rozwój dostępności UR współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 POWR.03.05.00-00-A007/19 oraz w kursach języka angielskiego organizowanych przez studium języków obcych (Załączniki 4.9a, 4.9b oraz 4.10)

4.4. Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry.

Właściwy dobór kadry gwarantuje postępowanie konkursowe prowadzone zgodnie ze statutem Uniwersytetu Rzeszowskiego (Statut - tekst jednolity z dnia 30 września 2021; Dział V - Nauczyciele Akademicy Uniwersytetu Rzeszowskiego). <https://www.ur.edu.pl/universytet/uczelnia/statut>

Polityka kadrowa Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej realizowana jest zgodnie ze [Strategią Rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego](#) oraz [Strategią Rozwoju Kolegium Nauk Medycznych](#).

Senat UR przyjął strategię HR4R UR – Plan działań w zakresie wdrożenia zasad Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy Rekrutacji Pracowników Naukowych na Uniwersytecie Rzeszowskim. Europejska Karta Naukowca ustanawia ogólne zasady i wymagania określające role, zakres obowiązków i uprawnienia pracowników naukowych, a także ich pracodawców i/lub grantodawców. Karta ma na celu zapewnienie, aby charakter stosunków między naukowcami i ich pracodawcami lub grantodawcami sprzyjał osiągnięciu pozytywnych wyników w zakresie tworzenia, przekazywania, wymiany oraz rozpowszechniania wiedzy oraz rozwoju technologicznego, a także rozwojowi kariery pracowników naukowych. Karta uznaje także wartość wszelkiego typu form mobilności będącej środkiem do dalszego rozwoju zawodowego naukowców. Na podstawie Zarządzenia nr 23/2021 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 19.02.2021 r. powołano Zespół ds. Wdrożenia Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy rekrutacji pracowników badawczych. Wśród członków zespołu jako przedstawiciel pracowników badawczo-dydaktycznych powołany został pracownik Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej - dr Piotr Matłosz (załącznik 4.11). Szczegółowe informacje znajdują się pod adresem [HRS4R UR - Informacje ogólne – Uniwersytet Rzeszowski](#)

8 listopada 2021 roku Uniwersytet Rzeszowski wprowadził politykę otwartej, przejrzystej i merytorycznej rekrutacji (OTM-R) w Uniwersytecie Rzeszowskim. Działanie to ma związek z realizacją i wdrażaniem Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy Rekrutacji Pracowników Naukowych [OTM - R - Uniwersytet Rzeszowski \(ur.edu.pl\)](#)

Stałemu doskonaleniu procesu dydaktycznego oraz prowadzonej działalności naukowej służy ocena okresowa nauczyciela akademickiego. Ocena okresowa pracowników odbywa się co dwa/trzy lata (w okresie pandemii na mocy Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 maja 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania niektórych podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 [Dz.U. z 2020r. poz. 911] ocena została zawieszona do czasu powrotu do pełnego funkcjonowania uczelni). Na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 sierpnia 2021 r., z dniem 15 sierpnia 2021 r. zniesiono czasowe ograniczenia funkcjonowania uczelni i podmiotów kształcenia doktorantów i zgodnie z Zarządzeniem nr 142/2021 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 16 sierpnia 2021 r. w sprawie przeprowadzenia okresowej oceny nauczycieli akademickich, termin przeprowadzenia oceny ustalony został na 30 września 2021 r. (załącznik 4.12).

Okresowej oceny nauczycieli dokonuje instytutowa komisja oceniająca, zgodnie z ustaleniami przyjętymi w Statucie UR (§ 114-§ 116) oraz stosownym Zarządzeniu Rektora UR (nr 243/2021) (załącznik 4.13). Ocena nauczyciela akademickiego dokonywana jest na podstawie wypełnionej i złożonej przez pracownika „Karty oceny nauczyciela akademickiego” (załącznik 4.14). Ewaluacji podlega działalność naukowa, organizacyjna, dydaktyczna oraz przestrzeganie praw autorskich i pokrewnych, własności przemysłowej oraz obyczaju akademickiego. Pracownik może również przedstawić inne osiągnięcia istotne dla oceny, uzyskane w ocenianym okresie, które nie są ujęte w ankiecie. Ogólna ocena pozytywna jest możliwa tylko w przypadku uzyskania za każdą formę działalności oceny pozytywnej. Ponadto warunki konieczne uzyskania przez pracownika pozytywnej indywidualnej oceny okresowej w zakresie działalności badawczej lub artystycznej określone zostały w tabeli minimalnych wymagań do uzyskania pozytywnej oceny w zakresie dorobku naukowego, według Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lutego 2019 w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej. Z opinią komisji zapoznaje się pracownik, który w przypadku nieakceptacji oceny może odwołać się do Uczelnianej Komisji. Wyniki oceny okresowej mogą mieć wpływ na przedłużenie zatrudnienia na zajmowanym stanowisku, wysokość uposażenia, awanse i wyróżnienia, powierzanie stanowisk kierowniczych. Ostateczne wyniki oceny przekazywane są Rektorowi.

Nauczyciele akademicy co semestralnie są także oceniani przez studentów w anonimowych ankietach odnośnie sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych [Ankietyzacja elektroniczna – Uniwersytet Rzeszowski \(ur.edu.pl\)](#). Zasady i tryb przeprowadzenia ankietyzacji, sposób ustalania jej wyników oraz działania mające na celu poprawę jakości wykonywanych obowiązków dydaktycznych określa szczegółowo Zarządzenie nr 8/2020 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie realizacji badań ankietowych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i analizy ich wyników na Uniwersytecie Rzeszowskim (załącznik 4.15), z późniejszymi zmianami określonymi w Zarządzeniu nr 2/2021 (załącznik 4.16).

Wyniki są analizowane przez Dział Jakości i Akredytacji UR i w formie zbiorczego raportu przekazywane Dziekanowi Kolegium oraz osobom upoważnionym przez Dziekana do ich analizy w jednostce. Dziekan Kolegium zapoznaje członków Rady Dydaktycznej Kolegium z uogólnionymi wynikami z ankiet, które są także udostępniane na stronie internetowej [Badanie jakości – Uniwersytet Rzeszowski \(ur.edu.pl\)](#). Zgodnie z zapisami powyższego zarządzenia, Dziekan w porozumieniu z Dyrektorem Instytutu zobowiązany jest do przeprowadzenia rozmowy wyjaśniającej z nauczycielem, którego oceny budzą zastrzeżenia, lub powtarzają się negatywne uwagi ankietowanych.

Ocena studenta stanowi integralny element okresowej oceny pracownika i jest zawarta w „Karcie oceny nauczyciela akademickiego”.

Hospitacje zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczycieli akademickich odbywają się wg wzoru protokołu hospitacji z dnia 14 listopada 2019 roku (aktualnie z dnia 18 listopada 2021 r.), na podstawie procedury hospitacji przyjętej w Kolegium Nauk Medycznych UR [Hospitacje zajęć – Uniwersytet Rzeszowski \(ur.edu.pl\)](#)

Hospitacje zajęć przeprowadza się co najmniej raz na dwa lata. Również ocena z hospitacji zajęć dydaktycznych stanowi integralny element „Karty oceny nauczyciela akademickiego”. Uogólnione wnioski z hospitacji przedstawia się na posiedzeniu Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Medycznych na koniec roku akademickiego i są one podstawą do doskonalenia procesu kształcenia, a następnie przekazywane do Działu Jakości Kształcenia UR.

W pełnieniu obowiązków dydaktycznych oraz dążeniu do własnego rozwoju nauczyciele zobowiązani są do poszanowania i przestrzegania uniwersalnych zasad etycznych, zgodnie z Kodeksem etyki nauczycieli akademickich określonym w Uchwale Senatu UR nr 580/06/2020, z dnia 25 czerwca 2020 r. [Kodeks etyki nauczycieli akademickich Uniwersytetu Rzeszowskiego – Uniwersytet Rzeszowski](#).

W Uniwersytecie Rzeszowskim obowiązuje wewnętrzna polityka przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i korupcji, zgodna z obowiązującymi standardami kontroli zarządczej. Jej celem jest przeciwdziałanie zjawisku mobbingu, dyskryminacji i korupcji, wypracowanie „zdrowego”

środowiska wewnętrznego, jak i zewnętrznego (interesariusze) uczelni, poprzez budowanie pozytywnych relacji wśród całej społeczności akademickiej, opartych na wzajemnym szacunku, tolerancji oraz poszanowaniu godności osobistej. W/w kwestię reguluje Zarządzenie nr 69/2022 Rektora UR z dnia 21.06.2022 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznej Polityki przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i korupcji w Uniwersytecie Rzeszowskim (załącznik 4.17).

<https://www.ur.edu.pl/pracownik/komisja-ds-przeciwdzialania-mobbingowi-korupcji>

4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Awanse naukowe kadry związanej z ocenianym kierunkiem studiów.

Pomoc w rozwoju naukowym realizowana jest poprzez: urlopy naukowe, staże naukowe i zawodowe, krajowe i zagraniczne, obniżenie pensum dydaktycznego, stypendia naukowe, udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach i kursach kwalifikacyjnych, granty wewnętrzne na badania naukowe, finansowanie bezpośrednich kosztów przewodów doktorskich i habilitacyjnych w uczelniach akademickich, wspieranie publikacji uczelnianych: monografii, rozpraw oraz czasopism naukowych. Wsparcie zawodowe pracowników UR realizowane jest również poprzez doradców zawodowych dla pracowników naukowych. Członkiem zespołu działającego na rzecz wsparcia i doradztwa zawodowego dla pracowników naukowych INoKF UR jest dr hab. Prof. UR Paweł Król [Wsparcie zawodowe pracowników UR - Uniwersytet Rzeszowski](#)

Wspieranie i motywowanie kadry do rozwoju znajduje odzwierciedlenie w liczbie uzyskanych awansów naukowych w latach 2017-2022. W danym okresie 3 nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku Turystyka i Rekreacja I i II st. uzyskało stopień doktora habilitowanego, a 11 – stopień doktora. Awanse uzyskali następujący pracownicy:

Tab. 4.4. Awanse naukowe pracowników kierunku w latach 2017-2021

L.p.	Habilitacje	Rok uzyskania	Podmiot nadający stopień
1.	dr hab. Agnieszka Mirkiewicz	2018	Uniwersytet Rzeszowski
2.	dr hab. Krzysztof Przednowek	2020	Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach
3.	dr hab. Narcyz Piórecki	2021	Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu

L.p.	Doktoraty	Rok uzyskania	Podmiot nadający stopień
1.	dr Gabriel Bobula	2017	Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu
2.	dr Magdalena Gruszka	2017	Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu
3.	dr Dagmara Sądecka	2017	Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu
4.	dr Katarzyna Sochacka	2017	Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu
5.	dr Joanna Piech	2018	Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu

6.	dr Małgorzata Skrzęta	2018	Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu
7.	dr Katarzyna Stopyra	2018	Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu
8.	dr Bartosz Dziadek	2019	Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach
9.	dr Piotr Matłosz	2019	Uniwersytet Rzeszowski
10.	dr Bernadetta Wojtuń-Sikora	2019	Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie;
11.	dr Rafał Wilk	2021	Uniwersytet Szczeciński

Podnoszenie kompetencji dydaktycznych stymulują oceny okresowe nauczycieli, hospitacje zajęć, ankiety oceny dokonywane przez studentów po zakończeniu każdego semestru, a także nominacje przyznawane przez Samorząd Studentów UR - Laur Studenta oraz odznaczenia państwowe – medale KEN. Otrzymywanie wyróżnienia w sposób znaczący mobilizują do jeszcze większego zaangażowania w pracę dla dobra społeczności akademickiej.

Na kierunku Turystyka i Rekreacja w ocenianym okresie w/w nominacje i odznaczenia otrzymali następujący pracownicy:

1. Laur Studenta: dr Artur Płonka (2018 r.), dr Maria Zadarko-Domaradzka (2020 r.), dr Aneta Rejman (2021 r.), dr Jarosław Herbert (2022 r.)
2. medal KEN: dr Maciej Huzarski (2017 r.), mgr Jerzy Kulasa (2017 r.), dr Bernadetta Wojtuń-Sikora (2017 r.), dr Robert Bąk (2018 r.), dr Anna Nizioł (2018 r.), dr Jarosław Herbert (2022 r.)
3. Medal Srebrny za Długoletnią Służbę: dr Maria Zadarko – Domaradzka (2020 r.), mgr Jerzy Kulasa (2022 r.)

Uniwersytet Rzeszowski wspiera i motywuje rozwój kadry. Od 2013 roku w UR stosuje się politykę prokościową w działalności naukowej i artystycznej, zgodnie z którą w systemie wynagradzania nauczycieli uwzględniany jest dodatek prokościowy. Wielkość dodatku uzależniona jest od wyników oceny pracownika. Aktualne kryteria oceny działalności naukowej pracowników, będące podstawą wynagrodzenia prokościowego określa Zarządzenie Rektora UR nr 45/2021 z dnia 29 marca 2021 r. (Załącznik 4.18)

Istotnym czynnikiem premiującym aktywność nauczycieli jest również stosowany w Uczelni system nagród. Pracownicy mogą otrzymywać nagrody za działalność naukową, dydaktyczną, artystyczną i organizacyjną: Naukowy Laur Uniwersytetu Rzeszowskiego, Dydaktyczny Laur Uniwersytetu Rzeszowskiego, Lider Uniwersytetu Rzeszowskiego, Nagroda Rektora I stopnia, Nagroda Rektora II stopnia, Nagroda Rektora III stopnia, Nagroda Rektora w formie listu gratulacyjnego. Zasady przyznawania nagród określa Zarządzenie nr 86/2021 Rektora UR z dnia 26 maja 2021 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu przyznawania nagród Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego (Załącznik 4.19)

4.5. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz obsady zajęć, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

NIE DOTYCZY

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Stan, nowoczesność, rozmiar i kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej na ocenianym kierunku w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których kierunek jest przyporządkowany

Instytut Nauk o Kulturze Fizycznej jest jedną z jednostek wchodzących w skład Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego. Proces kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja pozwalający na osiągnięcie efektów uczenia się odbywa się z wykorzystaniem infrastruktury własnej Uczelni oraz infrastruktury z poza UR. Bazę dydaktyczną stanowią następujące obiekty:

- Cicha 2a Budynek Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej (sale dydaktyczne, pracownie, sala fitness, aula, sala do masażu, szatnie, prysznice)
- Zelwerowicza 8 c Budynek D12 Hala Sportowa i sale dydaktyczne, boisko piłkarskie
- Kasprowicza 1 – Hala do zespołowych gier sportowych (II piętro), sala gimnastyczna (parter), sale dydaktyczne
- Uniwersyteckie Centrum Lekkoatletyczne Ośrodek Badań Innowacyjnych w Sporcie (pracownie i sale dydaktyczne)
- siłownia ul. Cicha 2a - Obiekt sportowy Klubu Uczelnianego AZS UR
- Pływalnia kryta ROSiR
- Hala Podpromie (Regionalne Centrum Widowiskowo-Sportowe im. Jana Strzelczyka w Rzeszowie)
- Do realizacji obozów letnich i zimowych: Letnia baza sportów wodnych w Polańczyku nad Jeziorem Solińskim , ośrodek wraz zapleczem WZW Jawor Solina oraz Słotwiny i Jaworzyna Krynicka w Krynicy.

Tab. 5.1 Sale dydaktyczne

Budynek	Sale dydaktyczne	Liczba miejsca
Cicha 2a	Aula	200
	Sala 106	25-30
	Sala 107	25-30
	Sala 108	25-30
	Sala 109	25-30
	Sala 110	32
	Sala komputerowe	18
	Sala komputerowe	18
Zelwerowicza (Zalesie -Ekonomia)	Sala 1	40
	Sala 2	25-30
Zelwerowicza (Zalesie -budynek D12)	Sala 105	30
	Sala 111	30

	Sala 113	30
Uniwersyteckie Centrum Lekkoatletyczne	Sala 21	30-35
	Sala	30-35
Kasprowicza	Sala 2	30
	Sala 107	30
Leszka Czarnego	Sala 08	25

Wyposażenie pomieszczeń dydaktycznych jest dostosowane do liczby studentów i umożliwia realizowanie ćwiczeń zgodnie z Zarządzeniem nr 115/2021 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 28 czerwca 2021 r. w sprawie ustalenia minimalnej liczebności grup studenckich dla form zajęć dydaktycznych na studiach pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich prowadzonych na Uniwersytecie Rzeszowskim (Załącznik 5.1).

Bazę naukową stanowią następujące pracownie:

- Pracownia Diagnostyki w Treningu Sportowym i Zdrowotnym (Cicha 2a – budynek INoKF, pok.19) wraz z pomieszczeniami sanitarnymi (szatnie i łazienki Cicha 2a budynek INoKF pok.20)
- Pracownia Antropometrii Budynek D12 przy ul. Zelwerowicza 8C, Pokój nr 111
 1. Stanowisko pomiarów antropometrycznych;
 2. Stanowisko bezinwazyjnych pomiarów postawy ciała;
 3. Stanowisko pomiarów zakresu ruchów w stawach;
 4. Stanowisko pomiarów wybranych komponentów sprawności fizycznej.
- Pracownia Motoryczności Człowieka (ul. Cicha, UCLA):
 1. Stanowisko pomiarów antropometrycznych;
 2. Stanowisko pomiarowe do oceny zdolności motorycznych w treningu sportowym i zdrowotnym;
 3. Stanowisko do biomechanicznej analizy ruchu;
 4. Stanowisko pomiarowe do oceny wydolności krążeniowo-oddechowej;
 5. Stanowisko do oceny fizjologicznych i biomechanicznych parametrów wysiłku fizycznego;
 6. Stanowisko do badań zdolności psychomotorycznych.

5.2. Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe).

Na podstawie podpisanych umów INoKF korzysta z infrastruktury znajdującej się poza uczelnią. Godziny dydaktyczne takich zajęć jak: *pływanie*, obóz letni, zimowe formy aktywności ruchowej, ćwiczenia terenowe ORT, turystyka aktywna i kwalifikowana, fitness (do wyboru: Body ball , Step aerobic , Cross Trening), ćwiczenia terenowe – turystyka kwalifikowana, czy turystyka wiejska na obszarach przygranicznych realizowane są w niżej wymienionych obiektach:

- Rzeszowski Ośrodek Sportu i Rekreacji (ROSIR) ul. Jałowego 23 - pływalnie kryta z zapleczem technicznym posiadająca 6 pełnowymiarowych torów pływackich o głębokości od 1,20m – 3,75 m;
- AMW Rewita Solina nad Jeziorem Solińskim, letnia baza sportów wodnych w Polańczyku nad Jeziorem Solińskim – Baza żeglarska KU AZS UR, wyspa Energetyk, Polańczyk;
- stoki Słotwiny i Jaworzyna Krynicka w Krynicy-Zdrój;

- hala lodowa i lodowisko odkryte MOSiR Krynica-Zdrój – ul. Park Sportowy 5;
- Ośrodek wypoczynkowy Gromada – ul. Czarny Potok 39 Krynica-Zdrój.

Programowe praktyki zawodowe odbywają się w instytucjach z obszaru turystyki i rekreacji: biurach podróży, hotelach, ośrodkach wypoczynkowych, sportowych i rekreacyjnych, ośrodkach odnowy biologicznej, gospodarstwach agroturystycznych, organizacjach społecznych, fundacjach i stowarzyszeniach. Baza zewnętrzna, w naszej ocenie, spełniają wymagania skutecznego przygotowania absolwenta kierunku Turystyka i Rekreacja.

5.3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów oraz w działalności i komunikacji naukowej.

Na terenie wszystkich obiektów Uniwersytetu Rzeszowskiego funkcjonuje dostęp do szerokopasmowego Internetu. Każdy z budynków UR jest wyposażony w urządzenia do bezprzewodowej transmisji danych, za ich pomocą studenci i pracownicy Uczelni mogą korzystać z sieci Eduroam. Pracownicy oraz studenci pracujący na komputerach wchodzących w skład poszczególnych pracowni naukowych mogą korzystać ze stałego łącza internetowego, zasobów dydaktycznych dostępnych na serwerach UR, w tym m.in. z pakietu Statistica, który jest nieodpłatnie dostępny dla każdego pracownika i studenta UR.

Od kwietnia 2020 roku na kierunku turystyka i rekreacja z powodu ogłoszonego przez Rząd stanu epidemii wywołanej koronawirusem SARS-CoV-2, a także wytycznych Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego wykorzystywane są metody i techniki kształcenia na odległość. Od początku roku akademickiego 2020/2021, do prowadzenia wykładów i ćwiczeń audytoryjnych, koniecznością stała się komunikacja zdalna, co z powodzeniem zapewnia aplikacja MS Teams.

W Uniwersytecie Rzeszowskim działa Uniwersyteckie Centrum Informatyzacji (UCI), jednostka administracyjna integrująca ogólnouczelnianą działalność w zakresie informatyzacji i komputeryzacji. w jej skład wchodzi: Sekcja Aplikacji Komputerowych (obsługa ogólnouniwersyteckich systemów wspomagających zarządzanie uczelnią zarówno w administracji centralnej, jak i w jednostkach uczelnianych), Sekcja Zarządzania Sieciami Komputerowymi (obsługa sieci administracyjnej), Sekcja Oprogramowania i Licencji (dystrybucja licencji na podstawie zamówień jednostki). Na stronie UCI studenci mogą znaleźć niezbędne informacje odnośnie dostępu do infrastruktury informatycznej UR czy bezpłatnych programów. Dostępne są informacje dotyczące aktywowania Elektronicznej Legitymacji Studenckiej UR, możliwości korzystania z pakietu Statistica, pomocy zdalnej TeamViewer oraz do usługi Microsoft 365 dla UR. Dodatkowo, w ramach programu firmy Microsoft skierowanego do uczelni istnieje dostęp do legalnego i bezpłatnego oprogramowania w ramach subskrypcji (Microsoft ImagineOnTheHub-Azure for Education). Oprócz strony informacyjnej UCI, także na stronie internetowej UR, w zakładce „Student” są zawarte informacje wspierające możliwość korzystania z usług informatycznych dla studentów: <https://www.ur.edu.pl/student/uslugi-it-dla-studentow>.

Na stronie internetowej Uniwersytetu Rzeszowskiego poprzez zakładkę „Student”: <https://www.ur.edu.pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/student> oraz bezpośrednio z adresu <https://wu.ur.edu.pl> możliwy jest dostęp do elektronicznego systemu Wirtualna Uczelnia. Studenci korzystając z tego systemu mogą na bieżąco sprawdzać w systemie uzyskane oceny, kontaktować się z nauczycielem akademickim. w ramach Wirtualnej Uczelni studenci otrzymują kanałami elektronicznymi pełny dostęp do informacji o procesie kształcenia i procedurach związanych z tokiem studiowania. Wirtualna Uczelnia posiada wbudowane repozytorium plików dzięki czemu istnieje możliwość umieszczania materiałów dydaktycznych do pobrania/odczytu dla studentów, można też zapisywać się na wykłady ogólnouczelniane. w ramach systemu ankietyzacji, w ankiecie oceny prowadzącego przedmiot oraz w ankiecie oceny dziekanatu studenci mają możliwość wypowiedzenia się na temat jakości systemu kształcenia.

Ponadto wszyscy studenci i pracownicy Uniwersytetu Rzeszowskiego, posiadający aktywną odpowiednio legitymację studencką lub pracowniczą, mogą na osobistym sprzęcie komputerowym korzystać z uczelnianej, bezprzewodowej sieci Eduroam. Obowiązkowe na pierwszym roku studiów szkolenie BHP oraz szkolenie biblioteczne jest przeprowadzane w trybie e-learningu. Szkolenie biblioteczne jest dostępne w Internecie na stronie: <http://szkoleniebur.ur.edu.pl/>. Po zalogowaniu się do uczelnianej sieci internetowej, za pośrednictwem Biblioteki Uniwersytetu Rzeszowskiego (BUR) studenci mają możliwość wyszukiwania niezbędnych materiałów dydaktycznych lub naukowych, poprzez bezpłatne bazy danych i publikacji. Biblioteka UR umożliwia dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki, a w jej ramach do platform Springer, Elsevier, EBSCO, Medline, Willey-Blackwell, AIP/APS, IOP Science, JSTOR.

Uniwersytet Rzeszowski nieustannie podejmuje działania mające na celu analizę uwarunkowań, skuteczności czy problemów związanych ze zdalnym nauczaniem. Wyrazem tego była debata w ramach seminarium naukowo-dydaktycznego pt. "Kompetencje nauczycieli w kształceniu zdalnym w czasie pandemii" zorganizowane w ramach projektu pt. "Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego – droga do wysokiej jakości kształcenia" (21.01.2021). w ramach seminarium dyskutowano nad problemami metodycznymi, perspektywami czy narzędziami do weryfikacji efektów uczenia się. Studenci mieli możliwość wyrażenia swojej opinii na temat zdalnego nauczania w postaci wypełnienia ankiety.

5.4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

Budynki Uniwersytetu, w których prowadzone są zajęcia na kierunku turystyka i rekreacja, dostosowane są do osób z niepełnosprawnościami i umożliwiają im sprawne przemieszczanie się. Przy budynkach funkcjonują parkingi z miejscami wyznaczonymi dla osób z niepełnosprawnościami (z odpowiednimi oznaczeniami). W budynkach są dostępne windy, toalety przystosowane do potrzeb studentów korzystających z wózków inwalidzkich. Dostęp do sal wykładowych jest ułatwiony — sale mają szerokie drzwi, nie ma progów, które utrudniałyby poruszanie się wózków. Wszędzie znajdują się odpowiednie oznaczenia. Uniwersytet jest uczestnikiem programu „Przyjazny nURt – rozwój dostępności UR „POWR.03.05.00- 00A007/19, który służy poprawie infrastruktury i wyposażenia poprzez dostosowanie ich do potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

Budynek Biblioteki Uniwersytetu Rzeszowskiego (ul. Pigoń 8) wyposażony jest w rozwiązania architektoniczne umożliwiające sprawne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami (windy, drzwi dostosowane do wózków inwalidzkich do wszystkich pomieszczeń bibliotecznych, toalety oraz podjazdy i miejsca parkingowe). Na terenie Biblioteki UR znajduje się sfinansowana przez Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami Uniwersytetu Rzeszowskiego wypożyczalnia specjalistycznego sprzętu wspomagającego proces uczenia się, gdzie do dyspozycji studentów są: systemy wspomagające słyszenie (Oticon Amigo FM), programy komputerowe powiększająco-udźwiękawiające tekst (ZoomText), specjalne myszki komputerowe i klawiatury (jednoręczne i brajlowskie), notesy mówiące (BraillePen), powiększalniki telewizyjne, lupy elektroniczne, syntezatory mowy polskiej, drukarki etykiet brajlowskich, odtwarzacze audiobooków.

5.5. Dostępności infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej.

Uczelnia i kierunek kształcenia poprzez wyposażenie oraz dostępność do infrastruktury badawczej sprzyjają studentom w samodzielnej aktywności naukowej w ramach przedmiotów objętych programem studiów oraz aktywnością w ramach kół naukowych. Studenci są włączani

w prace badawcze pracowników naukowych Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej. Prace dyplomowe studentów realizowane są pod kierunkiem promotorów mających odpowiednie kompetencje oraz dorobek naukowy. Poszczególne pracownie, w których realizowane są projekty badawcze prowadzone przez pracowników INoKF UR, są wyposażone w nowoczesną aparaturę naukowo-badawczą, która służy równocześnie pracy własnej studentów, w ramach realizacji prac dyplomowych czy rozwijania własnych zainteresowań np. w kołach naukowych. Szczegółowy opis dostępnej aparatury, sprzętu laboratoryjnego i stanowisk pomiarowych przedstawia się następująco:

Pracownia Diagnostyki w Treningu Sportowym I Zdrowotnym (Cicha 2a – budynek INoKF, pok.19)

- **Ergometr rowerowy Kettler DX1 Pro** - podłączony do zestawu komputerowego współpracującego z 12 kanałowym EKG MEDEALINE 3 umożliwiający badania wysiłkowe w treningu zdrowotnym.
- **Ergometr rowerowy Cyclus2 wraz z modułem Handbike** - profesjonalny ergometr rowerowy umożliwiający bezpośrednie przekazywanie ekstremalnych obciążeń do 3000W pozwala na wykonywanie testów wydolności beztlenowej i tlenowej. Umożliwia wykorzystanie ramy własnego roweru szosowego, torowego, górskiego, triathlonowego lub handbika co wpływa na wiarygodność testów i efektywność treningu.
- **System Cosmed k5** - system do badań wysiłkowych K5 został zaprojektowany do pomiaru parametrów metabolicznych (VO₂, VCO₂, Wentylacja Minutowa, tętno HR, wydatek energetyczny i wiele więcej) w warunkach laboratoryjnych oraz w ciężkim terenie. K5 (następca k4b2) jako czwarta generacja uznanego na świecie systemu stanowi podsumowanie wszystkich osiągnięć i jest jednym z najnowocześniejszych urządzeń w swojej klasie.
- **Bieżnia T170 DE Sport Med** - bieżnia serii T170 mają taśmę o wymiarach 170x65 cm i zakres prędkości od 0 do 40km/h. Posiada możliwość regulacji pochyłu od +/- 25% (do przodu i do tyłu)
- **Spirometr Lungtest 250** do badań spirometrycznych układu oddechowego.
- **17 pulsometrów POLAR F4** do pomiaru tętna.
- **Stadiometr SECA** - mobilne urządzenie do pomiaru wzrostu.
- **TANITA TBF 300, TANITA DC 430, TANITA DC 360-S** analizator do pomiaru masy ciała oraz jej komponentów.
- **GYKO** - inercyjne urządzenie do rejestracji ruchu sportowca, monitoringu maksymalnej siły oraz treningu siły. GYKO zawiera elementy najnowszej generacji łącząc technologię bezprzewodowej transmisji danych z czujnikiem inercyjnym.
- **Witty** - system fotokomórek pomiarowych, dzięki rozszerzeniu WittySEM system umożliwia przeprowadzanie od prostych testów szybkościowych po zaawansowane treningi zwinności, reakcji i postrzegania. System WittySEM dostarcza trenerom przeprowadzanie badań oraz treningów opartych na aspektach decyzyjności.
- **Optojump** - umożliwia kompleksową analizę biegu/skoku, a także analizę wybranych momentów tych czynności. Dzięki innowacyjnemu oprogramowaniu mamy możliwość

przeanalizowania każdego kroku/skoku osobno dla prawej jak i lewej stopy. Sensory optyczne umieszczone w systemie pozwalają na obliczenie długości kroku/skoku z dokładnością do 1cm.

- **Platforma dynamograficzna GAMMA wraz z modułem IMTP** (Isometric mid thigh pull), to dwupłytkowa platforma do oceny i treningu równowagi, chodu i czynności dynamicznych oraz testowania maksymalnej siły izometrycznej.
- **Saehan Cyfrowy Dynamometr** do pomiaru siły rąk, zapewnia niezawodną ocenę siły chwytu w zakresie od 0 do 90 kg.
- **KINEOD 3D** – mobilny system do badania trójwymiarowej analizy pleców i wad kończyn dolnych.
- **Trenażer Kayak PRO SWIM FAST** trenażer służący do symulacji treningu pływackiego na lądzie. Symulując ruchy pływackie, zawodnik trenuje swoją wytrzymałość, wzmacnia mięśnie oraz poprawia elastyczność górnych partii ciała.
- **Zestaw FreeMed Posture**, jest to komputerowa platforma stabilograficzna w wersji dwuplatformowej, badająca rozkład nacisku stóp na podłoże.
- **MOXY Muscle Oxygen Monitor** - urządzenie służące do monitorowania poziomu natlenienia mięśni w czasie wysiłku- działające na zasadzie spektrometru.
- **Biosen C-line** - analizator glukozy i mleczanu
- **Defibrylator AED CU iPad SP1**

Pracownia Antropometrii Budynek D12 przy ul. Zelwerowicza 8C, Pokój nr 111

1. **Stanowisko pomiarów antropometrycznych**

a. **oznaczanie punktów antropometrycznych** Aparatura na Stanowisku:

Marker antropometryczny z wkładami

b. **pomiary wysokości oraz masy ciała (maksymalna wysokość ciała, wysokość siedzeniowa)** Aparatura na Stanowisku: wzrostomierz, skrzynia antropometryczna

c. **pomiary masy ciała oraz jej komponentów metodą impedancji bioelektrycznej (masa ciała, masa oraz procentowy udział komponentów: otłuszczenie, tkanka mięśniowa, tkanka kostna, nawodnienie)** Aparatura na Stanowisku: analizator składu ciała Tanita MC 180

d. **pomiary długości odcinkowych ciała oraz głębokości (głębokość A-P klatki piersiowej, brzucha)** Aparatura na Stanowisku: Segmentometr Realmet (2 szt), duża suwmiarka antropometryczna Realmet, antropometr metalowy (3 szt)

e. **pomiary grubości kości** Aparatura na Stanowisku: mała suwmiarka antropometryczna (2 szt), cyrkiel kabłąkowy mały

f. **pomiary obwodów** Aparatura na Stanowisku: metalowa taśma antropometryczna (2 szt)

g. **pomiary fałdów skórno-tłuszczowych** Aparatura na Stanowisku: fałdomierz Harpenden (2szt), fałdomierz baseline (2szt)

2. **Stanowisko bezinwazyjnych pomiarów postawy ciała** Aparatura na Stanowisku: System KINEOD umożliwiający analizę postawy ciała w 3D (w szczególności pleców i kończyn

dolnych), mata tensometryczna FreeMED BASE to urządzenie do badania rozkładu nacisku stóp na podłoże

3. **Stanowisko pomiarów zakresu ruchów w stawach** Aparatura na Stanowisku: zestaw metalowych goniometrów baseline
4. **Stanowisko pomiarów wybranych komponentów sprawności fizycznej** Aparatura na Stanowisku: skrzynia do oceny gibkości (typu Fitnessgram), dynamometr ręczny metalowy baseline, zestaw trójosiowych akcelerometrów ActiGraph wGT3X-BT, zestaw trójosiowych akcelerometrów z jedno-odprowadzeniowym monitorem EKG Camntech Actiheart 5

Rekomendowany przez ISAK zestaw przyrządów antropometrycznych:

- Fałdomierze typu Harpenden
- Zestaw przyrządów firmy RealMet (Metalowe taśmy antropometryczne, segmentometry, skrzynia antropometryczna, suwmiarki antropometryczne) cyrkiel Kabłąkowy mały oraz duży, skrzynia do oceny gibkości (Fitnessgram - Sit&Reach), System KINEOD służący do oceny postawy ciała w oparciu o skan 3D pleców, Platforma baropodometryczna Freemed Base, analizator parametrów lipidowych i glukozy z krwi pełnej z opuszka palca

Uniwersyteckie Centrum Lekkoatletyczne Ośrodek Badań Innowacyjnych w Sporcie

[Uniwersyteckie Centrum Lekkoatletyczne – Uniwersytet Rzeszowski \(ur.edu.pl\)](http://ur.edu.pl)

Pracownia motoryczności człowieka:

1. Stanowisko pomiarów antropometrycznych:

Stanowisko umożliwia wieloaspektowe pomiary ciała człowieka w tym: somatometrię oraz analizę składu masy ciała.

Stanowisko pomiarowe obejmuje:

- **Stadiometr** - mobilne urządzenie do pomiaru wysokości ciała;
- **Analizator składu ciała Inbody770** - analizator wykorzystujący metodę impedancji bioelektrycznej dla każdej z 5 części ciała (prawa i lewa kończyna górna i dolna oraz tułów), składający się minimum z 8 punktowego systemu elektrod dotykowych z wykorzystaniem elektrody kciuka.

2. Stanowisko pomiarowe do oceny zdolności motorycznych w treningu sportowym i zdrowotnym:

Stanowisko składające się z urządzeń umożliwiających kompleksową ocenę wybranych aspektów przygotowania motorycznego w sporcie jak i ocenę sprawności fizycznej osób nie trenujących wyczynowo. W skład stanowiska wchodzi:

- **H/P Cosmos Speedzone** - mobilna interaktywna podłoga do treningu koordynacji, reakcji wytrzymałości i zdolności poznawczych, znajdująca zastosowanie w mobilnym procesie interwencji treningowej/diagnostyki sportowców, młodzieży i osób starszych. Unikalny proces przebiegu badania/jednostki treningowej polegający na wykorzystaniu zaawansowanego skanera laserowego 2D, mierzącego pozycję i ruch osoby badanej w oparciu o tzw. „laserowy dywan”, daje dodatkową możliwość rozszerzenia badań o proces rejestracji pomiaru i feedback osoby badanej dotyczący ergonomicznego i efektywnego wykonania zadania.

- **H/P Cosmos Comet**- urządzenie do treningu sprintu z oporem lub wspomaganie umożliwiające pomiar prędkości w zakresie 0-53km/h (0-14,72m/s) dostosowywalna w zakresie 0 – 100%, długość liny 160m.
- **GPS StatsSport APEX** - system do monitorowania kinematyki ruchu dla 20 zawodników. Wiodący system monitoringu sportowców pozwalający na analizowanie pojedynczej jednostki treningowej, tygodniowego cyklu, lub całego sezonu. Wykorzystanie aparatury pozwala na szereg badań związanych z monitoringiem zmęczenia, osiąganych prędkości, czasu w poszczególnych strefach pracy podczas prowadzonej badawczej interwencji treningowej, bądź całego procesu badawczego.
- **GymAware Power Tool** - przenośny liniowy system do analizy przemieszczania, siły oraz generowanej mocy. Urządzenie umożliwia monitorowanie parametrów kinematycznych ruchu oraz w programowanie obciążeń treningowych.
- **Smartspeed PRO** - 8 bramkowy, zaawansowany system do diagnostyki i kształtowania wybranych zdolności motorycznych i koordynacyjnych wykorzystywany do pomiarów (oceny) m.in. szybkości, wytrzymałości, siły eksplozywnej oraz koordynacji. System składa się min. z fotokomórek oraz mat reakcji podłoża.

3. Stanowisko do biomechanicznej analizy ruchu:

Stanowisko umożliwiające zsynchronizowany i kompleksowy pomiar parametrów kinetycznych i kinematycznych wykonywanego ruchu. W skład stanowiska wchodzi następująca aparatura:

- **Noraxon Lab.** - mobilne laboratorium biomechaniczne składające się z części medycznej i niemedycznej. Zestaw do rejestracji i analizy sygnału EMG pozwalający na bezprzewodowe zebranie i kompletną analizę sygnału EMG zarejestrowanego w czasie rzeczywistym w trakcie czynności ruchowej (tzw. dynamiczne EMG) oraz jego dalszą analizę i archiwizację.
- **Ninox** - zestaw do rejestracji i analizy ruchu w 2D z wykorzystaniem kamer wideo szybko klatkowych wraz z oprogramowaniem do analizy i archiwizacji danych.
- **AMTI Optima HS** - płyty dynamometryczne do pomiaru sił (F_x , F_y , F_z) i momentów (M_x , M_y , M_z) w statyce i dynamice, oraz środka nacisku stóp na platformę (COP) najdokładniejsze na rynku oferujące 10-krotnie zwiększenie dokładności w stosunku do dostępnym ranku płyt.
- **Tensiomiograf**- zestaw do pomiaru i analizy funkcji czynnościowych mięśni szkieletowych - tensiomiografii (TMG) pozwalający na generowanie skurczu wybranego mięśnia i rejestrację jego zachowania podczas skurczu oraz dalszą analizę i archiwizację zapisanego sygnału.
- **BTE Primus RS**- dynamometryczny nowoczesny system do obiektywnej oceny treningu funkcjonalnego umożliwiający pracę w warunkach ruchu biernego, izokinetycznego oraz izometrycznego.
- **H/P Cosmos Pulsar 3p - 40 km/h Gaitway 3D+1D**- profesjonalna bieżnia do analizy chodu i biegu posiadająca zintegrowane w konstrukcji moduły do pomiaru sił 3D oraz 1D posiadająca regulowaną prędkość 0 – 40 km/h (co 0,1 km/h).
- **OptiTrack**- Wielokamerowy system analizy ruchu umożliwiający obiektywny dokładny pomiar wykonywanego ruchu. System składa się z wielu kamer rejestrujących 26 markerów umieszczonych na całym ciele człowieka. Zarejestrowana czynność ruchowa odwzorowywana

jest przez model dzięki czemu pomiar umożliwia śledzenie trajektorii poszczególnych segmentów ciała jak i ustawienie poszczególnych stawów względem siebie.

- **System do pomiaru ciśnień** w postaci ścieżki modułowej do analizy chodu zawierająca minimum 3 moduły pomiarowe. Oprogramowanie współpracujące z systemami EMG lub Motion Capture.
- **Zestaw czujników akcelerometrycznych** wyposażonych w jedno-odprowadzeniowy monitor pracy serca EKG do rejestracji aktywności fizycznej. Zestaw składający z 10 urządzeń.
- **Zestaw czujników akcelerometrycznych** do rejestracji aktywności fizycznej oraz snu wraz z akcesoriami. Urządzenie wykorzystuje trzyosiowy akcelerometr o zakresie dynamicznym minimum +/- 8G].
- **OptoGait** – innowacyjny system do analizy ruchu i oceny funkcjonalnej. System wyposażony jest w czujniki optyczne wykrywające odpowiednie parametry przestrzeni i czasu dla chodu, biegu lub innych typów testów.
- **GYKO** - inercyjne urządzenie do rejestracji ruchu sportowca, monitoringu maksymalnej siły oraz treningu siły. wykorzystuje najnowocześniejsze technologie: akcelerometr 3D – pomiar przyspieszeń liniowych, Żyroskop 3D - pomiar prędkości kątowej, Magnetometr 3D – pomiar zmian pola magnetycznego.

4. Stanowisko pomiarowe do oceny wydolności krążeniowo-oddechowej:

- **System Fitmate-MED.**- umożliwiający pomiar pochłaniania tlenu, przeprowadzany za pomocą precyzyjnych czujników elektrochemicznych (dokładność pomiaru = 0,02%). W przypadku pomiaru wydatku podczas wysiłku, dodatkowo jest mierzone tętno serca. Urządzenie umożliwia wykonanie spirometrii. Pomiar wysiłkowy może być przeprowadzany na dwóch poziomach: submaksymalnym i maksymalnym.
- **NuStep T5XR-** urządzenia do treningu funkcjonalnego i aktywacji całego ciała.

5. Stanowiska do oceny fizjologicznych i biochemicznych parametrów wysiłku fizycznego:

Stanowisko do oceny wydolności tlenowej (VO₂max) i beztlenowej (maksymalna moc beztlenowa), wyznaczania progu beztlenowego (próg mleczanowy, progi wentylacyjne, pomiar wysiłkowego wydatku energetycznego i spoczynkowej przemiany materii), monitoringu oraz dostosowania obciążenia wysiłkowego do aktualnego poziomu wydolności organizmu poprzez oznaczenie progu przemian anaerobowych i zakresów tętna treningowego. Testy spiroergometryczne mogą być wykonywane przy użyciu bieżni, ergometru wioślarskiego lub rowerowego. Prowadząc badania na sportowcach uwzględniane są warunki pracy narzucane przez dyscyplinę. Test spiroergometryczny (ang. Cardio-Pulmonary Exercise Test, CPET) jest próbą wysiłkową, podczas której wykonywana jest analiza składu powietrza oddechowego. Uzyskane wyniki parametrów metabolicznych i wentylacyjnych w teście wysiłkowym, korelują z nasilającymi się objawami nietolerancji wysiłku (duszność, zaburzenia gospodarki kwasowo-zasadowej, zmęczenie). CPET pozwala na ocenę funkcjonowania układu krążenia i oddechowego w ściśle określonych warunkach stresu metabolicznego. Stres metaboliczny wywołany jest wysiłkiem fizycznym o narastającym obciążeniu w funkcji czasu. Na podstawie testu można ocenić stopień adekwatności odpowiedzi układów na kontrolowany wysiłek fizyczny i w przypadku osób chorych ocenić wpływ wdrożonej terapii. Podczas testu monitorowana jest praca układu krążeniowo-oddechowego i na tej podstawie określany jest stan wydolności fizycznej badanego. Określenie wartości podstawowych parametrów metodą CPET umożliwia precyzyjne i bezpieczne wyznaczenie intensywności treningu fizycznego oraz możliwości zawodowe i rekreacyjne badanego.

W skład stanowiska wchodzi następująca aparatura:

- system do testów ergospirometrycznych - system umożliwi pełną analizę medyczną czynności płuc, serca i metabolizmu człowieka w spoczynku i podczas wysiłku fizycznego. Zasada działania polega na ciągłym próbkowaniu powietrza oddechowego przy stałej objętości próbki gazu.
- **Zestaw do badań wysiłkowych układu krążeniowo-oddechowego składający się z przenośnego systemu gazometrycznego Cosmed K5 oraz bieżni H/P Cosmos Quasar** - system do badań wysiłkowych został zaprojektowany do pomiaru parametrów metabolicznych (VO₂, VCO₂, VO₂max, wentylacja minutowa, tętno HR, wydatek energetyczny i wiele więcej) w warunkach laboratoryjnych oraz w ciężkim terenie. Szybkie i precyzyjne czujniki O₂ i CO₂ pozwalają na wyjątkowo dokładne pomiary. Bieżnia posiadająca taśmę o wymiarach 170x65 cm, zakres prędkości wynosi 0-40 km/h, możliwość regulacji pochyłu +/- 25% (do przodu i do tyłu) oraz podwieszkę dla pełni bezpieczeństwa badanego.
- **VO2 Master Pro** - przenośny system do badań wysiłkowych- system do pomiaru parametrów metabolicznych, przenośny, lekki, precyzyjny, przeznaczony do badań terenowych.
- **Trenażer rowerowy (Cyclus 2)** do prowadzenia badań wysiłkowych - pozwala na wykonywanie testów wydolności beztlenowej i tlenowej do max. mocy 3000W.
- **Trenażer handbike** do prowadzenia badań wysiłkowych- przeznaczony dla ram rowerów z napędem ręcznym; do treningu w pozycji leżącej lub kłęczącej; zawiera specjalną ramę do mocowania jednostki oporowej w położeniu 180°.
- **Ergometr wioślarski** do prowadzenia badań wysiłkowych.
- **Ergometr ręczny** do prowadzenia badań wysiłkowych– ustawienie obciążenia do 1200W, przeznaczony do treningu oraz badań wytrzymałościowych górnej części ciała/ramion.
- **MOXY Muscle Oxygen Monitor** - urządzenie służące do monitorowania poziomu natlenienia mięśni w czasie wysiłku- działające na zasadzie spektrometru.
- **MyTHIC 18** - analizator hematologiczny z niezbędnymi odczynnikami- możliwość oznaczenia 18 podstawowych parametrów morfologicznych.
- **Analizator parametrów krytycznych ABL90 FLEX PLUS** - pozwala uzyskać wiarygodne wyniki 19 parametrów min. gazometria, elektrolity, metabolity i CO-okymetria w czasie 35 sekund.
- **Biosen C-line** - analizator glukozy i mleczanu

6. **Stanowisko do badań zdolności psychomotorycznych:**

Stanowisko umożliwia diagnozę charakterystyki psychomotorycznej zawodnika poprzez pomiar m.in. czasu reakcji, czasu motoryki, widzenia peryferyjnego, koordynacji wzrokowo-ruchowej, koncentracji, podzielności uwagi oraz antycypacji. Dodatkowo stanowisko wyposażone będzie w wybrane testy psychologiczne umożliwiające wspomaganie procesu treningu mentalnego zawodników.

- **Wiedeński system testów** - system testów psychologicznych, stworzony z zachowaniem standardów dla testów psychometrycznych. Składający się kilkudziesięciu testów psychologicznych wspieranych przez precyzyjne urządzenia reakcyjne i intuicyjne oprogramowania tworzy doskonałe narzędzie diagnostyczne zapewniające wystandaryzowany i obiektywny proces oceny.

- **Systemów biofeedbacku** w tym 5 kanałowego aparatu biofeedback EEG z pomiarem saturacji i HR.
- **Komputerowych systemów pomiaru poziomu stresu do treningu skupienia i koncentracji uwagi**, w tym 1 system (zawierający program treningowy oddechu rezonansowego, z czujnikiem na palec) 1 system (bezprowadowy biofeedback na telefony komórkowe i tablety)
- **Test2 Drive-** mobilny system do oceny koordynacji wzrokowo ruchowej. System komputerowych testów psychomotorycznych oceniających poziom wybranych wskaźników sprawności psychomotorycznej.

5.6. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, a także działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których przyporządkowany jest kierunek, w tym w szczególności dostępu do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach

Biblioteka Uniwersytetu Rzeszowskiego wraz z bibliotekami wydziałowymi i instytutowymi tworzy system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Rzeszowskiego. Gromadzi zbiory i e-zbiory o tematyce odpowiadającej kierunkom studiów w Uniwersytecie Rzeszowskim. Zbiory Biblioteki to: ponad 743 000 woluminów książek, ponad 148 000 woluminów czasopism oraz ponad 40 000 jednostek inwentarzowych zbiorów specjalnych (wg stanu na dzień 31.12.2022).

Tab. 5.2 Księgozbiór i zasoby elektroniczne Biblioteki Uniwersytetu Rzeszowskiego

KSIĘGOZBIÓR I ZASOBY ELEKTRONICZNE BIBLIOTEKI UNIwersYTETU RZESZOWSKIEGO	
Druki zwarte	743 499 woluminów
Czasopisma	148 171 woluminów
Zbiory Specjalne	40 226 jednostek inwentarzowych
Pełnotekstowe, faktograficzne i bibliograficzne bazy danych	25 baz
Czasopisma elektroniczne	ok. 27 000 tytułów
E-booki	ok. 299 000 tytułów

Biblioteka organizuje dostęp do zagranicznych czasopism elektronicznych dając środowisku uniwersyteckiemu możliwość korzystania z najnowszych osiągnięć i badań naukowych na świecie. Zapewniony jest dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz do źródeł cyfrowych zakupionych w ramach indywidualnej subskrypcji. Korzystanie z zasobów elektronicznych odbywa się za pośrednictwem komputerowej sieci uniwersyteckiej, a także zdalnie dla zweryfikowanych użytkowników poprzez serwer Proxy.

Biblioteka UR oferuje dostęp do około 27 000 tytułów zagranicznych czasopism w wersji elektronicznej, a także do baz bibliograficznych i abstraktowych (m. in. Springer, Elsevier - Science Direct, bazy EBSCO, Willey-Blackwell, Medline, AIP/IPS, IOP Science, Web of Knowledge, Scopus, EMIS, Lex, Polska Bibliografia Lekarska, Polska Bibliografia Prawnicza. Od 2016 r. Biblioteka ma dostęp do wybranych kolekcji bazy JSTOR. Cały czas rozbudowywana jest również kolekcja ebooków: Biblioteka UR posiada dostęp do czytelnicy polskich książek elektronicznych PWN ibuk.pl, a także do kolekcji ebooków na platformie Springer oraz do bazy książek elektronicznych EBSCO. Łącznie oferuje dostęp do prawie 300 000 tytułów książek elektronicznych. Od 2015 roku Biblioteka UR posiada również dostęp do Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academia, która oferuje dostęp do ponad 3 700 000

publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, również najnowszych, objętych ochroną prawa autorskiego. Stale rozbudowywane zasoby ww. bazy obejmują współczesne piśmiennictwo naukowe ze wszystkich dziedzin, w tym także najnowsze wydania podręczników akademickich oraz aktualne numery fachowych czasopism specjalistycznych, jak również teksty źródłowe, literaturę piękną oraz zbiory specjalne, które są przedmiotem badań naukowców.

Biblioteka Uniwersytetu Rzeszowskiego otwarta jest dla czytelników przez 6 dni w tygodniu. Nowoczesny budynek przy ul. Prof. Stanisława Pigonia 8 dysponuje ok. 300 miejscami w 6 czytelniach, w których księgozbiór oferowany jest w wolnym dostępie do półek. Budynek przystosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych i dysponuje podjazdem dla wózków inwalidzkich oraz windą. W Czytelniach zamontowane są również specjalne drzwi, których konstrukcja umożliwia bezproblemowe poruszanie się na wózku inwalidzkim. W budynku Biblioteki znajduje się infokiosk wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem przystosowanych dla osób z niepełnosprawnościami, który udostępnia między innymi informacje dotyczące form wsparcia osób niepełnosprawnych. Kiosk ten posiada następujące funkcje: lektor czytający tekst, powiększanie tekstu, zmiana wielkości czcionki, zmiana kontrastu, wspomaganie słuchu – pętla indukcyjna. W Oddziale Informacji Naukowej znajduje się specjalne stanowisko komputerowe dla osób z niepełnosprawnościami wyposażone między innymi w: monitor dotykowy, specjalistyczną klawiaturę ZoomText, urządzenie zastępujące mysz komputerową SimplyWorks Trackball, słuchawki kostne, multimedialne głośniki komputerowe, program powiększający i czytający ekran, biurko z elektryczną regulacją wysokości, krzesło rehabilitacyjne. Na terenie Biblioteki znajduje się również pokój wyciszeń. Wypożyczalnia oraz portiernia wyposażone są w zestawy pętli indukcyjnych z mikrofonem.

We wszystkich czytelniach i holu głównym dostępna jest strefa bezprzewodowego Internetu Wi-Fi. Użytkownicy Biblioteki UR mogą korzystać z kilkunastu terminali (służących do przeglądania katalogu i zamawiania książek) oraz kilkudziesięciu stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu rozmieszczonych we wszystkich czytelniach. Procesy biblioteczne są całkowicie skomputeryzowane i zautomatyzowane. Z myślą o komforcie czytelnika podczas wizyty w bibliotece została przygotowana *Strefa Relaksu* - specjalna przestrzeń daje możliwość wypoczynku podczas pracy naukowej. Biblioteka pracuje w zintegrowanym systemie bibliotecznym ProLib, a do transportu książek z magazynów wykorzystuje specjalny system wózków podsufitowych TELE-LIFT. Dzięki temu czas realizacji zamówienia jest bardzo krótki i nie przekracza 30 minut.

Biblioteka UR świadczy usługi w rzeczywistości wirtualnej. Katalog zasobów bibliotecznych książek i czasopism wraz z informacją o lokalizacji tych dokumentów i ich dostępności jest udostępniony on-line (<https://opac.ur.edu.pl>). Czytelnicy mogą książki zamawiać poprzez Internet. Indywidualne konto czytelnika zawiera informację o wypożyczonych i udostępnianych na miejscu materiałach, a także informacje o terminie zwrotu książek, możliwości prolongaty i rezerwacji książek. Strona www Biblioteki (<https://bur.ur.edu.pl>) zawiera niezbędne informacje o usługach biblioteczno-informacyjnych oraz zasadach korzystania z BUR. Jest również narzędziem komunikacji z bibliotekarzami – umożliwiają to specjalne formularze, komunikator GG oraz poczta e-mailowa. Jest ona również przyjazna osobom niepełnosprawnym.

Publikacje (książki i artykuły), które nie znajdują się w zbiorach Biblioteki UR, a które są niezbędne do prowadzenia badań i przygotowania prac dyplomowych, sprowadzane są w ramach Wypożyczalni Międzybibliotecznej z innych bibliotek w kraju i z zagranicy. W 2022 r. zrealizowano ponad 300 zamówień czytelników BUR, sprowadzając niezbędne materiały z kilkudziesięciu bibliotek partnerskich z kraju i zagranicy.

W ramach prac dokumentacyjnych Pracownicy Oddziału Informacji Naukowej BUR opracowują bazę bibliograficzno-bibliometryczną „Bibliografia publikacji pracowników naukowych UR 2000-...”, która dostępna jest w internecie pod adresem <http://bibliografia.ur.edu.pl/new/01/> i zawiera obecnie ponad 59 tysięcy rekordów. Baza rejestruje dorobek naukowy pracowników UR zatrudnionych na pierwszym etacie oraz umożliwia sporządzenie analizy bibliometrycznej pracowników oraz Jednostek Uczelni.

W 2020 roku został powołany Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki UR ds. Współpracy ze Środowiskiem Akademickim, do którego obowiązków należy między innymi reprezentowanie

Biblioteki w kontaktach z pracownikami naukowymi Uczelni, współpraca z samorządem studenckim i samorządem doktorantów oraz prowadzenie cyklicznych badań satysfakcji i potrzeb użytkowników Biblioteki UR. Dla osób rozpoczynających studiowanie w Uniwersytecie Rzeszowskim przygotowano interaktywne szkolenie e-learningowe dostępne pod adresem <http://szkoleniebur.ur.edu.pl>.

Biblioteka UR jest współzałożycielem konsorcjum Podkarpacka Biblioteka Cyfrowa (www.pbc.rzeszow.pl). Do elektronicznych zasobów PBC wprowadzany jest digitalizowany we własnej pracowni księgozbiór z tzw. domeny publicznej, a także publikacje autorów współczesnych, którzy podpiszą licencję i wyrażą zgodę na udostępnianie swych publikacji w Internecie. Obecnie w zasobach PBC znajduje się ponad 24 000 obiektów cyfrowych, a kolekcja „Materiały naukowe i dydaktyczne” liczy ponad 300 pozycji. Od kilku lat przy Bibliotece UR działa ponadto Repozytorium, będące cyfrowym archiwum rejestrującym dorobek naukowy i dydaktyczny środowiska akademickiego UR. Na koniec 2022 r. znajdowało się w nim prawie 8 000 publikacji.

W Bibliotece UR, a także w bibliotekach wydziałowych i instytutowych zatrudnionych jest obecnie 59 osób. Jest to wykwalifikowana kadra - 86% pracowników posiada wyższe wykształcenie, z czego 68% posiada kwalifikacje z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej zdobyte za studiach kierunkowych lub podyplomowych. Pracownicy Biblioteki UR cały czas podwyższają swoje umiejętności uczestnicząc w szkoleniach, kursach i konferencjach naukowych, publikując artykuły naukowe, a także odbywając staże zawodowe w bibliotekach polskich i zagranicznych.

Zasoby biblioteczne z zakresu turystyki i rekreacji

Księgozbiór z zakresu turystyki i rekreacji udostępniany jest prezencyjnie w Czytelni Matematyczno-Przyrodniczej oraz Czytelni Czasopism Naukowych, a także w ramach wypożyczeń miejscowych i międzybibliotecznych.

Tab. 5.3 Księgozbiór z zakresu turystyki i rekreacji

Turystyka i Rekreacja	Książki tradycyjne	INTEGRO - 7 201
	Książki elektroniczne	WBN: ScienceDirect – 4; Springer – 393, EBSCO -1 032, Ibuk Libra - 23
	Czasopisma tradycyjne	INTEGRO - 71
	Czasopisma elektroniczne	WBN: ScienceDirect – 19; Springer – 23; Wiley - 21 EBSCO – 40 JSTOR – 1

Liczba **książek tradycyjnych** z zakresu turystyki i rekreacji będących w zasobach Biblioteki UR wynosi obecnie **ok. 7 200 tytułów** (<https://opac.ur.edu.pl/integro/catalog>). Dzięki platformom: Springer, Science Direct, EBSCO, Wiley Online Library, JSTOR użytkownicy Biblioteki UR mogą korzystać z **około 1 450 tytułów e-booków** oraz mają dostęp do ponad **100 tytułów czasopism elektronicznych** z zakresu turystyki i rekreacji <https://bur.ur.edu.pl/bazy-danych>. Oprócz ww. źródeł, Biblioteka UR posiada również dostęp do e-booków i czasopism w języku polskim dotyczących turystyki i rekreacji na platformie Ibuk Libra (<https://libra.ibuk.pl/>).

Wszystkie zasoby elektroniczne dostępne są w całej sieci komputerowej UR, a co za tym idzie na wszystkich komputerach przeznaczonych dla czytelników w Bibliotece UR. Dla zweryfikowanych użytkowników możliwy jest również zdalny dostęp z komputerów spoza sieci poprzez serwer proxy.

Biblioteka Uniwersytetu Rzeszowskiego prenumeruje ponadto **71 tytułów polskich czasopism tradycyjnych** z zakresu turystyki i rekreacji, które udostępniane są w Czytelni Czasopism Naukowych. Szczegółowy wykaz pozycji książkowych i czasopism znajduje się w Załączniku 5.2 i załączniku 5.3.

5.7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej określa wdrożona w 2017 roku Procedura monitorowania i przeglądu zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej w Uniwersytecie Rzeszowskim, która została zmodyfikowana w lutym 2020 roku, na potrzeby dostosowania do nowej struktury organizacyjnej Uczelni. Określa ona tryb postępowania związanego z przeprowadzaniem oceny dostosowania bazy dydaktycznej do potrzeb procesu kształcenia oraz wsparcia prowadzonych przez studentów badań i dotyczy monitorowania stanu użytkowania wszystkich pomieszczeń wykorzystywanych w procesie dydaktycznym jak również zasobów bibliotecznych. Procedura udostępniona jest w: [Infrastruktura dydaktyczna i naukowa – Uniwersytet Rzeszowski](#). Stan bazy dydaktycznej monitorowany jest na bieżąco przez nauczycieli prowadzących zajęcia i pracowników obsługi, którzy zgłaszają bezpośrednio do Dyrektora Instytutu, lub za pośrednictwem kierownika kierunku zapotrzebowanie na pomoce dydaktyczne oraz inne środki wymagane do realizacji zajęć, jak również konieczność przeprowadzenia niezbędnych napraw lub remontów. Za właściwy stan budynku odpowiada administrator budynku. Studenci na bieżąco mogą zgłaszać swoje potrzeby bezpośrednio u prowadzących zajęcia dydaktyczne bądź w trakcie spotkań z opiekunami roczników. Okresowej oceny bazy dydaktycznej dokonuje powołany w tym celu przez Dziekana zespół, w skład którego wchodzi również przedstawiciel Samorządu Studentów [Zespoły ds. oceny infrastruktury – Uniwersytet Rzeszowski](#). Celem procedury monitorowania i przeglądu infrastruktury dydaktycznej i naukowej jest zapewnienie prawidłowego stanu zasobów materialnych służących do realizacji procesu kształcenia oraz wspierania badań naukowych, w kontekście zapewnienia realizacji efektów uczenia się. Ocenie podlega m.in. wyposażenie sal dydaktycznych, zasoby biblioteki, dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, modernizacja infrastruktury. Społeczność akademicka może również zgłaszać propozycje zakupu książek do czytelni bądź biblioteki. Szczegółowe informacje zamieszczone są na stronie: <https://bur.ur.edu.pl/zaproponuj-do-zbiorow>. Ponadto, studenci w ramach *studenckiej ankiety oceny warunków studiowania* mieli możliwość dokonania oceny budynków UR, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne. Raport z wyników badań udostępniony został na stronie UR pod adresem: https://www.ur.edu.pl/files/ur/import/private/38/Badanie-jakosci/Badanie-jakosci-2021_2022/Raport-Ocena-budynkow-UR-2022.pdf

5.8. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Proces kształcenia odbywa się z wykorzystaniem infrastruktury pozwalającej na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Programowe praktyki zawodowe odbywają się w instytucjach z obszaru turystyki i rekreacji, z uwzględnieniem opiekunów w pełni wykwalifikowanych i odpowiednim stażem zawodowym. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa spełnia reguły i wymagania zawarte w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Na kierunku turystyka i rekreacja proces kształcenia, na I i II stopniu, odbywa się z wykorzystaniem infrastruktury własnej oraz z poza uczelni, co pozwala na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa opisana w kryterium 5 służy również przygotowaniu absolwenta opisywanego kierunku. Baza zewnętrzna, na którą nie mamy wpływu, jest kontrolowana tylko podczas podpisywania porozumień z instytucjami, które w naszej ocenie, spełniają wymagania zapewniające osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia.

Zajęcia teoretyczne przewidziane programem studiów realizowane są w salach dydaktycznych dostosowanych do liczby studentów i wyposażonych w sprzęt multimedialny oraz pomoce dydaktyczne.

Z kolei zajęcia wykorzystujące technologie informatyczne: *Technologia informacyjna*, Podstawy statystyki (I stopień), *Informatyka w turystyce i rekreacji*, *Metodologia badań naukowych z elementami statystyki* (II stopień) realizowane są w dwóch Pracowniach Technologii Informacyjnych (sala 08, sala

09 ul. Cicha 2a). Każda z pracowni wyposażona jest w 19 stanowisk komputerowych. Podstawowe oprogramowanie to system operacyjny Windows 10, klasyczna wersja pakietu MS Office 2019, pakiet Statistica. Studenci logują się za pomocą indywidualnych kont mobilnych w wewnętrznej domenie Instytutu, co zapewnia bezpieczny dostęp do danych. Równoległe z wersją klasyczną oprogramowania tzw. "dla pulpitu", od 2013 roku, każdy student dysponuje dostępem do usługi Microsoft 365 dla UR w wersji online. Usługa w ramach subskrypcji Microsoft 365 A3 for Faculty zapewnia możliwość korzystania z ponad 20 aplikacji (m.in. poczty klasy biznesowej Outlook, przestrzeni dyskowej OneDrive, Teams, Forms, Word, Excel, PowerPoint, Sway, Planner, ToDo, SharePoint). Działające w trybie online w/w aplikacje pozwalają na nieograniczony miejscem i czasem dostęp (również z urządzeń mobilnych) do informacji, udostępnionych materiałów dydaktycznych, kontakt z wykładowcą oraz kontynuowania prowadzonych badań naukowych poza terenem uczelni.

Przedmioty praktyczne objęte programem studiów są (mogą być realizowane przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych) realizowane w obiektach z odpowiednią infrastrukturą sportową do której należą (np. wychowanie fizyczne, animacja czasu wolnego – I stopień, czy rekreacyjne formy wychowania fizycznego, animacja w turystyce i rekreacji, rekreacja ruchowa seniora – II stopień:

- 200 metrowa okrężna 6 torowa bieżnia o nawierzchni MONDO z nachylenymi łukami oraz trybunami – UCLA ul. Cicha
- 60 metrowa prosta, 8 torowa bieżnia o nawierzchni MONDO – UCLA ul. Cicha
- Rozbieg do skoku o tyczce o nawierzchni MONDO – UCLA ul. Cicha
- Skocznia do skoku w dal i trójskoku o nawierzchni MONDO – UCLA ul. Cicha
- Rzutnia do pchnięcia kulą o nawierzchni MONDO – UCLA ul. Cicha
- Rzutnia do oszczepu (do ćwiczeń techniki) o nawierzchni MONDO – UCLA ul. Cicha
- Kompletnie wyposażenie w lekkoatletyczny sprzęt treningowy i wyczynowy wraz z zestawami mobilnymi do transportu urządzeń LA – UCLA ul. Cicha
- Bieżnia rozgrzewkowa 120 metrowa ze skocznia do skoku w dal o nawierzchni MONDO – UCLA ul. Cicha
- 1 główne boisko do piłki siatkowej – ul. Zelwerowicza 8c (Zalesie budynek D12)
- 3 treningowe boiska do piłki siatkowej – ul. Zelwerowicza 8c (Zalesie budynek D12)
- 1 boisko do koszykówki – ul. Zelwerowicza 8c (Zalesie budynek D12)
- 1 boisko do piłki ręcznej – ul. Zelwerowicza 8c (Zalesie budynek D12)
- 1 boisko do tenisa – ul. Zelwerowicza 8c (Zalesie budynek D12)
- 6 boisk do badmintonu – ul. Zelwerowicza 8c (Zalesie budynek D12)
- 1 boisko do futsalu – ul. Zelwerowicza 8c (Zalesie budynek D12)
- 1 boisko pełnowymiarowe do piłki nożnej (trawiaste)
- 2 siłownie - UCLA ul. Cicha, KU AZS Cicha 2a
- sala gimnastyczna - Kasprowicza 1
- sala fitness/gimnastyka korekcyjna – ul. Cicha 2a
- pływalnia – ul. Jałowego 23

Wszystkie wyżej wymienione obiekty są wyposażone w przybory niezbędne do realizacji zajęć praktycznych i osiągnięcia efektów uczenia się.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

6.1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływ na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych

Instytut Nauk o Kulturze Fizycznej KMN UR prowadzi stałą współpracę z szeroką grupą interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców. Współpraca ta jest konsekwencją decyzji podjętych wcześniej, przed reformą strukturalną Uniwersytetu Rzeszowskiego. W 2019 roku Uniwersytet jako uczelnia akademicka, przeszedł gruntowną reformę struktury organizacyjnej, dostosowaną do obowiązującego podziału dziedzin i dyscyplin naukowych. W miejsce wydziałów powołano kolegia, a w nich instytuty odpowiadające obecnemu podziałowi dyscyplin naukowych. Dawny Wydział Wychowania Fizycznego stał się Instytutem Nauk o Kulturze Fizycznej w Kolegium Nauk Medycznych. W związku z powyższym, działalność dydaktyczna Instytutu, w tym prowadzenie kierunku kształcenia turystyka i rekreacja, regulowana jest na poziomie Kolegium. Wewnątrz System Zapewnienia Jakości Kształcenia KMN UR określa m.in. Procedurę współpracy z otoczeniem zewnętrznym (interesariuszami zewnętrznymi) (Załącznik 6.1).

Podstawę prawną tej procedury stanowią:

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r., poz. 574 z późn. zm.);
- Uchwała nr 413/02/2019 Senatu UR z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących projektowania programów studiów wyższych w Uniwersytecie Rzeszowskim, z późn. zm. (Załącznik 6.2).
- Zarządzenie nr 83/2019 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie szczegółowych zadań Wewnętrznego Systemu Zapewnienia jakości Kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim, z późn. zm. (Załączniki 6.3)

Na poziomie Kolegium funkcjonuje Rada Interesariuszy Zewnętrznych, na poziomie Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej – Instytutowa Rada Interesariuszy. Obecnie Instytut w Kolegialnej Radzie reprezentuje trzech interesariuszy. Lista interesariuszy zewnętrznych na kierunku turystyki i rekreacji w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej (Załącznik 6.4), obejmuje aktualnie 14 podmiotów, w tym:

1. Instytucje edukacyjne (1)
2. Podmioty gospodarcze (8)
3. Instytucje kultury (1)
4. Stowarzyszenia (4)

Zgodnie z obowiązującą procedurą, współpraca ta jest sformalizowana w postaci podpisanych umów, porozumień (przykładowe porozumienie – Załącznik 6.5) i listów intencyjnych. Kontakty z interesariuszami realizowane są głównie w postaci spotkań i konsultacji oraz ankiet.

Głównymi obszarami współpracy z interesariuszami są:

1. Systematyczne pozyskiwanie informacji względem oczekiwanych kompetencji absolwentów na rynku pracy.
2. Konsultowania programu i efektów uczenia się.
3. Podnoszenia wiedzy i umiejętności studentów, oraz kadry dydaktycznej, poprzez udział w wykładach otwartych, szkoleniach, projektach badawczych.
4. Prowadzenie praktyk zawodowych i staży.

Dodatkowo współpraca realizowana jest w postaci:

1. Udział w programie staży organizowanych przez Uczelnię (przyjęcie na staż studentów).

2. Organizacja warsztatów „Jak zarządzać firmą turystyczną i produktem turystycznym”, „Jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej?”, „Jak stworzyć profesjonalne CV”, „Business Intelligence”.
3. Organizacja spotkań dla studentów.
4. Organizacja spotkań z kołami naukowymi studentów kierunku turystyka i rekreacja.
5. Udział i wsparcie w Uniwersyteckich Targach pracy, współpraca z Biurem Karier UR."
6. Realizacja cyklicznej współpracy w ramach funkcjonowania Programu Nowoczesne Zarządzanie Biznesem. Oferta edukacyjna Programu obejmuje tematykę wykładów i szkoleń podnoszących kompetencje studenta na rynku pracy.
7. Organizacja przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości warsztatów oraz Sektorową Radę ds. Kompetencji Nowoczesnych Usług Biznesowych, dotyczących charakterystyki i wymagań sektora nowoczesnych usług biznesowych w Polsce jako miejsca pracy, na przykładzie IBM, Google, HP.
8. Organizacja spotkań z podróżnikami w formie pokazów i wykładów otwartych:
 - Spotkanie podróżnicze 14.12.2022 z Panią Małgorzatą Różą - podróżowanie po świecie jako student. Z Panem Jakubem Mączką - trekking wokół Mount Blanc oraz z Panem Michałem Maruszakiem o historii podróży po Iraku.
 - Spotkanie podróżnicze 12.12.2019 z Panią Anetą Cap i Piotrem Krzeczkiem – relacja z podróży po Mongolii, Kamil Sznajder – o motywach podróżowania, Karolina Sabat - Magiczna Islandia.
 - Spotkanie podróżnicze 06.12.2018 z panem Pawłem Pabianem - w 80 gór dookoła Polski, Karolem Gutem - Autostopem do Mongolii. Członkowie SKN Podróżników - relacja z wyprawy na Islandię.

6.2. Monitorowanie, ocena i doskonalenie form współpracy

W Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej KMN UR podjęto szereg działań, aby współpracy tej nadać jak najszerszy wymiar. Sugestie interesariuszy realizowano m.in. w następujący sposób:

Programy studiów na kierunku kształcenia: Turystyka i rekreacja (cykle kształcenia od 2019-2020/2025, konsultowane były na nieformalnych spotkaniach z interesariuszami).

Na Uniwersytecie Rzeszowskim w dniu 12 maja 2022 r. została przegłosowana uchwała nr 05/05/2022 Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego w sprawie przyjęcia Księgi procedur w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Zgodnie z ww. uchwałą zostały podpisane nowe umowy z interesariuszami zewnętrznymi (załącznik 6.6).

Na wniosek interesariuszy wprowadzono zmiany w planach studiów:

- W planie studiów w roku akademickim 2019/2020 na studiach I stopnia na module rekreacja ruchowa usunięto przedmiot Podstawy diagnozowania sprawności fizycznej i aktywności ruchowej i wprowadzono przedmiot Management imprez rekreacyjnych i sportowych oraz zwiększono liczbę godzin dydaktycznych z 15 na 20.
- W planie studiów w roku akademickim 2021/2022 na studiach II stopnia w przedmiotach kierunkowych wprowadzono dwa nowe przedmioty: Turystyka seniora (5 godz. wykładów i 10 godz. ćwiczeń) oraz Rekreacja ruchowa seniora (5 godz. wykładów i 10 godz. ćwiczeń).
- W planie studiów w roku akademickim 2021/2022 na studiach I stopnia w przedmiotach kierunkowych w celu powiązania z nauką przedmiotu Rekreacyjne formy wychowania fizycznego, wprowadzono zmianę nazwy na Wychowanie fizyczne.
- Zgodnie z sugestią interesariuszy zwiększono ofertę aktywności ruchowej dla osób z niepełnosprawnościami, czego efektem jest stała współpraca pracowników i studentów Instytutu (wolontariat) z Pełnomocnikiem Rektora UR ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Dużym sukcesem w tym zakresie była realizacja projektu „Akademicki Sport Integracyjny”, gdzie w cyklu imprez: konferencji „Sport jest jeden”, prelekcjach, warsztatach, zawodach sportowych wzięło udział blisko 300 osób (Zał. film 6);

- Zgodnie z sugestią studentów kierunku turystyki i rekreacji dotyczącą przedmiotu Podstawy marketingu w planie studiów w roku akademickim 2019/2020 zwiększono liczbę godzin z 30 godzin (15 wykładów i 15 godz. ćwiczeń) w planie studiów w roku akademickim 2017/2020 na 45 godz. (15 godz. wykładów i 30 godz. ćwiczeń)

Niemniej istotnymi obszarami współpracy są projekty realizowane razem lub dla interesariuszy lub otoczenia społeczno-gospodarczego, m.in.:

- Projekt „Narty dzieciom” - aktywny wypoczynek na stoku dla dzieci, impreza z kilkunastoletnią tradycją, organizowana przez firmę Idea Nowa we współpracy z Instytutem Nauk o Kulturze Fizycznej (załącznik 7);
- Projekt „Mini Olimpiada Przedszkolaka” - kilkuletni projekt promocji aktywności fizycznej i rozwoju umiejętności interpersonalnych oraz społecznych wśród przedszkolaków, realizowany przez Instytut wraz z Fundacją Rozwoju Umiejętności Społecznych FRUMIS i Stowarzyszenia Przedszkoli Przyszłości (załącznik 8);
- Prowadzenie wraz ze Stowarzyszeniem Instruktorów i Trenerów Żeglarstwa HALS corocznych, certyfikowanych szkoleń dla studentów Instytutu z zakresu żeglarstwa, zakończonych zdobyciem certyfikatu „Załogant” (certyfikat wstępnych umiejętności żeglarskich na wodach śródlądowych) (załącznik 9).

W nowej strukturze uczelni do kompetencji zespołu programowego kierunku studiów należy inicjowanie działań dotyczących współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na potrzeby prawidłowej realizacji procesu kształcenia oraz jego oceny. Dzięki efektywnej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi zostały stworzone warunki do rozwoju kompetencji pożądaných na rynku pracy, poprzez współpracę z obiektami hotelowymi, biurami podróży i stowarzyszeniami.

Ponadto ważnym sposobem weryfikacji programów kształcenia są konsultacje prowadzone przez koordynatorów praktyk programowych w trakcie kontroli prawidłowości ich realizacji przez studentów. W bezpośrednim kontakcie z opiekunami praktykantów pozyskiwane są dane dotyczące przygotowania studentów do świadczenia pracy i kompetencji, których oczekują przedsiębiorcy.

Opiniowane są programy studiów w zakresie zgodności koncepcji, celów kształcenia i efektów uczenia się z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy. Na terenie podmiotów współpracujących wyznaczone do opieki nad praktykantami są kadry posiadające odpowiednie kwalifikacje oraz doświadczenie zawodowe. Prowadzone jest współdziałanie z Kolegium w zakresie monitorowania karier zawodowych absolwentów, poprzez udzielanie informacji na temat ich zatrudnienia przez podmioty. Podmioty współpracujące umożliwiają przeprowadzanie zajęć praktycznych na terenie zakładu.

Ponadto, w Kolegium organizowane są spotkania otwarte studentów oraz kadry naukowo-dydaktycznej z zaproszonymi przedsiębiorcami i przedstawicielami lokalnych instytucji, spotkania z praktykami na uczelni. Ocena zgodności programów nauczania z oczekiwaniami przedsiębiorców jest także realizowana poprzez konsultacje prowadzone z przedstawicielami firm w ramach współpracy o charakterze eksperckim, doradczym i badawczym. Współpraca INoKF i KNM z otoczeniem społeczno-gospodarczym stanowi jeden z fundamentalnych celów tej działalności. Aby współpraca ta była efektywna wymaga aktywności z obu stron. W Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej KMN UR zapewnia to odpowiedni i przemyślany dobór zaangażowanych interesariuszy zewnętrznych. Pozwala to, w szerokiej perspektywie, na prawidłowe planowanie obecnych i przyszłych działań, których celem jest utrzymanie wysokiej jakości kształcenia studentów.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku.

Stopień umiędzynarodowienia procesu kształcenia Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej na kierunku Turystyka i Rekreacja przebiega dwutorowo, obejmując grupę studentów studiów I- i II-stopnia studiów stacjonarnych oraz kadre dydaktyczno-naukową.

Do głównych działań należą:

- 1) Nauka języka obcego przez studentów, wynikająca z programu kształcenia,
- 2) Doskonalenie języka obcego przez nauczycieli akademickich,
- 3) Programy mobilności studentów i kadry składającej się z pracowników Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej w celach dydaktycznych i naukowych,
- 4) Organizacja międzynarodowych konferencji oraz spotkań naukowych.

Powyższe działania wynikają ze Strategii Rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego na lata 2013-2020 oraz 2021-2030. Strategia ta kładzie nacisk szczególnie na wzrost międzynarodowej mobilności kadry badawczej oraz rozwój umiędzynarodowienia badań naukowych, zwiększenie stopnia umiędzynarodowienia studiów poprzez progres oferty kształcenia w języku angielskim czy pozyskiwanie zagranicznych wykładowców do kształcenia naszych studentów.

Uniwersytet Rzeszowski po raz pierwszy trafił na listę QS World University Ranking by Subject. QS World University Ranking by Subject to ranking uczelni z całego świata według dyscyplin. Rankingi opracowywane są co roku, aby pomóc przyszłym studentom zidentyfikować wiodące uniwersytety w danej dyscyplinie. W opublikowanym rankingu najlepszych uczelni na świecie UR znajduje się w przedziale 1201-1400, co plasuje nas na 21 miejscu wśród polskich uczelni. Lokata potwierdza, że naukowa współpraca międzynarodowa Uczelni z instytucjami edukacyjnymi zarówno z Europy Zachodniej, jak i Wschodniej przynosi efekty. Również Uniwersytet Rzeszowski 11 maja 2022 r. otrzymał od Komisji Europejskiej prestiżowe logo „HR Excellence in Research”. Studenci kierunku Turystyka i rekreacja mają możliwość uczestniczenia w wydarzeniach o charakterze międzynarodowym tj. międzynarodowe studenckie konferencje naukowe czy seminaria. Mają także możliwość uczestniczenia w wyjazdach w ramach programu ERASMUS+, a także ze środków uczelni (granty dla kół naukowych oraz fundusz JM Rektora). Strategia umiędzynarodowienia zakłada, że absolwenci będą przygotowani do pracy w zespołach międzynarodowych, a znajomość języka obcego głównie angielskiego będzie u nich na wysokim poziomie. Rozwój i doskonalenie takich umiejętności wspierane są przez proces umiędzynarodowienia kształcenia w Instytucie. Umiędzynarodowienie kształcenia na kierunku przejawia się włączeniem studentów oraz kadry naukowo-dydaktycznej w międzynarodową wymianę akademicką w ramach dostępnych programów stypendialnych i szkoleniowych. Takie podejście umożliwia przepływ najnowszej wiedzy, zdobywanie doświadczeń, wspierając tym samym doskonalenie badań naukowych oraz podnosząc poziom merytoryczny oferty dydaktycznej.

7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

W ofercie kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej Uniwersytetu Rzeszowskiego studenci mają możliwość wyboru języka obcego, takie jak: język angielski, rosyjski, hiszpański. Zamierzonym efektem kształcenia jest posiadanie umiejętności językowych na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (dla 3 lat studiów licencjackich oraz 2 lat studiów uzupełniających magisterskich). Zajęcia prowadzone są przez wykwalifikowaną kadre lektorską ze Studium Języków Obcych (SJO) Uniwersytetu Rzeszowskiego. Od cyklu kształcenia 2020-2025 nauka języka obcego podzielona została na dwie części: ogólną i

specjalistyczną. Przez pierwsze dwa semestry, student uczy się języka obcego ogólnego, kończąc naukę zaliczeniem z oceną. Od semestru 3 do 6 student podejmuje naukę języka obcego specjalistycznego związanego kierunkiem Turystyka i Rekreacja, zakończonego egzaminem. Podczas zajęć z języka obcego student kierunku Turystyka i Rekreacja poznaje nazewnictwo oraz terminologię związaną z kierunkiem. Tak przygotowany program nauczania języka obcego przygotowuje studentów zarówno w zakresie teoretycznego, jak i praktycznego wykorzystania języka w zakresie turystyki. Poza tym umiędzynarodowianiu programu służą takie przedmioty jak na przykład praca ze studentami Erasmus + podczas grupowych zajęć teoretycznych jak i praktycznych.

Studenci zobowiązani są do korzystania z dostępnych w sieci Uniwersytetu Rzeszowskiego anglojęzycznych baz danych zawierających piśmiennictwo z realizowanego tematu badań wykorzystywanych w pracach dyplomowych na poziomie studiów licencjackich jak i magisterskich. Ponadto wyniki badań przedstawiane są przez studentów podczas krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych. Takim przykładem była konferencja naukowa zorganizowana w 2022 roku w ramach Tygodnia Nauki i Sportu w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej. W sześciu panelach tematycznych wyniki swoich prac zaprezentowali studenci i doktoranci z Polski, Ukrainy oraz Słowacji. W sumie zaprezentowano ponad 100 referatów, a w całej konferencji wzięło udział (czynny i bierny) ponad 400 osób. W uznaniu wysokiej jakości prac, prowadzący panele tematyczne nagrodzili indywidualnym wyróżnieniem kilkanaście wystąpień. Dodatkowo przegląd baz piśmiennictwa naukowego, analiza wyników badań i publikacji, planowanie, prowadzenie, opracowanie i prezentacja wyników swoich badań na konferencjach, jak również przygotowanie publikacji do czasopism naukowych wspomaga trening języka obcego oraz rozwój umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

Dla studentów przyjeżdżających do Uniwersytetu Rzeszowskiego w ramach programu Erasmus+, którzy zdecydowaliby się wybrać kierunek Turystyka i Rekreacja, przygotowano bogatą ofertę przedmiotów w języku angielskim. Oferta ta aktualnie obejmuje 16 przedmiotów (Information Technology, Health promotion, Food and supplementation technology, Sport psychology, First Aid, Martial Arts, Recreational disciplines of choice, Team Sports, Animation of free time, Physical Fitness Diagnostics, Movement Games and Activities) i jest stale poszerzana. Uniwersytet Rzeszowski i SJO oferuje pracownikom przeprowadzającym lub zamierzającym przeprowadzać zajęcia w języku angielskim oraz innym pracownikom zamierzającym uczestniczyć w programie Erasmus + specjalistyczne kursy języka angielskiego. Dodatkowo istnieje również możliwość bezpłatnej nauki języka obcego na platformie eTutor, zawierającej bogaty zbiór materiałów szkoleniowych, testów w zakresie języka obcego podstawowego oraz zaawansowanego.

7.3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny

Kształcenie językowe w systemie 3-letnim na studiach I-stopnia obejmuje odpowiednio dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych 120/75 godzin dydaktycznych z języka angielskiego (10 ECTS) oraz dodatkowy język obcy do wyboru – 80/60 godzin za 4 ECTS. Na studiach II-stopnia studenci uczestniczą w lektoracie języka obcego w wymiarze 60 godzin na studiach stacjonarnych i odpowiednio 36 godz. na st. niestacjonarnych (4 ECTS). Na studiach I stopnia lektorat z języka angielskiego zakończony jest egzaminem.

Celem kształcenia na studiach 3-letnich I-stopnia oraz 2-letnich II-stopnia jest rozwijanie czterech sprawności językowych (rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego, tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych) w ramach kształcenia kompetencji komunikacyjnej na poziomie B2+, wykształcenie kompetencji językowej umożliwiającej komunikację w sytuacjach dnia codziennego jak i posługiwanie się językiem angielskim w podstawowym zakresie do celów zawodowych i naukowych, kształcenie i udoskonalenie poprawności gramatycznej w wypowiedziach ustnych i pisemnych, poszerzenie słownictwa ogólnego i wprowadzenie słownictwa specjalistycznego z zakresu turystyki i rekreacji. Przez IV semestry studiów licencjackich oraz II semestry studiów uzupełniających magisterskich student przechodzi płynnie przez materiał od ogólnego do specjalistycznego. Początkowo student poznaje ogólne słownictwo potrzebne do komunikacji międzyludzkiej, pojęcia związane z poszczególnymi przedmiotami realizowanymi w ramach studiów na kierunku Turystyka i

Rekreacja. Następnie wprowadzane jest specjalistyczne nazewnictwo. W czasie zajęć studenci wykonują również ćwiczenia translacyjne tekstów źródłowych oraz poznają zasady przygotowania wystąpień na forum grupy oraz dowiadują się o możliwości kontynuacji kształcenia w kraju i za granicą. Semestry 1-4 kończą się sprawdzianem pisemnym. Semestr 5 student zalicza poprzez przygotowanie projektu indywidualnego (omówienie artykułu o tematyce sportowej/ tłumaczenie tekstu specjalistycznego związanego z turystyką i rekreacją).

Ponadto studenci mają możliwość przystąpienia do egzaminu certyfikatowego poświadczającego stopień znajomości języka obcego na określonym poziomie biegłości językowej. SJO przeprowadza odpłatne egzaminy TELC, TOLES, Goethe Test-Pro, DaF, CILS. Ich częstotliwość i liczba uzależnione są od zainteresowania studentów, które kadra prowadząca zajęcia na kierunku stara się kształtować. Dodatkowo Program Erasmus+ oferuje studentom testy biegłości językowej i kursy językowe on-line, czyli OLS (Online Linguistic Support) tzn. narzędzie oceny kompetencji językowych i doskonalenia znajomości języków obcych dla uczestników mobilności długoterminowej w programie Erasmus+. OLS jest obowiązkowy dla studentów, dla których językiem wykładowym (studia)/roboczym (praktyki) jest: angielski, czeski, duński, francuski, grecki, hiszpański, niderlandzki, niemiecki, portugalski, szwedzki i włoski bułgarski, chorwacki, fiński, rumuński, słowacki, węgierski. Studenci około miesiąc przed wyjazdem za granicę są zobowiązani wypełnić test językowy on-line oraz na zakończenie pobytu w instytucji partnerskiej. Studentom przydzielona zostaje również licencja na kurs on-line.

7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry

Mobilność studentów i pracowników pozostaje w zakresie kompetencji Działu Kształcenia - Sekcji Wymiany Akademickiej i Studentów Zagranicznych, działającej w Uniwersytecie Rzeszowskim. Dodatkowo, każdy kierunek posiada Koordynatora kierunkowego programu Erasmus+, który we współpracy z administracją dba o kontakt z uczelniami zagranicznymi, sprawny przebieg organizacji wyjazdu do kraju docelowego i przyjazdu studentów z krajów partnerskich. Uniwersytet Rzeszowski otrzymał od Komisji Europejskiej Kartę Erasmusa dla Szkolnictwa Wyższego - ECHE (Erasmus Charter for Higher Education) na okres 2014-2020, a następnie 2021-2027, która uprawnia naszą Uczelnię do udziału w programie Erasmus+. Program wszedł w życie 1 stycznia 2014 roku, wspierając edukację, szkolenia, inicjatywy młodzieżowe oraz sportowe w całej Europie. w programie Erasmus+ studenci Uniwersytetu Rzeszowskiego mogą ubiegać się o dwa rodzaje wyjazdów: wyjazd na studia semestralne lub roczne do zagranicznej uczelni współpracującej z Uniwersytetem Rzeszowskim oraz wyjazd na praktykę do zagranicznej instytucji. Studia w uczelni partnerskiej mogą trwać od 1 do 2 semestrów. Czas studiów za granicą stanowi integralną część programu studiów w uczelni macierzystej, która to, zobowiązuje się uznać studia za granicą (włącznie z egzaminami i innymi formami zaliczeń) za okres zastępujący porównywalny okres studiów w uczelni macierzystej. Warunkiem uczestniczenia w studiach w ramach programu Erasmus+ jest zaliczenie przed wyjazdem wszystkich dotychczasowych przedmiotów. Wyjeżdżając za granicę w ramach programu Erasmus+ student nie może być na urlopie dziekańskim. Praktyka w uczelni partnerskiej trwa od 2 do 12 miesięcy. Praktyki mogą stanowić integralną część szkolenia zawodowego studentów lub wspierać ich wejście na rynek pracy. Przed wyjazdem student musi mieć zaliczone wszystkie dotychczasowe przedmioty i nie może być na urlopie dziekańskim. W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w projekcie pt. „Zagraniczna mobilność studentów niepełnosprawnych oraz znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej”, Uniwersytet Rzeszowski finansuje mobilność studentów niepełnosprawnych wyjeżdżających na studia i praktykę oraz mobilność studentów wyjeżdżających na studia i praktykę posiadających uprawnienia do stypendium socjalnego. Studenci Uniwersytetu Rzeszowskiego mogą wybrać uczelnię spośród 275 uczelni partnerskich, z którymi UR ma podpisane umowy. Raz w roku, przed rozpoczęciem rekrutacji, organizowane jest spotkanie informacyjne z Koordynatorem kierunkowym programu Erasmus+, podczas którego studenci mogą dowiedzieć się o szczegółach wyjazdu oraz możliwych destynacjach. Studenci kierunku fizjoterapia mogą wybrać wśród uczelni m.in. z Czech, Hiszpanii, Litwy, Niemiec, Rumunii, Słowacji, Słowenii oraz Turcji. Jeżeli uczelni/instytucji, która interesuje studenta nie ma na

liście, zawierana jest stosowna umowa umożliwiająca wyjazd. Wyjazdy Studentów w ramach programu Erasmus+ zarówno na praktykę, jak i studia cieszą się dużą popularnością.

W ramach programu Erasmus+ pracownicy Uniwersytetu Rzeszowskiego mogą wyjechać za granicę w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych w uczelniach partnerskich lub w celach szkoleniowych. Wyjazd o charakterze dydaktycznym obejmuje przeprowadzenie min. 8 godzin zajęć dydaktycznych w ciągu 2 do 5 dni roboczych (bez podróży). Na wyjazd o charakterze szkoleniowym mogą pojechać pracownicy Uniwersytetu Rzeszowskiego (nauczyciele akademicki, jak i pracownicy niebędący nauczycielami). Wyjazd powinien odbyć się do instytucji zagranicznej, np. przedsiębiorstwa, organizacji, instytucji edukacyjnych, w tym uczelni, które posiadają Kartę Erasmusa+, w celu doskonalenia umiejętności i kwalifikacji potrzebnych w pracy, wymiany doświadczeń, poszerzania wiedzy w danej dziedzinie (udział w szkoleniu, seminarium, warsztatach z elementami szkolenia, wizyta typu job shadowing itp.). Pracownicy Uniwersytetu Rzeszowskiego mogą wyjechać zarówno do krajów programu (27 państw członkowskich UE, Islandia, Liechtenstein, Norwegia, Serbia, Turcja, Republika Macedonii Północnej) lub krajów partnerskich (Albanii Armenii, Azerbejdżanu, Chin, Gruzji, Kazachstanu, Mołdawii, Rosji, USA, na Ukrainę).

Oprócz wyjazdów w ramach programu Erasmus+ wielu pracowników wyjeżdża na zagraniczne konferencje międzynarodowe i kongresy. Umożliwia to przedstawienie własnych wyników badań na arenie międzynarodowej, nawiązanie nowych kontaktów i współpracy jak również trening w zakresie znajomości i wykorzystania języka obcego. Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej przyznała Uniwersytetowi Rzeszowskiemu środki finansowe w kwocie 689 040 zł na realizację projektu PROM - Międzynarodowa wymiana stypendialna doktorantów i kadry akademickiej. Celem projektu jest wymiana stypendialna adresowana do doktorantów i kadry akademickiej. Program NAWA-PROM realizowany jest w okresie od 1.10.2019 roku do 30.09.2021 roku. Projekt umożliwia finansowanie wyjazdów zagranicznych mających na celu umożliwienie wykonania pomiarów korzystając z unikatowej aparatury, w tym korzystając z dużej infrastruktury badawczej niedostępnej (trudno dostępnej) w Polsce, pozyskanie materiałów do pracy doktorskiej/artykułu naukowego, aktywny udział w konferencji zagranicznej (w tym np. udział w sesji posterowej i flash talk). Program PROM umożliwia doskonalenie kompetencji doktorantów i kadry akademickiej z Polski i zagranicy, w tym pochodzących spoza UE, poprzez międzynarodową wymianę stypendialną. NAWA finansuje wybrane projekty uczelni oraz jednostek naukowych prowadzących kształcenie oferujące stypendia na pokrycie kosztów związanych z uczestnictwem doktorantów i kadry akademickiej w krótkich formach kształcenia (trwających od 5 do 30 dni) o międzynarodowym charakterze. Do krótkich form kształcenia zalicza się: prowadzenie zajęć dydaktycznych, udział w konferencjach, szkołach letnich/zimowych, kursach, warsztatach, stażach i wizytach studyjnych. Stypendia mogą być również przeznaczone na pobyt związany z pozyskiwaniem materiałów do pracy dydaktycznej lub naukowej, nabyciem umiejętności obsługi unikatowej aparatury badawczej lub zwiększeniem umiejętności związanych z przygotowaniem międzynarodowych wniosków grantowych. W załączniku lista osób uczestniczących w ramach programu Erasmus+ (Załącznik 7.1)

7.5. Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację

Opisany powyżej proces umiędzynarodowienia procesu kształcenia pozostaje pod kontrolą Działu Jakości i Akredytacji, Działu Kształcenia - Sekcji Wymiany Akademickiej i Studentów Zagranicznych oraz Działu Nauki i Projektów. Sprawozdawczość dotycząca programu kształcenia prowadzona jest poprzez coroczny formularz oceny kierunku. Mobilność studentów oraz kadry monitorowana jest przez Sekcję Wymiany Akademickiej i Studentów Zagranicznych. Sekcja ta m.in. prowadzi statystyki wyjazdów i przyjazdów kadry oraz studentów, nawiązuje umowy bilateralne, koordynuje program Erasmus+. Dział Nauki i Projektów odpowiada m.in. za program NAWA-PROM umożliwiający Międzynarodową wymianę stypendialną doktorantów i kadry akademickiej (opisaną w części dotyczącej mobilności studentów oraz kadry). Wszystkie ww. elementy są ściśle zespolone z praktycznym przygotowaniem do przyszłej pracy zawodowej w branży turystycznej, co w naszej opinii powoduje naturalne

umiędzynarodowianie kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja Uniwersytetu Rzeszowskiego. Proces ten z każdym rokiem jest coraz szerszy i bardziej powszechny na kierunku, co widać m.in. w coraz częstszym udziale studentów w publikacjach naukowych, czy coraz szerszym zasięgu konferencji studenckiej w ramach Tygodnia Nauki i Sportu (w 2022 roku ponad 400 uczestników).

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1. Dostosowanie systemu wsparcia dla potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

Władze Uniwersytetu Rzeszowskiego i KNM oferują różnorodne formy opieki i wsparcia w procesie uczenia się, jak również stwarzają warunki do wszechstronnego rozwoju związanego z pracą naukową, aktywnością sportową i artystyczną, oraz rozwojem kompetencji społecznych. W pomoc studentom zaangażowana jest cała społeczność akademicka, a pomocy udzielają im sami studenci, pracownicy administracyjni, nauczyciele akademicki oraz powołane do tego odpowiednie jednostki. Szczególną uwagę zwraca się na potrzeby studentów:

- A. z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- B. mających trudną sytuację materialną,
- C. wymagających długotrwałego leczenia,
- D. studiujących równolegle na dwóch kierunkach, odbywających część studiów w uczelni krajowej lub zagranicznej, biorących udział w zawodach sportowych na poziomie krajowym lub międzynarodowym,
- E. mieszkających w znacznej odległości od budynków UR w których realizowany jest proces dydaktyczny.

Ad. A

Na rzecz studentów z niepełnosprawnością i osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi działa Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych (BON). Jest to jednostka organizacyjna Uniwersytetu Rzeszowskiego, która od 11 lat pełni rolę koordynatora i w zdecydowanej większości organizatora działań podejmowanych w Uczelni na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami. Nadrzędnym celem tych działań, zgodnie z obowiązującymi przepisami, jest realizacja zadań związanych z zapewnieniem osobom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej oraz szeroko rozumiana integracja w społeczności akademickiej. Na indywidualny wniosek studenta, BON rejestruje go do grona osób, które mogą być objęte wsparciem finansowym w postaci stypendium i dydaktycznym, które umożliwi sprawne prowadzenie zajęć dla osób mających trudności z poruszaniem się i dysfunkcją wzroku lub słuchu.

W ostatnich latach udało się zrealizować większość zaplanowanych zadań przez BON, które realizowane były między innymi poprzez:

- **likwidację barier architektonicznych**, uniemożliwiających sprawne funkcjonowanie osób z dysfunkcjami ruchowymi, np.:

- udostępnienie transporterów schodowych (schodołazów), umożliwiających poruszanie się pomiędzy piętrami budynków osobom korzystającym z wózków inwalidzkich,
- przystosowanie toalet do potrzeb osób z niepełnosprawnością,
- montaż oznakowań w budynkach UR, drukowanych w alfabecie Braille'a, dla osób niewidomych i niedowidzących, montaż znaczników schodowych,

- **organizację transportu pomiędzy budynkami UR** dla osób z dysfunkcją narządu ruchu,

- **zapewnienie osobistych asystentów** dla osób niedowidzących, niewidomych oraz niesamodzielnych, ze znaczną niepełnosprawnością ruchową,

- **zapewnienie tłumaczy języka migowego** dla studentów słabosłyszących i niesłyszących (BON UR pomaga również osobom, które dopiero rozpoczną naukę w Uniwersytecie Rzeszowskim. Kandydaci, podobnie jak już studiujący, mogą skorzystać z pomocy osobistego asystenta czy tłumacza języka migowego podczas egzaminów wstępnych lub przy dopełnianiu formalności związanych z procesem rekrutacji),

- **organizację konsultacji psychologicznych, logopedycznych i fizjoterapeutycznych** również dla osób nieposiadających orzeczenia o niepełnosprawności,

- **prowadzenie wypożyczalni specjalistycznego sprzętu**, wspomagającego proces uczenia się, gdzie do dyspozycji studentów są:

- programy komputerowe powiększająco-udźwiękawiające tekst (ZoomText)
- systemy wspomagające słyszenie (Oticon Amigo FM)
- specjalne myszki komputerowe (trackball'e) i klawiatury (jednoręczne i brajlowskie)
- notesy mówiące (BraillePen)
- powiększalniki telewizyjne
- lupy elektroniczne
- syntezatory mowy polskiej
- drukarki etykiet brajlowskich
- odtwarzacze audiobooków

- **wypożyczanie sprzętu sportowo-rekreacyjnego**

- sprzęt narciarski
- kije do nordic walking
- kije trekkingowe
- akcesoria do nauki pływania (pasy wypornościowe, kamizelki, płetwy)

- **wyposażanie sal wykładowych w urządzenia wspomagające proces dydaktyczny** osób z niepełnosprawnością, tj.:

- systemy wspomagające słyszenie (pętle indukcyjne, systemy FM)
- projektory multimedialne i ekrany projekcyjne
- tablice interaktywne

- **organizację specjalistycznych kursów i szkoleń** podnoszących kompetencje studentów:

- kursy językowe (hiszpański, angielski, m.in. przygotowujące do certyfikatów międzynarodowych)
- kursy nauki pływania (różne stopnie zaawansowania)
- kursy komputerowe (przygotowujące do certyfikatu ECDL)
- szkolenia dla studentów, nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami, chcących zostać asystentem osoby z niepełnosprawnością
- warsztaty psychoedukacyjne dla studentów i wolontariuszy
- kursy dotyczące praw pracowniczych i prowadzenia działalności gospodarczej
- kursy języka migowego
- szkolenia kompetencji miękkich (komunikacja interpersonalna, asertywność i wystąpienia publiczne, zarządzanie stresem)

- **organizację obozów szkoleniowo-integracyjnych** dla studentów z niepełnosprawnością i wolontariuszy UR, które odbywają się w przerwach międzysemestralnych, gdzie oprócz aktywizujących zajęć sportowo-rekreacyjnych prowadzone są również liczne warsztaty i szkolenia. Studenci mogą

aktywnie wypocząć przed kolejnym semestrem nauki, a także nawiązać trwałe znajomości i przyjaźnie, co owocuje łatwiejszym funkcjonowaniem w środowisku akademickim. Podczas tych wyjazdów organizowane są również prelekcje ze specjalistami z ratownictwa wodnego (Bieszczadzkie WOPR) i górskiego (Bieszczadzka Grupa GOPR), od kilku lat współpracujących z BON UR.

- **organizację cyklicznych spotkań informacyjno-adaptacyjnych („Dni Adaptacji”)** dla studentów pierwszych roczników, mające na celu zapoznanie nowych studentów z ofertą Uczelni oraz instytucji współpracujących z BON UR, skierowaną do osób niepełnosprawnych,

- **współorganizację konferencji naukowych, warsztatów, przeglądów** dotyczących problemów osób ze specjalnymi potrzebami

- **uczestnictwo studentów i pracowników w konferencjach naukowych, warsztatach, szkoleniach oraz seminariach i webinarach** poruszających tematykę niepełnosprawności.

Informacje dostępne są na stronie: <https://www.ur.edu.pl/student/studenci-z-niepelnosprawnoscia>

Ad. B

Uczelnia zapewnia studentom pomoc materialną w postaci udzielanych stypendiów, tj. stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych. Dodatkową formą wsparcia studenta jest zapomoga przyznawana 2 razy w roku. Jest ona uzależniona od trudnej sytuacji życiowej studenta spowodowanej w szczególności ciężką chorobą studenta lub członka jego najbliższej rodziny, śmiercią najbliższego członka rodziny, urodzenie dziecka, a także w wyniku zdarzenia losowego. <https://www.ur.edu.pl/student/stypendia-zapomogi-kredyty-ubezpieczenia>

Inną formą wsparcia dla studentów są również kredyty studenckie, udzielone zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 574 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie kredytów studenckich (Dz. U. poz. 2468). Szczegółowe informacje udostępnione są na stronie UR pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/student/stypendia-zapomogi-kredyty-ubezpieczenia/kredyty-dla-studentow>

Ad. C, D

Zgodnie z regulaminem studiów, studenci mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów (IOS), w tym indywidualny dobór zajęć, metod i form kształcenia, modyfikację form zaliczeń egzaminów. Indywidualizacja procesu kształcenia przysługuje przede wszystkim studentom, którzy w związku z problemami zdrowotnymi lub studentki w ciąży, które nie mają możliwości uczestniczyć w procesie dydaktycznym, wyróżniającym się i o szczególnych potrzebach. Wniosek o IOS student kieruje do Dziekana na 14 dni przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych w semestrze lub do 14 dni po zaistnieniu przyczyny, która jest podstawą do ubiegania się o IOS zgodnie z Regulaminem studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim, Rozdział 7 § 22 <https://www.ur.edu.pl/student/regulamin-studiow2>

Ad. E

Miejsce w domu studenta przyznaje Komisja ds. Domów Studenta na pisemny wniosek studenta. Pierwszeństwo w przyznaniu miejsca w domu studenckim przysługuje studentom, którym codzienny dojazd do uczelni uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie i którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej. Uniwersytet Rzeszowski dysponuje miejscami w pięciu domach studenckich.

- Dom Studencki "Laura", ul. Cicha 2,
- Dom Studencki "Filon", ul. Cicha 4,
- Dom Studencki "Olimp", ul. Siemieńskiego 17,
- Dom Studencki „Merkury”, ul. Ćwiklińskiej 2 B,
- Dom Studencki "Hilton", ul. Ćwiklińskiej 2 C

8.2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wielopłaszczyznowe, przybiera ono różne formy, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez:

- zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich i pomocy w procesie uczenia się poprzez cotygodniowe dyżury dydaktyczne lub konsultacje (minimum 2 godz. tygodniowo). Podczas pandemii dyżury są realizowane on-line poprzez platformę MS Teams <https://www.ur.edu.pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/student/konsultacje-pracownicze>,
- wyznaczenie pracowników spośród nauczycieli akademickich pełniących różne funkcje m.in.: opiekuna roku; koordynatora praktyki; opiekuna koła naukowego, umożliwiając rozwijanie zainteresowań badawczych studenta pod opieką nauczycieli specjalizujących się w określonej problematyce badawczej; koordynatora kierunkowego Programu Erasmus+.
- możliwość uzyskania pomocy ze strony Dziekana, Prodziekana, Dyrektora Instytutu i kierownika kierunku,
- możliwość korzystania z zasobów biblioteki, w tym możliwość w czasie pandemii zamawiania skanów publikacji: (<https://bur.ur.edu.pl/zamawianie-skanow>),
- dostęp do publikacji poprzez indywidualne udostępnianie nie zamieszczonych w sieci pozycji naukowych,
- możliwość korzystania z bezpłatnej sieci WiFi na terenie kampusu Uczelni,
- dostęp do usług IT tj.: Microsoft 365 (w tym Teams), eduroam (EDUcation ROAMing), STATISTICA (wersja 13.3), Wirtualna Uczelnia (system Uczelnia.XP).

8.3. Formy wsparcia:

a. *krajowej i międzynarodowej mobilności studentów,*

Studenci kierunku turystyka i rekreacja mają możliwość uczestniczyć w krajowych i międzynarodowych programach wymiany studenckiej w ramach programów ERASMUS+ i MOST. Oba programy umożliwiają odbycie semestralnych lub rocznych studiów poza uczelnią macierzystą w Polsce (program MOST) lub za granicą (program ERASMUS+). Studentom, którzy na uczelniach partnerskich nie mają możliwości osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się wynikających z toku studiów stwarza odpowiednie warunki do zrealizowania różnic programowych. <https://www.ur.edu.pl/student/programy-wymiany-studenckiej>

b. *prowadzenia działalności naukowej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników, jak również w uczestniczeniu w różnych formach komunikacji naukowej lub twórczości artystycznej*

Poza prowadzeniem działalności naukowej wynikającej z przedmiotów realizowanych w programie studiów (np. "Seminarium") studenci kierunku turystyka i rekreacja mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań naukowych i prowadzenie badań naukowych w ramach działalności kół naukowych. Obecnie w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej działają następujące koła naukowe SKN (<https://www.ur.edu.pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/instytuty-i-jednostki-badawcze/instytut-nauk-o-kulturze-fizycznej/dzialalnosc-naukowa--scientific-activity/studenckie-kola-naukowe>)

- **Koło Naukowe młodych Antropologów**

Realizowane tematy badawcze:

- „Dziecko bieszczadzkie”

- Możliwości wspomagania procesu naboru kandydatów do sił specjalnych z wykorzystaniem szeroko rozumianej diagnozy

Udział oraz organizacja konferencji:

- Międzynarodowe Sympozjum Naukowym Ogólnopolskie Spotkanie Obieżyświatów Trampów i Turystów
- I Ogólnopolska Studencka Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Medycyna podróży”

Publikacje:

- Brożyna M., Godek Ł., Śliż M., Drozd M., Drozd S., Niewczas M. Monografia naukowa „Budowa somatyczna, sprawność fizyczna i charakterystyka sposobu odżywiania dzieci i młodzieży z powiatu bieszczadzkiego”, Wydawnictwo AMELIA, Rzeszów 2017
- Brożyna M., Godek Ł., Śliż M., Drozd M., Drozd S., Czarnota B., Płonka A., Kołodziej R., Szeremeta K., Niewczas M. Monografia naukowa „Budowa somatyczna i sprawność fizyczna dzieci i młodzieży z powiatu bieszczadzkiego”, Wydawnictwo AMELIA, Rzeszów 2018.

- **Studenckie Koło Naukowe Młodych Podróżników**

Udział oraz organizacja konferencji:

- Wiosenna Impreza na Orientację, 21.03.2017 r.
- Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej dla Doktorantów, 2018
- Wiedza kluczem do sukcesu, 19.01.2019 Toruń
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa dla Doktorantów, 03.2019 Kraków
- III Ogólnopolska Studencko-Doktorancka Konferencja Naukowa Turystyki
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Zrozumieć Naukę”, 15.06.2019 Łódź
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Knowledge – Key to Success”, 19.01.2020 Toruń, IV edition
- Publikacje:
- Physical activity of children and youths on the example of selected primary, secondary and high schools in the city of Jarosław, Monografia (pt. Problemy formowania zdrowego stylu życia młodzieży), język Angielski, Jarosław Herbert, Tomasz Gabor, Janusz Ciuruś, Zuzanna Puchalska, Lwowski Uniwersytet im. Iwana Franki, 05-2017 r. numerd UDK – 613.9
- Wilczyńska Elżbieta, Babiarez Karolina, Jaskierska Patrycja, Herbert Jarosław, Physical activity of adolescents aged 12-14 on the example of students from the School and Kindergarten Complex No. 9 in Rzeszów, The Book of Articles National Scientific Conference “Knowledge – Key to Success” V edition, 2021, ISBN: 978-83-961157-0-6, pp.139-147 .

- **Studenckie Koło Naukowe Antropometrii oraz Profilaktyki Otyłości i Chorób Niezakaźnych**

Realizowane tematy badawcze:

- Obiektywna ocena aktywności fizycznej dzieci w wieku przedszkolnym oraz szkolnym
- Czynniki ryzyka i występowanie nadciśnienia tętniczego u studentów
- Ocena postawy ciała oraz aktywności fizycznej dzieci w wieku przedszkolnym
- Ocena postawy ciała oraz aktywności fizycznej dzieci w wieku przedszkolnym
- Badania sprawności motorycznej młodzieży uzdolnionej sportowo z Podkarpacia

- **Koło Naukowe Modelowania Treningu Sportowego**

Udział oraz organizacja konferencji:

- Współorganizacja III Międzynarodowej Konferencji Naukowej Studentów i Młodych Naukowców "Biomedyczne i psychofizyczne uwarunkowania współczesnego sportu"

- III Forum Piłki Siatkowej „Piłka Siatkowa Jako System”

Publikacje:

- Maura Dąbrowiecka: Analysis of the nutrition habits of 3rd year students of physical education at the University of Rzeszów in the academic year 2018/2019, *Scientific Review of Physical Culture*, 2020: vol. 10, iss. 1, p. 10-20.
 - Beata Burdzel: Diet assessments of female fitness class participants of the most popular fitness clubs and classes in Rzeszow (Poland), *Scientific Review of Physical Culture*, 2020, vol. 10, iss. 1, p. 49-59.
- **Studenckie Koło Naukowe Prawa i Ekonomii w Sporcie „know-how sport”**

Realizowane tematy badawcze:

- Przyczyny i konsekwencje psychofizyczne występowania bólu barku u młodzieży trenującej sporty siłowe na przykładzie klubu Extreme Fitness Mielec
- Spotkanie/debata nt. szachów
- Aktywność ruchowa wśród różnych grup społecznych
- Publikacje:
 - Selected school solutions in the field of a healthy lifestyle among children and adolescents, *JOURNAL OF EDUCATION, HEALTH AND SPORT* Vol 11, No 7 (2021) s. 79-97,
 - Dodatkowo studenci wychowania fizycznego biorą czynnie udział w Tygodniu Nauki i Sportu organizowanym w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej. Poza uczestnictwem w samym badaniach studenci angażowani są do samodzielnego wykonywania poszczególnych testów [TYDZIEŃ SPORTU I NAUKI // INSTYTUT NAUK O KULTURZE FIZYCZNEJ UR - YouTube](#)
 - ESPAR 50+
 - Narty Dzieciom
 - Mini Olimpiada „Przedszkolak”
 - Konferencja „Kultura fizyczna i zdrowie w dobie 21 wieku”. Z prac z konferencji oraz z najlepszych prac dyplomowych i magisterskich stworzono monografię naukową pt. *Wybrane badania naukowe w kulturze fizycznej*. Monografia zawiera prace studentów wraz z pracownikami Instytutu

c. **wchodzenie na rynek pracy lub kontynuowanie edukacji**

Studenci i absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego mogą korzystać ze wsparcia Biura Karier, którego zadaniem jest przygotowanie ich do wejścia na rynek pracy. Biuro Karier oferuje studentom i absolwentom szeroki wybór bezpłatnych warsztatów, szkoleń, wykładów z zakresu: metod aktywnego poszukiwania pracy i przygotowania się do procesu rekrutacji; zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz rozwijania przedsiębiorczości i kompetencji miękkich. Studenci oraz absolwenci mają możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym. Spotkanie z doradcą obejmuje m.in.: identyfikację potencjału zawodowego, określenia profilu osobowościowego, oceny preferencji zawodowych oraz pomoc w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych. Zadaniem Biura Karier jest:

- dostarczanie studentom i absolwentom Uczelni informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- gromadzenie ofert pracy, staży i praktyk zawodowych dla studentów i absolwentów Uczelni zainteresowanych znalezieniem pracy,
- nawiązywanie współpracy z pracodawcami i pomoc im w pozyskiwaniu kompetentnych kandydatów na wolne miejsca pracy i staże zawodowe,
- organizacje kilka razy w semestrze spotkań z pracodawcami z cyklu „Dzień z pracodawcą” oraz raz w roku Targów pracy;
- wszechstronna i profesjonalna pomocy we wchodzeniu na rynek pracy oraz poruszania się po nim w celu znalezienia zatrudnienia,

- podejmowanie działań na rzecz aktywizacji zawodowej studentów i absolwentów;
- monitorowanie kariery zawodowej absolwentów.

Badanie losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego dostarcza informacji o potrzebach dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do wymogów rynku pracy. https://biurokarier.ur.edu.pl/biuro_karier.html

d. aktywność studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości

Uczelnia wszechstronnie wspiera aktywność studentów. Poza przygotowaniem zawodowym który jest podstawowym celem, otwiera studentom perspektywy rozwoju poza zajęciami dydaktycznymi:

- praca w strukturach Samorządu Studentów UR umożliwia rozwój kompetencji w zakresie działalności organizacyjnej studentów. Podejmowanie przez studentów wszechstronnych działań z zakresu rozwoju umiejętności komunikacji interpersonalnych, [umiejętności prezentacji podczas wystąpień publicznych](#) realizowane są w ramach działalności kół naukowych, organizacji i stowarzyszeń studenckich. <https://urz.pl/dla-studenta/>
- na uczelni działa Akademicki Związek Sportowy w ramach którego studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania sportowe. Klub Uczelniany AZS Uniwersytetu Rzeszowskiego jest spadkobiercą sięgających 1965 r. tradycji AZS w rzeszowskiej Wyższej Szkole Pedagogicznej. Powstał w 2001 r. wraz z powstaniem w Rzeszowie Uniwersytetu. KU AZS UR jest największą organizacją studencką naszej uczelni. Zarejestrowany pod numerem 1 w uczelnianym rejestrze organizacji studenckich w chwili obecnej zrzesza ponad 1100 członków i prowadzi zajęcia w 17 sekcjach sportowych - amatorskich i wyczynowych. Klub prowadzi m.in. następujące sekcje: piłki nożnej, koszykówki, piłki siatkowej, piłki ręcznej, pływania, lekkiej atletyki, futsalu, unihokeja, badmintona, ergometru wioślarskiego, kolarska, brydża, szachową, tenisa ziemnego, tenisa stołowego, narciarską, wspinaczkową. Po ukończeniu studiów wielu członków Klubu nadal kontynuuje sportową karierę w miejscu swego nowego zamieszkania. Wśród osiągnięci członków Klubu nie brakuje medali mistrzostw Polski, Europy i Świata. W ramach sekcji sportowych studenci, członkowie AZS-u, regularnie biorą udział w Akademickich Mistrzostwach Polski, Akademickich Mistrzostwach Podkarpacia, Turniejach Pucharowych, a zawodnicy sekcji wyczynowych w Mistrzostwach Polski Juniorów i Seniorów, zdobywając czołowe lokaty. <https://www.ur.edu.pl/universytet/klub-uczelniany-azs>
- na Uczelni działają liczne stowarzyszenia i organizacje studenckie wpływające na rozwinięcie umiejętności współdziałania w zespołach, m.in.:
- Klub Uczelniany AZS UR
- Studencka Agencja Radiowa "Feniks"
- Zespół Pieśni i Tańca "Resovia"
- Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny – IFMSA - Poland Oddział Rzeszów
- Niezależne Zrzeszenie Studentów UR
- Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa - ELSA Poland
- AIESEC Polska Komitet lokalny-Rzeszów
- Chrześcijańskie Stowarzyszenie Akademickie (ChSA)
- Koło Akademickie Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży
- Caritas Academica
- Młodzi dla Polski Rzeszów
- Watra - Akademicki Klub Turystyczny
- OASIS ACADEMICA
- „Melanz” czasopismo studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego
- Fundacja Dzieło Nowego Tysiąclecia - oddział Rzeszów
- Chór Akademicki Uniwersytetu Rzeszowskiego

- Platforma Studencka Inżynierii Materiałowej
- Klub Programu „PROJEKTOR”
- Studenckie Forum Business Centre Club
- Orkiestra Kameralna Uniwersytetu Rzeszowskiego
- Klub Myśli Prawno Społecznej Uniwersytetu Rzeszowskiego
- Platforma Studentów Prawa UR
- Studenckie Towarzystwo Rozwoju i Nauki STRiN

Od lutego 2021 działalność swoją rozpoczął Klub Toastmasters Uniwersytetu Rzeszowskiego (University of Rzeszów Toastmasters Club) jest on pierwszym uniwersyteckim anglojęzycznym klubem Toastmasters International w Polsce. Organizacje działające w Uczelni i stowarzyszenia wspierają działalność naukową, artystyczną i sportową studentów, a także starają się rozwijać zainteresowania studenta związane z przyszłym zawodem. <https://www.ur.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka>;

8.4. System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych.

W Uniwersytecie Rzeszowskim działa system motywowania i wsparcia studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz w działalności naukowej. Każda aktywność studentów (naukowa, sportowa, artystyczna) w tym zakresie jest nagradzana poprzez dodanie punktów przy ubieganiu się o stypendium Rektora. Taki system wspiera i motywuje studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce i wspiera studentów wybitnych.

Stypendium Rektora może otrzymać też student przyjęty na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego, który jest laureatem międzynarodowej olimpiady albo laureatem lub finalistą olimpiady stopnia centralnego o których mowa w przepisach o systemie oświaty lub jest medalistą co najmniej współzawodnictwa sportowego o tytuł Mistrza Polski w danym sporcie, o którym mowa w przepisach o sporcie. W kolejnych latach studiów stypendium Rektora może otrzymać każdy student, który w czasie studiów uzyskał wyróżniające wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe, artystyczne lub osiągnięcia sportowe. Stypendium to jest przyznawane dla 10% ogółu studentów z danego kierunku studiów i bierze się pod uwagę średnią z ocen w danym roku akademickim

<https://www.ur.edu.pl/student/stypendia-zapomogi-kredyty-bezpieczenia/stypendia>

Wyróżniającym się w czasie trwania studiów absolwentom może być przyznany, na wniosek Rady Dydaktycznej Kolegium, Dyplom Uznania Rektora UR. Natomiast najlepszy student Uniwersytetu Rzeszowskiego otrzymuje Laur Rektora. Ponadto dziekan może wyróżnić absolwentów Dyplomem Uznania, a najlepszy student Kolegium, kierunku lub roku może otrzymać List Gratulacyjny. <https://www.ur.edu.pl/student/rozwoj-i-kariera/nagrody>

8.5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej.

Informacje na temat wsparcia studentów przekazywane są na początku roku akademickiego na spotkaniu z opiekunem roku oraz na spotkaniu z przedstawicielem samorządu studenckiego. Wszystkie informacje są szczegółowo opisane na stronie Uczelni w zakładce *student* <https://www.ur.edu.pl/student/stypendia-zapomogi-kredyty-ubezpieczenia/stypendia> oraz na Facebooku na profilu Uczelni i Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej. Informacje dotyczące konkretnego studenta przekazywane są bezpośrednio osobie zainteresowanej, mailowo oraz za pomocą konta na Wirtualnej Uczelni.

8.6. Sposoby rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów i ich skuteczność.

W uczelni istnieją procedury organizacji przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków. Procedura składania skarg udostępniona jest studentom w dziekanacie. Każdy przypadek rozpatrywany jest zgodnie z podanymi procedurami, zaś dokumentacja prowadzona jest pisemnie.

Student informowany jest o rozstrzygnięciu postępowania na piśmie. Orzeczenie o wyniku postępowania, wraz z pisemnym uzasadnieniem, dostarczane jest stronom w terminie 14 dni od jego ogłoszenia. Skargi i wnioski w formie pisemnej studenci składają do Dziekana KNM. Sposób ich rozstrzygnięcia reguluje regulamin studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim (Rozdział I, § 4). Od decyzji Dziekana dotyczących spraw studenckich przysługuje odwołanie do Rektora - decyzje wydawane przez Rektora są ostateczne. Wszystkie sprawy rozpatrywane w trybie skarg i wniosków są rejestrowane w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków w Biurze Rektora. <https://www.ur.edu.pl/student/regulamin-studiow2>

8.7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia.

Za obsługę administracyjną studentów odpowiedzialny jest na poziomie Uczelni Dział Kształcenia, a na poziomie Kolegium Nauk Medycznych - Dziekanat (Sekcja Toku Studiów). W Dziekanacie są zatrudnieni wykwalifikowani pracownicy do bezpośredniego kontaktu ze studentami kierunku turystyka i rekreacja, które są odpowiedzialne za dokumentowanie toku studiów i pośredniczą w kontaktach studentów z władzami Uczelni i Kolegium. W Dziekanacie znajduje się również odrębna Sekcja Praktyk Studenckich w której jest wyznaczony pracownik zajmujący się obsługą praktyk zawodowych na kierunku turystyka i rekreacja. Dziekan oraz Prodziekani przyjmują studentów po wcześniejszym umówieniu w Dziekanacie, a w razie potrzeby organizowane są spotkania z kierownikami kierunków, przedstawicielami z ramienia nauczycieli akademickich i studentami.

Studenci za pośrednictwem Dziekanatu, mają dostęp do swojej teczki akt osobowych oraz mają możliwość wglądu do własnej dokumentacji całego przebiegu studiów, w tym do danych dotyczących zaliczeń i egzaminów uzyskanych w całym toku studiów. Na każdym etapie kształcenia, studentowi zagwarantowane jest przeglądanie, uzyskanie kopii, zrobienie notatek lub zdjęcia dokumentacji zawartej w teczce. Na wniosek studenta, dziekanat wydaje potwierdzony wydruk z systemu elektronicznego Dziekanatu dokumentującego przebieg studiów. Student ma też prawo do otrzymania uzasadnienia swojej oceny. Szczegółowe zasady dostępu do wyników uzyskanych w toku kształcenia określają regulaminy wewnętrzne jednostek, a ogólne zasady opisane są w Regulaminie Studiów.

Informowany jest również o wynikach egzaminów i zaliczeń, z poszanowaniem przepisów o ochronie danych osobowych. Student na własną prośbę może otrzymać do wglądu swoją pracę zaliczeniową i egzaminacyjną. Na co dzień najszybszy dostęp do własnych wyników uzyskanych w trakcie studiowania, studenci mają przez „wirtualny dziekanat”. Oceny wprowadzane są do systemu przez koordynatora przedmiotu lub osobę prowadzącą zajęcia (praktyka zawodowa). Każdy student otrzymuje na początku studiów login i hasło do „wirtualnego dziekanatu”, uzyskując w każdej chwili podgląd swojego statusu, stanu ocen, bieżących informacji, ogłoszeń itp. Od 2015 roku w Uczelni obowiązuje indeks elektroniczny. Obecnie uzupełniany jest moduł komunikacji ze studentami. XP zapewniający automatyczne indywidualne i/ lub grupowe wiadomości e-mail lub SMSy do studentów i od studentów np. do dziekanatu w zakresie m.in. informacji o planach zajęć i ocenach, wyborze promotora czy przedmiotu ogólnouczelnianego.

Studentom zapewniona jest obsługa administracyjna dziekanatu, cztery dni w tygodniu w wyznaczonych godzinach pracy, a dla studentów studiów niestacjonarnych pełni dyżury w każdą sobotę w godzinach od 9 do 13.

Pracownicy dziekanatów uczestniczą w szkoleniach świadomościowych oraz dotyczących obsługi studentów. W 2022 roku pracownicy Dziekanatu KNM uczestniczyli w szkoleniu „Profesjonalna obsługa klienta (studenta, doktoranta, pracownika Uczelni, osoby spoza Uczelni)” – realizowanym w ramach projektu „Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego – droga do wysokiej jakości kształcenia”, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa III. Pracownicy odbyli również szkolenie świadomościowe dotyczące problemów osób z niepełnosprawnością. Niniejsze szkolenie, dedykowane zarówno dla nauczycieli jak i pracowników administracyjnych, organizowane

jest w ramach projektu „Przyjazny nURt”- rozwój dostępności UR, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom.

Na Uczelni prowadzona jest strategia prewencyjna bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia. Wszyscy studenci I-go roku uczestniczą w obowiązkowym szkoleniu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP) w wymiarze co najmniej 4 godz.

W Uniwersytecie Rzeszowskim obowiązuje wewnętrzna polityka przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i korupcji, zgodnie z obowiązującymi standardami kontroli zarządczej. Jej celem jest przeciwdziałanie zjawisku mobbingu, dyskryminacji i korupcji, wypracowanie „zdrowego” środowiska wewnętrznego i zewnętrznego (intersariusza) uczelni, poprzez budowanie pozytywnych relacji wśród całej społeczności akademickiej, opartych na wzajemnym szacunku, tolerancji oraz poszanowaniu godności osobistej.

W Uczelni działa Komisja ds. Przeciwdziałania Mobbingowi i Korupcji oraz Komisja ds. równego traktowania jako organy doradcze Rektora, które rozpatrują i opiniują skargi złożone przez pracowników, studentów i doktorantów zgodnie z *Zarządzeniem nr 69/2022 Rektora UR z dn. 21.06.2022 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznej Polityki przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i korupcji w Uniwersytecie Rzeszowskim, z późn. zm.* Osobą wspierającą komisje jest mediator, którego zadaniem jest rozpatrywanie na pierwszym etapie sprawy w celu podjęcia próby porozumienia, a także zaproponowanie stronom rozwiązania problemu.

W skład Komisji ds. przeciwdziałania mobbingowi i korupcji wchodzi:

- pełnomocnik ds. przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i korupcji;
- mediator;
- przedstawiciel nauczycieli akademickich;
- przedstawiciel pracowników administracyjnych;
- wskazana przez Rektora osoba (głos doradczy), której wiedza, umiejętności i doświadczenie są przydatne podczas przeprowadzenia postępowania.

W przypadku, gdy Komisja zajmuje się skargą złożoną przez studenta/doktoranta lub dotyczącą studenta/doktoranta w skład Komisji Rektor może powołać przedstawicieli Samorządu Studentów UR lub Samorządu Doktorantów na czas procedowania tej skargi.

W skład Komisji ds. równego traktowania wchodzi:

- pełnomocnik ds. równego traktowania;
- nie mniej niż po jednym przedstawicielu z każdego kolegium;
- przedstawiciel Biura Równości;
- przedstawiciel pracowników niebędących nauczycielami akademickimi.

W skład Komisji mogą wchodzić również inne osoby wskazane przez Rektora, a w przypadku skargi złożonej przez studenta lub doktoranta, Rektor może powołać przedstawicieli Samorządu Studentów bądź doktorantów na czas procedowania tej skargi.

<https://www.ur.edu.pl/pracownik/komisja-ds-przeciwdzialania-mobbingowi-korupcji> oraz <https://www.ur.edu.pl/pl/universytet/rowne-traktowanie/pelnomocnik-i-komisja-ds-rownego-traktowania>

Władze Uczelni oraz Kolegium reagują także na wszelkie zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów. Procedura postępowania w sprawie skargi o mobbing, molestowanie seksualne bądź dyskryminację jest następująca:

- Student, który uzna, że został poddany jakiegokolwiek formie dyskryminacji może zgłosić ten fakt w formie pisemnej skargi do ww. komisji,
- skarga powinna zawierać dane identyfikujące studenta (imię i nazwisko), Kolegium, kierunek i rok studiów oraz przedstawienie zaistniałej sytuacji, czasokres zaistniałego zdarzenia oraz dołączyć dowody na poparcie przytoczonych okoliczności, wskazanie sprawcy/ów, ofiary. Informacje powinny zawierać datę i podpis osoby zgłaszającej,
- -przed rozpoczęciem postępowania przed właściwą komisją, jej przewodniczący wraz z osobą wnoszącą sprawę, sprawdzają czy sprawa nie może być rozwiązana polubownie z pomocą rzecznika akademickiego lub poprzez mediację prowadzoną przez mediatora,
- W przypadku braku polubownego rozwiązania sprawy, postępowanie toczy się przed właściwą komisją i polega na ustaleniu stanu faktycznego i ocenie wystąpienia zjawiska zgłoszonego przez studenta/doktoranta.

W Uczelni działają również Komisje Dyscyplinarne: Komisja Dyscyplinarna ds. Studenckich, Komisja Dyscyplinarna ds. doktorantów oraz Komisja Dyscyplinarna ds. Nauczycieli Akademickich oraz ich odwoławcze komisje dyscyplinarne, powołane Uchwałą Senatu UR. Członkowie Komisji Dyscyplinarnych wybierani są przez Senat, wśród nauczycieli akademickich ze stopniem co najmniej doktora na okres 4 lat, a w grupie studentów i doktorantów na dwa lata. Dodatkowo na Uczelni działa Rzecznik Dyscyplinarny ds. Studentów oraz Rzecznik dyscyplinarny ds. doktorantów. W składzie wszystkich komisji dyscyplinarnych oprócz nauczycieli akademickich, doktorantów są przedstawiciele studentów.

W celu stosowania dobrych praktyk a także piętnowania zachowań nieetycznych i nagannych Parlament Studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego uwzględniając kształtowanie właściwych postaw wśród studentów przyjął Kodeks Etyki Studenta Uniwersytetu Rzeszowskiego, dostępny w zakładce Student/ Przebieg studiów/ Kodeks etyki studenta <http://www.ur.edu.pl/student/przebieg-studiow/kodeks-etyki-studenta> . Każdy student powinien przestrzegać zasad tego kodeksu, rozpowszechniać je, a w razie konieczności stanąć w ich obronie.

8.9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi.

Uczelnia współpracuje i wspiera Samorząd Studentów poprzez udostępnianie swojej infrastruktury na potrzeby warsztatów studenckich, konferencji potrzeb lokalowych kół naukowych jak i samego samorządu. Samorząd Studencki jest pośrednikiem pomiędzy uczelnią a studentami, rozwiązuje w imieniu studentów sprawy dotyczące przystosowania kampusu do potrzeb studentów, opiniuje decyzje wydawane przez władze, przedstawia organom uczelni projekty studenckie i pomaga w ich realizacji. Członkowie samorządu działają również w wielu komisjach uczelnianych, tj. stypendialnej, dyscyplinarnej, senackiej, Centralnej Komisji Rekrutacyjnej i innych. Samorząd studencki prowadzi również spotkania ze studentami I-go roku na których informuje o prawach i obowiązkach studentów oraz o dodatkowych możliwościach rozwoju swoich pasji i aktywności, jakie daje uczelnia poprzez uczestnictwo w organizacjach studenckich, kołach naukowych, sekcjach sportowych oraz wydarzeniach artystycznych.

8.10. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

Na uczelni funkcjonuje Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, którego cele obejmują wszelkie działania zorientowane na podnoszenie jakości kształcenia. W celu monitorowania jakości kształcenia prowadzi się regularne badania ankietowe wśród społeczności akademickiej oraz absolwentów UR. Do badań zalicza się w szczególności ankietę oceny prowadzącego przedmiot oraz ankietę dotyczącą warunków studiowania. Formularz ankiet tworzony jest we współpracy z Samorządem Studentów. Badania są realizowane z zapewnieniem anonimowości oraz poufności.

Ocena zajęć dydaktycznych obejmuje sposób prowadzenia zajęć przez prowadzącego, jego punktualność, przystępność dla studenta prezentowanych treści oraz warunki prowadzenia zajęć. Ankieta umożliwi również studentowi przekazanie własnych uwag i wniosków w formie krótkiej pisemnej wypowiedzi. Po zrealizowanym badaniu, sporządza się zbiorczy raport z analizy wyników, który publikowany jest na stronie internetowej Uczelni.

Dziekanat podlega co dwa lata (od kwietnia do czerwca) dobrowolnej i anonimowej ocenie przez studentów, a wnioski z oceny przedstawiane są w Raporcie Zbiorczym Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia _

https://www.ur.edu.pl/files/ur/import/private/38/Badanie-jakosci/Badanie-jakosci-2021_2022/Raport-AOWS-Kolegium-Nauk-Medycznych.pdf

Ważną rolę w poprawie organizacji i jakości procesu dydaktycznego pełnią starostowie poszczególnych roczników oraz przedstawiciele samorządów, którzy na bieżąco przekazują do Dziekanatu czy do kierownika kierunku informacji o ewentualnych nieprawidłowościach. Przedstawiciele studentów uczestniczą w posiedzeniach Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Medycznych, przez co mają realny wpływ na doskonalenie programów oraz organizacji studiów. Pozytywna opinia Samorządu Studentów jest konieczna do akceptacji programu i harmonogramu studiów. [Kierownik i zespół programowy kierunku - Uniwersytet Rzeszowski \(ur.edu.pl\)](http://www.ur.edu.pl)

<https://www.ur.edu.pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/kolegium/rada-dydaktyczna>

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

9.1. Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach.

Informacja o kierunku możliwa jest dzięki szerokiemu spektrum kanałów komunikacyjnych, począwszy od tradycyjnych, jak tablice informacyjne w siedzibie Instytutu, materiały informacyjne udostępniane podczas organizowanych wydarzeń, m.in. w szkołach, wykłady dla uczniów szkół średnich, warsztaty itp., po dominujące dziś – nowoczesne, jak strony internetowe oraz portale społecznościowe. Dostęp do aktualnych, dostosowanych do potrzeb różnych grup odbiorców, informacji o kierunku Turystyka i Rekreacja zapewnia jednostka prowadząca kształcenie kierunkowe, tj. KNM i INoKF oraz kanały informacyjne funkcjonujące na poziomie Uczelni.

Podstawowym narzędziem udostępniania informacji o Uczelni i aktualnych wydarzeniach, w tym o zasadach rekrutacji, programach studiów, realizacji kształcenia i ofercie edukacyjnej, adresowanych do różnych grup odbiorców, jest strona internetowa UR: <https://www.ur.edu.pl/>. Strona startowa posiada szereg zakładek, podzielonych na kategorie: Uniwersytet, Kolegia, Kandydat, Student, Doktorant, Pracownik, a także skróty do najbardziej użytkowanych działów, jak: Biblioteka, Wirtualna Uczelnia, BON, Centrum Kształcenia na Odległość, Pliki do pobrania, RODO.

Na stronie internetowej Kolegium Nauk Medycznych, w zakładce Student udostępniane są informacje dla studentów poszczególnych kierunków studiów, w tym studentów kierunku Turystyka i Rekreacja <https://www.ur.edu.pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/student>. W zakładce Turystyka i Rekreacja znajdują się informacje dotyczące rozkładów zajęć, praktyk zawodowych oraz zajęć praktycznych, jak również harmonogramy studiów dla wszystkich realizowanych obecnie cykli kształcenia na studiach pierwszego stopnia oraz uzupełniających studiach magisterskich II stopnia. W zakładce Sylabusy zamieszczone są sylabusy z przedmiotów realizowanych na danym cyklu kształcenia. Za umieszczanie sylabusów na stronie internetowej odpowiada Sekcja Jakości i Akredytacji Dziekanatu KNM. Dodatkowo, na stronie znajdują się informacje dotyczące Kierownika Kierunku Turystyka i Rekreacja i Zespołu Programowego, jak również bieżące ogłoszenia dla studentów kierunku.

Wspólnie dla studentów wszystkich kierunków Kolegium Nauk Medycznych udostępniane są informacje odnoszące się przykładowo do ubezpieczeń NWW, programu ERAZMUS+, możliwości uzyskania stypendiów, kredytów studenckich, wykaz pracowników wraz z adresem służbowym poczty elektronicznej oraz ich dostępności w czasie dyżurów dydaktycznych, harmonogramy sesji egzaminacyjnych czy możliwości wykorzystania usług IT przez studentów. Studenci mają również dostęp do wewnętrznych aktów prawnych i regulaminów, a także mają możliwość pobrania ze strony KNM niezbędnych podczas realizacji procesu dydaktycznego wzorów wniosków, czy oświadczeń.

Studenci UR mają także dostęp do elektronicznego systemu „Wirtualna Uczelnia” <https://wu.ur.edu.pl/> w ramach funkcjonujących modułów studenci korzystający z elektronicznego indeksu, mają wgląd do ocen zaliczeniowych, ocen z egzaminów z poszczególnych przedmiotów oraz dostęp do anonimowej ankiety oceny prowadzącego przedmiot.

Informację o ofertach pracy, praktykach ponadprogramowych, możliwości konsultacji z doradcą zawodowym, czy udziału w warsztatach rozwijających umiejętności osobiste (np. pierwsze kroki na rynku pracy, umiejętności poprawnego napisania CV) udostępnia Biuro Karier na swojej stronie internetowej <https://biurokarier.ur.edu.pl/> w zakładce „Oferta Biura Karier”. Działalność Biura Karier stanowi zatem cenne źródło informacji dla studentów chcących zdobyć dodatkowe przygotowania do wejścia na rynek pracy już w trakcie trwania studiów. Należy podkreślić, że zaprezentowane strony internetowe funkcjonują w takim układzie od roku 2019, tj. od wprowadzenia zmian w strukturze jednostek UR. Do roku 2019 Wydział Wychowania Fizycznego posiadał własną stronę internetową, na której zamieszczane były wszystkie informacje związane z dydaktyką oraz działalnością naukową jednostki. Instytut od lat publikuje aktualne, obiektywne i łatwo dostępne informacje na temat kształcenia i prowadzonej działalności naukowej, kierowane do różnych grup odbiorców. Dostępność informacji ma za zadanie m.in. ułatwienie dotarcia z ofertą INoKF do studentów, pracowników, kandydatów na studia i interesariuszy zewnętrznych.

9.2. Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczność działań doskonalących w tym zakresie.

Ocena możliwości publicznego dostępu do informacji odbywa się na kilku poziomach. Przede wszystkim bieżący dostęp do aktualizacji danych mają pracownicy dziekanatu KNM, którzy czuwają nad zamieszczaniem bieżących informacji w publicznym dostępie. w KNM wyznaczeni są pracownicy Dziekanatu, którzy umieszczają na stronie internetowej wybrane informacje dotyczące realizowanego procesu kształcenia w poszczególnych Instytutach oraz na poszczególnych kierunkach studiów. Zamieszczanie wybranych informacji dotyczących harmonogramów studiów, praktyk zawodowych, harmonogramów zajęć czy sylabusów odbywa się w porozumieniu z Kierownikiem Kierunku oraz Zespołem Programowym.

Na poziomie Instytutu nad bieżącą aktualizacją strony i zamieszczaniem informacji czuwa **wyznaczony przez Dyrektora Instytutu pracownik dydaktyczny Instytutu nauk o Kulturze Fizycznej** <https://www.ur.edu.pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/instytuty-i-jednostki-badawcze/instytut-nauk-o-kulturze-fizycznej>

Dział Jakości i Akredytacji realizuje cyklicznie wśród studentów „Ankiety oceny warunków studiowania”, w której studenci mają możliwość oceny dostępu do informacji o harmonogramach, sylabusach przedmiotów, zmianach w organizacji zajęć, jak również mogą zasugerować zmiany na rzecz poprawy dostępności informacji, istotnych z punktu widzenia studenta. W raporcie z 2020 roku na pytanie odnoszące się do dostępności informacji o harmonogramach zajęć 41,7% uczestniczących w badaniu studentów kierunku odpowiedziało, że są one zdecydowanie łatwo dostępne, a 50,0 % wybrało odpowiedź „raczej tak”. Odpowiedź „raczej nie” dotyczyła zaledwie 4,2 % ankietowanych, natomiast ani jedna osoba z kierunku nie zaznaczyła odpowiedzi „zdecydowanie nie”. Na pytanie odnoszące się do bieżącego informowania na temat zmian w organizacji i realizacji zajęć większość studentów udzieliła odpowiedzi „raczej tak” (45,8%), a 20,8% wskazało na „zdecydowanie tak”. Podobnie ukształtowały się odpowiedzi na pytanie odnoszące się do dostępności sylabusów na stronach internetowych – największy odsetek studentów udzieliło odpowiedzi „raczej tak” (54,2%) .-

Wśród uwag zgłaszanych przez studentów pojawiały się częste aktualizacje harmonogramów zajęć oraz trudności w odnalezieniu wszystkich informacji na stronie UR. Należy podkreślić jednak, że okres realizacji badania w 2020 r. (na przełomie kwietnia i maja), zbiegł się ze zmianą strony internetowej Uczelni, co też miało odzwierciedlenie w odpowiedziach otwartych studentów, którzy zaznajomieni z funkcjonalnością poprzedniej wersji strony internetowej, nową szatę graficzną ocenili jako mniej przejrzystą i przyjazną dla studenta. Przeprowadzone w 2022 roku kolejne badanie, z uwagi na niską zwrotność wyników posłużyło jedynie do celów rozpoznawczych.

Wnioski oraz rekomendacje na rzecz poprawy warunków studiowania, w tym publicznego dostępu do informacji umieszczanych na stronie internetowej uczelni, na podstawie uzyskanych wyników ankiety, zostały ustalone na posiedzeniu Uczelnianej Komisji ds. Kształcenia. Jedną z rekomendacji zgłoszoną do wdrożenia na poziomie dziekanatów poszczególnych Kolegiów było powołanie w jednostkach zespołów / osób odpowiedzialnych za bieżące monitorowanie udostępnianych na stronie internetowej informacji, zgłaszanie władzom jednostki ewentualnych braków, w tym zakresie i egzekwowanie uzupełnienia brakujących informacji. Rekomendacje te zostały następnie przekazane przez Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia do wiadomości oraz wdrożenia na poziomie jednostek oraz na poziomie administracji centralnej. Rekomendacje dostępne są pod adresem: (https://www.ur.edu.pl/storage/file/core_files/2021/4/28/d88370f2a99824b2049300e3f4aba9ec/Rekomendacje%20Komisji%20z%2015%20kwietnia%202021.pdf).

Wnioski i oceny przyczyniają się do wprowadzenia skutecznych działań naprawczych w zakresie doskonalenia dostępu do informacji. Przykładem podjętych działań było dodanie na stronie UR zakładki COVID INFO z udostępnionymi wszystkimi bieżącymi Zarządzeniami Rektora, komunikatami oraz informacjami związanymi z organizacją kształcenia w okresie pandemii. Również nazwa dotychczasowej podstrony Kształcenie została rozbudowana i w obecnym kształcie brzmi: Kształcenie, jakość kształcenia. Niezbędne dla studentów informacje zamieszczane są również na stronach Instytutu Nauk o Kulturze fizycznej (<https://www.ur.edu.pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/instytuty-i-jednostki-badawcze/instytut-nauk-o-kulturze-fizycznej>). Znajdują się tam podstawowe informacje o rekrutacji na poszczególne kierunki wraz z przybliżeniem sylwetki absolwentów, informacje o aktualnych wydarzeniach, konferencjach naukowych czy dostępnych dla studentów narzędziach i usługach informatycznych wykorzystywanych do realizacji procesu dydaktycznego. W związku z prowadzeniem studiów na profilu ogólnoakademickim, na stronie Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej systematycznie zamieszczane są informacje o osiągnięciach naukowych pracowników i studentów. Na stronie internetowej <https://www.ur.edu.pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/instytuty-i-jednostki-badawcze/instytut-nauk-o-kulturze-fizycznej/dzialalnosc-naukowa--scientific-activity/studenckie-kola-naukowe> udostępniono informację o działalności poszczególnych Kół naukowych w INoKF.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku.

Nowe przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz wyzwania, jakie w obliczu tych przepisów postawiono uczelniom wyższym, przyczyniły się do reorganizacji dotychczasowej struktury Uniwersytetu Rzeszowskiego, jak również zmian w strukturze systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz procesu zarządzania kierunkiem. Zgodnie z postanowieniami Uchwały nr 508/11/2019 Senatu UR z dnia 28 listopada 2019r. w sprawie funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim (WSZJK) (Załącznik 10.1a), z późn. zm. (Załącznik 10.1b) strukturę WSZJK na poziomie Kolegium tworzą wyszczególnione również w Statucie UR zespoły

programowe kierunków studiów i Rada Dydaktyczna Kolegium, zaś na poziomie Uczelni – Komisja ds. Kształcenia. Szczegółowe zadania tych organów zostały określone w Zarządzeniu Rektora nr 83/2019 z dnia 10 grudnia 2019r. w sprawie szczegółowych zadań Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim, z uwzględnieniem zmian określonych w Zarządzeniu nr 133/2020 z 23 listopada 2020 r. (Załączniki: 10.2a, 10.2b). Główne cele WSZJK znajdują się na stronie internetowej: <https://www.ur.edu.pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/struktura-wewnetrzego-systemu-zapewnienia-jakosci>

Nadzór merytoryczny nad kierunkiem studiów sprawuje zespół programowy kierunku studiów, powołany przez Prorektora ds. Kolegium. W skład zespołu programowego wchodzi nauczyciele akademicy posiadający dorobek w dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej oraz przedstawiciel samorządu studentów. Pracami zespołu programowego przewodniczy kierownik kierunku, wyłoniony spośród członków zespołu i powołany przez Rektora UR (na wniosek dyrektora instytutu). Kierownik kierunku kieruje pracami zespołu programowego, w szczególności w zakresie tworzenia dokumentacji programu studiów, jego oceny i ewaluacji. Sprawuje również nadzór nad procesem dydaktycznym, organizacją i przebiegiem praktyk programowych studentów. Skład w/w Zespołu, znajduje się na stronie:

<https://www.ur.edu.pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/student/kierunki-studiow1/turystyka-i-rekreacja/kierownik-i-zespol-programowy-kierunku>

Kierownicy kierunków wraz z Dziekanem Kolegium, prodziekanami, przedstawicielami studentów i administracji tworzą Radę Dydaktyczną Kolegium, która jest odpowiedzialna za kształtowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w kolegium, jego ewaluację i doskonalenie.

Rada Dydaktyczna opiniuje zmiany w programach studiów, analizuje i doskonali funkcjonujące w kolegium procedury zapewnienia jakości kształcenia oraz inicjuje działania na rzecz doskonalenia jakości kształcenia z uwzględnieniem:

- wyników przeglądu i oceny programów dokonywanej przez zespoły programowe kierunków studiów,
- wyników badań prowadzonych w ramach WSZJK,
- oceny jakości kształcenia przeprowadzanej przez Polską Komisję Akredytacyjną,
- oceny dostępności informacji o programach studiów, sylabusach przedmiotów oraz podejmowanych przez jednostkę działaniach na rzecz oceny i doskonalenia programów.

Skład Rady Dydaktycznej dostępny jest na stronie jednostki (<https://www.ur.edu.pl/kolegia/kolegium-nauk-medycznych/kolegium/rada-dydaktyczna>).

Regulamin działania Rady określa Uchwała Rady Dydaktycznej KNM UR nr 1/10/2019 z dnia 4 października 2019 r. (Załącznik 10.3).

Nadzór nad funkcjonowaniem systemu zapewnienia jakości kształcenia w kolegium sprawuje Dziekan, który w celu efektywnej realizacji zadań WSZJK ma również prawo do powołania komisji doradczych, na potrzebę oceny lub wypracowania określonych rozwiązań.

W Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej powołano następujące Komisje i Zespoły:

- Komisja Doraźna ds. hospitacji praktyk pedagogicznych (Załącznik 10.4)
- Komisja Doraźna ds. weryfikacji sylabusów na kierunku Turystyka i Rekreacja (Załącznik 10.5)
- Komisja ds. hospitacji nauczycieli na kierunkach wychowanie fizyczne, Turystyka i Rekreacja (Załącznik 10.6)
- Zespół ds. oceny jakościowej prac dyplomowych (Załącznik 10.7)

Ponadto, na poziomie Kolegium Nauk Medycznych funkcjonuje Wewnętrzny Zespół ds. Ewaluacji Jakości Kształcenia Kolegium Nauk Medycznych UR, powołany przez Radę Dydaktyczną uchwałą nr 01/02/2022 (Załącznik 10.8). Szczegółowe zadania w/w Zespołu określa Regulamin prac Zespołu ds. Ewaluacji Jakości Kształcenia KNM UR (Załącznik 10.9). W skład Zespołu powołano dwóch pracowników

Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej (Załącznik 10.10). Zapewnienie jakości kształcenia w Kolegium Nauk Medycznych oparte jest o Harmonogram prac w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Rzeszowskim w roku akademickim 2021/2022 (Załącznik 10.11).

W wyniku prac Zespół ds. Ewaluacji Jakości Kształcenia Kolegium Nauk Medycznych UR przygotowano następujące procedury dotyczące jakości kształcenia:

- Procedura 1 – Procedura organizacji i oceny jakości praktyk zawodowych (Załącznik 10.12)
- Procedura 2 – Procedura opracowania regulaminu przedmiotów na kierunku studiów (Załącznik 10.13)
- Procedura 3 – Procedura przygotowania i prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (Załącznik 10.14)
- Procedura 4 – Procedura realizacji zajęć dydaktycznych w pracowniach (Załącznik 10.15)
- Procedura 5 – Procedura realizacji zajęć dydaktycznych oraz egzaminów w CSM (Załącznik 10.16)
- Procedura 6 – Procedura przeprowadzenia egzaminów dyplomowych i obrony pracy dyplomowej w KNM (Załącznik 10.17)
- Procedura 7 – Procedura współpracy z otoczeniem zewnętrznym/interesariuszami zewnętrznymi (Załącznik 10.18)
- Procedura 8 – Procedura przepływu informacji i jej dokumentowania (Załącznik 10.19)
- Procedura 9 – Procedura przeprowadzania zajęć dydaktycznych, zaliczeń, egzaminów w tym egzaminów dyplomowych w formie tradycyjnej oraz z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w KNM w warunkach epidemii COVID 19 (Załącznik 10.20).

Procedury zostały uchwalone przed Radę Dydaktyczną Uchwałą 05/05/2022 – w sprawie przyjęcia Księgi procedur w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Kolegium Nauk Medycznych UR (Załącznik 10.21).

Dziekan Kolegium koordynuje także sprawami studenckimi, nadzoruje przebieg procesu kształcenia na prowadzonych przez jednostkę kierunkach, w porozumieniu z dyrektorami instytutów zatwierdza obsadę zajęć dydaktycznych (z uwzględnieniem zapewnienia spójności programów z prowadzonymi badaniami naukowymi). Opiekę administracyjną i organizacyjną nad kierunkiem sprawują pracownicy administracyjni Dziekanatu Kolegium Nauk Medycznych, którego pracami kieruje Dyrektor Dziekanatu. Dziekanat składa się z sekcji odpowiadających za obsługę toku studiów, działalności dydaktycznej, spraw socjalnych studentów, jakości kształcenia i akredytacji, praktyk studenckich.

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów.

Wytyczne w zakresie projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów określa Uchwała nr 413/02/2019 Senatu UR z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących projektowania programów studiów wyższych w Uniwersytecie Rzeszowskim, z późn. zm. Szczegółowe zasady dotyczące projektowania programów oraz sporządzania ich dokumentacji określa Zarządzenie nr 12/2019 Rektora UR z dnia 7 marca 2019 r., z późn. zm. Powyższe akty prawne udostępnione są na stronie Uczelni: <https://www.ur.edu.pl/student/jakosc-ksztalcenia/akty-prawne/akty-prawne-wewnetrzne>.

W procesie projektowania i doskonalenia programów na kierunku Turystyka i Rekreacja uwzględniane są zarówno wnioski i opinie interesariuszy wewnętrznych (tj. studentów, nauczycieli akademickich), jak i zewnętrznych, pozyskanych od instytucji związanych z kierunkiem kształcenia, tj. pracowników obiektów noclegowych, biur podróży, obiektów sportowo-rekreacyjnych. Szczególnie istotne i cenne w bieżącej ocenie procesu kształcenia są opinie przedstawicieli instytucji, w których studenci kierunku realizują praktyki programowe. Studenci włączani są w proces projektowania i oceny programów poprzez udział w pracach zespołu programowego, w Radzie Dydaktycznej, Komisji ds. Kształcenia oraz w Senacie. Opinie studentów na temat programu pozyskiwane są przez ich przedstawicieli zaangażowanych w prace powyższych organów. Studenci mogą również zgłaszać uwagi

i sugestie w sprawie programu studiów oraz jego realizacji do opiekuna roku, kierownika kierunku bądź dziekana. Przykładowe wnioski studentów uwzględnione w programie studiów dotyczyły:

- modyfikacji liczebności grup konwersatoryjnych, ćwiczeniowych i laboratoryjnych oraz, w razie potrzeby, reorganizacji planów zajęć;
- potrzeby wprowadzenia większej ilości zajęć o charakterze warsztatowym na studiach I i II stopnia;
- modyfikacji w zakresie przedmiotów do wyboru na studiach II stopnia.

Proces ustalenia programu studiów lub zmian w programie ma następujący przebieg:

- wypracowanie dokumentacji w Zespole Programowym kierunku Turystyka i Rekreacja;
- zgłoszenie przez kierownika kierunku do Rady Dydaktycznej Kolegium wniosku w tej sprawie;
- analiza formalno-prawna dokumentacji programu przez pracowników Sekcji Jakości i Akredytacji dziekanatu;
- zaopiniowanie projektu programu przez Radę Dydaktyczną Kolegium;
- przekazanie projektu programu wraz z opinią Samorządu Studentów na Senat, za pośrednictwem Działu Jakości i Akredytacji UR;
- analiza kompletności dokumentacji przez Dział Jakości i Akredytacji oraz sporządzenie projektu uchwały Senatu;
- opiniowanie projektu uchwały przez Komisję ds. Kształcenia;
- ustalenie programu przez Senat UR.

Na podstawie przyjętego przez Senat programu studiów, Rada Dydaktyczna Kolegium ustala szczegółowy harmonogram studiów.

10.3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach.

Monitorowanie programu studiów i założonych w programie efektów uczenia się prowadzone jest kompleksowo przez zespół programowy kierunku Turystyka i Rekreacja oraz Radę Dydaktyczną Kolegium Nauk Medycznych. Ewaluacja przeprowadzana przez zespół programowy odbywa się w oparciu o analizę sylabusów przedmiotów pod kątem: spójności efektów przedmiotowych z efektami uczenia się dla kierunku; doboru metod kształcenia i oceniania do zakładanych efektów uczenia się; zgodności treści przedmiotowych z aktualnym stanem wiedzy o kulturze fizycznej, poprawności szacowania bilansu nakładu pracy studenta; doboru aktualnej literatury. Analizie podlegają także programowe praktyki zawodowe studentów w zakresie zgodności profilu działalności instytucji przyjmujących studentów na praktyki z efektami uczenia się wymaganymi do uzyskania w ramach praktyk. Ponadto, zespół programowy dokonuje weryfikacji obsady kadrowej kierunku w zakresie zgodności kwalifikacji kadry z prowadzonymi zajęciami. Zasadnicze kryteria doboru obsady zajęć stanowią: obszar zainteresowań naukowych, badania naukowe prowadzone przez pracowników, kompetencje dydaktyczne i doświadczenie zawodowe związane z prowadzeniem przedmiotów w obrębie specjalności.

Monitorowaniu podlega również proces dyplomowania, zarówno w zakresie analizy, jak i zatwierdzania tematyki prac dyplomowych, oraz weryfikacji obronionych prac. Mając na uwadze zapewnienie jakości procesu dyplomowania, w kolegium został przyjęty Uchwałą Rady Dydaktycznej Regulamin dyplomowania (Załącznik 10.22). Oceny jakości prac dyplomowych oraz recenzji prac

dokonuje powołany przez Dziekana Kolegium Zespół ds. Oceny Jakościowej Prac Dyplomowych, w oparciu o przyjęte w Uczelni kryteria, określone w Procedurze z dnia 14 stycznia 2021 r. (ogólnouczelniane procedury dostępne są na stronie Uczelni pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/badanie-jakosci-ksztalcenia/wzory-i-procedury>)

Do zadań instytutowego ZOJPD należy wstępna weryfikacja tematów prac dyplomowych zgodnie z założeniem, że temat powinien być zgodny z profilem badawczym promotora (przed ich zatwierdzeniem przez Radę Instytutu) a także analiza jakościowa procesu dyplomowania, polegająca na ocenie wybranych prac dyplomowych, recenzji i protokołów egzaminacyjnych. Podczas oceny jakościowej prac bierze się pod uwagę: zgodność tematu pracy z efektami uczenia się dla kierunku studiów oraz jego zakresem, zgodność treści pracy z jej tematem, strukturę pracy, poprawność stosowanych metod, narzędzi i technik badawczych, poprawność terminologiczną oraz językowo-stylistyczną, dobór i liczbę wykorzystanej w pracy literatury przedmiotu i zasadność oceny przyznanej przez promotora pracy (czy jest adekwatna do prezentowanego poziomu pracy i uwzględnia argumentację dla przyznanej oceny) oraz przez recenzenta (czy jest adekwatna do prezentowanego poziomu pracy i w części merytorycznej jest wnikliwa).

System monitorowania osiągniętych efektów uczenia się obejmuje również analizę wyników ankiet studenckich, dotyczących oceny prowadzących zajęcia oraz wnioski z hospitacji zajęć, które przeprowadzane są zgodnie z określoną w UR procedurą.

Od 2011 roku, w Uczelni monitorowana jest jakość kształcenia w jednostkach organizacyjnych, w oparciu o przyjęty wzór formularza oceny jednostki. W poprzedniej strukturze UR badanie realizowane było na wydziałach, a sporządzany przez Dział Jakości i Akredytacji raport z analizy wyników stanowił jedno z narzędzi oceny sposobu funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia w tych jednostkach oraz podstawę do sformułowania rekomendacji na rzecz jego doskonalenia. Rekomendacje po zatwierdzeniu przez Zespół Uczelniany były przekazywane do dziekanów wydziałów. Obecnie, w nowej strukturze uczelni badanie jakości prowadzone jest zarówno na poziomie kierunków studiów jak również na poziomie kolegiów (w oparciu o ustalone przez Komisję ds. Kształcenia dwa wzory formularzy), co pozwala na dokonanie kompleksowej analizy i oceny procesu zarządzania kierunkiem. Ustalone przez Komisję ds. Kształcenia rekomendacje na rzecz poprawy jakości kształcenia, wynikające z badania na dany rok akademicki, stanowią podstawę do podjęcia przez jednostki Uczelni działań doskonalących. Rekomendacje do badania jakości kształcenia za rok 2019/2020 oraz 2020/2021 dostępne są na stronie internetowej UR: <https://www.ur.edu.pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/prace-w-ramach-wewnetrznego-systemu-zapewnienia-jak>

10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystanie wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów.

Ocena sposobów osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na kierunku Turystyka i Rekreacja dokonywana jest na bieżąco na podstawie analizy wyników sesji egzaminacyjnych oraz wyników ocen ankietowych poszczególnych zajęć. Ankiety realizowane są w formie elektronicznej po każdym semestrze i poza pytaniami zamkniętymi pozwalają studentom na wpisanie dodatkowych uwag i sugestii w zakresie prowadzonych przez nauczyciela zajęć. Po zakończonej ankietyzacji dydaktycy mają wgląd do wyników własnej oceny na indywidualnym koncie w systemie Wirtualna Uczelnia. Niezależnie, Dział Jakości i Akredytacji przesyła na adres mailowy Dziekana wyniki ocen nauczycieli prowadzących zajęcia w Kolegium. Szczegółowe zasady ankietyzacji oraz sposób wykorzystania wyników określa Zarządzenie 8/2020 Rektora UR z 29 stycznia 2020 r. w sprawie realizacji badań ankietowych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i analizy ich wyników na Uniwersytecie Rzeszowskim, z późn. zmianami określonymi w Zarządzeniu nr 2/2021 Rektora UR z dnia 12 stycznia 2021r.

Źródłem wiedzy o sposobach oceny osiągnięcia efektów uczenia się są również sylabusy każdego z przedmiotów kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja. Stanowią one dla zespołu programowego kierunku źródło do oceny zarówno obranych kryteriów oceny w zestawieniu z kierunkowymi efektami uczenia się na studiach I lub II stopnia, jak i przydatności i funkcjonalności wskazanych w sylabusie metod dydaktycznych.

Istotną częścią monitorowania osiągania efektów uczenia się są wnioski z hospitacji zajęć dydaktycznych, prowadzonych przez zespoły doraźne i/lub zespoły programowe danego kierunku. Hospitacje zajęć dydaktycznych obowiązują wszystkich nauczycieli akademickich UR oraz osoby realizujące proces kształcenia na podstawie umowy cywilno-prawnej. Celem takiego postępowania jest ocena jakości kształcenia studentów oraz doskonalenie tego procesu. Harmonogram hospitacji ustala Dziekan Kolegium, w porozumieniu z Dyrekcją Instytutu i Kierownikiem kierunku. Hospitacje pracownika przeprowadza się co najmniej raz na dwa lata. Z każdej hospitacji sporządza się protokół, który przechowywany jest przez cztery lata. Każda hospitacja jest zakończona szczegółowym omówieniem przez osobę hospitującą mocnych i słabych stron prowadzonych zajęć oraz wspólnym omówieniem z osobą hospitowaną możliwości wprowadzenia jeszcze lepszych rozwiązań dla uzyskania coraz wyższej jakości zajęć lub rozwiązania występujących ewentualnych trudności.

Ocena osiągania efektów wiąże się także z monitoringiem losów zawodowych absolwentów prowadzony jest na poziomie uczelni. Do przedmiotowego działania upoważnione jest Biuro Karier Uniwersytetu Rzeszowskiego na podstawie § 9 Zarządzenia nr 8/2020 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 29 stycznia 2020r. w sprawie realizacji badań ankietowych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i analizy ich wyników (Załącznik 10.23). Głównym celem badania jest dostarczenie informacji o potrzebach dostosowania kierunków studiów i programów do wymogów rynku pracy. Badanie obejmuje absolwentów każdego rocznika od 2010 roku. Sytuacja zawodowa badana jest po roku, trzech oraz pięciu latach od złożenia egzaminu dyplomowego.

W związku z sytuacją epidemiczną i związaną z tym koniecznością realizacji zajęć w formie zdalnej, w Uczelni wdrożono szereg procedur i wytycznych mających na celu zapewnienie prawidłowej realizacji zajęć oraz weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. w celu ewaluacji jakości procesu nauczania organizowanego w tej formie, z inicjatywy Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia oraz w porozumieniu z Samorządem Studentów, przeprowadzono pod koniec 2020r. akademickiego Ankiety oceny nauki zdalnej. Przesłane przez Dział Jakości i Akredytacji szczegółowe wyniki ankiet zostały przeanalizowane przez zespół programowy kierunku oraz wykorzystane w celu doskonalenia form prowadzonych zajęć w obecnym roku akademickim.

Wnioski z ogólnouczelnianych badań ankietowych stanowią podstawę do opracowania przez Dział Jakości i Akredytacji rekomendacji oraz propozycji działań na rzecz poprawy jakości kształcenia. Powyższy dokument podlega analizie i weryfikacji przez Komisję ds. Kształcenia, a podjęta przez Komisję stosowna uchwała w sprawie ustalenia rekomendacji, po ostatecznym zatwierdzeniu przez Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia, jest przekazywana do odpowiednich jednostek Uczelni (adresatów rekomendacji). Rekomendacje Komisji ds. Kształcenia wynikające z badań ankietowych realizowanych w poprzednim roku akademickim dostępne są pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/prace-w-ramach-wewnetrzego-systemu-zapewnienia-jak>

10.5. Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów.

W procesie doskonalenia programów studiów uwzględniane są zarówno wnioski i opinie interesariuszy wewnętrznych (tj. nauczycieli, studentów) jak i zewnętrznych (głównie Rada Pracodawców). Istotne w doskonaleniu procesu kształcenia są opinie przedstawicieli instytucji, w których studenci kierunku Turystyka i Rekreacja realizują praktyki programowe, dzięki czemu możliwa jest konfrontacja wiedzy, umiejętności i kompetencji.

Studenci włączani są w proces projektowania i oceny programów przede wszystkim poprzez udział w pracach Zespołu Programowego Kierunku Turystyka i Rekreacja, w Radzie Dydaktycznej, Komisji ds. Kształcenia oraz w Senacie. Opinie studentów na temat programu pozyskiwane są przez ich przedstawicieli zaangażowanych w prace powyższych organów. Niezależnie studenci mogą również zgłaszać uwagi i sugestie w sprawie programu studiów oraz jego realizacji do Opiekuna roku, Kierownika Kierunku bądź Dziekana.

Zakres i formy udziału i wpływu interesariuszy wewnętrznych opisano w kryterium 1 pkt. 3 oraz kryterium 6 pkt.1.

10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku.

Uczelnia w ramach WSZJK prowadzi również monitoring wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia dokonanych przez Polską Komisję Akredytacyjną. Opracowane przez Dział Jakości i Akredytacji sprawozdania na podstawie raportów powizytacyjnych PKA, uwzględniają najczęściej powtarzające się uwagi i zalecenia oraz dobre praktyki, które spotkały się z uznaniem Zespołów Wizytujących PKA. Sprawozdania publikowane na stronie internetowej Uczelni. Dziekan Kolegium Nauk Medycznych omawia ww. zalecenia związane z kierunkami medycznymi podczas Rady Dydaktycznej Kolegium oraz formułuje wskazówki dotyczące doskonalenia programów dla poszczególnych kierunków. Zespół Programowy Kierunku wykorzystuje zalecenia i wskazówki wprowadzając proponowane modyfikacje do programu i harmonogramu studiów. Następnie są one zatwierdzane w trybie omówionym w kryterium 10 w pkt.3.

Dobrą praktyką stosowaną na UR jest również dzielenie się doświadczeniami przez przedstawicieli kierunków poddanych wizytacji programowej z osobami reprezentującymi kierunki wyznaczone do oceny w kolejnym roku. Spotkania takie organizowane są przez Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia, a ostatnie odbyło się we wrześniu 2021 roku.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Interdyscyplinarność i wysokie kwalifikacje kadry dydaktycznej, która reprezentuje nauki o kulturze fizycznej (wiodąca dyscyplina), nauki o zarządzaniu i jakości, geografia społeczno-ekonomiczna, nauki biologiczne. 2. Wysoka aktywność publikacyjna pracowników Instytutu oraz wzrost wyników ewaluacji naukowej (uzyskanie uprawnień doktorskich i habilitacyjnych w zakresie dyscypliny nauki o kulturze fizycznej). 3. Nowoczesna baza naukowo-dydaktyczna (pracownie badawcze, sale informatyczne, bogato wyposażona biblioteka i czytelnia) 4. Program kształcenia dostosowany do aktualnych potrzeb studentów, interesariuszy oraz rynku pracy. 5. Wysoka mobilność nauczycieli akademickich oraz możliwość kształcenia studentów w ramach programu ERASMUS. 	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niewielki odsetek składanych wniosków oraz niska efektywność aplikacji grantowych (NCN, NCBiR). 2. Niewielka komercjalizacja badań i liczba badań na zlecenie zewnętrzne. 3. Zmniejszenie wyjazdów studentów Instytutu w ramach programu ERASMUS
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa obiektu wielofunkcyjnego – drugi etap Podkarpackie Centrum Sportu Akademickiego. 2. Uczestnictwo w projektach sprzyjające nawiązaniu współpracy z ośrodkami krajowymi i zagranicznymi. 3. Dalsza współpraca z interesariuszami zewnętrznymi. 4. Atrakcyjność turystyczna regionu stanowi rynek pracy dla absolwentów kierunku Turystyka i Rekreacja. 5. Pozycja Uczelni w środowisku lokalnym odgrywa kluczową rolę w kształceniu kadr dla potrzeb turystyki i rekreacji. 	<p>Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie liczby kandydatów na studia. 2. Mało przewidywalny system finansowania Uczelni z budżetu centralnego. 3. Obniżenie wymogów egzaminu dojrzałości, a w konsekwencji obniżenie poziomu wiedzy kandydatów na studia. 4. Pandemia covid 19 oraz sytuacja wojny na Ukrainie może spowodować kryzys w sektorze usług turystycznych.

(Pieczęć uczelni)

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....
(podpis Rektora)

....., dnia

(miejsowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku³

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat (stan na 31.12.2020 r.-GUS)	Bieżący rok akademicki (stan na 31.12.2022 r.- GUS)	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	80	82	-	-
	II	58	49	-	-
	III	66	57	-	-
II stopnia	I	46	41	-	-
	II	29	25	-	-
jednolite studia magisterskie	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
	III	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-
	V	-	-	-	-
	VI	-	-	-	-
Razem:		279	254		

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2021/2022	92	55	-	-
	2020/2021	103	52	-	-
	2019/2020	130	71	-	-
II stopnia	2021/2022	47	37	-	-
	2020/2021	35	26	-	-
	2019/2020	47	45	-	-
jednolite studia magisterskie	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
Razem:		454	286		

³ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)⁴

Kierunek turystyka i rekreacja, studia stacjonarne I stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 sem, 180 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁵	1976
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	92
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	135
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	56
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	6
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)⁶	160 godzin/ 4 tygodnie
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./-
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./-

⁴ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁵ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁶ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Kierunek turystyka i rekreacja, studia niestacjonarne I stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 sem./180 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁷	1552
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	55
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	135
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	56
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	6
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁸	160 godz./4 tygodnie
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./-
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./-

Kierunek turystyka i rekreacja, studia stacjonarne II stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 sem./120 ECTS

⁷ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁸ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁹	1000
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	61
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	95
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	38
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ¹⁰	Nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./-
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./-

Kierunek turystyka i rekreacja, studia niestacjonarne II stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 sem./120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ¹¹	802
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	36

⁹ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

¹⁰ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

¹¹ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	95
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	38
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ¹²	Nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./-
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./-

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów¹³

Studia I stopnia stacjonarne

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Fizjologia i anatomia człowieka	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	45	4
Psychologia	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	45	4
Ekologia i ochrona środowiska	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	50	6
Prawo	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	45	4

¹² Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

¹³ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Ekonomia	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	50	5
Zarządzanie	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	50	4
Podstawy turystyki	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	50	6
Podstawy rekreacji	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	45	6
Geografia turystyczna	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	60	6
Krajoznawstwo	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	45	5
Obsługa ruchu turystycznego	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych ćwiczenia w grupach laboratoryjnych	45	5
Ekonomika turystyki i rekreacji	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	45	4
Pedagogika czasu wolnego	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	30	3
Kształtowanie środowiska i ochrona przyrody / Produkcja roślinna i zwierzęca	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	45	4
Hotelarstwo	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	45	4
Seminarium dyplomowe	seminarium	90	10
Finanse i rachunkowość	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	20	3
Turystyka aktywna i kwalifikowana	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	30	2
Podstawy statystyki	ćwiczenia w grupach laboratoryjnych	15	1
Letnie formy aktywności ruchowej	ćwiczenia terenowe	42	2

Zimowe formy aktywności ruchowej	ćwiczenia terenowe	42	2
Taneczne formy rekreacji	ćwiczenia w grupach ?	15	1
Organizacja imprez turystyki specjalistycznej	ćwiczenia w grupach audytoryjnych	15	1
Przedmiot ogólnouczelniany	wykład	30	2
Turystyka wiejska na obszarach przygranicznych	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	30	2
Zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne / Przyrodnicze podstawy turystyki	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	45	2
Odnowa biologiczna / Promocja zdrowia	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	30	1
Historia turystyki i rekreacji/ Walory turystyczne i rekreacyjne regionu podkarpackiego	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	30	1
Ćwiczenia terenowe - turystyka kwalifikowana	ćwiczenia terenowe	30	2
Fitness (do wyboru: Body ball, Step aerobic, Cross Trening)	ćwiczenia w grupach	15	1
Żywnienie w turystyce / Usługi z zakresu kultury fizycznej i wypoczynku	ćwiczenia w grupach audytoryjnych	20	2
Moduł I, II, III - do wyboru	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych ćwiczenia terenowe	200	30
Razem:		1394	135

Studia I stopnia niestacjonarne

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Fizjologia i anatomia człowieka	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	35	4

Psychologia	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	35	4
Ekologia i ochrona środowiska	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	30	6
Prawo	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	35	4
Ekonomia	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	40	5
Zarządzanie	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	40	4
Podstawy turystyki	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	40	6
Podstawy rekreacji	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	35	6
Geografia turystyczna	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	45	6
Krajoznawstwo	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	35	5
Obsługa ruchu turystycznego	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych ćwiczenia w grupach laboratoryjnych	35	5
Ekonomika turystyki i rekreacji	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	35	4
Pedagogika czasu wolnego	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	25	3
Kształtowanie środowiska i ochrona przyrody / Produkcja roślinna i zwierzęca	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	35	4
Hotelarstwo	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	35	4
Seminarium dyplomowe	seminarium	90	10
Finanse i rachunkowość	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	15	3

Turystyka aktywna i kwalifikowana	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	25	2
Podstawy statystyki	ćwiczenia w grupach laboratoryjnych	12	1
Letnie formy aktywności ruchowej	ćwiczenia terenowe	32	2
Zimowe formy aktywności ruchowej	ćwiczenia terenowe	32	2
Taneczne formy rekreacji	ćwiczenia w grupach laboratoryjnych	12	1
Organizacja imprez turystyki specjalistycznej	ćwiczenia w grupach audytoryjnych	12	1
Przedmiot ogólnouczelniany	wykład	18	2
Turystyka wiejska na obszarach przygranicznych	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	30	2
Zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne / Przyrodnicze podstawy turystyki	wykład ćwiczenia w grupach laboratoryjnych	35	2
Odnowa biologiczna / Promocja zdrowia	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	30	1
Historia turystyki i rekreacji/ Walory turystyczne i rekreacyjne regionu podkarpackiego	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	25	1
Ćwiczenia terenowe - turystyka kwalifikowana	ćwiczenia terenowe	24	2
Fitness (do wyboru: Body ball, Step aerobic, Cross Trening)	ćwiczenia w grupach	12	1
Żywnienie w turystyce / Usługi z zakresu kultury fizycznej i wypoczynku	ćwiczenia w grupach audytoryjnych	15	2
Moduł I, II, III - do wyboru	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych ćwiczenia terenowe	150	30
Razem:		1104	135

Studia II stopnia stacjonarne

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Przedmiot ogólnouczelniany	wykład	30	2
Historia kultury	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	45	6
Socjologia czasu wolnego	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	40	5
Informatyka w turystyce i rekreacji	ćwiczenia w grupach laboratoryjnych	30	5
Planowanie w turystyce i rekreacji	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	40	5
Bioróżnorodność	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	30	5
Produkt turystyczny	ćwiczenia w grupach audytoryjnych	20	3
Zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym i rekreacyjnym	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	35	3
Seminarium magisterskie	seminarium	120	16
Turystyka seniora	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	15	3
Rekreacja ruchowa seniora	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	15	3
Metodologia badań naukowych z elementami statystyki	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	20	3
Ćwiczenia terenowe z turystyki aktywnej	ćwiczenia w grupach laboratoryjnych	30	3
Geografia społeczno-ekonomiczna	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	30	2
Ochrona własności intelektualnej	ćwiczenia w grupach audytoryjnych	10	1
Edukacja zdrowotna / Ekoturystyka	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	30	3
Moduł I, II, III, IV do wyboru	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych ćwiczenia terenowe	200	27
Razem:		740	95

Studia II stopnia niestacjonarne

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Przedmiot ogólnouczelniany	wykład	18	2
Historia kultury	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	35	6
Socjologia czasu wolnego	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	35	5
Informatyka w turystyce i rekreacji	ćwiczenia w grupach laboratoryjnych	24	5
Planowanie w turystyce i rekreacji	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	30	5
Bioróżnorodność	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	25	5
Produkt turystyczny	ćwiczenia w grupach audytoryjnych	15	3
Zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym i rekreacyjnym	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	30	3
Seminarium magisterskie	seminarium	120	16
Turystyka seniora	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	10	3
Rekreacja ruchowa seniora	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	10	3
Metodologia badań naukowych z elementami statystyki	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	20	3
Ćwiczenia terenowe z turystyki aktywnej	ćwiczenia terenowe	30	3
Geografia społeczno-ekonomiczna	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	25	2
Ochrona własności intelektualnej	ćwiczenia w grupach audytoryjnych	10	1
Edukacja zdrowotna / Ekoturystyka	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych	20	3
Moduł I, II, III, IV do wyboru	wykład ćwiczenia w grupach audytoryjnych ćwiczenia terenowe	150	27
Razem:		607	95

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/
Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela¹⁴

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹⁵
NIE DOTYCZY				
Razem:				

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹⁶

Studia I stopnia stacjonarne

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Animation of free time	ćwiczenia	Semestr III	I stopnia stacjonarne	angielski	Grupa 10 – 15 studentów
Information Technology	laboratorium	Semestr II	I stopnia stacjonarne	angielski	Grupa 10 – 15 studentów

¹⁴ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹⁵ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

¹⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

First Aid	wykład ćwiczenia	Semestr II	I stopnia	angielski	Grupa 10 – 15 studentów
Recreational disciplines of choice	ćwiczenia	Semestr V i VI	I stopnia	angielski	Grupa 10 – 15 studentów
Basics of tourism	wykład ćwiczenia	Semestr I	I stopnia	angielski	Grupa 10 – 15 studentów
Basics of recreation	wykład ćwiczenia	Semestr II	I stopnia	angielski	Grupa 10 – 15 studentów
Movement Games and Activities	ćwiczenia	Semestr V	I stopnia	angielski	Grupa 10 – 15 studentów
Contemporary form of fitness	ćwiczenia	Semestr V	I stopnia	angielski	Grupa 10 – 15 studentów
Economics	wykład ćwiczenia	Semestr I i II	I stopnia	angielski	Grupa 10 – 15 studentów
Tourism enterprise management	wykład ćwiczenia	Semestr V	I stopnia	angielski	Grupa 10 – 15 studentów
Economics and finance in hotel and catering industry	wykład ćwiczenia	Semestr VI	I stopnia	angielski	Grupa 10 – 15 studentów
Business plan for a hotel and catering enterprise	wykład ćwiczenia	Semestr VI	I stopnia	angielski	Grupa 10 – 15 studentów
Health Promotion	wykład ćwiczenia	Semestr II	I stopnia	angielski	Grupa 10 – 15 studentów

Studia II stopnia stacjonarne

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Health education	wykład ćwiczenia	Semestr II	II stopnia	angielski	Grupa 10 – 15 studentów
Animation in tourism and recreation	ćwiczenia	Semestr II	II stopnia	angielski	Grupa 10 – 15 studentów

Studia I i II stopnia niestacjonarne – brak naboru

Uniwersytet Rzeszowski